

**Zpráva o plnění opatření
Národního plánu podpory rovných
příležitostí pro osoby se zdravotním
postižením na období 2015–2020
v roce 2016**

Obsah

I. Úvod.....	3
II. Shrnutí.....	4
III. Plnění opatření	7
1. Rovné zacházení a ochrana před diskriminací.....	7
2. Osvětová činnost	18
3. Přístupnost staveb, dopravy a komunikací.....	30
4. Mimořádné události a krizové situace	51
5. Rovnost před zákonem.....	53
6. Nezávislý život.....	55
7. Osobní mobilita.....	63
8. Přístupnost informací a veřejných služeb.....	68
9. Život v rodině	70
10. Vzdělávání a školství	77
11. Zdraví a zdravotní péče	89
12. Rehabilitace.....	101
13. Zaměstnávání.....	104
14. Sociální zabezpečení a sociální ochrana	122
15. Participace občanů se zdravotním postižením a jejich organizací na správě věcí veřejných.....	127
16. Přístup ke kulturnímu dědictví a účast na kulturním životě.....	131
17. Statistické údaje	141
18. Koordinace a monitorování plnění Národního plánu	142
IV. Seznam použitých zkratk	145

I. Úvod

Cílem předkládaného materiálu je podrobné zmapování způsobu plnění opatření obsažených v Národním plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 ze strany jednotlivých resortů a institucí za rok 2016. NPPRP byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 25. května 2015 č. 385.

NPPRP obsahově i strukturou vychází z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, kterou Česká republika ratifikovala v září 2009. Pro zpracování dokumentu byly vybrány ty články Úmluvy, které jsou z hlediska vytváření rovnoprávného a nediskriminujícího prostředí pro lidi se zdravotním postižením nejdůležitější a nejaktuálnější v daném sledovaném období.

NPPRP je rozdělen do samostatných kapitol v návaznosti na vybrané články Úmluvy. Každá kapitola vedle krátkého obsahu příslušného článku Úmluvy dále obsahuje stručný popis stávajícího stavu a cílů, kterých má být prostřednictvím opatření dosaženo, a soubor termínovaných a průběžných opatření včetně uvedení resortu, který je za jejich plnění odpovědný. V případě, že se na realizaci opatření podílí více resortů, odpovídají za jejich plnění společně.

Usnesení vlády ČR, kterým byl NPPRP schválen, ukládá jednou ročně, vždy do 30. června, předložit vládě ČR k projednání zprávu o realizaci jednotlivých opatření NPPRP za uplynulý kalendářní rok.

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany v roce 2015 schválil svým usnesením Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020, která stanovují závazné postupy k podávání hodnotících zpráv pro resorty a další instituce.

Realizace a průběžné monitorování NPPRP je mezioborovým procesem, z tohoto důvodu je nezbytné, aby se na jeho naplňování podílely nejen všechny dotčené ústřední orgány státní správy, ale také další instituce, kterým to NPPRP ukládá. Pokud jde o instituce, které nejsou orgány veřejné správy, jako je NRZP ČR, která je střežovou nestátní neziskovou organizací, děje se tak na základě akceptace úkolu ze strany těchto organizací. Stát pak přispívá, zejména formou poskytovaných dotací k tomu, aby dotčený subjekt mohl úkoly plnit.

Z hodnotících zpráv jednotlivých resortů byla zpracována souhrnná Zpráva o plnění opatření NPPRP v roce 2016. Zpráva se člení podle jednotlivých kapitol NPPRP. U každého opatření je proveden souhrn plnění od všech odpovědných resortů a institucí. A jsou také stručně nastíněny cíle, kterých má být realizací opatření dosaženo.

K informacím resortů a institucí o plnění opatření zaujímá stanovisko sekretariát VVZPO ve spolupráci s NRZP ČR. V případě, že opatření NPPRP, které je předmětem informace o plnění, bylo splněno jen částečně nebo nebylo realizováno vůbec, jsou vysvětleny důvody neplnění a navržen další postup.

II. Shrnutí

Úkoly NPPRP stanovené pro rok 2016 se ve většině případů podařilo splnit.

Jedním z předních úkolů pro rok 2016 bylo vypracovat a vládě ČR předložit návrh **na ratifikaci Opčního protokolu k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením**, což bylo splněno, vláda vyslovila souhlas s jeho ratifikací dne 22. května 2017.

Významnou úlohu v přístupu veřejnosti k lidem se zdravotním postižením představuje **osvětová činnost zaměřená na ochranu jejich práv a ochranu před diskriminací, na zvyšování povědomí o situaci lidí se zdravotním postižením, o jejich schopnostech a přínosu pro společnost**. Přestože postupně dochází ke zlepšování pozitivních postojů ze strany veřejnosti, je třeba i nadále intenzivně pokračovat v informačních, publikačních a dalších osvětových aktivitách, a to jak formou dotační podpory projektů neziskového sektoru, tak i vlastními aktivitami resortů, které se týkají pořádání konferencí, seminářů, školení apod. Na podporu výše zmíněného se uskutečnil XXIII. ročník Ceny VVZPO za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení v rámci oslavy Mezinárodního dne osob se zdravotním postižením. VVZPO dále vyhlásil fotografickou soutěž Život bez bariér. Jako další příklady je možno uvést soutěž pořádanou MV Přívětivý úřad, přičemž jedním ze sledovaných kritérií je i bezbariérová dostupnost úřadu. MZE každoročně organizuje semináře pro široké publikum, jejichž součástí jsou exkurze v chráněných dílnách a pracovištích a prezentace výrobních programů, služeb a produktů subjektů zaměstnávajících více než 50 % osob se zdravotním postižením. MZE také vydalo publikaci Sociální zemědělství v evropských zemích. Zvláštní pozornost byla věnována tématu destigmatizace lidí s duševním onemocněním, a to z důvodu obecně spíše zhoršování postojů veřejnosti k těmto lidem. Například Národní ústav duševního zdraví připravuje projekt „Destigmatizace lidí s duševním onemocněním v ČR“.

Pro lidi se zdravotním postižením je mimořádně důležité zajištění **přístupnosti prostředí, tedy staveb, dopravy a komunikaci**. I přes nesporný pozitivní přínos legislativních úprav v oblasti bezbariérového užívání staveb zůstává nadále přetrvávajícím problémem dodržování a správná aplikace pravidel a podmínek stanovených pro tvorbu bezbariérového prostředí. Z tohoto důvodu bylo úkolem MMR pro rok 2016 prověřit potřebu vzniku profesní organizace odborníků pro bezbariérové užívání staveb. Ač se k této oblasti uskutečnilo několik jednání, úkol nebyl splněn. Pro mapování přístupnosti staveb a vyhodnocení potřebnosti provedení bezbariérových úprav je třeba vypracovat metodiku pro mapování bezbariérovosti staveb z hlediska jednotlivých skupin lidí se zdravotním postižením. Tento úkol však byl splněn pouze částečně, jednotnou metodiku je třeba dopracovat. V roce 2016 byla zajištěna činnost Národního rozvojového programu mobility pro všechny, v rámci kterého byla vyhlášena 2 kola výzev k předkládání záměrů bezbariérových tras pro města a obce, doporučeno k financování bylo 21 záměrů. Pro plné zpřístupnění veřejných budov je třeba zajistit jejich vybavení evakuačními výtahy, vizuální signalizací a značením ve snadno srozumitelné formě, což se většinou resortů prozatím nedaří. Neméně důležitou je také oblast bezbariérové veřejné dopravy. Postupně dochází k navyšování počtu bezbariérových železničních vozů, v roce 2016 se jednalo o 26 nově pořízených vozů či elektrických jednotek.

Během **mimořádných či krizových situací** je třeba zajistit bezpečnost a ochranu lidí se zdravotním postižením. Z tohoto důvodu probíhaly v průběhu loňského roku semináře a besedy zaměřené na tuto oblast.

V rámci zajištění **rovnosti před zákonem a přístupu ke spravedlnosti** MSp pokračuje ve zpřístupňování soudních jednání osobám se sluchovým postižením, a to umožněním volby preferovaného komunikačního systému a zajištěním simultánního přepisu mluvené řeči.

K zajištění podmínek nezávislého způsobu života a začleňování do společnosti jsou pro lidi se zdravotním postižením mimořádně důležité sociální služby. Opatření NPPRP jsou zaměřena na podporu poskytování takových služeb, které umožňují osobám se zdravotním postižením setrvat v jejich vlastním přirozeném domácím prostředí. Z tohoto důvodu je třeba nalézt systémové řešení posuzování potřeb lidí s potřebou dlouhodobé péče, tento úkol ale byl splněn pouze částečně. Pro zlepšení poskytování pomůcek a využití asistivních technologií měla být provedena analýza tohoto systému, v roce 2016 k tomu však nedošlo. Dále měl být vypracován návrh revize nového způsobu financování sociálních služeb, a to formou povinného veřejného pojištění sociální péče. Tento úkol byl

splněn pouze částečně. Splněno bylo opatření týkající se úpravy vzdělávání sociálních pracovníků a inspekce poskytování sociálních služeb.

V oblasti **osobní mobility** bylo dohlíženo na dostupnost zdravotnických prostředků a zvláštních pomůcek, byl podporován vývoj a výroba kompenzačních pomůcek, zdravotnických prostředků a podpůrných technologií pro osoby se zdravotním postižením. Byla také uspořádána řada akcí upozorňujících na bezpečnost osob s omezenou schopností pohybu a orientace jako účastníků silničního provozu.

Pro orientaci ve všech oblastech života je nezbytná **přístupnost informací a veřejných služeb**. V rámci plnění tohoto cíle MV provádí metodickou a osvětovou činnost v oblasti přístupnosti informací a také kontroluje přístupnost webových stránek orgánů veřejné správy. Pro zjištění stavu přístupnosti veřejných služeb vznikla při VVZPO Odborná skupina pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb, která se na plnění opatření v této oblasti aktivně podílí.

Pro **oblast podpory rodinného života** byla do NPPRP zapracována opatření, jejichž záměrem je zvýšit zájem žadatelů o svěřeni dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče a zajištění odborné přípravy, poradenství a podpory pro žadatele o zprostředkování náhradní rodinné péče a osoby, které dítě se zdravotním postižením převzaly do své péče. V roce 2016 byly také realizovány programy, jejichž cílem je podpořit samostatný život mladých lidí se zdravotním postižením, kteří opouštějí institucionální zařízení. Rovněž je důležité věnovat pozornost tématu násilí na lidech se zdravotním postižením.

Jedním z nejdůležitějších témat NPPRP je oblast **vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením**. Základním cílem opatření je uplatňování principu inkluzivního vzdělávání. V základním a středním stupni vzdělávání je nutné umožnit každému dítěti vzdělávání ve škole hlavního vzdělávacího proudu v místě jeho bydliště. V této oblasti byl v loňském roce učiněn největší pokrok a většina opatření zaměřených na tuto oblast byla splněna. V roce 2016 byla stěžejním úkolem implementace novely školského zákona a jeho prováděcích předpisů. Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami je tak nyní realizována prostřednictvím tzv. podpůrných opatření. Také bylo zpracováno metodické doporučení pro práci asistenta pedagoga. Splněno však nebylo opatření týkající se vypracování pravidel vzdělávání dětí s hlubokým mentálním postižením.

Z důvodu demografického vývoje populace žáků a studentů se zdravotním postižením, kteří již byli integrováni do běžných základních a středních škol, a kteří již dospěli do věku vysokoškoláků, se přirozeně zvyšuje počet zájemců o studium na vysokých školách. S nárůstem počtu těchto uchazečů a studentů vyvstala i potřeba cíleného systémového řešení vzdělávání lidí se zdravotním postižením i v terciárním stupni vzdělávání a zajištění podmínek pro možnost jejich studia. V tomto smyslu byl novelizován zákon o vysokých školách a v loňském roce vydáno nařízení vlády o standardech pro akreditace ve vysokém školství, které stanovuje, že vysoká škola musí zajistit rovný přístup ke studiu všem uchazečům o studium.

Důležitými úkoly při **poskytování zdravotní péče** je rozvoj primární prevence, následné zdravotní péče, integrované péče ve zdravotnických a sociálních zařízeních, podpora preventivních a rehabilitačně terapeutických aktivit lidí se zdravotním postižením a s chronickým onemocněním, stejně tak i podpora rozvoje dobrovolnických aktivit v zařízeních zdravotnických služeb a další rozvoj sekundární prevence prostřednictvím dotační politiky zaměřené na edukaci těchto osob. Tyto aktivity byly podporovány především prostřednictvím dotačních programů, které realizovalo MZ. Aby mohla být bezproblémově zajištěna péče pečující osobou při pobytu člověka se zdravotním postižením ve zdravotnickém zařízení, je třeba tuto skutečnost jednoznačně legislativně upravit. Tento úkol však nebyl splněn. Rovněž nebylo splněno opatření ukládající úpravy vyhlášky o zdravotnické dokumentaci tak, aby zdravotní dokumentace povinně obsahovala informaci o kompenzačních pomůckách a formách komunikace využívaných člověkem se zdravotním postižením.

Jednou z priorit NPPRP je reforma systému psychiatrické péče o osoby s duševním onemocněním. V roce 2016 došlo k zintenzivnění prací na přípravě implementace Strategie reformy psychiatrické péče a pokračovaly práce na přípravě projektu, který cíle reformy bude zavádět do praxe. Zatím nebyl vytvořen meziřesortní systém kontroly psychiatrické péče ani Národní plán péče pro osoby s duševním onemocněním, s jejich vypracováním se počítá v rámci realizace projektu

„Deinstitucionalizace služeb pro duševně nemocné“, který bude implementovat Strategii reformy psychiatrické péče. Splněno bylo opatření ukládající realizaci výzkumu o situaci osob s duševním onemocněním, především s ohledem na výši příjmů, dostupnost sociálních dávek, bytovou situace/výskyt bezdomovectví atd.

Jedním ze stěžejních opatření pro rok 2016 bylo vypracování právní úpravy zajišťující **koordinaci rehabilitace** a nástroje jejího financování. Úkol je zatím pouze rozpracován.

Mezi prioritní oblasti, kterým je v NPPRP věnována zvýšená pozornost, patří také **zaměstnávání osob se zdravotním postižením**. Ukazuje se jako potřebné provést celkovou revizi systému podpory zaměstnanosti této skupiny osob, tento úkol však nebyl zcela splněn, zatím byly provedeny pouze kroky upravující především zaměstnávání na chráněném trhu práce. Důraz je v NPPRP také kladen na zaměstnávání lidí se zdravotním postižením ve veřejné správě, která by měla být v této oblasti soukromému sektoru příkladem, což se však příliš nedaří.

V rámci **sociálního zabezpečení a sociální ochrany** je třeba zajistit přiměřenou životní úroveň lidí se zdravotním postižením. Pro účely systému sociálního zabezpečení, který v případě osob se zdravotním postižením slouží především pro kompenzaci zvýšených nákladů např. na kompenzační pomůcky a sociální služby, je třeba rozvíjet a zkvalitňovat systém posuzování zdravotního stavu. V roce 2016 byla provedena analýza způsobu posuzování zdravotního stavu a možnosti multidisciplinárního posuzování. Je připravována implementace výsledků této analýzy. Nebylo však splněno opatření ukládající revizi zrušení používání mezinárodní klasifikace ICF. Velmi důležitou oblastí v rámci této kapitoly je také neformální péče poskytovaná v rodinném prostředí, která je pro stát výhodná i ekonomicky, je však třeba ji dostatečně podporovat. Za tímto účelem byla navržena novela zákona o nemocenském pojištění, která nově zavádí pro pečující osoby tzv. dlouhodobé ošetřovné.

Aby bylo zajištěno **posilování účasti organizací osob se zdravotním postižením na správě věcí veřejných**, byly tyto organizace i v roce 2016 podporovány ve své činnosti prostřednictvím dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených, který vyhláší VVZPO ve spolupráci s ÚV ČR. Z programu bylo podpořeno celkem 112 projektů předložených 47 spolky lidí se zdravotním postižením v celkové výši 19.720.000 Kč.

V rámci zajištění rovného přístupu k výkonu volebního práva měla být provedena analýza proveditelnosti odstranění překážky výkonu volebního práva osob se zdravotním postižením z důvodu omezení jejich svéprávnosti v návaznosti na zahraniční zkušenosti. Tato analýza však nebyla zpracována.

Pro lidi se zdravotním postižením je rovněž potřebné zajišťovat podmínky pro **účast na kulturním životě**. V loňském roce tak byla provedena řada bezbariérových úprav kulturních institucí. Bylo uspořádáno několik prohlídek pro lidi se sluchovým nebo zrakovým postižením, např. v Náprstkově muzeu. Jsou rozšiřovány digitalizované sbírky např. Národního muzea, Slezského zemského muzea, Muzea umění Olomouc. MK dále formou dotace podporuje nákup zvukových knih do knihoven.

Prostřednictvím dotačního programu MK byly v loňském roce podpořeny také kulturní aktivity občanů se zdravotním postižením a seniorů se zaměřením na projekty využívající terapeutické funkce kultury ke kompenzaci znevýhodnění zdravotním postižením, arteterapeutické programy pro občany se zdravotním postižením, tvorbu profesionálních umělců se zdravotním postižením, činnost lidí se zdravotním postižením v amatérských souborech a dílnách apod. V roce 2016 byla v uvedeném programu poskytnuta státní dotace 6.529.000 Kč na podporu realizace 98 projektů.

Jak vyplývá z předložených hodnotících zpráv resortů a institucí daří se v převážné míře uložená opatření postupně realizovat, přesto však řada termínovaných opatření zůstala nesplněna a byl navržen posun jejich realizace.

Ze 144 opatření, která se mají plnit průběžně nebo měla být splněna do 31.12.2016, bylo splněno nebo průběžně plněno 117 opatření. Částečně bylo splněno nebo průběžně plněno 14 opatření. Nebylo splněno nebo průběžně plněno 13 opatření.

III. Plnění opatření

1. Rovné zacházení a ochrana před diskriminací

Tato oblast vychází z článku 5 Úmluvy Rovnost a nediskriminace, jehož obsahem je uznání rovnoprávnosti všech osob a zákaz diskriminace z jakýchkoli důvodů na základě zdravotního postižení. Článek dále deklaruje, že opatření, která jsou nezbytná k dosažení rovnoprávnosti, se nepovažují za diskriminaci.

Hlavním úkolem této oblasti v roce 2016 bylo předložit vládě ČR návrh na ratifikaci Opčního protokolu k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením, což bylo splněno a vláda ČR s jeho ratifikací vyslovila souhlas.

Účelem dalších opatření této kapitoly je důsledné prosazování principu univerzálního designu, tj. umožnění a poskytnutí rovnocenného zájmu lidem se zdravotním postižením prostřednictvím zpřístupnění předmětů, technologií, informací, staveb i prostředí všem lidem bez omezení, a také zohledňování vícenásobné diskriminace.

Cíl: Předcházet diskriminaci a zajišťovat rovné zacházení.

1.2 Připravit a předložit k projednání vládě návrh na ratifikaci Opčního protokolu k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením.

Gestor: MPSV, MLP, VVZPO

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

Opatření ukládající předložení návrhu na ratifikaci Opčního protokolu k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením bylo uloženo realizovat již v Národním plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010–2014. MPSV sice v roce 2012 požadovaný materiál vypracovalo, ale na základě výsledků připomínkového řízení jeho další projednávání zastavilo. Jako důvod uvádělo, že doposud nebyla známa praxe Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením při výkladu Úmluvy, považovalo za vhodnější vyčkat s ratifikací protokolu do doby, kdy budou k dispozici adekvátní zkušenosti s činností tohoto Výboru. Na základě požadavků organizací zdravotně postižených byl tento úkol přenesen do Národního plánu na období 2015–2020.

Sekretariát VVZPO ratifikaci Opčního protokolu jednoznačně podporuje, neboť jeho přijetím dojde k dalšímu významnému posílení naplňování práv pro osoby se zdravotním postižením z Úmluvy vyplývajících. Opční protokol spolu s Úmluvou ratifikovala již většina vyspělých evropských států.

Je třeba konstatovat, že v současnosti má ČR v rámci své legislativy stanoveny vysoké standardy ochrany lidských práv osob se zdravotním postižením. Ani při ratifikaci Úmluvy nebyla v rámci mezirezortního projednávání shledána potřeba provedení zásadnějších legislativních změn či úprav. Z těchto skutečností vyplývá, že by se ČR neměla potýkat se zásadními překážkami při implementaci Úmluvy ani při implementaci Opčního protokolu. Jakékoli případné individuální stížnosti či podněty k prošetření by se s největší pravděpodobností týkaly porušení příslušných vnitrostátních předpisů, které upravují práva osob se zdravotním postižením v souladu s ustanoveními Úmluvy. Toto porušení předpisů by však na prvním místě muselo projít regulérním šetřením s použitím všech opravných prostředků, které jsou k dispozici na vnitrostátní úrovni, až poté by se jím mohl zabývat na mezinárodní úrovni Výbor pro práva osob se zdravotním postižením (dále jen „Výbor“). Sekretariát VVZPO je přesvědčen, že přijetí Opčního protokolu nebude znamenat nepřiměřené a neoprávněné zasahování do kompetencí České republiky. Výbor bude projednávat stížnosti a bude se zabývat podněty pouze ve vážných případech porušování závazků stanovených v Úmluvě, kdy budou tyto skutečnosti dostatečně podloženy hodnověrnými informacemi a důkazy. Kompetence Výboru tak spočívají především v projednání oznámení a následném zaslání návrhů a případných doporučení příslušnému státu.

MPSV návrh na ratifikaci Opčního protokolu k Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením vypracovalo a v prosinci loňského roku ho rozeslalo do mezirezortního připomínkového řízení.

Návrh na ratifikaci Opčního protokolu byl vládě předložen 12. května 2017 a dne 22. května 2017 jej vláda projednala a také schválila.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci plnění tohoto opatření vypracovalo MPSV během roku 2016 materiál „Návrh na ratifikaci Opčního protokolu k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením“. V závěru roku 2016 pak byl materiál rozeslán do meziresortního připomínkového řízení, které probíhalo ve dnech 05.–27.12.2016.

Vláda ČR vyslovila souhlas s jeho ratifikací dne 22. května 2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

1.3 Při přijímání všech organizačních, legislativních a technických řešení, která se týkají života občanů, dodržovat princip komplexního plánování (univerzální design) tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením.

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Resortní strategický dokument Dopravní politika pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050 se v jednom ze svých prioritních cílů a v návazných opatřeních zaměřuje na průběžné prohlubování rovných příležitostí všech skupin obyvatelstva v oblasti dopravy, podporuje využívání a zavádění inovativních technologií pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace a zranitelné účastníky silničního provozu.

Informační systémy vozidel městské hromadné dopravy byly doplněny o komunikační systém s cestujícími se sníženou schopností orientace, tzv. „povelovou správou pro nevidomé“. U některých typů regionálních železničních vozidel ČD a pražských tramvají si nevidomý cestující vybrané dveře vozidla otevře povelom své vysílačky a spustí si akustický orientační signál k jejich nalezení, takže nemusí hledat ovládací tlačítka na vozidle. Podobně je vybaveno pražské metro.

Rozšířila se akustická signalizace pro nevidomé na přechodech pro chodce a systém dálkově ovládaných akustických orientačních a informačních majáků na veřejně přístupných místech. Akustická signalizace pro nevidomé se stala povinnou součástí světelného signalizačního zařízení na nově zřizovaných nebo rekonstruovaných přechodech pro chodce a na železničních přejezdech. Rozšířilo se hlasové informování pro snazší orientaci nevidomých v městské zástavbě, v MHD, v příměstské a železniční dopravě, na křižovatkách, v podchodech, na zastávkách vybavených elektronickými informačními tabulemi, v metru, v okolí úřadů a nemocnic.

Aplikace pro poskytování informací o dopravním spojení provozovaná na internetové adrese www.jzdnirady.cz byla upravena tak, aby mohla být využívána nevidomými a jinak těžce zrakově postiženými občany (www.jzdnirady.cz/blind).

Problematiku přístupnosti osob s omezenou schopností pohybu např. Dopravní podnik hl. m. Prahy, řeší tak, že na svých webových stránkách poskytuje informační službu vyhledávající bezbariérové spojení včetně informace, zda je nízkopodlažní vozidlo skutečně nasazeno na daný spoj, bezbariérové přestupy (včetně upraveného času na přestup) a dále o přístupnosti zastávek a stanic pro osoby s omezenou schopností pohybu. Informace o přístupnosti spojení pro cestující na vozíku poskytuje také internetový vyhledávač IDOS, a to informací (piktogramem), zda jsou dopravní prostředky nebo železniční vozy a jednotky přizpůsobené pro přepravu vozíčkářů nebo jsou navíc vybaveny zdvihací plošinou pro snadný nástup cestujícího na vozíku. Čeští železniční dopravci zavedli rezervační systém pro zajištění asistence při přepravě osob se sníženou schopností pohybu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MF:

MF se aktivně hlásí k prosazování rovného přístupu, svobodě rozhodování a zákazu diskriminace všech kategorií zaměstnanců. Uvnitř resortu je hledisko rovnosti naplňováno zejména personální politikou, jejíž rámec tvoří především Listina základních práv a svobod, antidiskriminační zákon a zákon o zaměstnanosti.

Profesní zařazení zaměstnanců/kyň se zdravotním postižením je rozdílné pouze z hlediska legislativního a profesního zařazení. Transparentnost a spravedlivé personální řízení dále zabezpečují interní předpisy, které se týkají všech zaměstnanců/kyň. Všechny vnitřní předpisy v oblasti personálního řízení na MF reflektují princip dodržování lidských práv, zákaz diskriminace všech zaměstnanců a hledisko rovnosti žen a mužů.

Personální odbor podporuje zaměstnávání lidí se zdravotním postižením i nabídkou flexibilních forem práce, např. možností pracovat na zkrácený pracovní úvazek nebo vykonávat práci z domova. Dále významným nástrojem na sladování pracovního a rodinného života je zavedení pružné pracovní doby. Přímou v budově MF je zajištěn provoz dětské skupiny pro předškolní děti zaměstnanců a také možnost využít rehabilitačních masáží.

Stavební úpravy budov:

- Územní pracoviště Finančního úřadu v Ústí nad Orlicí – stavební úpravy objektu č. p. 1393 – součástí akce bylo vybudování WC pro občany se zdravotním postižením,
- FÚ pro Královehradecký kraj – vybudování podatelny a sociálního zařízení pro občany se zdravotním postižením v rámci klientské haly,
- Územní pracoviště Finančního úřadu pro Prahu 1 – stavební úpravy budovy Štěpánská 619/28 – součástí akce bylo vybudování bezbariérového WC v rámci klientské haly,
- Územní pracoviště Finančního úřadu v Boskovicích – rekonstrukce budovy č. p. 2026 a č. p. 2029 – součástí akce bylo vybudování bezbariérového WC v rámci klientské haly,
- Územní pracoviště Finančního úřadu pro Prahu 2 – stavební úpravy budovy Vinohradská 2488/49 – součástí akce bylo vybudování bezbariérového WC v rámci klientské haly,
- Územní pracoviště Finančního úřadu v Litoměřicích – rekonstrukce osobního výtahu – výtah umožňuje přepravu občanů se zdravotním postižením,
- Územní pracoviště Finančního úřadu v Plzni – rekonstrukce osobního výtahu – výtah umožňuje přepravu občanů se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je částečně plněn. V případě vytváření registračního systému pro elektronickou evidenci tržeb nebyl dodržen princip design for all. Systém byl vytvořen bez přihlédnutí k potřebám lidí s těžkým zrakovým postižením.

PLNĚNÍ MK:

Při přijímání zejména organizačních řešení na MK, která se týkají života občanů, jsou reflektovány specifické potřeby osob se zdravotním postižením a dbá se na to, aby navrhovaná řešení maximálně respektovala možnosti dané jejich zdravotním postižením.

V průběhu roku 2016 probíhaly přípravné konzultace k očekávaným legislativním návrhům Evropské komise související s Marrákešskou smlouvou (mezinárodní smlouvou o usnadnění přístupu nevidomých k vydaným dílům, přijatou v rámci Světové organizace duševního vlastnictví – WIPO v roce 2013). V září 2016 předložila Evropská komise návrh směrnice a návrh nařízení, jejichž přijetí a následná implementace do vnitrostátních právních řádů členských států EU, včetně ČR, je předpokladem pro ratifikaci Marrákešské smlouvy. Samostatné oddělení autorského práva při přípravě Rámcové pozice k legislativním návrhům Evropské komise i v rámci příprav na jednání o návrzích v rámci Rady EU průběžně spolupracuje se zástupci osob se zrakovým postižením (SONS ad.).

Všechny důležité právní předpisy v oblasti kultury zohledňují potřeby lidí se zdravotním postižením. Jedná se např. o zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového

a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, zákon č. 496/2012 Sb., zákon o audiovizí, zákon č. 132/2010 Sb., zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MMR:

MMR je správcem národních dotačních programů pro oblast cestovního ruchu. Jedná se o dotační tituly: Národní program podpory cestovního ruchu (poslední výzva proběhla v roce 2016), Národní program podpory cestovního ruchu v regionech (první výzva vyhlášena v roce 2016 na rok 2017). V rámci těchto dotačních programů jsou mimo jiné realizovány projekty základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu – veřejná hygienická zařízení, odpočívadla či jiná úprava veřejných prostranství, turistické značení, zpřístupnění atraktivit cestovního ruchu, budování zařízení poskytujících služby a informace turistům apod.

V rámci podmínek programu jsou stanovena pravidla naplňující dané opatření. Jsou to např.:

- v rámci hygienického zařízení musí být realizováno min. 1 bezbariérové WC;
- projekty obsahující aktivity, jež usnadní pohyb a zážitek z návštěvy turistického místa jsou bodově zvýhodněny při hodnocení projektů (audio popisky, popisky v Braillovu písmu, rampy, apod.);
- v rámci nového programu pro období do roku 2020 je nastaveno, že:
  - u projektů na zpřístupnění infrastruktury pro osoby se zdravotním postižením a jiným osobám s pohybovým omezením bude podmínkou využití metodiky MMR k požadavkům na bezbariérové užívání staveb a vyhlášky č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb: <http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Informace-z-oblasti-stavebniho-radu/Informace-z-oblasti-Bezbarieroveho-uzivani-staveb>;
  - u projektů zaměřených na mapování přístupnosti pro lidi s hendikepem, respektive tvorbu produktů pro návštěvníky s hendikepem (přístupnost objektů, prostředků hromadné dopravy i parků, zahrad a stezek) bude podmínkou využití Metodiky přístupnosti Pracovní skupiny pro jednotnou metodiku mapování přístupnosti staveb: <http://www.presbariery.cz/cz/mapovani-barierovosti/metodika>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MO:

MO plní úkol především zajištěním bezbariérových přístupů do svých objektů nebo objektů příspěvkových organizací. U staveb povolených v roce 2016 byly v souvislosti technickoorganizačními opatřeními provedeny tyto úpravy:

- vybudování bezbariérového přístupu, úprava sociálního zařízení a přístupu k altánu u rekreačního zařízení Olšina;
- vybudování evakuačních výtahů v hotelu Vojenské zotavovny Bedřichov ve Špindlerově Mlýně;
- vybudování šikmé rampy pro zajištění bezpečného přístupu v objektu vojenské ubytovny v Čáslavi;
- úprava jednoho pokoje jako bezbariérového a vybudování evakuačního výtahu ve Vojenské lázeňské léčebně Jeseník – penzion Silesie.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPO:

Při přijímání nových pracovníků sledovali zaměstnanci odboru personálního a odborných útvarů dodržování rovnoprávných podmínek pro všechny skupiny uchazečů a snažili se nacházet možnosti uplatnění i osobám se zdravotním postižením. V případech, že objektivní podmínky neumožnily plně zaměstnávat osoby se zdravotním postižením, byly do řešení zapojeny rovněž ostatní subjekty resortu. Vybraní zaměstnanci jsou v rámci působnosti svého služebního místa vysíláni na vzdělávací akce se zaměřením na danou problematiku. V roce 2016 se konkrétně jednalo o 11 akcí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Plnění úkolu je zajištěno okruhem připomínkových míst, která se vyjadřují ke všem návrhům právních předpisů, a též ustálenými postupy při tvorbě věcných podkladů směřujících k vydání nových, nebo změnám stávajících právních předpisů v působnosti odboru pracovněprávní legislativy.

Ve všech etapách životního cyklu informačních systémů MPSV, jsou systémy řízeny v souladu s vyhláškou č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením (vyhláška o přístupnosti), stanovené na základě § 12, odst. 1, písm. d), zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, v aktuálním znění. Konkrétně se v souladu s touto vyhláškou v roce 2016 a 2017 připravovaly a připravují podklady pro veřejnou zakázku na nový resortní portál MPSV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:

V hodnoceném roce byl odborem investičním MSp při vypracování nových a úpravách stávajících právních předpisů dodržován princip universálního designu při stavebních úpravách budov, komunikací i prostranství a při organizačních úpravách prostoru budov.

Právní předpisy připravované v gesci legislativního odboru jsou směřovány univerzálně na všechny fyzické osoby bez ohledu na jejich zdravotní stav. V případech, kdy by připravovaný právní předpis mohl mít zvláštní dopady na osoby se zdravotním postižením, je vždy kladen důraz na zohlednění jejich specifických potřeb, a to včetně provedení konzultací s organizacemi lidí se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Zásadní změnu ve způsobu vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami i dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných přináší s účinností od 01.09.2016 změna zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a jeho prováděcí předpis, vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Školský zákon i jeho prováděcí předpisy vycházejí z předpokladu, že právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení nemá být výsadou úzce vymezeného okruhu osob, ale mělo by náležet každému jednotlivci tou měrou, v které je nezbytné pro naplnění jeho práva na vzdělání.

Ustanovení § 16 školského zákona nově vymezuje děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami nikoli na základě jejich diagnózy, ale potřeb, resp. podpory, již potřebují k tomu, aby se mohly vzdělávat na rovnoprávném základě s ostatními. Zároveň pak vymezuje základní okruh tzv. podpůrných opatření jako klíčový nástroj zajištění zmíněné podpory.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra

Dne 20.07.2016 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv). Zákon v § 20 odst. 2 písm. c) bodu 4. vyžaduje, aby součástí každého vládního návrhu zákona bylo i zhodnocení sociálních

dopadů právní úpravy, včetně dopadu na specifické skupiny obyvatel, především na osoby se zdravotním postižením. Tato povinnost je doposud ukotvena v Legislativních pravidlech vlády, která mají formu usnesení vlády. Dané legislativní opatření nabyde účinnosti k 01.01.2020.

V roce 2016 byla dokončena stavební úprava budovy MV na Pankráci. Stavba s názvem „Vybudování vstupu a zázemí pro handicapované v objektu SVA Pankrác“ byla zkolaudována 25.08.2016. Spočívá zejména ve stavebních úpravách spojených s úpravami přízemí objektu, které umožní tuto část objektu využívat i osobám se sníženou schopností pohybu, tj. v dotčené části přízemí ve vybudování jedné větší kanceláře pro 8 pracovníků, kanceláře pro styk s veřejností a jídelny, v úpravě stávající kuchyňky a chodby včetně dvou bezbariérových WC a v provedení bezbariérových úprav vstupu do budovy a dveří v zádveřích.

Policie ČR

Odstraňování bariér v objektech policejních služeben – paušálně se jedná jak o stavební úpravy vstupních prostor, jejich doplnění speciálními plošinami, tak i nákup movitého majetku, např. schodolezů, a to tam, kde instalace plošiny není možná či stavební úpravy pro její instalaci vyžadují značnou finanční náročnost. Dále se jedná o úpravy vnitřních prostor (odstranění nežádoucích příček), hygienických zařízení a výstavbu a modernizaci výtahů. V roce 2016 byly realizovány tyto úpravy:

Praha 7, Strojnická 935 – rekonstrukce vstupní haly a výtahů,

Krajské ředitelství Policie ČR (dále jen „KŘP“) Ústeckého kraje – Lidické náměstí 899/9 – bezbariérové řešení vstupu a sociálního zařízení,

KŘP Ústeckého kraje – Most, V. Řezáče 224 – modernizace výtahu,

KŘP Plzeňského kraje – Obvodní oddělení Policie ČR (dále jen „OOP“) Plzeň–Bory – zpřístupnění oddělení,

KŘP Plzeňského kraje – OOP Bor u Tachova – zpřístupnění oddělení – projektová dokumentace, (stavební realizace proběhne v roce 2017),

KŘP hl. m. Prahy – Praha 11, Kaplanova 2056 – bezbariérový vstup na Místní oddělení Policie ČR Jižní Město,

KŘP Královéhradeckého kraje – OOP Nová Paka, Dukelské nám. č. p. 37,

KŘP Královéhradeckého kraje – OOP Kostelec nad Orlicí č. p. 3 – odstraňování bariér v budovách – projektová dokumentace,

KŘP Jihočeského kraje – stavební úpravy objektů (objekt České Budějovice, Lannova 193/26),

KŘP Moravskoslezského kraje – Územní odbor Policie ČR Opava, Hrnčířská č. p.344/22 – úprava bezbariérového vstupu + WC,

KŘP Moravskoslezského kraje – Dopravní inspektorát Karviná – vybudování bezbariérového WC,

KŘP Karlovarského kraje - stavební úpravy objektů – projektová dokumentace (objekty Územní odbor Policie ČR Cheb, Valdštejnova 600; OOP Ostrov, Hlavní třída 713; Chodov, Staroměstská 18),

KŘP Pardubického kraje – OOP Polička – schodolez,

KŘP Olomouckého kraje – OOP Moravský Beroun, Nádražní č. p. 134 - stavební úpravy objektu,

KŘP Libereckého kraje – Liberec, U Opatrovny – rekonstrukce výtahu a provedení bezbariérových úprav pro přístup k ordinaci zdravotnického zařízení MV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V zákoně č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), je mimo jiné zakotveno dodržování principu komplexního plánování ve vztahu k osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Zákon stanoví, že pacient se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy zapříčiněnými zdravotními důvody má právo při komunikaci, související s poskytováním zdravotních služeb, dorozumívat se způsobem pro něj srozumitelným a dorozumívacími prostředky, které si sám zvolí, včetně způsobů založených na tlumočení druhou osobou. Zákon dále stanovuje, aby pacient se smyslovým nebo tělesným postižením, který využívá vodícího nebo asistenčního psa, měl právo s ohledem na svůj aktuální zdravotní stav, na doprovod a přítomnost psa u sebe, ve zdravotnickém zařízení.

Při přípravě zákona bylo též přihlíženo k požadavkům na ochranu práv pacientů vyjádřených např. v Deklaraci práv onkologických pacientů, dále k Zásadám ochrany duševně nemocných, které

byly přijaty rezolucí OSN č. 46/119, a k Akčnímu plánu duševního zdraví pro Evropu a v neposlední řadě k Chartě práv dětských pacientů.

Za plnění tohoto bodu lze také považovat realizaci dotačních programů – Program grantové podpory a Program vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením a Národního akčního plánu pro Alzheimerovu nemoc a Strategii reformy psychiatrické péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Ve venkovských oblastech je vytvářen prostor pro aplikaci tzv. sociálního zemědělství, které propojuje zemědělský a sociální prostor. Představuje možnosti integrace zdravotně a sociálně znevýhodněných osob do společnosti prostřednictvím zaměstnávání, služeb rehabilitační a terapeutické péče (sociálních služeb), volnočasových a vzdělávacích aktivit v prostředí zemědělských farem.

V souvislosti s osobami se zdravotním postižením žijícími na venkově se v současné době konceptu sociálního zemědělství dostává stále větší pozornosti díky finančním i nefinančním podporám zemědělského sektoru i osvěty u veřejnosti. Na MZe byla zřízena Pracovní komise sociálního zemědělství, která si klade za cíl této oblasti hledat podporu a usnadnění rozvoje.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZV:

MZV uvedenou problematiku naplňuje především zajištěním bezbariérových přístupů do objektů v majetku ČR nebo do objektů pronajímaných v zahraničí. Přes veškerou snahu však požadavky na bezbariérovost nelze zcela splnit v těch objektech MZV, které jsou nemovitými kulturními památkami, zapsanými v Ústředním seznamu nemovitých památek. V případě nemožnosti přímého odstranění překážky je však vždy v těchto objektech k dispozici odpovídající alternativní organizační opatření (např. přivolání ostrahy apod.). Při rekonstrukcích zastupitelských úřadů ČR v zahraničí dbá MZV na to, aby organizační a faktická řešení vyhovovala i osobám s omezenou schopností pohybu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Při přijímání organizačních, legislativních a technických řešení, která se týkají života občanů, odbor provozní dodržuje principy komplexního plánování tak, že navrhovaná řešení vyhovují i osobám se zdravotním postižením (například ovládání úřední desky před budovou MŽP je umístěno tak, aby bylo vyhovující pro osoby s tělesným postižením, jednotlivé mimoúrovňové části budovy MŽP jsou vzájemně propojeny plošinou pro vozíčkáře, podatelna je bezbariérově přístupná z veřejné komunikace, v přízemí budovy je k dispozici nově rekonstruovaná samostatná bezbariérová toaleta apod.).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

1.4 Při přijímání všech legislativních, organizačních a technických opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením, zajišťovat rovnoprávné podmínky osobám ohroženým vícenásobnou diskriminací (zejména děti, ženy, senioři, příslušníci národnostních menšin) a spolupracovat se zástupci organizací osob se zdravotním postižením při jejich formulování.

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

MD dbá na to, aby veškeré materiály organizačního, legislativního i faktického charakteru respektovaly princip rovného přístupu. V rámci personální politiky MD je důsledně prosazován princip rovnosti, který

vychází z obecného Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 539/2010 ze dne 16.06.2010, kde je přímo čl. 16 věnován rovnosti žen a mužů a zákazu diskriminace na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo světového názoru, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace. Při výběru uchazečů na volné pozice jsou dodržovány postupy zajišťující rovné zacházení zamezující všechny formy diskriminace.

V obecné rovině platí, že veřejná doprava je v ČR systematicky rozvíjena s ohledem na princip gender mainstreamingu. Jeho implementace ve veřejné dopravě fakticky podporuje jak specifické potřeby žen, tak rodičů s kočárky, či malými dětmi, ale také seniory a seniorky a osoby se sníženou schopností pohybu a orientace. MD se postupně snaží vyhovět všem skupinám obyvatel s ohledem na jejich potřeby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je částečně plněn. Přetrvávajícím problémem je přístupnost dopravních prostředků u některých komerčních dopravců.

PLNĚNÍ MF:

V hodnoceném roce byly při přijímání legislativních, organizačních a technických opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením a osob ohrožených vícenásobnou diskriminací, dodržovány a zabezpečeny rovnoprávné podmínky. Nebyla identifikována diskriminace osob zdravotně postižených, naopak tam, kde je to potřeba, právní úprava k jejich zdravotnímu stavu přihlíží a stanoví specifické postupy (např. § 76 odst. 5 daňového řádu).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je částečně plněn. V případě vytváření registračního systému pro elektronickou evidenci tržeb nebylo dodrženo zajištění rovnoprávných podmínek. Systém byl vytvořen bez přihlídnutí k potřebám lidí s těžkým zrakovým postižením.

PLNĚNÍ MK:

V oblasti médií a audiovize byl v roce 2016 vládou schválen (usnesením č. 867 ze dne 5. října 2016) návrh zákona, kterým se mění zákon 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, jehož zásadní součástí je i zpřesnění a doplnění právní úpravy zpřístupňování televizních pořadů pro osoby se sluchovým nebo zrakovým postižením. Mezi navržené změny patří:

- Povinnost zpřístupnit se vztahuje výslovně na každý jednotlivý program provozovatele televizního vysílání šířený prostřednictvím vysílačů.
- Povinnost zpřístupňování se nevztahuje na pořady, které nelze nebo není účelné zpřístupňovat, jako například hudební televizní programy.
- Upřesnění toho, co se započítává do celkové stopáže pro účely výpočtu.
- Stanovení kalendářního čtvrtletí jako rozhodného období pro účely kontroly plnění povinnosti zpřístupňování.
- Povinnost označování zpřístupněných pořadů v přehledu pořadů.

Pro oblast knihoven byl v roce 2016 implementován zásadní strategický materiál MK – Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2011–2015, schválená usnesením vlády ze dne 11. ledna 2012 č. 28. Problematika lidí se zdravotním postižením se týkala dílčího cíle č. 13 Zlepšit dostupnost knihoven a jejich služeb, prosadit kritérium bezbariérovosti služeb knihoven jako kritérium hodnocení kvality služeb. Na implementaci tohoto opatření pracovala samostatná pracovní skupina.

Zároveň probíhaly práce na přípravě nové Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2017–2020, kterou vzala vláda na vědomí usnesením č. 1032 ze dne 23. listopadu 2016. Problematika lidí se zdravotním postižením, resp. služeb knihoven pro lidi se zdravotním postižením, je promítnuta do priority č. 2 Knihovny jako otevřená vzdělávací, kulturní, komunitní a kreativní centra, konkrétně do opatření 2.5 Rozšiřovat nabídku knihovnických a informačních služeb pro různé cílové skupiny a jejich potřeby a priority č. 3 Budování knihovnických fondů a informačních zdrojů, konkrétně opatření 3.4 Pokračovat v realizaci dotačního programu na podporu akvizice literatury v jazycích národnostních menšin, zvukových knih pro občany se zdravotním postižením.

V roce 2016 byl dále aplikován nový model poskytování zvukových knih knihovnám prostřednictvím příspěvkové organizace MK Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana (paušál podle velikosti obce), zavedený v roce 2015.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Při přípravě právních předpisů, které se týkají osob se zdravotním postižením, jejichž zpracovatelem a předkladatelem je MMR, je zohledňován požadavek zajišťovat rovnoprávné podmínky osobám ohroženým vícenásobnou diskriminací a je zohledňován též požadavek spolupracovat se zástupci organizací osob se zdravotním postižením při formulování právních norem týkajících se života osob se zdravotním postižením. V rámci vnějšího připomínkového řízení jsou návrhy materiálů projednávány s ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, popřípadě přímo s organizacemi osob se zdravotním postižením. Například předmětné problematiky se týká nový zákon o zadávání veřejných zakázek (č. 134/2016 Sb.), který v návaznosti na implementovanou evropskou legislativu zakotvuje možnost zahrnutí přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením v technických podmínkách veřejné zakázky.

V Odborné skupině VVZPO pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb je MMR zastoupeno dvěma členy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MO:

U MO je diskriminace v jakékoliv podobě považována za sociálně nežádoucí jev. K této oblasti je vydán koncepční dokument „Konceptce primární prevence rizikového chování personálu rezortu Ministerstva obrany na období 2015–2019“. K zabezpečení jednotného postupu při realizaci úkolů prevence rizikového chování byl vydán vnitřní předpis „Primární prevence rizikového chování personálu rezortu Ministerstva obrany“.

K zabezpečení ochrany lidských práv je u MO, v organizační struktuře sekce dozoru a kontroly MO, zřízena pozice hlavního inspektora ochrany lidských práv v rezortu MO. Od 01.04.2013 provozuje sekce dozoru a kontroly MO anonymní schránku ombudsman@army.cz.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPO:

MPO zajišťuje v rámci svých kompetencí při přijímání všech legislativních, organizačních a technických řešení s dopady na život osob se zdravotním postižením rovnoprávné podmínky pro všechny osoby ohrožené vícenásobnou diskriminací. Ministerstvo má vnitřní normy, Opatření ministra, kterým se vydávají Zásady získávání, výběru a přijímání zaměstnanců MPO, a Opatření ministra, kterým se zřizuje pracovní skupina k rovným příležitostem pro ženy a muže, a též kolektivní smlouvu MPO, kde je zakotven rovnoprávného principu při obsazování vedoucích míst. Příslušná opatření jsou v praxi dodržována a u každého výběrového řízení zdokumentována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Zejména při zpracování všech návrhů legislativních úprav v oblasti sociální legislativy je dbáno na to, aby právní úprava zajišťovala rovnoprávné podmínky všem osobám, včetně osob se zdravotním postižením. V rámci legislativního procesu jsou všechny návrhy právních předpisů zasílány také organizacím osob se zdravotním postižením k připomínkám v meziresortním připomínkovém řízení a připomínky jsou s těmito organizacemi vypořádány.

Na základě tezí zformulovaných pracovní skupinou pro „Reformu zaměstnávání osob se zdravotním postižením“, která pracovala pod vedením tehdejšího I. náměstka ministryně práce a sociálních věcí JUDr. P. Šimerky, a věcného podkladu sekce 4 k novele zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, byl v roce 2016 připraven návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, a 26.01.2017 předán do vlády k dalšímu projednání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Jedním z takových právních předpisů, který byl ve sledovaném období zpracováván, je návrh zákona, kterým se mění zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění zákona č. 77/2015 Sb., a další související zákony. Tento návrh zvyšuje míru ochrany obětí, včetně obětí zvláště zranitelných, mezi něž lze ve většině případů řadit i osoby se zdravotním postižením, včetně osob ohrožených vícenásobnou diskriminací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

V září 2016 nabyl účinnosti jak zákon č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který zásadně upravil oblast vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, tak i jeho prováděcí předpis, vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Změny, které oba předpisy přinášejí, vycházejí z předpokladu, že právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají vzdělávacím potřebám a možnostem, právo na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení náleží každému jednotlivci.

Z výroční zprávy ČŠI za rok 2016 vyplývá, že ve školním roce 2015/2016 bylo do předškolního vzdělávání zařazeno celkem 10.536 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, což je 2,9 % z celkového počtu dětí přijatých k předškolnímu vzdělávání. Při hodnocení kvality poskytovaného vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, došla ČŠI ke zjištění, že 16 % škol upravilo svůj přístup k uvedeným skupinám dětí, přičemž ve 34 % došlo k výraznému a v 61 % k mírnému zlepšení. Z dotazníkového šetření ČŠI vyplynulo, že 88 % hodnocených škol vzdělávalo 77,3 % žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Z celkového hodnocení rovného přístupu ke vzdělávání podle kritérií ČŠI vyplývá, že většina škol dokáže žákům vytvářet rovné příležitosti ve vzdělávání, poskytnout podporu žákům s potřebou podpůrných opatření a věnovat dostatečnou pozornost jejich osobnostními rozvoji.

Zákon č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, rozšiřuje požadavky kladené na zajištění rovného přístupu uchazečů a studentů se zdravotním postižením k vysokoškolskému vzdělání. Tyto požadavky byly navíc rozpracovány v nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství.

MŠMT spolupracuje s VVZPO, spolupracuje s organizacemi, které se věnují oblasti rizik diskriminace ve vzdělávání, např. Odbornou skupinou VVZPO pro koncepční řešení problematiky života osob s PAS, Asociací organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel a dalšími.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:

Některá ustanovení nových právních předpisů jsou určena specificky k ochraně osob se zdravotním postižením – např. § 40 písm. f) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, § 7 odst. 3 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Předmětná legislativní řešení

zajišťují rovnoprávné podmínky také osobám ohroženým vícenásobnou diskriminací, např. příslušníkům národnostních menšin. Oba výše uvedené zákony nabydou účinnosti dne 01.07.2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZ:

Ve všech právních úpravách, které MZ realizuje, jsou zahrnuty podmínky pro zajištění rovnoprávnosti osob ohrožených vícenásobnou diskriminací a to s ohledem na plnění závazků ČR v oblasti ochrany zdraví a poskytování zdravotních služeb, které vyplývají z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Evropské sociální charty a příslušných úmluv Organizace spojených národů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Ke zvýšení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením u zemědělských podnikatelů zavedlo MZe podporu v rámci Programu Sociální zemědělství poskytovanou prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s. Na základě žádosti může tento fond poskytnout zemědělci, který má uzavřenou smlouvu o spolupráci s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb nebo je sám takovým poskytovatelem, investiční a provozní úvěr. Účelem investičního úvěru jsou investice v závodech zemědělských podnikatelů, kteří zaměstnávají nebo budou zaměstnávat pracovníky se zdravotním postižením. Úvěr se bude poskytovat do výše 5 mil. Kč s dobou splatnosti max. 10 let. Jeho konkrétní výše se vypočte jako součin částky 500.000 Kč a počtu pracovníků se zdravotním postižením, které bude žadatel zaměstnávat, a to po dobu alespoň 5 let. Účelem provozního úvěru je podpora provozního financování zemědělských podnikatelů, kteří zaměstnávají pracovníky se zdravotním postižením. Jeho výše se vypočte jako součin částky 120.000 Kč a počtu pracovníků se zdravotním postižením zaměstnaných žadatelem. I když podpora z tohoto programu není dotací, ale úvěrem, má pro žadatele (a i uživatele) význam hlavně z hlediska udržitelnosti projektu. Využitím investičního úvěru zemědělec vytváří vhodné pracovní podmínky pro osoby s hendikepem a provozní úvěr mu pomáhá překlenout období, kdy ještě nemá k dispozici od státu příspěvek na zaměstnávání lidí se zdravotním postižením. V roce 2016 byly v rámci Programu Sociální zemědělství poskytnuty úvěry ve výši 4.800.000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZV:

V rámci MZV působí Pracovní skupina pro rovné příležitosti žen a mužů zřízená v roce 2010 a na základě usnesení vlády č. 964 ze dne 20. července 2009 k Prioritám a postupům vlády při prosazování rovnosti žen a mužů. Do působnosti skupiny spadají také otázky rovného zacházení týkajících se osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Náplň opatření 1.4 je v činnosti MŽP průběžně zohledňována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

2. Osvětová činnost

Druhá kapitola je založena na článku 8 Úmluvy, jehož tématem je zvyšování povědomí o situaci lidí se zdravotním postižením, o jejich schopnostech a přínosu pro společnost.

Postavení lidí se zdravotním postižením ve společnosti je ovlivňováno tím, jak se k nim veřejnost chová a jak jsou svým okolím oni sami přijímáni. Přestože postupně dochází ke zlepšování pozitivních postojů ze strany veřejnosti, je třeba i nadále intenzivně pokračovat v informačních, publikačních a dalších osvětových aktivitách, zejména v rámci specifických dotačních programů podporovat vydávání informačních materiálů zaměřených na jednotlivé skupiny lidí se zdravotním postižením. Zvláště je třeba se věnovat destigmatizaci tématu duševních nemocí. Tomuto tématu bude věnován například projekt „Destigmatizace lidí s duševním onemocněním v ČR“, který připravuje Národní ústav duševního zdraví.

Důležitým úkolem této kapitoly je také realizovat školení úředníků a soudců, státních zástupců a vyšších soudních úředníků v oblasti zdravotního postižení. Tato školení realizuje Institut pro veřejnou správu Praha a Justiční akademie.

Cíl: Zvyšovat povědomí ve společnosti o tématu zdravotního postižení a o schopnostech a přínosu osob se zdravotním postižením.

2.1 Vyhlášovat Cenu Vládního výboru pro zdravotně postižené občany za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení.

Gestor: VVZPO

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ VVZPO:

V roce 2016 se uskutečnil XXIII. ročník Ceny VVZPO za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení. Práce byly posuzovány ve třech kategoriích: rozhlasové, tiskové a televizní. Přihlášeno bylo celkem 85 publicistických děl.

Přihlášené práce posuzovala 9 členná nezávislá porota, každou kategorii hodnotili vždy 3 porotci. Hlavním kritériem při posuzování bylo to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s tématem zdravotního postižení a pozitivně ovlivnit její přístup k lidem se zdravotním postižením.

Do tiskové kategorie bylo přihlášeno 56 prací. Zvítězila Česká asociace pro vzácná onemocnění s publikací „Vzácní (O životě se vzácným onemocněním)“. V televizní kategorii bylo posuzováno celkem 16 pořadů vysílaných v televizi, zveřejněných prostřednictvím internetu nebo jinak veřejně publikovaných. První cenu získal Lubomír Kalousek za dokument s názvem „Čas“. V rámci rozhlasové kategorie porota vybírala z 13 pořadů, první cena byla udělena redaktorce Českého rozhlasu Dagmar Misařové za pořad „Nejsem žádná Matka Tereza“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

2.2 Prostřednictvím dotačních programů podporovat edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením: pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací s tematikou zdravotního postižení.

Gestor: MLP, VVZPO, ÚV ČR, MZ, MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVZPO, ÚV ČR:

V rámci dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených, který byl pro rok 2016 vyhlášen Úřadem vlády ČR ve spolupráci s VVZPO, mohly organizace osob se zdravotním postižením s celostátní působností předkládat žádosti o finanční podporu do tematického okruhu Edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Dotace v této oblasti byly poskytovány na podporu vzdělávání zaměřeného na zlepšení pracovních a sociálních dovedností v rámci komunity osob se zdravotním postižením, dále bylo možno dotaci použít na pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací. V tomto tematickém okruhu bylo v roce 2016 z dotačního programu podpořeno 43 projektů 43 organizací, v celkové částce 6.437.100 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MK:

V oblasti médií a audiovizize byl v roce 2016 nově zaveden dotační okruh Filmová, audiovizuální a mediální výchova s podokruhy Výchova k mediální gramotnosti a Filmová výchova. Oba podokruhy jsou mimo jiné určené i na podporu projektů pro seniory a lidi s mentálním a tělesným postižením. Podpořeny byly kupříkladu projekty Audiovizuální workshop pro seniory a Dokumentární workshop pro lidi s mentálním hendikepem spolku Inventura.

V rámci výběrového dotačního řízení na podporu kulturních aktivit občanů se zdravotním postižením a seniorů vyhlašovaného odborem regionální a národnostní kultury byly podpořeny následující projekty, které přispívají k edukační a informační činnosti v dané oblasti:

Příjemce	Projekt	Dotace v Kč
Asociace poskytovatelů sociálních služeb, z.s., Tábor	VI. Mezinárodní teatroterapeutická konference	55.000
Fokus Labe, Ústí nad Labem	Týdny pro duševní zdraví 2016	80.000
Fokus Praha, z.ú.	Týdny pro duševní zdraví 2016	40.000
Česká unie neslyšících, Praha	Komentované prohlídky "Praha neznámá – méně známá místa"	50.000
Pražská organizace vozíčkářů, Praha	Mapování bezbariérovosti kulturních objektů	80.000
Valina Miroslav, Plzeň	Zmapování situace a zpracování podkladů pro knihu Kam bez bariér – Šumava a Český les	54.000

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2016 byla opět věnována pozornost řadě informačních kampaní zaměřených jak na širokou veřejnost, tak na odbornou zdravotnickou veřejnost a v neposlední řadě i na samotné občany se zdravotním postižením. Jedná se např. o Týdny pro duševní zdraví (FOKUS ČR, z.s.), informační kampaň z.ú. DEBRA ČR o nemoci epidermolysis bullosa congenita a preventivní kampaň úrazů páteře při zimních sportech formou video spotu spolku CZEPA. Dále byla pozornost věnována materiálům o dětech s PAS, byly podpořeny aktivity týkající se sexuální výchovy lidí s PAS, podpořeno bylo i vydání překladu odborné publikace zaměřené na chápání odlišnosti v chování a komunikaci dětí školního věku s Aspergerovým syndromem pro odborníky i rodiče a vydány informační materiály pro zvýšení kvality života lidí s PAS. Velmi úspěšný i v tomto roce je pokračující projekt spolku VIDA pod názvem „Chcete vědět, jak se žije s duševním onemocněním? Zeptejte se nás“, kde ve školách besedují mladí lidé s duševním onemocněním. Byly podpořeny informační materiály pro osoby se zdravotním postižením – např. časopisy „Vozka“, „Můžeš“ a „Roska“, edukační tiskoviny pro lidi s epilepsií a pro rodiče dětí s diabetem, poradny pro celiaky, materiály a webové stránky s informacemi o jednotlivých typech onemocnění např. o bezlepkové dietě, o Huntingtonově chorobě a o Parkinsonově nemoci. V dotačních programech podporujeme i ediční činnost o problematice domácí hospicové péče a mobilní hospicové péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Pomocí osvětové činnosti šířit povědomí o formách diskriminace, o jejím zákazu, o tom, jak tuto situaci řešit a jak diskriminaci předcházet.

2.3 Zvyšovat společenské a právní povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu, zohledňovat také téma vícenásobné diskriminace (např. na základě pohlaví, věku), a to např. tiskem informačních materiálů, informováním veřejnosti prostřednictvím rozhlasových a televizních médií, pořádáním odborných seminářů, besed.

Gestor: MLP, VVZPO, všechny resorty

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

MD podporuje mezinárodní projekt EUROKLÍČ prostřednictvím sponzorování tisku propagačních materiálů projektu. Cílem projektu je zkvalitnění a usnadnění cestování osobám se sníženou schopností orientace a pohybu. V roce 2016 MD spolufinancovalo propagační materiál tohoto projektu v následujícím rozsahu:

1. Průvodce po místech v ČR osazených Eurozámky – 2.000 kusů;
2. Pamětní deska samolepící Eurozámek – 560 kusů;
3. Informační leták Euroklíč A5 – 14.000 kusů;
4. Prospekt A4, 28 stran – 140 kusů;
5. Označení dveří – "Prosím, klepejte", samolepící – 300 kusů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MF:

MF od roku 2004 zařadilo do povinného vstupního vzdělávání samostatný blok s názvem „Politika rovných příležitostí mužů a žen v ČR“. Nově přijatí zaměstnanci se v něm seznamují se základními pojmy, českou i mezinárodní legislativou týkající se lidských práv, zákazu diskriminace a rovných příležitostí. Koncem roku 2016 personální odbor zrealizoval seminář pro zaměstnance/kyně s názvem Genderovou optikou. Tento odborný seminář byl volně přístupný všem zaměstnancům. V rámci této akce byli účastníci, mimo jiné, seznámeni i s problematikou diskriminace na trhu práce z hlediska pohlaví, zdravotního stavu, věku, náboženského vyznání atp. Dále školení zaměstnanců bylo zaměřeno na sexuální obtěžování na pracovišti, etiku, nejčastěji se vyskytující stereotypy a legislativní opatření proti zákazu jakýchkoliv forem diskriminace nebo nežádoucího chování na pracovišti. Rovněž zaměstnanci se mohou průběžně informovat o tématu rovných příležitostí žen a mužů prostřednictvím intranetu, kde byla pro tyto účely vytvořena záložka. Obsahem záložky jsou relevantní dokumenty a aktuální informace týkající se této problematiky, které mohou pozitivně ovlivňovat postoje zaměstnanců k jinému pohlaví, jiné věkové kategorii, zdravotnímu handicapu atp.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MK:

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, příspěvková organizace MK, provádí statistická zjišťování, pokud jde o počet kulturně výchovných akcí zcela nebo zčásti určených pro občany se zdravotním postižením a poskytuje informační servis. Zjištěná data za rok 2016 budou k dispozici v květnu 2017 po skončení sběrů dat.

V současné době jsou k dispozici následující údaje za rok 2015:

Muzea

Počet muzeí, galerií a památníků v provozu	484
Počet m ² celkové výstavní plochy	968.953
z toho počet m ² pro bezbariérový přístup	535.497

Počet kulturně výchovných akcí pro veřejnost	37.736
z toho pro zdravotně handicapované	591
Počet titulů vydaných audiovizuálních děl	10
náklad	3.210
Počet titulů elektronických dokumentů na hmotných nosičích	7
náklad	1.155
Počet titulů elektronických dokumentů na internetu	547
Digitalizace sbírkových předmětů	12,7 %

Památky

Počet památek celkem	315
Počet prohlídkových tras	555
z toho bezbariérových	110
Počet titulů vydaných audiovizuálních děl	5
náklad	1.010
Počet titulů elektronických dokumentů na hmotných nosičích	4
náklad	105
Počet titulů elektronických dokumentů na internetu	55

Divadla

Počet divadel, vč. stagion celkem	214
Počet stálých scén a sálů	289
z toho s bezbariérovým přístupem	210
Počet návštěvníků celkem	7.520.989
z toho handicapovaných	75.304

Veřejné knihovny

Počet knihoven zřizovaných MK, kraji, obcemi a městy celkem	5.354
z toho s bezbariérovým přístupem	1.437

Kulturní zařízení (kulturní domy, centra volného času apod.)

Počet kulturních zařízení celkem	555
z toho s bezbariérovým přístupem	342

Festivally umělecké

Počet vybraných festivalů celkem	485 (z toho 19 převážně pro handicapované)
z toho s bezbariérovým přístupem	345
Počet návštěvníků celkem	2.403.802
z toho handicapovaných	12.374

Vydavatelé neperiodických publikací

Počet vydavatelů	968
Počet titulů vydaných audiovizuálních dokumentů	2.055
náklad	1.003.430
Počet titulů elektronických dokumentů na hmotných nosičích	540
náklad	93.850

Počet titulů elektronických dokumentů na internetu	1.505
--	-------

Knihovna pro nevidomé K. E. Macana

Typy dokumentů	Celkem
Knihovní jednotky	19.614
Braillovo písmo	3.005
Zvukový dokument	12.550
Hudebniny v Braillově písmu	3.222
Elektronické dokumenty	837

Útvar Centrum informací a statistik kultury zpracovává a zveřejňuje kalendárium kulturních akcí spolků občanů se zdravotním postižením a dalších subjektů, které získaly v daném roce dotaci MK. Aktualizace je prováděna jedenkrát měsíčně. Kalendárium je zveřejněno na webu instituce a též na webových stránkách MK.

Pokud jde o památkové objekty ve správě Národního památkového ústavu, každý památkový objekt má informace o bezbariérovosti umístěné na svých stránkách. Informace jsou aktualizovány správou památkových objektů ve spolupráci s Mapy bez bariér. Mapy bez bariér je mapová aplikace s informacemi pro lidi s tělesným postižením o náročnosti a specifikách návštěvy dané lokality. Podrobnější informace v bodě 16.1.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

Zaměstnanci sekretariátu VVZPO se v průběhu roku 2016 aktivně účastnili seminářů a konferencí zaměřených na problematiku diskriminace osob se zdravotním postižením a implementace Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (např. seminář Protipředsudkové vzdělávání, konference Reforma zaměstnávání osob se zdravotním postižením, XIII. Hradecké dny sociální práce).

VVZPO uspořádal 29.11.2016 v Míčovně Pražského hradu Slavnostní večer k Mezinárodnímu dni osob se zdravotním postižením, na kterém byly tradičně vyhlášeny výsledky soutěže o Cenu VVZPO za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení. Oceňována jsou ta díla, která nejvhodnějším a nejlepším způsobem upozorňují na problematiku zdravotního postižení. Hlavním měřítkem při jejich posuzování je tedy to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s danou problematikou a pozitivně ovlivnit její přístup k osobám se zdravotním postižením. K této akci byla na internetových stránkách Úřadu vlády ČR publikována tisková zpráva a o akci informovala též různá média.

VVZPO vyhlásil tento rok poprvé fotografickou soutěž Život bez bariér. Přihlášeno bylo celkem 85 fotografií. Porota, která rozhodovala o vítězích soutěže, se skládala ze zástupců organizací lidí se zdravotním postižením, úřadu ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a fotografů. Cena se udělovala za fotografie, které nejlépe zobrazují rovnocenné zapojení lidí se zdravotním postižením do společenských aktivit. Vyhlášení výsledků proběhlo 29.11.2016 na Slavnostním večeru k příležitosti oslavy Mezinárodního dne osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MMR:

V roce 2016 odbor komunikace ve spolupráci s odbornými útvary zvyšoval společenské a právní povědomí v oblasti podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením následujícími aktivitami:

Komunikace s médii

Zásadou intenzivní komunikace s médii se dostaly do povědomí informace ohledně programů, které přispěly k naplnění daných opatření. Jedná se především o program bytové politiky a jeho podprogramů, jako Podporované byty, pod jehož záštitou vzniklo mnoho komunitních domů

pro seniory s pečovatelskými byty, kde mohou senioři navštěvovat nejrůznější kurzy, vzdělávací programy apod., vzniklo také mnoho vstupních bytů zajišťujících bydlení pro osoby, které se ocitly v nepříznivé životní situaci, aniž by s tím předem. MMR podpořilo také výstavbu bytových domů bez bariér, finančně se podílelo na zbudování výtahů či bezbariérového vstupu do domu.

Dalším cílem bylo do povědomí dostat informace o podprogramu Podpora pro odstraňování bariér v budovách. Dotace byla určena na odstraňování bariér při vstupu do budov a výstupu z budov, odstraňování bariér uvnitř budov, bezbariérové úpravy WC a sociálních zařízení ve veřejných prostorech, pořízování a aplikace zdvižných a transportních technologií a systémů. Dalším důležitým podprogramem byl EUROKLÍČ, jehož záměrem bylo zajistit osobám se sníženou schopností pohybu rychlou a důstojnou dostupnost veřejných sociálních a technických kompenzačních zařízení (např. výtahů, svislých a schodišťových plošin apod.) na celém území ČR tím, že byla tato zařízení osazena jednotným „eurozámkem“.

Tištěné materiály

MMR má k uvedeným dotacím vytvořeny informační brožury a další informační prospekty, které jsou dostupné v budově MMR a byly také vkládány do časopisů a dalších tištěných médií. Nejnovější brožurou jsou Národní programy a dotace, kde lze najít přehled dotačních programů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MO:

Zvyšování povědomí zaměstnanců v pracovním i služebním poměru v oblasti nediskriminace probíhalo v souladu s vnitřními předpisy „Prevence rizikového chování personálu rezortu Ministerstva obrany“ a „Prosazování principu rovnosti mužů a žen v působnosti Ministerstva obrany“. U každého organizačního celku byla problematika nediskriminace minimálně jedenkrát v rozsahu minimálně 1 hodiny do programu přípravy zařazena. Přednášky zaměřené na problematiku nevhodného/diskriminačního jednání zabezpečovala rovněž právní služba, psychologická služba a duchovní služba Armády ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPO:

Zmíněnou agendu zabezpečuje Odbor komunikace a marketingu ve shodě s principy rovného a nediskriminačního přístupu k osobám se zdravotním postižením a též k osobám ohroženým případnou vícenásobnou diskriminací založenou na různých příčinách. Všechny mediální výstupy ministerstva jsou s ohledem na povahu agendy ve zmíněném smyslu naprosto neutrální. MPO uvedené opatření plní rovněž prostřednictvím svých zástupců ve VVZPO a v jeho pracovních skupinách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci kontrolní činnosti orgánů inspekce práce zaměřené na dodržování rovného zacházení a zákazu diskriminace ze strany zaměstnavatelů, a to nejen na pracovišti, ale i při uplatňování práva na zaměstnání a dále také na povinnost zaměstnavatelů zaměstnávat povinný podíl osob se zdravotním postižením dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, poskytují orgány inspekce práce v rámci této problematiky také základní pracovněprávní poradenství, v rámci něhož osvětově působí jak na zaměstnavatele, tak zaměstnance.

Státní úřad inspekce práce zveřejňuje na svých webových stránkách (www.suip.cz) odpovědi na nejčastější dotazy kladené v rámci pracovněprávního poradenství a informační materiály týkající se mimo jiné právní úpravy v oblasti rovného zacházení a zákazu diskriminace, a to také v cizojazyčných verzích. Zároveň se zástupci Státního úřadu inspekce práce a oblastních inspektorátů práce účastní seminářů pořádaných sociálními partnery, kde sdílejí své zkušenosti z poradenské a kontrolní činnosti. Výsledky samotné kontrolní činnosti v daných oblastech prezentuje Státní úřad inspekce práce v rámci

roční souhrnné zprávy o výsledcích kontrolních akcí zveřejňované každoročně na webových stránkách Státního úřadu inspekce práce i v rámci průběžně vydávaných tiskových zpráv.

V roce 2016 vydalo MPSV v rámci své činnosti tyto tiskové zprávy související s problematikou lidí se zdravotním postižením:

<http://www.mpsv.cz/cs/23921>

<http://www.mpsv.cz/cs/23953>

<http://www.mpsv.cz/cs/25105>

<http://www.mpsv.cz/cs/28892>

<http://www.mpsv.cz/files/clanky/28770/MPSV.pdf>

<http://www.mpsv.cz/cs/27951>

V rámci své ediční činnosti vydalo MPSV publikaci: Příručka pro OZP v roce 2016:

http://www.mpsv.cz/files/clanky/29022/Prirucka_pro_OZP_v_roce_2016.pdf

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Tiskové oddělení se v roce 2016 zaměřilo především na témata, která se bezprostředně týkají činnosti MSp. Jednalo se o komunikaci aktualit v souvislosti s plněním legislativních prací, výstupů odborných konferencí a událostí souvisejících s činností ministerstva. Některá z těchto témat se více či méně týkala osvěty v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení nebo nepříznivého zdravotního stavu.

V říjnu loňského roku například MSp pořádalo setkání expertů k tematice svéprávnosti a zásahů do ní. Setkání, o kterém tiskové oddělení informovalo veřejnost tiskovou zprávou, se zaměřilo na efektivnější výkon veřejného opatrovnictví. Výsledkem dalších jednání bylo přijetí novely občanského zákoníku, která změnou lhůty pro přezkum osobám s omezenou svéprávností výrazně pomohla. Pokud by nedošlo ke schválení novely, od roku 2017 by se zhruba třicet tisíc nesvéprávných osob stalo automaticky svéprávnými. O tomto návrhu, který se podařilo prosadit na konci roku 2016, MSp také informovalo prostřednictvím tiskové zprávy a tiskové konference.

MSp se dále v loňském roce připojilo k iniciativě vládní Agentury pro sociální začleňování Hate Free Culture, která se problematikou diskriminace zabývala.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

V souvislosti s implementací inkluzivního (společného) vzdělávání od 01.09.2016 MŠMT veškeré informace, metodická doporučení a aktuality zveřejňuje na internetových stránkách MŠMT <http://www.msmt.cz/vzdelavani/spolecne-vzdelavani-1> a na internetových stránkách Národního ústavu pro vzdělávání <http://www.nuv.cz/t/in>. Na internetových stránkách MŠMT jsou zveřejňovány veškeré tiskové informace, články, reportáže mediální prezentace, které byly v souvislosti se společným vzděláváním vydány <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/tiskove-informace>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:

Od roku 2016 MV pořádá soutěž Přívětivý úřad, jejímž cílem je mapovat a hodnotit stav přívětivosti úřadů vůči občanům. Mezi sledovaná kritéria patří i dostupnost agend pro handicapované (sleduje se bezbariérová dostupnost úřadu/agend včetně bezbariérového WC).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZ:

Výrazným příspěvkem k plnění tohoto bodu jsou každoročně projekty, které jsou podporovány v rámci dotačních programů MZ, a které přispívají k informování veřejnosti o problematice občanů se zdravotním postižením. Zdůrazněn je vždy pozitivní přístup k občanům se zdravotním postižením či nepříznivým zdravotním stavem. Velkým přínosem jsou projekty s edukační hodnotou, jako je vysvětlení způsobů komunikace např. s nevidomými, neslyšícími i lidmi s mentálním postižením. Jsou podporovány časopisy přinášející nejen odborné informace, ale i informace ovlivňující vztah veřejnosti k této skupině občanů (např. časopis Můžeš, GONG, VOZKA apod.)

V roce 2016 byly podpořeny projekty Tyfloservisu a Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých o nevidomých a projekt na podporu komunikace zdravotnického personálu při práci s nevidomými osobami, dále projekt týkající se zlepšení prevence a komunikace žen s mentálním postižením a zdravotnického personálu. Důraz byl kladen i na podporu kurzů českého znakového jazyka pro zdravotnické pracovníky v nemocnicích, na podporu přednášek o neslyšících pro zdravotníky a studenty, dále byla podpořena osvětová a destigmatizační činnost NRZP ČR ve prospěch osob s duševním onemocněním. Mnohé informační materiály, které v roce 2016 vznikly, byly zaměřeny na informační kampaň o problematice duševních onemocnění, vzácných onemocnění, o pacientech s roztroušenou sklerózou. Každoročně jsou podporovány „Týdny duševního zdraví“. V roce 2016 proběhla v médiích i osvětová kampaň za podpory MZ (v podobě spotů „Nejsi bezobratlý“) zaměřená na zabránění úrazů při zimních sportech. Současně byl podpořen projekt na prevenci úrazu páteře a míchy formou přednášek a diskuzí na školách. Na všech kampaních se podíleli i samotní lidé s postižením. Bylo podpořeno vydání informačního letáku pro lékaře prvního kontaktu a pacienty „Žít déle doma“ (Život 90)“, dále noviny „Pečuj doma“ a publikace a DVD pro laické pečující Diakonie Českobratrské církve evangelické s cílem umožnit pokud možno co nejdelší pobyt osobám se zdravotním postižením v domácím prostředí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Pro zvýšení společenského a právního povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení organizuje a zajišťuje náš resort každoročně ve venkovských regionech semináře určené pro zástupce nestátních neziskových organizací, státní správy a místní samosprávy, zaměstnavatele v zemědělství ale i v jiných oborech, pedagogické pracovníky a studenty, zemědělskou veřejnost a obyvatele žijící na vesnici. Součástí seminářů jsou exkurze v chráněných dílnách a pracovištích a prezentace výrobních programů, služeb a produktů subjektů zaměstnávajících více než 50 % osob se zdravotním postižením.

Důležitým prvkem umožňujícím porovnat stav v oblasti sociální problematiky a péče o lidi se zdravotním postižením na venkově byl mezinárodní seminář, který náš resort uspořádal na jaře. Zástupci ministerstev, universit a zemědělských institucí z Německa, Rakouska, Slovenska, Maďarska a Itálie se zde mohli seznámit s principy, vývojem a potřebami sociálního zemědělství v různých státech a vyměnit si informace a zkušenosti z praxe.

Další aktivitou, zaměřenou na informovanost venkovské veřejnosti, byla propagace práce sociálních farem na výstavě Země živitelka. Na dvou místech areálu výstaviště měli návštěvníci možnost shlédnout ukázky produktů a činností lidí s postižením a informovat se o možnostech zaměstnávání osob se zdravotním postižením na farmách.

Vydaná publikace: Sociální zemědělství v evropských zemích, ISBN 978-80-7434-314-8

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZV:

MZV, zejména jeho Odbor vzdělávání a Diplomatické akademie, pořádá pravidelně kurzy a přednášky pro své zaměstnance, které jsou zaměřeny na zvyšování společenského a právního povědomí v oblasti zákazu jakékoliv diskriminace. Především jde o přednášky týkající se sociálně patologických jevů na pracovišti a dále rovnosti příležitostí mužů a žen ve státní službě.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Náplň opatření 1.4 je v činnosti MŽP průběžně zohledňována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

NRZP ČR vydala v roce 2016 124 informací pro širokou veřejnost, které byly zároveň umístěny na webu NRZP ČR www.nrzp.cz a facebooku NRZP ČR. V těchto informacích NRZP ČR pravidelně informovala o problematice zákazu diskriminace z důvodů zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu. Hlavními tématy těchto informací byly vyrovnání minimální mzdy u příjemců invalidních důchodů, vyrovnání příležitostí k podpoře zaměstnávání lidí se zdravotním postižením, novela zákona o rozhlasovém a televizním vysílání, a to z hlediska přístupnosti pro osoby s postižením sluchu a zraku. Dalšími tématy byly novely zákonů, které se bezprostředně dotýkají osob se zdravotním postižením a tím i vyrovnávání příležitostí pro tyto osoby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

2.4 Provádět destigmatizační osvětu zaměřenou na negativní postoje české společnosti vůči osobám s duševním onemocněním.

Gestor: MZ, MŠMT, MPSV, MLP, VVZPO

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

VVZPO se věnuje pravidelně tématu reformy psychiatrické péče na svých zasedáních. V roce 2016 bylo toto téma projednáváno na zasedáních 22.03. a 08.11. Mimo to byl dne 14.06. projednáván podnět Občanského sdružení pomoci duševně nemocným, který se týkal ochrany práv lidí s duševním onemocněním v zařízeních zdravotních a sociálních služeb.

Destigmatizaci psychiatrické péče podporuje VVZPO prostřednictvím dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených. Destigmatizaci se věnovaly dva podpořené projekty organizací VIDA o. s. a Občanské sdružení KOLUMBUS. Projekt organizace VIDA se zaměřoval na rozšíření dostupných informací o problematice duševních nemocí a zdraví i o systému péče. Zároveň zapojuje samotné uživatele, což podporuje jejich nezávislost na péči profesionálů a vytvoření svépomocných aktivit. Od roku 2010 spolupracuje tato organizace na informačním portálu www.psychportal.cz. Členové a zaměstnanci Občanského sdružení KOLUMBUS, kteří pracovali v implementačních skupinách Strategie reformy psychiatrické péče, šířili v rámci projektu informace o probíhající reformě v regionech. V rámci aktivity *Pacientští důvěrníci a podpůrci* docházeli pacientští důvěrníci na lůžková oddělení psychiatrických nemocnic a přispívali tak ke snižování informační asymetrie mezi pacientem a lékařem nebo zdravotním personálem a snažili se o zlepšení vztahu mezi pacientem a ošetřujícím personálem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci projektu „Život jako každý jiný“ se uskutečnila vědecká konference XIII. Hradecké dny sociální práce na téma Podpora člověka v jeho přirozeném prostředí. Jedna z 12 sekcí byla zaměřena na Péči o lidi s duševním onemocněním – dobrá praxe a předávání zkušeností. Tato konference zasáhla především odbornou veřejnost (viz program konference <https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=dXNwLXVoay5jenxocmFkZWNRZS1kbnktc29jaWFsbmktcHJhY2UtMjAxNnxneDoyNjxkxZTYyMTMyMWQ1ZWRh> a připravovaný sborník, který bude uveřejněn na www.trass.cz).

Destigmatizační osvěta je dále součástí/obsahem projektů předkládaných v rámci výzvy Operačního programu Zaměstnanost. V roce 2017 plánuje Národní ústav duševního zdraví realizovat projekt zaměřený pouze na destigmatizaci osob s duševním onemocněním.

V rámci naplňování Strategie reformy psychiatrické péče, která je v gesci MZ, se zástupci MPSV účastnili činnosti a aktivit pracovní skupiny Destigmatizace a komunikace k reformě psychiatrické péče, které byly pořádány MZ. Činnost této skupiny však byla na podzim 2016 pozastavena.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Na základě usnesení vlády č. 111, kterým dne 8. února 2016 vzala vláda ČR na vědomí Podnět k řešení situace života osob s poruchou autistického spektra (dále jen „Podnět“) a jejich rodin, viz <http://www.vlada.cz/cz/ppov/vvzpo/dokumenty/podnet-k-reseni-situace-zivota-osob-s-poruchou-autistickeho-spektra-a-jejich-rodin-140155/> vydalo MŠMT Doporučení MŠMT k využití Komunikačního souboru školám a školským zařízením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci dotačních programů MZ jsou dlouhodobě podporovány destigmatizační kampaně. V roce 2016 byla podpořena kampaň organizace FOKUS s názvem „Týdny duševního zdraví 2016“, destigmatizační kampaň Sdružení Práh, spolku VIDA apod. V neposlední řadě byla v rámci dotačních programů MZ podpořena i osvětová a destigmatizační činnost NRZP ČR ve prospěch osob s duševním onemocněním.

Dále v rámci Operačního programu Zaměstnanost je Národním ústavem duševního zdraví připravován projekt „Destigmatizace lidí s duševním onemocněním v ČR“. Projekt je zaměřený na podporu celonárodní strategie efektivních destigmatizačních a komunikačních opatření v rámci reformy psychiatrické péče. Navržená opatření budou v rámci projektu implementována do praxe. Projektový záměr bude projednáván před komisí v rámci měsíce února 2017, termín zahájení projektu je předpokládán na září 2017.

Rok 2016 byl pro implementaci Strategie reformy psychiatrické péče především rokem přípravy a schvalování konkrétních projektů zajišťujících naplnění jednotlivých cílů reformy. Jednotlivá témata projektů byla vzájemně obsahově koordinována s cílem přejít do fáze realizace hlavních projektů od počátku roku 2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

NRZP ČR se ve spolupráci se spolky zastupující zájmy osob s duševním onemocněním a ve spolupráci s MZ podílela na projektu „Osvětová a destigmatizační činnost NRZP ČR ve prospěch osob s duševním onemocněním.“ Projekt byl financován MZ. V průběhu projektu byly uveřejněny články v jednotlivých číslech časopisu Mosty pro integraci, který vydává NRZP ČR 5x ročně. V rámci tohoto projektu NRZP ČR vydala publikaci dvojce autorů Kateřina Málková a Josef Gabriel s názvem „Život a dílo lidí s duševním onemocněním“. Publikace představuje šest příběhů lidí, kteří prošli vážným duševním onemocněním. Je zdarma a je možné si ji stáhnout na webu NRZP ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Vzdělávat zaměstnance veřejného sektoru v tématech zdravotního postižení.

2.5 Vypracovat obsah školení a realizovat školení pro zaměstnance jednotlivých orgánů státní správy, týkající se problematiky osob se zdravotním postižením a zásad komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Školení jsou realizována Institutem pro veřejnou správu Praha. Konkrétně je problematika osob se zdravotním postižením zařazena do následujících kurzů:

Aplikace správního řádu v sociálních službách.

Neslyšící jako člen jazykové a kulturní menšiny.

Občan se speciálními potřebami – klient úřadu.

Specifikace komunikace s nevidomým a slabozrakým člověkem.

V závěru roku 2016 byla Institutem pro veřejnou správu Praha navázána spolupráce s VVZPO. V první fázi spolupráce zařadil Institut do eLearningových kurzů desatera pro komunikaci s lidmi se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

2.6 Vypracovat obsah školení a realizovat školení pro soudce, státní zástupce, asistenty, čekatele a vyšší soudní úředníky, které bude zaměřené na problematiku zdravotního postižení a práv vyplývajících z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, zejména práva na podporu a bezpečí při právním jednání, dále na problematiku komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením (komunikační systémy osob se sluchovým postižením, snadno srozumitelná forma komunikace atd.).

Gestor: MSP – Justiční akademie

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Justiční akademie zařazuje problematiku rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením do nabídky vzdělávání pro soudce, státní zástupce, asistenty, čekatele a vyšší soudní úředníky pravidelně každý rok.

Na tuto oblast jsou zaměřeny:

- konference Omezení svéprávnosti nově (Brno), 25.05.2016, 90 účastníků,
- seminář Řízení o podpůrných opatřeních, řízení o svéprávnosti a detenční řízení (Praha), 26.09.2016, 80 účastníků,
- seminář Komunikace s osobami s duševní poruchou pro opatrovnické soudce (Praha), 11.05.2017, 30 účastníků,
- seminář Aktuální otázky svéprávnosti a detenčního řízení (Praha), 28.05.2017, 80 účastníků.

V roce 2016 sledovanou problematiku obsahovaly také semináře v oblasti vzdělávání se zaměřením na trestní soudnictví:

- dva semináře na téma Domácí násilí v policejní praxi (Brno, Praha), květen a červen 2016, 151 účastníků,
- seminář na téma Náhrada majetkové a nemajetkové újmy (Kroměříž), 07.06.2016, 44 účastníků,
- seminář Zákon o obětech trestných činů (Kroměříž), 26 –27.09.2016, 42 účastníků.

Seminář byl určen pro soudce a státní zástupce. Jeho zaměření spočívalo zejména v problematice obětí trestných činů v policejní praxi; zavedení specializace na domácí násilí u orgánů činných v trestním řízení; výslech zvláště zranitelných obětí trestných činů z pohledu státního zástupce.

V roce 2017 pro tuto oblast plánuje Justiční akademie v obdobném rozsahu další vzdělávací akce, např. seminář Spolupráce a zdravé klima na pracovišti nebo seminář Rodinné vztahy – veřejnoprávní i soukromoprávní aspekty, který se dotkne i problematiky práv lidí se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

2.7 Zvyšovat právní vědomí zaměstnanců Vězeňské služby ČR v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu vězňených osob a provádět školení týkající se informovanosti o omezené mobilitě a dalších důsledcích zdravotního postižení.

Gestor: MSP – Vězeňská služba ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Akademie Vězeňské služby ČR, jakožto resortní vzdělávací instituce zajišťující primární profesní vzdělávání, se významnou měrou podílí na zvyšování právního vědomí zaměstnanců a příslušníků Vězeňské služby ČR v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu vězňených osob prostřednictvím kurzů základní odborné přípravy a dalších kurzů v rámci programu celoživotního vzdělávání vězeňského personálu. Vybraní vyučující spolupracují s rezortem MSPV v souvislosti s akreditovaným vzděláváním sociálních pracovníků a nejdůležitější poznatky k problému prezentují i v jiných kurzech. Výstupy lze kvantifikovat prostřednictvím statistiky absolventů věcně příslušných kurzů. V roce 2016 bylo v souladu s osnovami kurzů základní odborné přípravy v předmětech Penologie, Profesní etika a v kurzu akreditovaného vzdělávání sociálních pracovníků proškolen ve smyslu výše uvedeného opatření celkem 888 zaměstnanců Vězeňské služby ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

2.8 Rozšiřovat instruktážní materiály o práci a přístupu Policie ČR k osobám se sluchovým postižením.

Gestor: MV – Policejní prezidium ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Policie ČR v rámci své mediální komunikace nadále průběžně propaguje tísňovou SMS linku pro osoby sluchově postižené 603 111 158, jejíž vznik iniciovala už v roce 2006, aktuálně nejčastěji v souvislosti s konkrétními případy trestné činnosti. Tato forma operativního kontaktu lidí se sluchovým postižením s Policií ČR v případech ohrožení života, zdraví a majetku je policisty propagována rovněž v rámci preventivních besed zaměřených zejména na děti se zdravotním postižením a seniory.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3. Přístupnost staveb, dopravy a komunikací

Třetí kapitola vychází z článku 9 Úmluvy, jehož cílem je umožnit lidem se zdravotním postižením žít nezávisle a plně se zapojit do všech oblastí života společnosti.

I přes nesporný pozitivní přínos legislativních úprav v oblasti bezbariérového užívání staveb zůstává nadále přetrvávajícím problémem dodržování a správná aplikace pravidel a podmínek stanovených pro tvorbu bezbariérového prostředí. Problémem rovněž zůstává zajištění bezbariérové přístupnosti veřejných budov a dopravních staveb, které byly realizovány ještě v době, kdy povinnost bezbariérové výstavby nebyla stanovena zákonem. Obsahem opatření této oblasti je zejména zaměření se na důsledné respektování a správnou aplikaci pravidel a podmínek stanovených pro tvorbu bezbariérového prostředí a jejich kontrolu ze strany orgánů státní správy a realizace NRPM, jehož cílem je prostřednictvím bezbariérových tras ve městech a obcích postupně odstraňovat existující bariéry u veřejných budov a dopravních staveb postavených v minulosti.

Vzhledem k tomu, že se nadále objevují problémy při aplikaci právních předpisů ukládajících bezbariérové užívání staveb, je jedním z opatření této kapitoly prověření potřeby vzniku profesní organizace odborníků pro bezbariérové užívání staveb, jejíž funkce by byla kontrolní i poradenská. Tento úkol však nebyl v termínu splněn.

Pro mapování bezbariérovosti staveb nejenom ministerstvy, kterým tuto činnost ukládají další opatření NPPRP, měla být vytvořena jednotná metodika. Tato metodika by obsahovala mapování přístupnosti stavby pro osoby se sníženou schopností pohybu, se zrakovým postižením, se sluchovým postižením a se sníženou schopností porozumění informacím. Toto opatření bylo splněno pouze částečně, je proto navržen posun termínu.

Úkolem resortů je i zpřístupňovat budovy v jejich vlastnictví, a to jak návštěvníkům, tak i zaměstnancům, resp. potenciálním zaměstnancům. K tomu směřují opatření ukládající vybudování evakuačních výtahů umožňujících přepravu osobám s omezenou schopností pohybu a orientace a vybavení budov vizuální signalizací pro neslyšící osoby a uvádění informací uvedených např. na informačních panelech v budovách také ve snadno srozumitelné formě. Tyto úkoly se resortům daří plnit jen z části.

Důležitou oblastí je také bezbariérová přístupnost veřejné dopravy, která je realizována zejména navyšováním počtu bezbariérových vozů.

Cíl: Umožnit osobám se zdravotním postižením svobodný přístup do veřejných budov a pohybu na komunikacích.

3.1 Prověřit potřebu vzniku profesní organizace odborníků pro bezbariérové užívání staveb.

Gestor: MMR

Spolugestor: MD, VVZPO

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: 30. 06. 2016

PLNĚNÍ MMR:

Požadavek na zřízení specializace/oboru/profesní organizace se opakovaně objevuje již více než 10 let. NRZP ČR aktuálně poukazuje především na zkušenosti z posuzování projektové dokumentace v rámci NRPM, nejvíce při navrhování dopravních staveb.

Dosud proběhlo několik pracovních jednání a konzultovaly se právní i věcné náležitosti zřízení nové profesní organizace. Většina jednání se uskutečnila mezi ústředními orgány MMR a MD. Některé záležitosti konzultovalo MD se SFDI a jedna konzultace proběhla s ČKAIT. MMR se dále zúčastnilo květnového jednání mezi VVZPO, NRZP a profesními komorami ČKA a ČKAIT.

Následně pan náměstek ministryně pro místní rozvoj (sekce 05) svolal společné jednání ke koordinaci výstupů mezi MMR, MD, SFDI, VVZPO, NRZP ČR, ČKA a ČKAIT. Shoda byla na metodickém

zkvalitnění a sjednocení stávajícího systému. V tomto směru je MMR velice aktivní, na svém portálu má samostatný oddíl „Informace z oblasti bezbariérového užívání staveb“, kde uveřejňuje konkrétní stanoviska k dané problematice, dále je tato problematika zařazena nejen do přípravných kurzů zvláštní odborné způsobilosti na úseku územního rozhodování a stavebního řádu, ale také do průběžného vzdělávání úředníků obecných stavebních úřadů; nově byla v roce 2016 doplněna do dotazníkového šetření pro obecné stavební úřady otázkou týkající se dodržování vyhlášky č. 398/2009 Sb.

Dále NRZP ČR informovala o svém průzkumu v oblasti bezbariérového užívání staveb, jehož výstupy budou k dispozici v roce 2017. Další kroky se provedou v návaznosti na tento průzkum. Na úkolu se průběžně pracuje.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 30.06.2018.

PLNĚNÍ MD:

V rámci pracovní skupiny proběhlo několik jednání k problematice právní i věcné náležitosti zřízení nové profesní organizace. Většina jednání se uskutečnila mezi MMR a MD. Některé záležitosti MD byly konzultovány se SFDI, dále pak s ČKAIT. Následně pan náměstek ministryně pro místní rozvoj (sekce 05) svolal společné jednání ke koordinaci výstupů mezi MMR, MD, SFDI, VVZPO, NRZP ČR, ČKA a ČKAIT, kde byl dohodnut společný postup na základě zkvalitnění metodického vedení.

MMR na svém portálu má samostatný oddíl „Informace z oblasti bezbariérového užívání staveb“, kde uveřejňuje konkrétní stanoviska k dané problematice. NRZP informovala o svém průzkumu v oblasti bezbariérového užívání staveb, jehož výstupy budou k dispozici v roce 2017. Na úkolu se průběžně pracuje.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 30.06.2018.

PLNĚNÍ VVZPO:

Cílem tohoto opatření je hledat nové možnosti a přístupy, které povedou ke zlepšení situace v oblasti bezbariérového užívání staveb. Přestože MMR uvádí, že v této věci proběhlo již několik pracovních jednání a byly konzultovány právní i věcné náležitosti zřízení nové profesní organizace, sekretariát VVZPO nebyl o těchto aktivitách informován. Byli jsme pozváni a zúčastnili jsme se jediného jednání, které se uskutečnilo v listopadu loňského roku. Dle našeho názoru doposud uskutečněná jednání prozatím nesměřují ke splnění daného opatření.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 30.06.2018.

PLNĚNÍ NRZP:

Tento úkol byl plněn ve spolupráci se sekretariátem VVZPO. Projednávání tohoto tématu bylo na jednání VVZPO. Téma bylo na opakovaných schůzkách diskutováno se zástupci MMR, MD, ČKA a ČKAIT. Nebylo dosaženo shody, a tudíž tento úkol pravděpodobně bude trvat dál.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 30.06.2018.

3.2 Vypracovat jednotnou metodiku pro mapování bezbariérovosti staveb.

Gestor: MMR

Spolugestor: MD

Termín: 30. 06. 2016

PLNĚNÍ MMR:

MMR nejprve provedlo sběr všech dostupných informací o problematice mapování přístupnosti staveb, na základě kterého zjistilo, že se při mapování zohledňují výhradně uživatelská hlediska a výstupem je rozčlenění staveb do několika kategorií. Dále bylo zjištěno, že se této činnosti systematicky věnují pouze organizace osob s tělesným postižením, které se sdružují v pracovní skupině pro jednotnou metodiku mapování a kategorizace přístupnosti prostředí. V této skupině

je 23 organizací z celé České republiky. Pro sdílení jejich informací existuje sekce na portálu „Přes bariéry“. Organizace osob se zrakovým postižením a organizace osob se sluchovým postižením systematicky prostředím nemapují a možnost členství v této skupině nevyužívají.

V roce 2016 se zástupce odboru stavebního řádu MMR stal členem této pracovní skupiny. Tento zástupce současně spolupracuje se SONS a ASNEP.

V únoru 2016 požádalo MMR pracovní skupinu a obě výše uvedené organizace o podklady, v březnu tuto žádost urgovalo a konečně v dubnu se podařilo získat všechny vstupy. V průběhu května a června byl zpracován souhrnný materiál „Mapování přístupnosti prostředí“, jehož text byl 20.06.2016 rozeslán k ověření správnosti zpracovaných podkladů; v požadované lhůtě (do konce července) MMR žádnou připomínku neobdrželo. Schvalovací proces byl ukončen a na webových stránkách MMR byl příspěvek publikován.

V průběhu srpna 2016 požádala ASNEP o změnu a doplnění svých původních podkladů z dubna 2016, resp. zaslala své nové praktické náměty. MMR se rozhodlo tomuto požadavku vyhovět a materiál přepracovat. MMR a ASNEP v průběhu září a října 2016 aktualizovaly část týkající se osob se sluchovým postižením. Společný materiál MMR, pracovní skupiny, SONS a ASNEP s názvem „Mapování přístupnosti prostředí“ je zveřejněn na internetové adrese:

<http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Informace-z-oblasti-stavebniho-radu/Informace-z-oblasti-Bezbarieroveho-uzivani-staveb/Mapovani-pristupnosti-prostredi>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Doporučuje se dopracovat mapování přístupnosti staveb z hlediska osob se zrakovým a sluchovým postižením. Navržen posun termínu do 30.06.2018.

PLNĚNÍ MD:

Plnění je v souladu s výstupy MMR, přičemž příslušných jednání se účastnili zástupci MD, odborníci z Ředitelství silnic a dálnic ČR a Fakulty dopravní ČVUT.

Dále viz zpráva MMR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Doporučuje se dopracovat mapování přístupnosti staveb z hlediska osob se zrakovým a sluchovým postižením. Navržen posun termínu do 30.06.2018.

3.6 Sledovat a vyhodnocovat účinnost českých technických norem a dalších technických předpisů v oblasti bezbariérového užívání staveb při jejich aplikaci v praxi a dbát na jejich účelné doplňování a aktualizaci.

Gestor: MMR, MD, MPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

MD sleduje a vyhodnocuje účinnost českých technických norem prostřednictvím zástupců MD v technických normalizačních komisích (odborné poradní orgány Odboru technické normalizace Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví), zejména pak TNK 38 (Spolehlivost stavebních konstrukcí), TNK 136 (Dopravní telematika), TNK 141 (Železnice), TNK 143 (Lanové dráhy). Prostřednictvím zapojení do práce technických normalizačních komisí tak zástupci MD získali přehled o nejnovějších trendech a novinkách na trhu, měli možnost komplexně posuzovat problematiku normalizace v oblasti rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, zejména pak zaujímat odborná stanoviska a navrhnout příslušná řešení nebo sledovat a průběžně analyzovat průběh a výsledky evropské a mezinárodní normalizace. Dále pak např. efektivně sledovat a ovlivňovat technický vývoj, ale zejména v průběhu tvorby nové technické normy ovlivňovat její obsah.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Úvodem zdůrazňujeme, že pro oblast technické normalizace je ústředním orgánem MPO, které zabezpečuje tvorbu a vydávání českých technických norem, jejich změny a zrušení (viz § 13 odst. 1 písm. e) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů a § 5 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů). MMR může sledovat a vyhodnocovat účinnost těchto norem pouze ve vztahu k obecným požadavkům na výstavbu. Konkrétně při aplikaci bezbariérové vyhlášky se jedná o tyto normy:

1) Normy obsahující normové hodnoty

a) Schodišťové výtahy a šikmé zvedací plošiny

Norma ČSN EN 81-40 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů – Část 40: Schodišťové výtahy a šikmé zvedací plošiny pro dopravu osob s omezenou pohyblivostí. Tato norma je českou verzí evropské normy EN 81-40 a je harmonizovaná ke směrnici 2006/42/EC z 17.05.2006, o sblížení právních předpisů členských států týkajících se strojních zařízení, v platném znění. V ČR je tato směrnice zavedena nařízením vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení, ve znění pozdějších předpisů. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

b) Svislé zdvihací plošiny

V ČR platí norma ČSN EN 81-41 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů – Část 41: Svislé zdvihací plošiny pro dopravu osob s omezenou schopností pohybu. Tato norma je českou verzí evropské normy EN 81-41 a je harmonizovaná ke směrnici 2006/42/EC ze dne 17.05.2006, o sblížení právních předpisů členských států týkajících se strojních zařízení, v platném znění. ČR je tato směrnice zavedena nařízením vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o normu z července 2011. Tato norma obsahuje normové hodnoty k bezbariérové vyhlášce a její ustanovení jsou v souladu s touto vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2012.

c) Přístupnost výtahů

Norma ČSN EN 81-70 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Část 70: Zvláštní úprava výtahů určených pro dopravu osob a osob a nákladů – Přístupnost výtahů včetně osob s omezenou schopností pohybu a orientace. Tato norma je českou verzí evropské normy EN 81-70 a je harmonizovaná ke směrnici 95/16/ES ze dne 29. června 1995, o sblížení právních předpisů členských států týkajících se výtahů, v platném znění. V ČR je tato směrnice zavedena nařízením vlády č. 27/2003 Sb., o technických požadavcích na výtahy, ve znění pozdějších předpisů. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

d) Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení

V ČR platí norma ČSN ISO 3864-1 (01 8011) Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Část 1: Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 3864-1. Jedná se o normu z prosince 2012. Tato norma obsahuje normové hodnoty k bezbariérové vyhlášce a její ustanovení jsou v souladu s touto vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2013.

e) Obytné budovy

Norma ČSN 73 4301 Obytné budovy. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

f) Požární stanice a požární zbrojnice

Norma ČSN 73 5710 Požární stanice a požární zbrojnice. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

2) Doporučení k aplikaci bezbariérové vyhlášky

g) Hygienická zařízení a šatny

Nyní platí norma ČSN 73 4108 Hygienická zařízení a šatny. MMR připomínkovalo jednotlivé pracovní návrhy této normy. Nová norma ČSN 73 4108 Hygienická zařízení a šatny je z února 2013. Tato norma obsahuje doporučení pro bezbariérové užívání staveb a její ustanovení jsou již v souladu s bezbariérovou vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 3/2013.

h) Schodiště a šikmé rampy

Norma ČSN 73 4130 Schodiště a šikmé rampy – Základní požadavky. Tato norma obsahuje doporučení pro bezbariérové užívání staveb a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

i) Jednotlivé, řadové a hromadné garáže

Nyní platí norma ČSN 73 6058 Jednotlivé, řadové a hromadné garáže. Obě normy byly sloučeny do jedné normy. MMR připomínkovalo jednotlivé pracovní návrhy této normy. Nová norma ČSN 73 6058 Jednotlivé, řadové a hromadné garáže je ze září 2011. Tato norma obsahuje doporučení pro bezbariérové užívání staveb a její ustanovení jsou v souladu s bezbariérovou vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2012.

3) Norma určena k ověření

j) Přístupnost budov

V celosvětovém měřítku existuje mezinárodní norma ISO 21542 Pozemní stavby – Přístupnost a využitelnost vybudovaného prostředí. Tato mezinárodní norma má působnost napříč všemi kontinenty a komplexně pojednává o přístupnosti budov. Jde o mimořádně rozsáhlou normu; má přibližně 150 stran, obsahuje 42 číslovaných kapitol a 5 informativních příloh. V ČR proběhlo posouzení a rozhodnutí o dalším postupu na národní úrovni. Oficiální mezinárodní norma byla v průběhu let 2012 a 2013 přeložena a převzata do národní soustavy ČSN. MMR V rámci tohoto celého projednávání poskytovalo spolupráci. Česká modifikovaná verze je z října 2013. Má status předběžné normy a je určena k ověření. Norma neplatí pro navrhování, provádění a povolování. Jejím cílem je podnítit další diskuzi v široké odborné veřejnosti k dané problematice a získané poznatky uplatnit při normotvorbě na mezinárodní nebo evropské úrovni. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2014.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPO:

V oblasti bezbariérového užívání staveb jsou v současnosti v platnosti ČSN 73 6110 (Projektování místních komunikací), ČSN 73 4130 (Schodiště a šikmé rampy – Základní požadavky) a ČSN EN 81-41 (Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů – Část 41: Svislé zdvihací plošiny pro dopravu osob s omezenou schopností pohybu) a EN ČSN EN 81-40 (Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů – Část 40: Schodišťové výtahy a šikmé zvedací plošiny pro dopravu osob s omezenou pohyblivostí), ČSN 73 4959 (Nástupiště a nástupištní přístřešky na drahách celostátních, regionálních a vlečkách), ČSN 74 3305 (Ochranná zábradlí), ČSN 73 4301 (Obytné budovy). Můžeme konstatovat, že stále platná původní česká technická norma ČSN 73 6110 (Projektování místních komunikací) neodpovídá požadavkům kladeným na komunikace pro chodce, které musí umožňovat samostatný, bezpečný, snadný a plynulý pohyb osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace a jejich míjení s ostatními chodci (zejména s ohledem na stanovenou minimální šířku komunikace). MPO proto společně s ostatními dotčenými ústředními státními úřady ve spolupráci s Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví a dalšími zainteresovanými stranami bude v nejbližší době usilovat o revizi této technické normy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.7 Provádět metodickou činnost vůči obecným stavebním úřadům v oblasti obecných technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Gestor: MMR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MMR:

MMR svoji metodickou činnost provádí osmi různými způsoby a jejich kombinacemi:

a) V roce 2016 byla do dotazníkového šetření pro obecné stavební úřady doplněna otázka na Počet vydaných usnesení o přerušení řízení z důvodu nedodržení požadavků vyhlášky č. 398/2009 Sb.

b) Problematika bezbariérového užívání staveb je začleněna do systému vzdělávání a ověřování zvláštní odborné způsobilosti úředníků obecných stavebních úřadů na úseku územního rozhodování a stavebního řádu.

c) MMR se vyjadřuje k návrhům právních předpisů, které aplikačně souvisí s bezbariérovou vyhláškou.

d) MMR zpracovává podklady a následně také připomínky v rámci tvorby českých technických norem, které obsahují normové hodnoty k bezbariérové vyhlášce nebo doporučení k aplikaci této vyhlášky.

e) Průběžně se používá publikace Informačního centra ČKAIT, s. r. o., vydaná pro MMR a ČKAIT s názvem Bezbariérové užívání staveb – Metodika k vyhlášce č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb; Ing. Renata Zdařilová, Ph.D. 2011. Cílem publikace je poskytnout komentář k bezbariérové vyhlášce s bohatým doprovodným grafickým vyobrazením. Účelem je také zajistit jednotnou aplikaci této vyhlášky v praxi. Metodika je k dispozici všem obecným stavebním úřadům v ČR a zároveň je určena všem autorizovaným osobám ČKAIT. Dále ji mohou používat také ostatní účastníci procesu výstavby, popř. také osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace a jejich organizace.

f) MMR průběžně a dle potřeby zpracovává stanoviska k aplikaci ustanovení předpisů stavebního práva týkajících se požadavků na bezbariérové užívání staveb.

g) MMR dle potřeby svolává pracovní porady s vedoucími pracovníky krajských stavebních úřadů.

h) MMR své aktuální a metodické informace k problematice bezbariérovosti v období 2010 až 2014 zveřejňovalo ve Stavebně správní praxi v její pravidelné rubrice Bezbariérové užívání staveb. Archiv Stavebně správní praxe v digitální podobě je k dispozici na internetovém portálu Ústavu územního rozvoje, na adrese <http://www.uur.cz> pod odkazem Publikáční činnost a knihovna a dále pod odkazem časopis Urbanismus a územní rozvoj. Od roku 2015 jsou tyto průběžné informace publikovány přímo na internetovém portálu MMR v rámci samostatné podsekcce Informace z oblasti Bezbariérového užívání staveb. Přístup z úvodní stránky MMR je přes odkaz Územní plánování a stavební řád a dále přes odkaz Informace z oblasti stavebního řádu. Dosud tak bylo souhrnně zveřejněno 79 informací obsahujících 101 různých témat. Podrobný soupis za rok 2016 je zde:

Přehled příspěvků a témat k problematice bezbariérového užívání staveb za období 2010 až 2015
<http://www.mmr.cz/getmedia/053a7486-5533-470d-b9e8-a16d146daa4a/Prehled-prispevku-bezbarierovost-2010-2015.pdf>

Aplikační vztah mezi bezbariérovou vyhláškou a novými pravidly provozu
http://www.mmr.cz/getmedia/1fbcc3e1-ecdd-4847-bd4a-d7f858c532a9/06_pravidla_provozu.pdf

Provozovny obchodů a služeb v rámci staveb pro bydlení
- Výstavba bytového domu s provozovnami různých obchodů a služeb
- Výstavba rodinného domu s provozovnou obchodu nebo služby rodinné živnosti
http://www.mmr.cz/getmedia/0da28cc9-68d8-4cc8-b40b-2d13b09a5a6c/07_Provozovny.pdf

Požadavky na bezbariérové užívání staveb? Poradíme Vám
<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2016/Pozadavky-na-bezbarierove-uzivani-staveb-Poradime-Vam>

Nestátní neziskové organizace - dotace pro rok 2016
<http://www.mmr.cz/getmedia/36cd43c9-19ad-4f47-ae04-da820436bd5b/07-NNO-2016.pdf>

Povolování výjimek z obecných požadavků na výstavbu
<http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Stanoviska-a-metodiky/Uzemni-rozhodovani-a-stavebni-rad/Povolovani-vyjimek-z-obecných-pozadavku-na-vystavbu-Pracovni-pomucka>

Domovy a ústavy - bezbariérové pokoje
http://www.mmr.cz/getmedia/631fb966-f698-455e-95d0-381af308955c/12_DoUS-pokoje.pdf

Bezbariérová parkovací místa - bytový dům

http://www.mmr.cz/getmedia/6b9251a4-49b2-4b8b-8123-aa3db8eb919d/13_parkoviste-BD.pdf

Bezbariérová parkovací místa - zřizování vyhrazeného parkování

http://www.mmr.cz/getmedia/372dbf83-7928-48b0-81f9-7b7a86e61dc1/14_parkoviste-ZU.pdf

Mapování přístupnosti prostředí

<http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Informace-z-oblasti-stavebniho-radu/Informace-z-oblasti-Bezbarieroveho-uzivani-staveb/Mapovani-pristupnosti-prostredi>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.8 Nadále podporovat dotační program pro nestátní neziskové organizace Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb.

Gestor: MMR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MMR:

Z tohoto dotačního programu byly v roce 2016 podporované aktivity:

- podporovat správnou aplikaci bezbariérové vyhlášky, zejména spoluprací se stavebními úřady,
- iniciovat řešení nebezpečných míst a iniciovat odstraňování architektonických bariér,
- zpracovávat a poskytovat metodické informace pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace o bezbariérovém prostředí.

V rámci dotačního řízení pro rok 2016 uspělo 11 organizací, každá s jedním projektem. Celkový souhrn podpory je 8.849.645 Kč. Konkrétně jednotlivé organizace a jejich projekty získaly následující účelovou dotaci:

- NIPI bezbariérové prostředí, o.p.s. na projekt Činnost celostátní sítě konzultačních středisek pro potřeby stavebních úřadů v rámci posuzování požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb ve výši 3.500.000 Kč;
- SONS na projekt Metodické centrum odstraňování bariér pro nevidomé a slabozraké osoby s působností v ČR ve výši 658.000 Kč;
- Pražská organizace vozíčkářů, o. s. na projekt Mapování přístupnosti prostředí z pohledu osob s omezenou schopností pohybu – metodická podpora a profesionalizace mapování ve výši 658.000 Kč;
- Neposedíme, o. s. na projekt Mapa bariér – místo pro evidenci bariér, pomoc s jejich odstraňováním a pro předcházení jejich vzniku ve výši 93.555 Kč;
- Labská stezka o. s. na projekt Labská cyklotrasa – od pramene k moři – napříč Evropou – bez bariér ve výši 2.224.740 Kč;
- Sdružení přátel Konta bariéry na projekt Celorepublikové posilování informací o řešení bezbariérového užívání staveb ve výši 500.000 Kč;
- Asistence, o. p. s. na projekt Rozpouštíme bariéry ve výši 80.000 Kč;
- Česká abilympijská asociace, o. s. na projekt Česká abilympijská asociace, o. s. ve výši 933.000 Kč;
- Ostravská organizace vozíčkářů, spolek na projekt Bez bariér poradenství ve výši 25.000 Kč;
- TyfloCentrum Pardubice, o. p. s. na projekt Bezbariérovost z hlediska osob se zrakovým postižením ve výši 108.000 Kč;
- TyfloCentrum Olomouc, o. p. s. na projekt Vytváření bezbariérového prostředí pro osoby se zrakovým postižením na Střední Moravě ve výši 69.350 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.9 Zajistit činnost Národního rozvojového programu mobility pro všechny, zejména podávání, výběr a hodnocení záměrů bezbariérových tras, nastavování pravidel pro podporu programu jednotlivými resorty a propagaci programu.

Gestor: MLP, VVZPO
Spolupráce: NRZP ČR
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

V roce 2016 byla Řídicím výborem NRPM vyhlášena 2 kola výzvy k předkládání záměrů bezbariérových tras pro města a obce s termínem realizace projektů v roce 2017, případně v následujících letech dle naplánovaného harmonogramu. V jarním kole s termínem uzávěrky do 13.05.2016 bylo z celkového počtu 19 přihlášených záměrů bezbariérových tras schváleno a doporučeno Řídicím výborem NRPM k financování 11 záměrů. V podzimním kole s termínem pro předkládání záměrů do 07.10.2016 bylo z 20 přihlášených záměrů schváleno a doporučeno k financování 10 záměrů bezbariérových tras. Celkem bylo tedy v roce 2016 z 39 přihlášených záměrů bezbariérových tras schváleno 21 úspěšných záměrů. Jedná se o následující předkladatele: Skuhrov nad Bělou, Chotěboř, Žamberk, Zbraslav, Hrádek nad Nisou, Břeclav, Otice, Hustopeče, Rohatec, Ostrava-Jih a Brušperk, Plzeň, Dobřany, Meziboří, Karolinka, Všeruby, Šestajovice, Rotava, Rousínov, Ratiboř, Šluknov.

Vedoucí sekretariátu Výboru, tajemnice Řídicího výboru NRPM a předsedkyně Hodnotitelské komise Programu mobility představili NRPM zástupcům měst a obcí na seminářích v Poděbradech (04.02.2016), Brně (11.02.2016) a Praze (07.04.2016). Tématem seminářů bylo zejména seznámení s cíli a zaměřením programu, postupem při zpracování záměru bezbariérové trasy, nezbytnými náležitostmi předkládaných záměrů a nejčastějšími chybami a nedostatky, které se vyskytují při předkládání záměrů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

NRZP ČR se aktivně podílela na činnosti NRPM. Pracovníci NRZP ČR se účastnili posuzování jednotlivých projektů a dále pracovali v Řídicím výboru NRPM. Pracovnice NRZP ČR působila jako konzultantka pro předkladatele projektových záměrů v rámci NRPM.

Součástí realizace byly tyto aktivity:

- rozesílání informací o NRPM v rámci ČR,
- prezentace NRPM na úřadech obcí a to jak jednotlivě, tak i po skupinách,
- návštěvy měst a obcí – konzultace na místě,
- odborné konzultace předkladatelům nových projektů,
- odborné posouzení a ohodnocení došlých projektů pro další jednání v řídicích orgánech NRPM.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.10 Spolupracovat s Vládním výborem pro zdravotně postižené občany při naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny na období 2016–2025.

Gestor: resorty stanovené usnesením vlády ze dne 14. července 2014 č. 568

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Za celý resort dopravy je podpora realizována prostřednictvím SFDI, který přispívá na financování bezbariérových úprav staveb v rámci bezbariérových tras. Celkem SFDI podpořil v roce 2016 v rámci NRPM 12 projektů s limitním příspěvkem 30,433 mil. Kč. Podrobný výpis akcí v tis. Kč:

01. Obec Starovice, chodník autobusová zastávka - dům č.p. 41	1 768
02. Město Lanžhot – Bezbariérové chodníky – ul. Náměstí – Masarykova	1 279
03. Obec Mysločovice – Bazbariérové chodníky Mysločovice – úsek č.5	567
04. Město Velké Bílovice – ul. Mírová, chodník	1 919
05. Městys Moravská Nová Ves – chodník v ul. Na Rynku	452
06. Město Jiříkov - Chodník Filipovská – I.etapa	4 836

07. Statutární město Děčín – Úprava přechodu pro chodce na sil.I/13, k.ú. Bynov	657
08. Město Hrádek nad Nisou – Liberecká ulice, SOP 101, SO102 chodníky	2 642
09. Město Hrádek nad Nisou – Donínská ulice – Chodník pro pěší	5 269
10. Město Velké Pavlovice – Velké Pavlovice – II. etapa	2 425
11. Město Svitavy – Chodník podél I/43 Svitavy Lačnov – 1. Etapa	7 323
12. Město Uherské Hradiště – Bezbariérová trasa, úsek AN – ul. Františkánská	1 296

Zástupci SFDI se také pravidelně účastní schvalovacích řízení Řídícího výboru NRPM a projednávání konkrétních projektů v Hodnotitelské komisi. Dle požadavku Řídícího výboru NRPM se také účastní konzultačních dní a přednáškových akcí pořádaných k této problematice po celém území republiky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MF:

V roce 2016 nebyly v rámci plánu financování NRPM schválené žádné požadavky na realizaci bezbariérových tras v obcích spojené s financováním ve spolupráci s kapitolou MF.

Organizační složky státu resortu MF při své činnosti v rámci programového financování standardním způsobem v souladu se zákonnými normami řeší operativně problematiku mobility občanů jako součást realizace jednotlivých akcí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MK:

V rámci rozpočtové kapitoly MK byly alokovány finanční prostředky na odstraňování bariér v budovách kulturních zařízení, tj. v budovách muzeí, galerií, knihoven, kin, divadel apod. S ohledem na naprostý nedostatek vhodných záměrů schválených Řídícím výborem NRPM nebyla v hodnoceném období realizována žádná akce, nečerpané finanční prostředky budou převedeny do roku 2017 k využití ve formě nároků z nespotebovaných výdajů.

Finanční prostředky vynaložené na odstraňování bariér v budovách kulturních zařízení ve vlastnictví státu (podprogram 134V112) jsou započitatelné do plnění celkové částky uložené Vládním plánem financování NRPM. V hodnoceném období byly vynaloženy finanční prostředky na budování bezbariérových přístupů, tras, toalet apod. např. u těchto akcí:

- NPÚ – Zámek Kozel, jízdárna – obnova krovu, stropu a střechy, požárně bezpečnostní opatření. Byla vybudována nová úniková cesta pro osoby se zdravotním postižením (podzemní chodba vedoucí přes kapli na shromaždiště). Náklady činily cca 1.500 tis. Kč.
- NPÚ – Státní zámek Sychrov, rekonstrukce návštěvnického centra, v rámci této akce byl vybudován bezbariérový přístup do návštěvnického centra a dále potom bezbariérové toalety. Náklady činily cca 2.500 tis. Kč.
- Centrální depozitář v Praze, Uměleckoprůmyslové museum v Praze, výstavba nové budovy byla dokončena v roce 2016, náklady na bezbariérové trasy, přístupy, toalety činily cca 6.000 tis. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MMR:

MMR každoročně vyhláší dotační program Bezbariérové obce. Tento program se skládá ze dvou podprogramů (Odstraňování bariér v budovách domů s pečovatelskou službou a v budovách městských a obecních úřadů a Euroklíč). Oba podprogramy jsou zaměřeny na řešení komplexních řetězců bezbariérových tras v obcích a dostupnost veřejných sociálních a technických kompenzačních zařízení osobám se sníženou schopností pohybu.

Do konce termínu přijímání žádostí byly podány 3 projekty. Tyto žádosti byly doporučeny k poskytnutí dotace (viz Rozhodnutí ministryně pro místní rozvoj č. 26/2016).

Seznam akcí doporučených k poskytnutí dotace v rámci programu Bezbariérové obce

na rok 2016

Název projektu	Žadatel	Kraj žadatele	Celkové náklady (Kč)	Dotace (Kč)
Přístavba budovy Obecního úřadu Kařez, Kařez č. p. 28 – přístavba WC	Obec Kařez	Plzeňský kraj	551.495	275.747
Plzeň, bezbariérové úpravy radnice	Statutární město Plzeň	Plzeňský kraj	18.142.280	9.071.140
Euroklíč v ČR 2016	NRZP ČR	Hlavní město Praha	4.688.545	4.688.545
Celkem program (117D610)			23.382.320	14.035.432

Projekt „Přístavba budovy Obecního úřadu Kařez, Kařez č. p. 28 – přístavba WC“ je již ukončen a prošel závěrečným vyhodnocením akce. Projekty „Plzeň, bezbariérové úpravy radnice“ a „Euroklíč v ČR 2016“ budou realizovány v roce 2017.

Práce v Řídicím výboru NRPM se účastní Mgr. Zdena Tuhá a v Hodnotitelské komisi Ing. Jiří Štika.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MPSV:**

Jediným schváleným dílčím projektem se spoluúčastí MPSV byl v roce 2016 projekt „Výměna osobního výtahu Domova pro seniory V. Bílovice“ s plánovaným zahájením 05/17 a ukončením 08/17. Spoluúčast MPSV by měla činit 934.725 Kč. Žádost však nebyla dosud předložena.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MSP:**

Zástupce odboru investičního se jako člen Řídicího výboru NRPM účastní jednání o schvalování akcí, naplňující uvedený program. V Hodnotitelské komisi posuzuje zástupce odboru předložené návrhy akcí po odborné stránce, zda odpovídají platným předpisům bezbariérového užívání staveb a NRPM.

K naplnění Vládního plánu financování NRPM je část prostředků průběžně přidělována na financování bezbariérových přístupů do budov soudů a státních zastupitelství. V roce 2016 nebyla žádná akce resortu přímo zařazena do plnění NRPM, ale byla přijímána opatření k odstranění bariér v justičních budovách, především výstavbou výtahů v rámci akcí v tomto rozsahu:

MS Praha – výstavba obj. IV.C – spisovna Hostivice	1,242
MS Praha – stavební úpravy obj. I., CSMS Hostivice	0,312
OS Tábor – stavební úpravy v obj. č. 43 (instalace výtahu)	1,960
OS Strakonice – bezbariérový vstup do budovy	1,596
KS Ústí nad Labem – modernizace výtahů	0,809
KS Hradec Králové, pobočka Pardubice – rekonstrukce budovy školy (vybudování výtahu a bezbariérového přístupu)	2,199
OS Jičín – výměna výtahů	1,699
KS Brno – vybudování bezbariérového WC vč. rozšíření svislé kanalizace	0,457
OS Opava – zřízení bezbariérového přístupu	0,633

Celkové náklady na dokončená bezbariérová opatření a výtahy **10,907 mil. Kč**

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MŠMT:**

V rámci NRPM byl v roce 2016 podpořen projekt „Zajištění bezbariérovosti a přístavba výtahu ve školní budově Sokolovská 54, Plzeň“. V roce 2016 byla poskytnuta dotace z kapitoly MŠMT ve výši 1.179.500 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:**Ministerstvo vnitra**

MV realizovalo akci v rámci svého vlastního objektu a to Vybudování vstupu a zázemí pro lidi s hendikepem v objektech Centrotex a SVA Pankrác za 2.343.234,60 Kč.

Policie ČR

V roce 2016 byly v návaznosti na usnesení vlády k Vládnímu plánu financování NRPM vyčleněny z rozpočtu Policie ČR finanční prostředky v celkovém objemu 10,3 mil. Kč na odstraňování bariér v objektech policejních služeben. Z uvedených vyčleněných finančních prostředků bylo v roce 2016 celkem vyčerpáno 7.379.042 Kč na akce uvedené v opatření 1.3.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2016 byly předloženy do Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením dva doporučené projekty, a to projekt města Milevska a obce Líbeznice. První projekt se týkal vybudování bezbariérového vstupu do budovy polikliniky Milevsko, druhý projekt dostavby výtahu v budově zdravotního střediska v Líbeznících. Oba projekty byly podpořeny ve výši požadavku.

Spolupráce s VVZPO je naplňována účastí zástupců MZ v Řídícím výboru NRPM a v Hodnotitelské komisi programu. MZ též informuje zájemce o program na svých webových stránkách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.11 Zvýšit počet veřejných budov s evakuačními výtahy umožňujícími přepravu osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

1. Nová výpravní budova v železniční stanici Česká Lípa – instalován výtah zajišťující bezbariérový přístup.

2. Železniční stanice Kunčice pod Ondřejníkem – instalovány výtahy zajišťující bezbariérový přístup – výtah na nástupiště č. 1 u výpravní budovy + výtah na nástupiště č. 2.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MF:

V budovách spravovaných MF jsou umístěny evakuační výtahy umožňující přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MK:

Národní knihovna ČR nové výtahy v areálu Klementina neinstalovala vzhledem k probíhající celkové revitalizaci, předpokládá se, že nové výtahy budou součástí 3. etapy, jejíž předpokládané ukončení se plánuje na rok 2018.

Moravská zemská knihovna v Brně nové výtahy ve svých prostorách neinstalovala, budova jimi disponuje v dostatečném množství, nicméně připravuje na rok 2017 investiční projekt k obnově interiéru knihovny.

České muzeum hudby: Výtah umožňující přepravu osobám s omezenou schopností pohybu a orientace je v budově (instalován již před rokem 2016).

Slezské zemské muzeum:

Historická výstavní budova je bezbariérová. Při vstupu do budovy je možno využít příjezdovou rampu a nachází se zde evakuační výtah. Národní památník II. světové války je bezbariérový a je k dispozici evakuační výtah, který vyveze návštěvníky do 2. a 3. patra. Arboretum Nový Dvůr – Výstavní síň umožňuje přepravu evakuačním výtahem. Malá skleníková expozice Knihovna a studovna je po rekonstrukci v roce 2013 bezbariérová, včetně evakuačního výtahu.

Moravská galerie v Brně

Galerie má bezbariérový vstup a výtah ve dvou ze tří budov v centru Brna: Pražákově paláci a Uměleckoprůmyslovém muzeu. Ve třetí budově, Místodržitelském paláci, je bezbariérové pouze přízemí budovy. Moravská galerie usiluje o získání financí na rekonstrukci Místodržitelského paláce, jejíž součástí by bylo i umístění výtahu do prostor budovy. V roce 2016 vznikl architektonický návrh na tuto dílčí rekonstrukci budovy.

Muzeum umění Olomouc

Muzeum provozuje svoji činnost ve 3 objektech, z nichž 2 objekty jsou vybaveny evakuačním výtahem umožňujícím přepravu osobám s omezenou schopností pohybu: Muzeum moderního umění a Arcidiecézní museum. V části objektu Arcibiskupského zámku v Kroměříži pak Muzeum umění Olomouc spravuje sbírky pro Arcidiecézní muzeum Kroměříž. Objekt v současnosti není vybaven evakuačním výtahem, ale plánuje se jeho dobudování s využitím Integrovaného regionálního operačního programu pro oblast sociální integrace a podporu kulturních památek a muzeí.

Národní technické muzeum je ve své hlavní budově na Letné vybaveno 2 hlavními výtahy sloužícími také pro přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace, další výtah slouží právě těmto osobám k přesunu do 2. patra, expozic Měření času a Chemie kolem nás. V roce 2015 otevřelo muzeum Centrum stavitelského dědictví v Plasích, kde je k dispozici pro hendikepované návštěvníky výtah v Expozici stavitelství v budově bývalého pivovaru.

Technické muzeum v Brně má ke všem expozicím a výstavám bezbariérový přístup. Výtahy propojují všechna patra budovy.

Uměleckoprůmyslové museum v Praze

V rámci výstavby centrálního depozitáře a rekonstrukce hlavní budovy jsou budovy vybaveny výtahy umožňujícími přepravu osob se sníženou schopností orientace a pohybu. V depozitáři je pro tyto účely určen osobo-nákladní výtah v zadní části budovy, v historické budově je pro vozíčkáře určen jeden z osobních výtahů, který také umožňuje v případě výpadku elektrické energie a při mimořádné situaci přepravu hendikepovaných osob po dobu 15 minut na baterie. Ale žádný z výtahů není evakuační.

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi

Výtah umožňující přepravu osob s mezenou schopností pohybu a orientace je umístěn v č. p. 75 Břetislavova ulice a umožňuje vstup do sezónních výstav a průchod do jednotlivých pater stálé expozice v č. p. 74 Břetislavova ul. – hlavní budova.

Památník národního písemnictví

V budově budoucího sídla památníku V Sadech 2/44, Praha 6 bude výtah umožňující evakuaci osob s omezenou schopností pohybu a orientace.

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě

Výtah s bezbariérovým přístupem je instalován v objektu č. 36, tedy v objektu, kde jsou expozice muzea.

Husitské muzeum v Táboře

Výtah je zprovozněn v nově zpřístupněném archeologickém depozitáři. Není v režimu "evakuační".

Muzeum romské kultury

Budova, ve které se instituce nachází, je po rekonstrukci. Vlastníkem budovy je Magistrát města Brna. V budově je nainstalován jeden výtah, který splňuje podmínky přepravy osob s omezenou schopností pohybu a orientace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MMR:

MMR v roce 2016 přestavělo vlastní nebytové prostory na Akademii veřejného investování ve vnitrobloku v objektu Staroměstské nám. 6. Do tohoto prostoru byl zajištěn bezbariérový přístup a do stávajících podmínek byla nainstalována svislá zdvihací plošina. Po konzultaci s výrobcem plošina splňuje požadavek, umožnění v případě výpadu sjetí plošiny do 1.NP pomocí instalovaného tlačítka, po jehož stisknutí klesne tlak ve zdvihacím zařízení a kabina pomalu sjede dolů. Plošina odpovídá příslušné normě ČSN EN 81-41 a je vybavena požadovanými piktogramy zakazujícími její použití jako evakuačního výtahu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MO:

Ve všech veřejných budovách, které jsou ve správě Vojenských lázeňských a rekreačních zařízení, p. o., již byly evakuační výtahy vybudovány. U budovy rezortního orgánu sociálního zabezpečení je počítáno s úpravou při jeho přestěhování do nových prostor.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPO:

MPO vybaví své sídlo v budově Na Františku uvedeným evakuačním výtahem v roce 2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci veřejných budov MPSV a jeho organizačních složek nebyl v roce 2016 vybudován žádný evakuační výtah. Nad rámec daného bodu uvádíme: Centrum sociálních služeb Brno Kociánka zahájilo v roce 2016 rekonstrukci evakuačního výtahu v pavilonu G, která bude dokončena v letošním roce. Jako doplnění můžeme v současné době uvést, že v rámci žádostí o poskytnutí dotace z programu 113 D310 je pro rok 2017 uplatňována dotace na 12 výtahů, přičemž z názvů žádostí vyplývá, že jde minimálně o 6 evakuačních výtahů, ostatní bude možno specifikovat teprve po předložení podrobného investičního záměru.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Oddělení stavebního úřadu Věžeňské služby MSp za rok 2016 neneviduje ani jedno podání s žádostí o stavební povolení pro evakuační výtah umožňující přepravu osobám s omezenou schopností pohybu a orientace v objektech Věžeňské služby ČR. Evakuační výtahy budou pořizovány především v objektech, ve kterých se z provozních důvodů předpokládá vybudovat náhradní zdroj energie. Při pouhých rekonstrukcích zastaralých výtahů by vybudování náhradních zdrojů energie nepřiměřeně navýšilo předpokládané výdaje akce. Při modernizaci výtahů jsou zabezpečeny požadavky na zajištění hlasové, hmatové i vizuální orientace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

V roce 2016 nebyla realizována přístavba venkovního výtahu v budově A – Rohanský palác, plánována již v roce 2015, a to v návaznosti na neúměrně vysoké finanční náklady a komplikace s NPÚ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

**PLNĚNÍ MV:
Policie ČR**

V roce 2016 byly realizovány tyto úpravy:

Praha 7, Strojnická 935 – rekonstrukce vstupní haly a výtahů,
Krajské ředitelství Policie ČR Ústeckého kraje – Most, V. Řezáče 224 – modernizace výtahu,
Krajské ředitelství Policie ČR Královéhradeckého kraje, Obvodní oddělení Policie ČR Nová Paka,
Dukelské nám. č. p. 37,
Krajské ředitelství Policie ČR Libereckého kraje – Liberec, U Opatrovny – rekonstrukce výtahu
a provedení bezbariérových úprav pro přístup k ordinaci zdravotnického zařízení MV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZ:

Toto opatření předpokládá tak, jak je koncipováno, samostatné sledování počtu rekonstrukcí/výstavby položky „výtahy“ za roční období. Tento údaj nelze z hlediska odboru investiční výstavby jednoznačně za dané období konkretizovat. Rekonstrukce výtahů jsou často součástí rekonstrukcí celých budov zdravotnických zařízení, příp. zařízení v působnosti MZ, ale položka „výtahy“ nebyla nikdy samostatně vykazována, ani nebývá závazným parametrem investičních akcí. Z tohoto důvodu lze uvést pouze investiční akce, které věcně v názvu položku „výtah“ obsahují. Seznam investičních akcí z programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením v roce 2016, ve kterých byly zrekonstruovány výtahy tak, aby odpovídaly požadavkům pro přepravu osob s omezenou schopností pohybu:

- Město Milevsko – bezbariérový vstup do budovy polikliniky – rekonstrukce stávajícího nevyhovujícího výtahu
- Obec Líbeznice – dostavba výtahu v budově zdravotního střediska – osazení technologie výtahu
- FNsA Brno – bezbariérový výtah pro pacienty Stomatologické kliniky – rekonstrukce stávajícího nevyhovujícího výtahu

V širší souvislosti lze rovněž konstatovat, že zdravotnická zařízení i příspěvkové organizace MZ mohou rekonstrukce výtahů realizovat z vlastních prostředků; o těchto rekonstrukcích není MZ informováno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Do budov ve vlastnictví MZe nebyl v roce 2016 instalován žádný výtah. S opatřením 3.11 byli seznámeni odpovědní zaměstnanci útvaru správy budov. Pro výměnu stávajícího výtahu je výhledově počítáno s instalací evakuačního výtahu umožňujícího přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZV:

V Českém domě v Moskvě byl uveden do provozu nový požárně evakuační výtah pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Při komplexní obměně výtahů v budově MŽP na přelomu let 2016/2017 došlo k instalování dvou evakuačních výtahů (z celkového počtu čtyř osobních výtahů), umožňujících přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.12 Pokračovat v odstraňování bariér ve věznicích, aby byly přístupné osobám s omezenou schopností pohybu a orientace pro vykonání návštěv vězňených osob, a také odstraňovat překážky bránící účasti vězňených osob ve výchovném a vzdělávacím procesu, přístupu ke kultuře, případně i sportu.

Gestor: MSP – Vězeňská služba ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Vězeňská služba ČR průběžně pokračuje v odstraňování bariér tak, aby její prostory byly plně přístupné osobám s omezenou pohyblivostí. Generální ředitelství je již plošinou plně vybaveno, organizační jednotky Vězeňské služby ČR (věznice a vazební věznice) dotčené touto povinností zpracovaly investiční záměry, jejichž realizace průběžně probíhá, a to i v návaznosti na disponibilní investiční prostředky. Realizace některých opatření byla na určitou dobu pozastavena, jelikož MSP prvotně neschválilo instalaci tzv. schodolezů. Po řádné argumentaci MSP přistoupilo i na tuto variantu řešení bezbariérového přístupu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.13 Vybavovat veřejné budovy a další veřejně přístupná zařízení vizuální signalizací pro neslyšící osoby dle zásady – co je slyšet, musí být i ve viditelné formě (informační panely, kde bude aktuální sdělení, které je hlášeno rozhlasem, požární alarmy se světelnou signalizací, výtahy s viditelnou komunikací apod.), tyto informace také uvádět ve snadno srozumitelné formě (např. ve formě piktogramů).

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

1. zastávka Brno-Řečkovice – digitální hlasový majáček
2. nová výpravní budova v žst. Česká Lípa – hlasové majáčky, světelné informační panely v odbavovací hale, rozhlas, bezbariérová WC
3. výpravní budova v žst. Turnov – bezbariérová WC
4. výpravní budova v žst. Náchod – hlasové majáčky, vodící linie v odbavovací hale, světelné informační panely v odbavovací hale, rozhlas, bezbariérová WC, včetně piktogramů v Braillově písmu
5. žst. Opava západ – nový informační panel s odjezdy vlaků
6. žst. Skrochovice – nový informační panel s odjezdy vlaků
7. zastávka Vávrovice – nový informační panel s odjezdy vlaků
8. zastávka Holasovice – nový informační panel s odjezdy vlaků
9. zastávka Úvalno – nový informační panel s odjezdy vlaků
10. zastávka Krnov-Cvilín – nový informační panel s odjezdy vlaků
11. zastávka Rokycany předměstí – orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů
12. zastávka Kamenný Újezd u Rokycan – orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů
13. zastávka Nová Huť – orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů
14. zastávka Hrádek u Rokycan – orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů
15. žst. Mirošov – 2 ks informačních tabulí s akustickým výstupem hlášení, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů
16. zastávka Mirošov město – orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů
17. zastávka Příkosice – orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů
18. žst. Příkosice – informační tabule (oboustranná) s akustickým výstupem hlášení, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů
19. žst. Nové Údolí – informační tabule
20. žst. Stožec – informační tabule
21. žst. Černý Kříž – informační monitor
22. železniční přejezdy P8456 a P8457 na traťovém úseku Hranice – Hustopeče – dálkově ovládaná zvuková signalizace pro nevidomé a slabozraké (hlasový majáček)
23. železniční přejezdy P4305; P4304 a P4303 na traťovém úseku Jeseník – dálkově ovládaná zvuková signalizace pro nevidomé a slabozraké (hlasový majáček)

24. železniční přejezd P6659 na traťovém úseku Litovel – Červenka – dálkově ovládaná zvuková signalizace pro nevidomé a slabozraké (hlasový majáček)
25. železniční přejezd P4212 na traťovém úseku Olomouc – Šumperk – dálkově ovládaná zvuková signalizace pro nevidomé a slabozraké (hlasový majáček)
26. železniční přejezd P4250; P4249 a P4247 na traťovém úseku Bludov – Hanušovice – dálkově ovládaná zvuková signalizace pro nevidomé a slabozraké (hlasový majáček)
27. železniční přejezd P4210; P4211 a P4263 na traťovém úseku Hanušovice – dálkově ovládaná zvuková signalizace pro nevidomé a slabozraké (hlasový majáček)
28. železniční přejezd P7519 a P4199 na traťovém úseku Olomouc – dálkově ovládaná zvuková signalizace pro nevidomé a slabozraké (hlasový majáček)

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MF:

V budovách spravovaných MF je umístěné bezpečnostní značení s textem a piktogramy zabezpečující přenos informací vyplývajících z analýzy rizik a obecně závazných předpisů.

Generální finanční ředitelství v rámci realizace stavebních úprav a rekonstrukcí administrativních budov instaluje piktogramy pro orientaci po budově (např. informační systémy, únikové cesty, označení toalet, zákazové značky) především v souvislosti s provozem, orientací a bezpečností.

Výtahy s viditelnou komunikací:

- Územní pracoviště v Litoměřicích – rekonstrukce osobního výtahu,
- Územní pracoviště v Plzni – rekonstrukce osobního výtahu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MK:

V budově zámku, sídle Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici, je instalován výtah s viditelnou komunikací – tlačítka mají reliéfní grafiku, zvukovou i světelnou signalizaci.

Národní muzeum

České muzeum hudby: Požární alarm – zvuková i akustická signalizace (instalováno již před rokem 2016).

Slezské zemské muzeum

Všechny výstavní areály jsou napojeny na Elektronický požární systém. V případě požáru budou návštěvníci upozorněni zvukovým signálem a neslyšící návštěvníky upozorní osoba konající prohlídku.

Muzeum umění Olomouc

Muzeum moderního umění: Informační LED monitory umístěné ve výlohách budovy a ve vestibulu, s možností předání aktuální vizuální informace; informační panely a zařízení v expozicích s možností naprogramování na přenos bezdrátového signálu s přehráváním požadované viditelné informace. Arcidiecézní muzeum Olomouc: Výtah opatřený světelnou signalizací; piktogramy značené únikové cesty a důležité orientační trasy a směry.

Národní technické muzeum

Pro orientaci neslyšících návštěvníků jsou využívány piktogramy a psané informace, které jsou průběžně upravovány. Při návštěvě skupin návštěvníků s postižením sluchu využíváme pomoci lektora v kombinaci s tlumočnickem do znakového jazyka.

Technické muzeum v Brně

Hlavní budova je vybavena signalizací pro nevidomé ve výtazích, vizuální signalizaci pro neslyšící dosud nemáme, ale informační panel je před vstupem do muzea. Piktogramy v Braillově písmu jsou v části pro zaměstnance.

Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze

Ve výtazích je umístěn piktogram, který se rozsvítí, když probíhá komunikace. Další vybavení usnadňující orientaci bude předmětem zadání při tvorbě expozic.

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou

V roce 2004 prošla celá hlavní budova muzea rozsáhlou rekonstrukcí. V celém objektu muzea jsou použity informační piktogramy. V plánu na následující období je realizace indukční smyčky s příslušenstvím do vestibulu budovy.

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi

Muzeum zatím používá výtah bez vizuální symboliky.

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě

Požární alarm je zatím bez světelné signalizace, s informačními panely se počítá po dokončení probíhající revitalizace části expozic.

Husitské muzeum v Táboře

Není užívána akustická informační signalizace s výjimkou nouzové signalizace, která je vždy akustická i vizuální současně.

Budovy MK

Vzhledem k tomu, že se všichni návštěvníci obou budov smějí pohybovat v budovách pouze za doprovodu zaměstnanců MK, nebylo uvažováno o zavedení zvukové nebo světelné signalizace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Stávající výtahy a zdvihací plošiny jsou již vybaveny standardní signalizací a příslušnými piktogramy. Do budoucna se plánuje rekonstrukce elektronické zabezpečovací signalizace a elektrické požární signalizace v budově na Staroměstském náměstí 6, kde se bude s touto variantou již počítat.

V zkolaudované přestavbě Akademie veřejného investování ve vnitrobloku v objektu Staroměstské nám. 6 elektronická zabezpečovací signalizace a elektrická požární signalizace zajišťuje aktuální sdělení hlášením v rozhlasu a požární alarmy světelnou signalizací.

V objektu MMR Na Příkopě byly v loňském roce zrekonstruovány dle platných ČSN elektronická zabezpečovací signalizace, elektrická požární signalizace, nouzové osvětlení a evakuační rozhlas, požární alarmy světelnou signalizací, výtah s viditelnou komunikací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MO:

Ve všech veřejných budovách, které jsou ve správě Vojenských lázeňských a rekreačních zařízení, p. o., byly vybudovány evakuační výtahy s viditelnou komunikací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPO:

MPO přistupuje v oblasti vizuální signalizace pro neslyšící občany aktivně k průběžné výměně výtahů vybavených ovládacím panelem s potřebnou vizuální i akustickou signalizací polohy výtahu a směru jízdy. V každé stanici bude též akustický i vizuální ukazatel přivolávače. Čtyřmi výtahy s vizuální signalizací bude vybavena budova MPO Na Františku v roce 2017. Pokud jde o požární alarmy se světelnou signalizací, je MPO připraveno k instalaci uvedeného zařízení na pracoviště vlastních zaměstnaných neslyšících osob v budovách vybavených požární signalizací. V současnosti nejsou zmíněné osoby na MPO zaměstnány. Cizí osoby se v budovách MPO mohou pohybovat pouze s doprovodem zaměstnance nebo ostražky objektů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Humanizace Domova pro seniory Frýdlant nad Ostravicí, Slezská Diakonie, Rolnická ulice, Ostrava (projekt Kvalitní život i v nemoci), Charitní dům sv. Václava, Ostrava.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn. Z textu plnění není zřejmé, co konkrétně bylo provedeno.

PLNĚNÍ MSP:

Budovy MSp, které jsou veřejně přístupné, jsou vybaveny informačními, výstražnými a zákazovými tabulkami – piktogramy, např. stanoviště první pomoci, ohlašovna požáru, únikové východy, nouzové východy pro případ evakuace osob, evakuační výtahy i výtahy nesloužící k evakuaci osob, zóny možného výskytu rizika, zákazy vstupu dle charakteru úseku, požární uzávěry (požární dveře), umístění hydrantů a přenosných hasicích přístrojů atd. Únikové cesty a prostory chodeb jsou opatřeny nouzovým osvětlením s informačním piktogramem a také iuminiscenčním značením směru úniku na veřejné prostranství. Úseky pro průjezdy vozidel do objektu, jsou zajištěny zvukovou signalizací a rovněž vizuálním signálem. Výtahy jsou opatřeny hlasovou informací o pohybu výtahu v jednotlivých podlažích a rovněž vizuálně o směru jízdy výtahu a jeho pohybu. Je opatřen návodem k přepravě, uvedenou maximální nosností výtahu a charakterem výtahu. Vstupní turnikety jsou opatřeny světelným znamením vstupu zeleně, zamezení vstupu červeně na tzv. trafic panelu a některé druhy jsou opatřeny zvukovým signálem odblokování k možnému vstupu. Dále jsou zajištěny dozorem nad vstupním režimem příslušníky justiční stráže.

Jelikož v některých objektech není nainstalován systém elektrické požární signalizace a místní rozhlasové zařízení, byla tato problematika prozatím vyřešena zvukovou výstrahou a výzvou prostřednictvím megafonu se zvukovým signálem po jednotlivých úsecích justičních stráží.

Evidence pohybu osob s pohybovým postižením, neslyšících a nevidomých v budovách veřejných i neveřejných, je evidována u justiční stráže. Vedoucí oddělení byli poučeni o poskytnutí případné pomoci těmto osobám v případě vzniku mimořádných událostí ve spolupráci s justiční stráží příslušného objektu.

Vizuální signalizaci pro neslyšící je věnována pozornost při zpracování projektové dokumentace výstavby především nových budov. Organizace, zastupující uvedenou skupinu občanů, však nemají ujasněny standardy tohoto vybavení budov v maximalistické ani minimalistické variantě. Tato situace neumožňuje zadat konkrétní požadavky do zadání přípravy a zpracování projektové dokumentace rekonstrukcí, nové výstavby nebo úpravy orientačních systémů budov. Na plnění uvedeného úkolu byl upozorněn zadavatel zpracování projektové dokumentace u připravované výstavby nového sídla Okresního soudu České Budějovice a výstavby Justičního areálu Ústí n/L.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Vizuální signalizace je v budovách MŠMT instalována. O jejím umístění a dalších parametrech rozhoduje oddělení bezpečnostního ředitele MŠMT. Na základě požadavků je tato signalizace průběžně během roku doplňována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:

Viz opatření k úkolu 1.3

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V této oblasti jsou nejen v organizacích v působnosti MZ, ale i v ostatních budovách zdravotnických zařízení, při výstavbě a rekonstrukcích, a to zejména výtahů, požadavky respektovány. Samostatně tento parametr není sledován a kvantifikován, proto nelze za roční období 2016 provést souhrnný přehled. Jako konkrétní příklad naplňování opatření uvádíme financování bezbariérového vstupu do budovy polikliniky Milevsko v rámci dotačního Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením, podprogram „Mobilita pro všechny“. Vybudování bezbariérového přístupu zahrnuje osazení informačního systému navádějící osoby s postižením na bezbariérovou trasu (cedulky s piktogramy), obsluhu nového výtahu prostřednictvím Braillova písma, vyčnívajících tlačítek, zvukové a hlasové signály jsou přizpůsobeny potřebám nevidomých osob a světelné signály pohybu výtahu potřebám neslyšících osob. Dalším příkladem je dostavba výtahu v budově zdravotního střediska v Líbeznicích a vybudování bezbariérového výtahu Stomatologické kliniky Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně. V obou případech výtahy musí splňovat požadavky týkající se viditelné či slyšitelné komunikace a bezpečnostních zvukových či světelných prvků.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZE:

V roce 2016 byla budova ústředí MZe vybavena novou signalizací ve viditelné i slyšitelné formě.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZV:

Při realizaci investičních akcí se Odbor správy majetku MZV snaží vždy uplatňovat zásady pro plnění NPPRP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Budova MŽP je vybavena a dále bude vybavována vizuální signalizací pro neslyšící osoby, v současné době jsou v budově rozmístěny bezpečnostní informační značky, určující směr úniku ve snadno srozumitelné formě, tj. ve formě piktogramů, výtahy jsou vybaveny viditelnou komunikací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Umožnit osobám se zdravotním postižením plné využívání veřejné osobní dopravy.

3.14 Provádět metodickou činnost vůči stavebním úřadům (Dražní úřad, Úřad civilního letectví) v oblasti technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání dopravních staveb ve smyslu technických předpisů spadajících do kompetence Ministerstva dopravy.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

MD průběžně informuje podřízené organizace o případné aktualizaci normativních předpisů v souvislosti se zajištěním bezbariérového přístupu pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace nebo aktuálně zodpovídá na vznesené dotazy podřízených organizací. Při realizaci nových či rekonstrukci stávajících dopravních staveb jsou stavební řízení vedena vždy v souladu s normativními předpisy upravujícími bezbariérový přístup staveb dopravní infrastruktury. Rychlost realizace bezbariérových přístupů závisí na finančních prostředcích a procesech samotných stavebních řízení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.15 Ve své působnosti zajišťovat konzultační a poradenskou činnost v oblasti bezbariérového užívání dopravních staveb a dopravních prostředků.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

SFDI nabízí možnost konzultací koncepcí, záměrů a návrhů dopravních řešení pro zvýšení bezpečnosti nemotorové dopravy jako úvodní pomoc při rozvaze investora, vycházející z místních podmínek, tedy především ze struktury veřejného prostoru, dopravního prostředí a požadavků na nová řešení. Řešené okruhy podnětů zahrnují předběžný odhad možného dopadu plánovaných změn s důrazem na bezpečnost a uživatelskou vlivnost pro všechny druhy dopravy zejména základní požadavky na maximální bezbariérovost řešení; vyvážení modelů integrace x segregace pro vyšší bezpečnost všech uživatelů, resp. účastníků dopravy. Význam a struktura dopravy v klidu pro dopravní prostředí, jeho prostupnost a bezpečnost (např. zúžení profilů a snížení dopravní rychlosti zvyšuje prostupnost a bezpečnost dopravního prostředí, parkující vozidla oddělí vyhrazené jízdní pruhy pro cyklisty apod.). (<http://www.sfdi.cz/poskytovani-prispevku/konzultace/>)

SFDI prováděl v Praze od 15.10. až do 10.12.2015 konzultace pro potenciální žadatele o příspěvek pro naplňování programů zaměřených ke zvýšení bezpečnosti dopravy a jejího zpřístupňování osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Byla provedena konzultace u cca 150 projektů, během 21 konzultačních dnů. Se zástupci jednotlivých měst a obcí byli na SFDI jejich záměry projednány a z těchto jednání pořizeny zápisy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.16 Při přípravě podkladů pro mezinárodní jednání, při kterých se stanovují právně závazné technické požadavky na přepravu osob se zdravotním postižením dopravními prostředky veřejné dopravy, spolupracovat a konzultovat specifické požadavky se zástupci hájícími zájmy osob se zdravotním postižením.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Při přípravě podkladů pro mezinárodní jednání, při kterých se stanovují právně závazné technické požadavky na přepravu osob se zdravotním postižením dopravními prostředky veřejné dopravy, jsou a budou vždy konzultovány se zástupci hájícími práva a zájmy lidí se zdravotním postižením. Do gesce MD mimo jiné patří schvalování vozidel pro provoz na pozemních komunikacích, které se řídí ve státech EU shodnými právně závaznými technickými předpisy, kterými jsou směrnice/nařízení EU a předpisy Evropské hospodářské komise OSN.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.17 V souladu s Konceptí veřejné dopravy a plány dopravní obslužnosti států a krajů postupně navyšovat počet nově pořizovaných železničních vozů určených pro osobní přepravu, v rámci Operačního programu doprava 2014–2020 vytvořit samostatnou prioritu pro financování železničního vozového parku umožňující přístup a užívání osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Řada vozidel	Rok výroby nebo modernizace	Popis	Počet vozidel	Nízko podlažnost	Míst pro vozíky	Zvedací plošina	Akustický naváděcí systém	Bezbariérové WC
660;661;662	2016	elektrická jednotka Inter Panter 3-vozová	1	ano	2	Výklopná rampa	ano	ano
660.1;662.1; 064.1;662.2; 661.1	2016	elektrická jednotka Inter Panter 5-vozová	5	ano	2	Výklopná rampa	ano	ano
Bdmteeo296	2016	Patrový vůz (příměstská doprava)	12	ano	-	-	ano	-
Bhmpz228	2016	Osobní vůz (IC/EC vlaky)	8	-	2	-	-	ano
Součet			26					

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.18 V souladu s Akčním plánem rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS) v ČR do roku 2020 (s výhledem do roku 2050) věnovat pozornost problematice kosmických technologií z hlediska jejich využitelnosti pro podporu samostatného a bezpečného pohybu osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace. Podporovat vývojové aktivity v této oblasti. V případech, kdy je využití těchto technologií již možné, podporovat jejich nasazení do praxe.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Akční plán ITS – návazný dokument „Dopravní politiky na léta 2014–2020 s výhledem do roku 2050“ se zabývá problematikou přístupnosti služeb veřejné osobní dopravy pro osoby se specifickými potřebami a v této souvislosti navrhuje postupné rozšiřování a zavádění aplikací, které se týkají podpory samostatného a bezpečného pohybu pro pohybově a zrakově znevýhodněné osoby na ulici a v dopravě.

Cíle a opatření Akčního plánu rozvoje ITS budou naplňovány projektovými záměry ITS (obsažené v implementačním plánu), které budou postupně připravovány k realizaci. Hlavní roli při naplňování návazných opatření z cílů Akčního plánu rozvoje ITS mají podřízené organizace MD. Aktivity krajů a měst, které naplňují návazná opatření, nemohou být začleněny do Implementačního plánu ITS, jelikož pravomoc k realizaci těchto aktivit mají základní územní samosprávné celky a jsou hrazeny z rozpočtů krajů a měst. Podpora samostatného a bezpečného pohybu osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace je většinou v kompetenci obcí (zejména statutárních měst).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn částečně.

4. Mimořádné události a krizové situace

Oblast Mimořádné události a krizové situace navazuje na článek 11 Úmluvy Rizikové situace a humanitární krize, který se věnuje ochraně a bezpečnosti lidí se zdravotním postižením během mimořádných událostí a krizových situací.

Během těchto situací je důležité, aby každá osoba byla obeznámena předem, jak v takových chvílích postupovat či vůbec byla seznámena se současnou nastalou situací.

HZS ČR, Policie ČR a Muzeum Policie ČR předávaly informace prostřednictvím besed a přednášek. HZS realizoval projekt „Vzdělávání osob se specifickými potřebami v oblasti ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému“, v rámci kterého byly instalovány hlásiče požáru, detektory oxidu uhelnatého a nebezpečných plynů, a to v domech s pečovatelskou službou a v bytech osob se zrakovým postižením.

Cíl: Zvýšit informovanost osob se zdravotním postižením v oblasti přípravy na mimořádné události a krizové situace a o způsobech ochrany.

4.1 Zapojit osoby se zdravotním postižením do systému ochrany obyvatelstva cestou zvýšení jejich informovanosti a schopnosti sebeochrany, např. organizací seminářů, besed a dalších aktivit zaměřených na problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí s důrazem na specifika a potřeby osob se zdravotním postižením.

Gestor: MV

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Hasičský záchranný sbor ČR

Přípravě osob se zdravotním postižením se věnovaly všechny HZS ČR krajů. Nejčastější formou předávání informací byly stejně jako v roce 2015 besedy a přednášky. Vzhledem k mnoha druhům zdravotního postižení jsou besedy s uvedenou skupinou vždy velmi specifické a předávané informace jsou vždy uzpůsobeny druhu postižení. V roce 2016 HZS ČR uskutečnil 53 akcí, kterých se zúčastnilo 1.686 osob, což představuje oproti roku 2015 nárůst o 110 %. Za výrazným zvýšením počtu účastníků stojí rozvinutí dobré spolupráce s organizacemi lidí se zdravotním postižením.

Např. u HZS Moravskoslezského kraje proběhlo 29 besed pro seniory a občany s hendikepou s účastí 733 osob, které byly zaměřeny na problematiku požární prevence a ochranu obyvatelstva. Besedy se konaly převážně v klubech seniorů, ale také např. ve spolupráci s oblastními odbočkami SONS nebo TyfloCentrem Ostrava.

U HZS Olomouckého kraje byl realizován projekt „Vzdělávání osob se specifickými potřebami v oblasti ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému“. V roce 2016 byl projekt zaměřen na „Nebezpečí v domácnostech – Hlásiče požáru a detektory nebezpečných plynů“. Ve spolupráci se SONS, oblastní pobočkou Olomouc a Odborem ochrany obyvatelstva Magistrátu města Olomouc byly dále vybrány byty pro montáž hlásičů požáru, detektorů oxidu uhelnatého a nebezpečných plynů. Celkem proběhla instalace zařízení v šesti domech s pečovatelskou službou a v 23 individuálních bytech osob se zrakovým postižením. Namontováno bylo 163 kusů hlásičů požárů, 50 detektorů plynu a 6 detektorů oxidu uhelnatého. Tímto se podařilo zabezpečit 161 bytových jednotek. Po provedené montáži seznámili hasiči obyvatele bytů s funkcí a obsluhou těchto zařízení.

Policie ČR

Policie ČR usiluje o zapojení osob se zdravotním postižením do systému ochrany obyvatelstva především průběžným zveřejňováním informací o rizicích, jimž jsou tyto osoby vystaveny ze strany pachatelů trestné činnosti, a informací o tom, jak se těmto rizikům vyhýbat, respektive jim efektivně čelit. Uvedené informace jsou zveřejňovány jak v rámci mediální komunikace Policie ČR, tak v rámci preventivních besed organizovaných Policií ČR ve spolupráci se zařízeními, která o spoluobčany

se zdravotním postižením pečují. Tiskové zprávy a příspěvky na besedách upozorňují na různé formy kriminálního jednání, jimiž jsou osoby se zdravotním postižením nejčastěji ohroženy, a na způsoby, jak vzniku kriminogenních situací předcházet a jak se při jejich vzniku chovat. Varují rovněž před zneužíváním osob se zdravotním postižením k páchaní trestné činnosti. Tiskoví mluvčí a preventisté Policie ČR informují také o odhalených kriminálních případech zneužívání příspěvků na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, o pachatelích usvědčených ze zneužívání průkazů osob zdravotně postižených k podvodnému jednání nebo o zákrocích policistů vůči motoristům nerespektujícím místa vyhrazená pro parkování osob se zdravotním postižením. V rámci *kampaně proti diskriminaci a násilí z nenávisti* se více než 100 příslušníků a zaměstnanců Policie ČR zapojených na pracovištích tisku a prevence krajských ředitelství zúčastnilo cyklu školení na téma *Trestné činy z nenávisti v praxi policejních tiskových mluvčích*, jež se týkalo rovněž trestné činnosti páchané na osobách se zdravotním postižením.

Policie ČR napomáhá posilování právního vědomí zvláště zranitelných obětí trestných činů, tj. zejména dětí, žen a seniorů se zdravotním postižením, především v rámci své mediální komunikace průběžným zveřejňováním opatření k ochraně zvláště zranitelných obětí trestných činů před druhotnou viktimizací, jež vyplývají ze zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), a jež Policie ČR realizuje. Jde například o zřizování speciálních výslechových místností, jež umožňují realizovat právo těchto obětí na ochranu při výslechu nebo podání vysvětlení, dále o zprostředkování kontaktu s Bílým kruhem bezpečí nebo jiným poskytovatelem služeb pomoci obětem trestných činů, jež umožňuje realizovat právo těchto obětí na poskytnutí odborné pomoci, respektive o další opatření umožňující realizovat ostatní práva zvláště zranitelných obětí, například právo na informace, právo na ochranu soukromí nebo právo na zabránění kontaktu s pachatelem. Posilování právního vědomí zvláště zranitelných obětí trestných činů se zdravotním postižením a jejich poučení o právech, která jim dává zákon č. 45/2013 Sb., nepochybně napomáhají také preventivní besedy zaměřené zejména na děti a seniory se zdravotním postižením. Přehledný soubor informací pro oběti trestných činů a osoby zasažené mimořádnými událostmi, včetně přehledu tísňových linek, linek pomoci v krizi a poskytovatelů služeb pomoci obětem trestných činů je zveřejněn na webových stránkách www.policie.cz v rubrice prevence.

Muzeum Policie ČR

Pro děti ze základních škol pro žáky se sluchovým, zrakovým či kombinovaným postižením, klienty Jedličkova ústavu a pro děti s poruchou autistického spektra muzeum připravuje pravidelně „dopravní výchovu“ se speciálním zaměřením, a to jak v teoretické rovině, s přihlédnutím na věk a druh postižení, tak v praktické rovině na hojně využívaném dopravním hřišti.

V rámci Pražské muzejní noci je vždy připravena komentovaná prohlídka pro neslyšící, kdy je k dispozici i tlumočnický do znakového jazyka. Pro děti se sluchovým postižením je přizpůsobeno i představení Černého divadla, kde je preventivně zaměřená pohádka „Pohádkový semafor“ přeložena do znakového jazyka. Rovněž tak probíhá spolupráce s TYFLO Centrem Jihlava, o.p.s. a s organizací PARAPLE, o.p.s., která poskytuje podporu lidem na vozíku po poškození míchy a jejich rodinám.

Další službou je umožňování pořádání přednášek, seminářů a besed pro různé organizace a spolky lidí se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

V roce 2016 se uskutečnila další jednání s pracovníky MV, nebylo však dosaženo konkrétních výsledků.

5. Rovnost před zákonem

Opatření páté kapitoly jsou založena na článku 12 Úmluvy, který je zaměřen na rovnost před zákonem a ukládá povinnost uznání lidí se zdravotním postižením jako subjektů práva a jejich právní způsobilosti ve všech oblastech života na rovnoprávném základě s ostatními.

Zákonem č. 384/2008 Sb., kterým byla provedena novela zákona o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, byl definován komunikační prostředek – písemný záznam mluvené řeči. Jeho využití je vhodné pro ta jednání, u kterých je třeba zajistit maximální přesnost a srozumitelnost jejich obsahu. Pro tento účel byla vytvořena služba – simultánní přepis mluvené řeči. Je proto třeba usilovat o plné zavedení této služby do praxe, zejména při soudních jednáních. Stejně tak je třeba dbát na důsledné dodržování práva účastníka soudního řízení zvolit si komunikační systém dle své preference.

Dále je třeba se zaměřit na posilování právního vědomí zvláště zranitelných obětí trestných činů. To je realizováno prostřednictvím besed zejména s dětmi a seniory se zdravotním postižením.

Cíl: Zajistit osobám se zdravotním postižením takovou asistenci, aby mohly uplatnit svá práva ve všech oblastech života.

5.4 Pokračovat ve vytváření podmínek pro zajišťování simultánního přepisu mluvené řeči při soudních jednáních pro osoby se sluchovým postižením.

Gestor: MSP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Již od roku 2009 je na soudech postupně nasazován systém přepisu mluvené řeči na text. Ten lze použít jak pro protokolaci, tak pro tvorbu rozhodnutí. V současnosti však není v justici příliš rozšířen. Důvodem je zejména nedořešená nepřesnost přepisu hlasu a absence integrace do informačních systémů. Nasazení pro všeobecnou podporu osob se zdravotním postižením je zatím zcela mimo možnosti této techniky. Ve fázi strategického cíle je vytvoření informačního systému, který by umožňoval propojení písemného protokolu se zvukovým (zvukově obrazovým) záznamem. Použití obrazu v rámci jednání může podpořit komunikaci osobám s oslabeným sluchem. V současnosti dále probíhá projekt na ozvučení a nahrávání v jednacích síních. V rámci tohoto projektu případně zlepšená akustika může pomoci osobám se slabším sluchem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

5.5 V souladu se zákonem o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob důsledně dodržovat právo zvolit si preferovaný komunikační systém každého z účastníků soudního řízení, který je osobou neslyšící nebo hluchoslepou.

Gestor: MSP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

MSP se stejně jako v roce předcházejícím potýká s problémy hladké implementace práva neslyšících a hluchoslepých osob zvolit si preferovaný komunikační systém v rámci soudního řízení. Komunikační systémy těchto osoby jsou stále ve stadiu základního výzkumu. Vývoj takových zařízení směřuje k asistenčním systémům přizpůsobeným na míru každého člověka s postižením, nikoli k nějakým všeobecně použitelným řešením, která by bylo možno plošně „zavádět“. Podpora osob neslyšících (nebo s kombinovaným postižením) by v rámci soudního řízení měla spočívat v akceptaci jimi zvoleného způsobu komunikace a jimi zvolených (vlastních) technických prostředků. To bývá individuální, každý je zvyklý na svou konkrétní techniku a svůj způsob komunikace. Na člověku s postižením nelze vyžadovat, aby se učil, navíc v obvykle stresující situaci, něco jiného. Velmi omezená řešení všeobecně použitelná (přepis hlasu na text) nejsou na odpovídající technické úrovni

a ani v nejbližší budoucnosti to nelze očekávat. Řádově efektivnější, kvalitnější a pravděpodobně i příjemnější je personální asistence.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

5.6 Posilovat právní vědomí a poučení pro zvlášt' zranitelné oběti trestných činů (zejména děti, ženy a senioři se zdravotním postižením), např. vytvořit odkazy na webu, informační karty s poučením pro oběti.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra

Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality pracuje na úkolu „posílit práva zvlášt' zranitelné oběti trestných činů výslechem ve speciální výslechové místnosti“. K 31.12.2016 je v celé ČR využíváno 61 speciálních výslechových místností, ve kterých specialisté Policie ČR provádějí výslech a pohovory zvlášt' zranitelných obětí trestných činů a to jak dětí a nezletilých, tak i seniorů, obětí znásilnění a obětí domácího násilí. Tyto místnosti jsou využívány také pro výslech obětí se zdravotním postižením.

Policie ČR

Viz opatření 4.1

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

6. Nezávislý život

Šestá kapitola je postavena na článku 19 Úmluvy zabývající se nezávislým způsobem života osob se zdravotním postižením a jejich zapojením do společnosti.

K zajištění podmínek nezávislého způsobu života a začleňování do společnosti jsou pro lidi se zdravotním postižením mimořádně důležité sociální služby. Důraz je kladen zejména na poskytování takových služeb, které umožňují setrvání lidí se zdravotním postižením ve vlastním přirozeném domácím prostředí, tzn. především terénních sociálních služeb.

V této oblasti bylo pro rok 2016 úkolem provedení analýzy a revize rámce pro poskytování a využití asistivních technologií a pomůcek pro osoby se zdravotním postižením. Na tomto úkolu se začalo pracovat, vznikly podklady pro jejich využití a další materiály. Dalším úkolem bylo nalezení systémového řešení posuzování potřeb lidí s potřebou dlouhodobé péče a legislativně ho ukotvit, tento úkol však byl splněn pouze částečně a byl proto navržen nový termín pro jeho splnění.

Dlouhotrvajícím úkolem je podpora transformace pobytových zařízení sociálních služeb. V rámci OP Zaměstnanost bylo podpořeno 14 projektů zaměřených na transformaci. MPSV také začalo realizovat projekt zaměřený na podporu transformace sociálních služeb a komunitních služeb Život jako každý jiný. V loňském roce byla provedena analytická studie o změně financování sociálních služeb, na jejím základě měl být připraven návrh odpovídající právní úpravy financování sociálních služeb. Zatím však byl jen připraven projekt zaměřený na konkretizaci možností zavedení pojištění sociální péče.

V novele zákona o sociálních službách včetně jeho prováděcí vyhlášky je navržena úprava dalšího vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Především se zavádí supervize a bude určen minimální či maximální rozsah hodin jednotlivých forem dalšího vzdělávání. Novela zákona také obsahuje návrh rozšíření kompetencí sociálních pracovníků obecních a krajských úřadů.

Pro samostatné bydlení je také třeba zajistit dostupnost upravitelných bytů umožňujících bezbariérové užívání, v roce 2016 byla podpořena výstavba 498 těchto bytů.

Cíl: Vytvářet podmínky pro to, aby osoby se zdravotním postižením mohly žít co nejvíce samostatně ve svém přirozeném domácím prostředí.

6.1 Zanalyzovat a revidovat rámec pro poskytování a využití asistivních technologií a pomůcek pro osoby se zdravotním postižením a souvisejících služeb pro zlepšení poskytování veřejných služeb.

Gestor: MPSV

Spolugestor: MV, MPO

Termín: 30. 06. 2016

PLNĚNÍ MPSV:

Byl učiněn první krok, kdy v rámci projektu „Podpora procesu v sociálních službách“ vznikly souhrnné materiály k asistivním technologiím. Jedná se o Vymezení pojmu asistivní technologie, jejich popis a využitelnost v systému sociálních a zdravotních služeb a neformální péče. Výstupy také obsahují konkrétní návrhy pro možná využití jednotlivých technologií, zkvalitnění služeb a jejich ekonomické hodnocení v rámci ČR. Současně jsou zde doporučení a možná zaměření pro budoucí projekty a činnosti v oblasti asistivních technologií. Veškeré výstupy jsou k nalezení na webu projektu Podpora procesu v sociálních službách (<http://www.podporaprocesu.cz>).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Navržen posun termínu do 30.06.2018.

PLNĚNÍ MV:

MV nebylo MPSV vyzváno k plnění tohoto bodu, dle informací na pracovní úrovni se ani na MPSV toto opatření nerealizovalo.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol splněn částečně. Navržen posun termínu do 30.06.2018.

PLNĚNÍ MPO:

MPO bylo připraveno spolupracovat s gestorem opatření na splnění uvedeného úkolu, nebylo však v této záležitosti osloveno. Prostřednictvím Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost ministerstvo podporuje podnikatele a další zájemce o podporu bez rozdílu, tedy včetně osob, které se věnují vývoji nebo výrobě asistivních technologií.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol splněn částečně. Navržen posun termínu do 30.06.2018.

6.2 Nalézt systémové řešení posuzování potřeb lidí s potřebou dlouhodobé péče a legislativně ho ukotvit.

Gestor: MPSV

Spolugestor: MZ

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV společně s MZ předložilo v roce 2016 do mezirezortního připomínkového řízení návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Cílem navrhované úpravy je řešení zdravotní a sociální péče o pacienty/uživatele, kteří jsou závislí na obou druzích této péče. V rámci této úpravy byla navržena nová sociální služba „ošetřovatelské domovy“, ve kterých je poskytována ošetřovatelská péče prostřednictvím nově navržené odbornosti 923 (vytvoření šesti nových výkonů). Zdravotní péči dle § 10 zákona o zdravotních službách v odbornosti 923 budou moci v případě zájmu poskytovat také pobytová zařízení sociálních služeb dle § 34 odst. 1 písm. c) až f). Financování je navrhováno kombinací úhrad z veřejného zdravotního pojištění, z příspěvku na péči jednotlivých klientů, plateb za tzv. hotelové služby (ubytování a strava) ve výši stanovené platnou legislativou a z veřejných rozpočtů – dotací na sociální služby. V této souvislosti byla navržena úprava § 36 zákona o sociálních službách, který upravuje zdravotní péči o osoby v pobytových zařízeních sociálních služeb bez oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle zákona o zdravotních službách tak, aby se péče v těchto zařízeních odlišila od péče prostřednictvím odbornosti 923. Účinnost této novely je plánována na 01.01.2018.

V průběhu roku 2016 byl dále zpracován návrh zákona, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Do systému nemocenského pojištění se zpracovává nová dávka „dlouhodobé ošetřovné“, jejímž cílem je při splnění stanovených podmínek finančně zajistit pojištěnce po dobu, po kterou nemůže pracovat, protože pečuje o osobu vyžadující poskytování dlouhodobé ošetřovatelské péče. V souvislosti se zavedením nové dávky se v zákoníku práce zařazuje mezi důležité osobní překážky v práci na straně zaměstnance i doba poskytování dlouhodobé ošetřovatelské péče. Návrh zákona předložila vláda Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR dne 8. února 2017 a 1. čtení k návrhu zákona proběhlo 11. dubna 2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Navržen posun termínu do 31.12.2018.

PLNĚNÍ MZ:

Problematika plnění zdravotně sociálních služeb je na MZ řešena na více úrovních. V průběhu roku 2016 byl připraven změnový zákon – novela zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, s návrhem zajištění zdravotních a sociálních služeb v pobytových sociálních službách a u poskytovatelů zdravotních služeb následné a dlouhodobé péče – tzv. ošetřovatelské domovy. V rámci ošetřovatelského domova by měly být poskytovány služby klientům, kteří potřebují zdravotní i sociální služby zároveň a jejich rozsah se v čase mění. V současné době probíhá vyhodnocení mezirezortního připomínkového řízení.

Další úroveň je realizace Akčního plánu následné, dlouhodobé a domácí péče v roce 2016, jehož cílem je řešit systémové nedokonalosti v poskytování uvedených druhů péče, a to za pomoci odborníků nejen z oblasti zdravotnictví, ale také sociálních věcí. V roce 2016 byl proveden výzkum, realizovaný pracovníky MZ a ÚZIS, jehož výsledky byly prezentovány v lednu 2017 a nyní jsou

zpřístupněny odborníkům a veřejnosti na webových stránkách ÚZIS. Na základě výsledků uvedeného výzkumu se připravují další plnění opatření Akčního plánu následné, dlouhodobé a domácí péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 31.12.2018.

6.3 Do rámce investiční podpory sociálního bydlení zahrnout také podporu upravitelných bytů umožňujících bezbariérové užívání.

Gestor: MMR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MMR:

MMR každoročně poskytuje dotace na výstavbu nájemních bytů pro sociální bydlení podle podprogramu Podporované byty. Podprogram v roce 2016 obsahoval tři dotační tituly:

- **Pečovatelské byty** jsou určeny osobám starším 65 let a osobám se zdravotním postižením, jedná se o byty, které svými stavebně technickými parametry umožňují bydlení osob se sníženou soběstačností. Tzn., že **všechny pečovatelské byty musí být upravitelné, a celý objekt s pečovatelskými byty musí splňovat technické parametry umožňující bezbariérové užívání staveb.**
- **Vstupní byty** jsou určeny osobám s nízkými příjmy a osobám žijícím v sociálně vyloučených lokalitách, rodinám s ohroženými dětmi a osobám s dalšími sociálními handicapy.
- **Komunitní dům seniorů** – bytové domy kombinující soukromé a sdílené prostory pro bydlení seniorů. Nájemní byty jsou určeny pro osoby ve věku 60 let a více, které prokáží, že jejich průměrný čistý měsíční příjem v období 12 kalendářních měsíců před uzavřením nájemní smlouvy nepřesáhl stanovený limit. **Komunitní dům seniorů musí splňovat technické parametry bezbariérového užívání staveb. Stavebně technické uspořádání všech bytů v Komunitním domě seniorů splňuje technické požadavky upravitelného bytu.**

Tabulka ukazuje počty bytů, na jejichž výstavbu byla v roce 2016 poskytnuta dotace z kapitoly MMR, podprogram Podporované byty:

Rok	Podprogram Podporované byty	Počet zahájených bytů v daném roce	Celkové finanční prostředky na zahájené byty v Kč
2016	celkem	577	340.580.000
	Pečovatelský byt	164	98.400.000
	Vstupní byt	79	43.350.000
	Komunitní dům seniorů	334	198.830.000

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

6.4 Pokračovat v podpoře transformace ústavních zařízení pro osoby se zdravotním postižením, včetně zařízení, kde dosud transformace těchto ústavů nezačala.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Podpora transformace ústavních zařízení je možná prostřednictvím OP Zaměstnanost a to, jak na národní (výzva č. 03_15_017), tak i regionální úrovni (výzva č. 03_15_07 a 03_15_08). Na národní úrovni MPSV realizuje systémový projekt s názvem „Život jako každý jiný“. Na regionální úrovni podporu transformace, či transformaci samotnou realizuje Moravskoslezský a Zlínský kraj.

V roce 2016 byly v realizaci projekty z výzvy č. 03_15_037 „Podpora procesu transformace pobytových služeb a podpora služeb komunitního typu vzniklých po transformaci“. Výzva je zacílena na:

- A. Podporu procesu přípravy transformace pobytové služby sociální péče.
- B. Podporu implementace transformačního plánu a praktické realizace transformačního procesu zařízení.

- C. Podporu nově registrované služby, která vznikla jako výsledek transformačního procesu pobytové služby sociální péče.

V roce 2016 byly podpořeny z OP Zaměstnanost první projekty zaměřené přímo na toto téma, a to z výzvy č. 37 – výběrové komise doporučila 12 projektových žádostí s celkovou výší způsobilých výdajů 43,95 mil. Kč z možných 100 mil. Kč. Všechny projekty v roce 2016 také zahájily realizaci.

Do výzvy č. 7 Integrovaného regionálního OP bylo předloženo v roce 2016 8 žádostí – 1 ve výši 16.819.469 Kč byla podpořena, 1 byla vyřazena a další zůstaly v procesu hodnocení. Celková alokace pro tuto výzvu byla 2 mld. Kč, což přesahovalo rozpočet všech předložených žádostí. Proto mohla být v roce 2016 vyhlášena další výzva č. 49 Deinstitutionalizace sociálních služeb za účelem sociálního začleňování II. Pro podporu využívání těchto i dalších finančních zdrojů podporujících transformaci sociálních služeb uspořádalo MPSV v rámci projektu „Život jako každý jiný“ primárně pro kraje, obce a poskytovatele sociálních služeb 31.05.2016 metodický den na téma „Podpora deinstitutionalizace a sociálních služeb komunitního charakteru a její zaměření“, setkání se účastnilo 31 osob z řad potencionálních žadatelů do výzev podporujících transformaci sociálních služeb financovaných z Evropských fondů.

MPSV dále při realizaci projektu „Život jako každý jiný“ oslovilo kraje a obce s nabídkou jejich podpory při deinstitutionalizaci služeb na jejich území formou seminářů a konzultací. V roce 2016 tuto nabídku využilo prozatím pouze město Kolín, s dalšími kraji a městy byla navázána spolupráce a byla dojednána témata na další akce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

6.5 Přípravovat vězněné osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním na jejich přechod do společnosti po ukončení výkonu trestu.

Gestor: MSP – Vězeňská služba ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Vězeňská služba ČR má v současné době k dispozici čtyři specializovaná oddělení pro odsouzené s mentálním postižením, sedm oddělení pro odsouzené s duševním onemocněním a poruchou chování (viz tabulky č. 1 a 2). Odsouzení zařazení do specializovaného oddělení, procházejí terapeuticko – výchovným programem složeným ze speciálně výchovných, vzdělávacích, pracovních i zájmových aktivit. Hlavním cílem je minimalizovat následky prizonizace lidí s mentálním postižením. Dále dbát na jejich ochranu před násilím ze strany spoluvězňů a v rámci přípravy na propuštění z výkonu trestu odnětí svobody posilování jejich sociálních kompetencí. Součástí jsou sebeobslužné aktivity, při kterých dochází k upevňování návyků potřebných v každodenním životě. Například příprava jednoduchých jídel, stolování, starosti o oblečení, základy etiky a společenského chování, vše s ohledem na mentální schopnosti jednotlivých odsouzených.

Tabulka č. 1 – Specializovaná oddělení pro odsouzené s mentálním postižením

VĚZNICE	Profilace věznice	Pohlaví cílové skupiny	Stavy k 31. 12. 2016
HEŘMANICE	s ostrahou	M	15
KARVINÁ	se zvýšenou ostrahou	M	16
STRÁŽ POD RALSKEM	s dozorem	M	31
VINAŘICE	s ostrahou	M	20

Tabulka č. 2 – Specializovaná oddělení pro odsouzené s poruchou duševní a poruchou chování

VĚZNICE	Profilace	Pohlaví cílové skupiny	Stavy k 31. 12. 2016
HORNÍ SLAVKOV	s ostrahou	M	41
JÍŘICE	s ostrahou	M	9
LIBEREC	s dozorem	M	18
MÍROV	se zvýšenou ostrahou	M	22

OPAVA	s dozorem, s ostrahou, se zvýšenou ostrahou	Ž	18
RÝNOVICE	s ostrahou	M	13
VALDICE	se zvýšenou ostrahou	M	11

Příprava na život po ukončení výkonu trestu probíhá v součinnosti všech členů pracovního týmu, který pracuje s touto skupinou odsouzených. Velmi důležitou roli sehrává sociální pracovník, který je v intenzivní součinnosti s opatrovníkem odsouzeného, intenzivní komunikaci se samotným odsouzeným k řešení jeho životních situací. Nejčastějším řešeným problémem je finanční zajištění, případně pracovní uplatnění po propuštění (nutné zajistit vhodné rekvalifikace a přehled volných pracovních míst dle nabídek úřadu práce). Také zajištění nasměrování na další následnou zdravotnickou či sociální péči a podpora pozitivních sociálních vazeb. Role psychologů, terapeutů a pedagogů je směřována do krizových situací odsouzeného – individuální terapie, poradenství, stabilizace psychického stavu, posílení samostatnosti a sociálních kompetencí pro běžný život po propuštění. Současně jsou odsouzení vedeni k zodpovědnosti za užívání předepsané medikace a spolupráce s lékařem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Zajišťovat přístup ke službám poskytovaným v domácím prostředí, dalším podpůrným komunitním službám a rezidenčním službám.

6.7 V rámci strategických dokumentů podporovat takové sociální služby pro osoby se zdravotním postižením, které jim umožní setrvat v domácím prostředí, coby prevence proti jejich umístování v rezidenčních zařízeních (terénní služby pro jednotlivé cílové skupiny, zejména služby osobní asistence, pečovatelské, tlumočnické, průvodcovské a předčitatelské služby). Podporu zaměřit na dostatečné pokrytí celého území ČR včetně venkovských oblastí.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025 stanovila mimo jiné strategický cíl A „Zajistit přechod od institucionálního modelu péče o osoby se zdravotním postižením k podpoře osob v přirozeném prostředí“, který ve svém důsledku podpoří život lidí se zdravotním postižením v jejich domácím prostředí. Obdobně ve specifickém cíli B „Zajistit dlouhodobou udržitelnost financování sociálních služeb, jež budou odpovídat potřebám uživatelů“ je uvedeno opatření na zajištění dostatečných finančních prostředků na služby komunitního typu nebo posílení role příspěvku na péči ve financování sociálních služeb, který slouží pro člověka s postižením jako nástroj volby péče o vlastní osobu, tedy i nástroj poptávky po službách, které mu pomohou setrvat v domácím prostředí.

Počty služeb umožňujících setrvání lidí se zdravotním postižením v jejich přirozeném prostředí a podpora těchto služeb z dotací MPSV za poslední 4 roky

	2013		2014		2015		2016	
	Počet	Dotace v Kč	Počet	Dotace v Kč	Počet	Dotace v Kč	Počet	Dotace v Kč
osobní asistence	239	197.255.000	226	226.604.300	208	262.145.606	207	265.335.758
pečovatelská služba	658	527.075.700	653	628.497.120	635	695.326.914	648	667.620.280
průvodcovské a předčitatelské služby	17	4.764.000	15	5.502.100	15	6.171.503	17	6.455.453
tlumočnické služby	37	15.179.000	36	17.031.300	26	20.521.386	32	23.677.002
Celkový součet	951	744.273.700	930	877.634.820	884	984.165.409	904	963.088.493*

* Dotace za rok 2016 ještě nejsou kompletní. Kraje nedohrály do aplikace pro podávání žádostí částky všech kol dofinancování. Celkový objem prostředků bude ve výsledku cca o 5-10 % vyšší.

V připravované Konceptci rodinné politiky jsou navrhovaná konkrétní opatření, která podporují neformální péči v rodině a zaměřují se na postavení neformálních pečujících.

Pro mnoho pečujících je klíčová možnost kombinovat péči s prací, pro případ náhlé potřeby péče navrhujeme dlouhodobé ošetřovné. Jedná se o nárokové uvolnění zaměstnance při vzniku potřeby péče v rodině po dobu 3 měsíců, během kterého je poskytována dávka nemocenského pojištění ve výši 60 % denního vyměřovacího základu zohledňující potřeby pečující osoby, míru péče a je chráněno jeho/její pracovní místo. Tento institut pomůže pečujícím překlenout obtížné období náhlého zvýšení potřeby péče a poskytne jim čas na zajištění dlouhodobého řešení situace. Toto opatření zároveň podporuje domácí péči a setrvání osob s potřebou péče v domácím prostředí.

Dále se Konceptce zabývá postavením pečujících osob obecně, protože situace neformálních pečujících je z hlediska umožnění setrvání v domácím prostředí klíčová. Jedním z opatření je „Příprava návrhu systematické dlouhodobé podpory a finančního zajištění péče“, součástí bude i diskuze o zásadním zlepšení situace neformálních pečujících včetně jejich vzdělávání, respitních služeb pro ně a o reformě a rozšíření terénních sociálních služeb a sociální práce. Tato debata by měla zahrnovat také aspekty zaměstnanosti, dopadů na sociální, zdravotní i vzdělávací systém i do důchodového systému.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

6.8 Vypracovat a realizovat individuální projekt MPSV zaměřený na podporu transformace sociálních služeb a komunitních služeb. Jeho kontrola bude řízena dle nastavení ESF.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Projekt MPSV „Život jako každý jiný“ je realizován od začátku roku 2016. Jeho plná realizace však nebyla z důvodu nedostatku pracovníků v roce 2016 možná, proto bude intenzivnější práce na dílčích aktivitách probíhat v letech 2017 a 2018.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je částečně plněn.

Cíl: Zajišťovat financování sociálních služeb, které reflektují potřeby osob se zdravotním postižením.

6.10 Na základě analytické studie o změně financování sociálních služeb připravit návrh odpovídající právní úpravy financování sociálních služeb.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci individuálního projektu MPSV „Podpora procesů v sociálních službách“ byla dodavatelsky, prostřednictvím veřejné zakázky, realizována studie „Studie proveditelnosti: Výběr a zdůvodnění optimální varianty financování sociálních služeb v ČR“, jež byla zadavatelem (odbor sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení) akceptována v květnu 2015. V této studii byla prověřena možnost financování sociálních služeb formou povinného veřejného pojištění sociální péče. Předpokladem této formy financování služeb sociální péče (tedy i služeb pro osoby se zdravotním postižením) je zrušení financování formou dotačních titulů. Ve studii byla vyčíslena finanční náročnost zavedení této formy financování, jakož byly popsány i další kroky, jež je v rovině výzkumu, praxe a legislativy nutné podniknout k tomu, aby tato forma financování mohla být zavedena. Další kroky a návrhy jsou obsaženy v Národní strategii rozvoje sociálních služeb. V roce 2016 byl připravován projekt zaměřený na konkretizaci možností zavedení pojištění sociální péče a v současné době je v procesu schvalování.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Navržen posun termínu do 31.12.2018.

Cíl: Podporovat vzdělávání a rozvoj pracovníků působících v systému sociálních služeb při poskytování podpory a pomoci osobám se zdravotním postižením.

6.13 Připravit návrh novely právní úpravy vzdělávání podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, prostřednictvím nastavení vzdělávání podle potřeb pracovníků vyplývajících z technik a konceptů péče a podpory, které jsou realizovány danými organizacemi.

Gestor: MPSV

Termín: 30. 06. 2016

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, vypracované v roce 2016 je navržena úprava dalšího vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Mezi formy dalšího vzdělávání je nově zařazena také supervize a zákonem bude rovněž určen minimální či maximální rozsah hodin jednotlivých forem dalšího vzdělávání.

V uvedeném návrhu novely zákona o sociálních službách, který byl předložen do vlády 02.02.2017, je tak navržena úprava § 109, který definuje činnosti sociálního pracovníka, a úprava § 111, který definuje další odborné vzdělávání pracovníků působících v sociálních službách. Dojde též k rozšíření zákona o § 113 a § 114, které určují předpoklady k výkonu inspekce poskytování sociálních služeb a předpoklady k výkonu činnosti supervizora v sociálních službách.

Je navržena i úprava § 116 a navazující vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, kde je řešena především odborná způsobilost pracovníků v sociálních službách a její naplňování. Dále dojde k rozšíření zákona o § 116a a § 116b, které stanovují okruh dalších odborných pracovníků v sociálních službách, jejich odbornou způsobilost a další vzdělávání, další vzdělávání vedoucích pracovníků, a k úpravě odstavců týkajících se řízení o akreditaci vzdělávacích programů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

6.14 Podporovat vzdělávání pracovníků v sociálních službách a na obcích formou projektů financovaných z fondů EU.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2015 byl ukončen projekt Fondu dalšího vzdělávání ve spolupráci s MPSV „Podpora kvality v celoživotním a kvalifikačním vzdělávání zaměstnanců v sociálních službách“ v němž došlo, mimo jiné, k aktualizaci Kvalifikačního kurzu pro pracovníky v sociálních službách. Nová podoba kvalifikačního kurzu je obsažena v návrhu novely zákona o sociálních službách. Na tento projekt navazuje projekt Fondu dalšího vzdělávání ve spolupráci s MPSV „Zvyšování kvality systému sociálních služeb prostřednictvím vytvoření kvalitního systému dalšího vzdělávání pracovníků v sociálních službách“, který by měl probíhat od 01.03.2017 do 31.08.2020. MPSV díky projektu získá podklady pro úpravu pozic pracovníků v sociálních službách (legislativní i nelegislativní povahy). Pro poskytovatele sociálních služeb bude přínosem přehledný a strukturovaný systém dalšího vzdělávání pracovníků v sociálních službách efektivně reagující na prostředí sociálních služeb a umožňující odborný růst zaměstnanců.

V rámci projektů využívajících podpory financování z fondů EU se pořádají i kvalifikační kurzy pro pracovníky v sociálních službách, které musí být v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Dalším projektem je „Systémová podpora sociální práce v obcích“, který spolupracuje s 15 obcemi, které v rámci svých projektů vycházejících z místních podmínek přijmou nově na každý ze zapojených obecních úřadů 2 – 4 sociální pracovníky. Tito sociální pracovníci se budou, kromě aktivit ve svých projektech, které jsou zaměřeny na cíle v místních podmínkách, zapojovat do aktivit projektu MPSV a zúčastní se tedy i workshopů, konferencí a zahraničních cest. Hlavními výstupy tohoto projektu budou: vytvoření Příručky praxe sociální práce v obci, Zpravodaje sociální práce, identifikace vzdělávacích potřeb a návrh vzdělávání sociálních pracovníků obecních úřadů, který bude pilotně ověřen. Dalším přínosem pro sociální pracovníky z obcí bude průběžné vzdělávání v rámci kurzů, supervize a možnost srovnání sociální práce v okolních státech.

Podpora vzdělávání pracovníků v sociálních službách je zahrnuta ve výzvě č. 03_15_005 a 03_15_006. Prostřednictvím těchto výzev, resp. projektů jsou financovány vybrané sociální služby v krajích a na území Hl. m. Prahy a to v návaznosti na střednědobé plány rozvoje sociálních služeb. V rámci financování je možné zahrnout i vzdělávání pracovníků v sociálních službách.

Podpora vzdělávání pracovníků na obcích je realizována také ve vybraných obcích (souvztažnost se systémovým projektem MPSV) prostřednictvím projektů realizovaných ve výzvě 03_016_128 s názvem „Pilotní ověření koncepce MPSV v oblasti sociální práce a sociálního bydlení na úrovni obcí“.

Do soutěžní výzvy 03_15_023 (Podpora procesů ve službách a podpora rozvoje sociální práce) byly předkládány projekty zaměřené na vzdělávání pracovníků v sociálních službách, ale i na obcích. I ve výzvě č. 03_15_037 (Podpora procesu transformace pobytových služeb a podpora služeb komunitního typu vzniklých po transformaci) je podporováno vzdělávání pracovníků v sociálních službách. V roce 2016 začaly tyto projekty svoji realizaci (viz výše).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

6.15 Podporovat zázemí pro výkon sociální práce na obcích, zejména se zvláštním zřetelem na potřeby osob se zdravotním postižením.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Novela zákona o sociálních službách obsahuje návrh rozšíření kompetencí sociálních pracovníků obecních a krajských úřadů, je připravována úprava povolání sociálního pracovníka v Katalogu prací, která bude přínosem zejména pro terénní práci a sociální poradenství poskytované sociálními pracovníky.

Ve vyhlášce č. 332/2013 Sb., o vzoru Standardizovaného záznamu sociálního pracovníka, je problematika osob se zdravotním postižením již ukotvena, MPSV tedy klade důraz na zaměření sociální práce na práci s touto cílovou skupinou. Při metodických setkáních pořádaných jak MPSV, tak jednotlivými krajskými úřady jsou řešeny a projednávány i konkrétní případy z praxe. MPSV provádí pravidelné kontroly výkonu sociální práce jednotlivými krajskými úřady, a stejně tak tyto krajské úřady kontrolují podřízené obecní úřady.

Zákonem č. 254/2014 Sb., kterým se mění zákon o sociálních službách, došlo s účinností od 01.01.2015 ke včlenění ustanovení o příspěvku na výkon sociální práce v přenesené působnosti, tj. realizace činností sociální práce a koordinace poskytování sociálních služeb, vykonávané krajskými úřady, obecními úřady obcí s rozšířenou působností a pověřenými obecními úřady formou účelové dotace. Cílem poskytnutí účelově určeného příspěvku je zajištění garance výkonu sociální práce v přenesené působnosti. V roce 2015 bylo na dotační titul alokováno 250 mil. Kč, v roce 2016 již 300 mil. Kč, pro rok 2017 je alokace 400 mil. Kč. V současné době je vyhodnocováno dotační období 2016. Z předběžných výsledků vyplývá, že postupně dochází k mírnému navýšování personálního stavu sociálních pracovníků ve výkonu přenesené působnosti, a tím i zlepšování dostupnosti sociální práce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

7. Osobní mobilita

Podkladem pro sedmou kapitolu je článek 20 Úmluvy, který podporuje přijímání opatření k zajištění osobní mobility osob se zdravotním postižením s maximální možnou mírou nezávislosti.

Kvalitu života a možnost integrace osob se zdravotním postižením do společnosti významně a pozitivně ovlivňuje používání různých druhů a typů vhodných pomůcek, které napomáhají nejen zlepšení sebeobsluhy, soběstačnosti a orientace, ale prostřednictvím kterých se tyto osoby mohou zúčastňovat různých forem vzdělávání nebo se zapojit do pracovního procesu. Nabídka pomůcek na našem trhu je srovnatelná s ostatními vyspělými evropskými zeměmi, je ale třeba podporovat jejich výrobu a další vývoj. Je také nezbytné zaměřit se na naplňování opatření, která zajistí lidem se zdravotním postižením finanční dostupnost těchto pomůcek.

Druhým cílem této oblasti je zvýšení bezpečnosti lidí se zdravotním postižením při pohybu na komunikacích, k čemuž slouží osvětové aktivity.

Cíl: Zajistit přístup ke kvalitním kompenzačním pomůckám, zdravotnickým prostředkům, podpůrným technologiím a k různým formám asistence a učinit je finančně dostupnými.

7.1 Dohlížet v rámci své působnosti na zajištění finanční dostupnosti zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

MZ průběžně monitoruje situaci v oblasti finanční dostupnosti zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením, neboť si je vědomo, že převážná část osob se zdravotním znevýhodněním disponuje omezenými finančními prostředky. Ministerstvo je z tohoto důvodu v úzkém kontaktu se zástupci NRZP ČR a dalšími organizacemi a je informováno o nejpalčivějších problémech, se kterými se osoby se zdravotním postižením potýkají. V případě, že se na MZ obrací jednotliví stěžovatelé, kteří se domnívají, že jim zdravotní pojišťovna nepřiznala plnou či částečnou úhradu zdravotnického prostředku, MZ celou záležitost prošetří ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami ČR a v rámci zákonného rámce se snaží najít pro stěžovatele optimální východisko, které mu jeho životní situaci ulehčí.

Vzhledem k omezeným finančním prostředkům, kterými systém veřejného zdravotního pojištění disponuje, však nelze přiznat úhradu všem pomůckám, které jsou schopny pacientovi jeho tíživou situaci usnadnit. Úhrada ze zdravotního pojištění se vztahuje na pomůcky, které pacientovi umožní pokračovat v jeho léčebném procesu, podpoří stabilizaci jeho zdravotního stavu nebo jej výraznělepší či jsou schopny kompenzovat nebo zmírnit následky zdravotní vady.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

7.2 V rámci dotačních programů podporovat rozvoj půjčoven zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením za účelem zlepšení jejich dostupnosti.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

Každoročně je ministerstvem podporován projekt na zajištění individuální, včasné a systematicky vedené terénní nebo ambulantní rehabilitace vidění a poradenství v oblasti optických pomůcek pro občany s těžkým zrakovým postižením, a to včetně zapůjčení příslušných pomůcek. V roce 2016 bylo prostřednictvím MZ finančně podpořeno vybavení půjčovny zdravotnických a kompenzačních pomůcek ve Fakultní nemocnici sv. Anny v Brně a dále podpořeno rozšíření nabídky kompenzačních pomůcek včetně jejich půjčování a servisu v osmi půjčovnách kompenzačních pomůcek při pobočkách

Centra pro zdravotně postižené a seniory Středočeského kraje. Dotace byla určena i na zajištění chodu těchto půjčoven.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

7.3 Dohlížet v rámci své působnosti na zajištění dostupnosti zvláštních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV podporuje dostupnost určitých produktů, zvláštních pomůcek, prostřednictvím nepříspěvkové sociální dávky – příspěvek na zvláštní pomůcku. Podmínky nároku na tuto dávku i způsob stanovení její výše upravuje zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek, na které se příspěvek poskytuje, stanoví vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů, přičemž platí, že dávku lze přiznat i na pomůcku, která ve vyhlášce uvedena není za podmínky, že jí krajská pobočka Úřadu práce ČR bude považovat za srovnatelnou s některou z pomůcek uvedených.

V roce 2016 došlo z poslanecké iniciativy ke změně zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Zákon č. 140/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zasáhl § 4, který do doby novely obsahoval zvláštní ustanovení ve vztahu k dětem (Je-li oprávněnou osobou dítě, je orgán příslušný k rozhodování o dávkách povinen při rozhodování o nároku na dávku a její výši vždy sledovat dosažení nejlepšího zájmu dítěte.). Došlo k vložení nového odstavce, který uvádí, že při rozhodování o nároku a výši příspěvku na zvláštní pomůcku v případě, že je jeho příjemcem nezletilé dítě nebo osoba s omezenou svéprávností, se předchozí souhlas soudu podle občanského zákoníku nevyžaduje. Předchozí souhlas soudu se nevyžaduje ani u samotného nákupu zvláštní pomůcky pořízené s využitím příspěvku a všech navazujících a souvisejících řízení před příslušnými úřady.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

7.4 Podporovat vývoj a výrobu kompenzačních pomůcek, zdravotnických prostředků a podpůrných technologií pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: MPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPO:

MPO v rámci řízení exportní strategie a služeb realizuje v rámci programu českých oficiálních účastí na veletrzích a výstavách v zahraničí též veletrhy zdravotnické techniky. Hlavním navrhovatelem akcí je Asociace výrobců a dodavatelů zdravotnických prostředků. Expozice na zahraničních veletrzích jsou pro malé a střední zdravotnické firmy v ČR finančně nákladné a z tohoto důvodu využívají možnost účastnit se veletrhů za podpory MPO. Zdravotnická technika vyráběná v ČR má vysokou přidanou hodnotu, je vysoce náročná na kvalifikaci pracovníků a zasluhuje si proto proexportní ochranu. To platí zejména pro malé podniky, pro něž by bylo bez podpory MPO výrazně složitější dosáhnout úspěchu na exportních trzích.

V roce 2016 MPO podpořilo při příležitosti mezinárodních veletrhů zdravotnické techniky účast na veletrzích ARAB HEALTH 2016 v Dubaji ve Spojených arabských emirátech a KIHE 2016 v Almaty v Kazachstánu. Firmy, které se zúčastnily uvedených akcí pod záštitou České republiky v zahraničí a mají ve svém výrobním programu vývoj a výrobu kompenzačních a rehabilitačních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením: Linet, s.r.o., Aries, a.s., Compex, s.r.o., Mediatrade, s.r.o., Petr Hrnčíř – Biomag, EGO Zlín, s.r.o., DEYMED Diagnostic, s.r.o., ELLA-CS, s.r.o., Speciální Medicínská Technologie, s.r.o., ZPT Vigantice, s.r.o. a Synthesia, a.s.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Zvýšit bezpečnost osob se zdravotním postižením při pohybu na komunikacích.

7.5 Prostřednictvím osvětové kampaně upozorňovat na bezpečnost osob s omezenou schopností pohybu a orientace jako účastníků silničního provozu.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Přehled vybraných akcí, které byly v roce 2016 realizovány v jednotlivých krajích ČR v oblasti bezpečnosti silničního provozu:

Kraj Zlínský

Termín	Název akce	Místo konání	Zaměření	Přibližný počet účastníků	Ve spolupráci s
2.3.	Beseda o bezpečnosti v dopravě	Kroměříž	Bezpečné chování, novinky v dopravě	35	Asociace nevidomých Kroměříž
11.8.	Beseda pro členy SONS	Zlín	Akce pro veřejnost	35	SONS Zlín
5.–6.10.	CF – DSMC Neslyšících	Valašské Meziříčí	Akce pro děti	200	ZŠ pro neslyšící

Kraj Liberecký

Termín	Název akce	Místo konání	Zaměření	Počet účastníků	Ve spolupráci s
27. 1.	Seminář senioři v dopravě	Česká Lípa	Senioři, slabozrací	30	MP
24. 6.	DSMC DD	Česká Lípa	Dopravní soutěž pro znevýhodněné děti	44	MP, DD
9. 7.	Letní tábor	Splavy	Akce pro znevýhodněné děti	50	AŠ, RS
26. 7.	Letní tábor	Harrachov	Akce pro znevýhodněné děti	22	AŠ
8. 10.	Dopravní hrátky	Krompach	Akce pro znevýhodněné děti	30	AŠ, RS
24. 10.	Dopravní hrátky	Liberec	Akce pro znevýhodněné děti	30	AŠ

Kraj Karlovarský

Termín	Název akce	Místo konání	Zaměření	Počet účastníků	Ve spolupráci s
7.4.	Beseda pro klub. Civ. Ch. Vojkovice	Vojkovice	Senioři	50	MÚ
11.6.	Divotvorný volant	Nová Ves	Lidé s postižením	60	CKKiD, MÚ
25.6.	Cesta jižním Plzeňskem	Žinkovy	Lidé s postižením	30	Klub invalidů
21.7.	Sout. den na LDT Haima	Teplá	Lidé s onkolog. on., děti	90	Klub Haima, PČR
28.6.	Cesta za zdravím	Cheb	Děti ZŠ SŠ	1000	MÚ, SZŠ, ČČK
16.9.	Dopravní odpoledne v pečovatelském domě	Mnichov	Dospělí	30	DPS Mnichov

Kraj Pardubický

V Pardubickém kraji byly za rok 2016 uspořádány tyto akce:

1) Besedy pro seniory – 25 akcí s různým počtem účastníků, kde ovšem ve všech případech byly zastoupeny osoby se zdravotním omezením. Těchto akcí se v průměru zúčastnilo cca 25 seniorů.

2) V roce 2016 proběhlo 10 besed pro žáky praktických a speciálních škol. Například Zvláštní škola internátní Žamberk 30 účastníků, Akce na Dopravní fakultě, kde má TyfloCentrum svůj stánek a program – zde se jedná v souhrnu o stovky účastníků.

3) Akce se svazy invalidů – 4 akce: Lanškroun, Chrudim, Polička, Veletrh sociálních služeb Pardubice, celkový počet účastníků byl asi 300 lidí.

4) Akce pro veřejnost se stánkem BESIP – cca 30 akcí.

5) DSMC pro speciální a bývalé tzv. praktické školy. Čtyři okresní kola a pak kolo krajské s účastí na každém kole 16 až 40 dětí.

Kraj Středočeský

V roce 2016 proběhlo celkem 22 besed pro seniory, kterých se zúčastnilo 565 osob. Z toho 2x beseda v Kladně pro slabozraké a nevidomé – 80 osob a 1x beseda v ICSS Odlochovice – integrovaném centru sociálních služeb – péče o osoby s mentálním postižením, ve spolupráci s dopravní policií Benešov – 40 osob.

Kraj Jihomoravský

Akce	Termín	Typ akce	Místo	Určeno
Beseda pro diabetiky	15.3.	Beseda/seminář	Vyškov	Lidé se zdravotním postižením
Senioři jako účastníci provozu na pozemních komunikacích	20.10.	Beseda/seminář	Blansko	Senioři

Kraj Olomoucký

14x přednáška pro seniory, 3x přednáška pro děti, 3x přednáška pro lidi se zdravotním postižením

Kraj Královehradecký

Hradec Králové, přednáška – viditelnost (35 osob)

Kostelec nad Orlicí, přednáška – senioři v dopravě (60 osob)

Borohrádek - krajské setkání seniorů – viditelnost, senioři v dopravě (400 osob)

Kraj Ústecký

- 17 přednášek a besed se seniory, účast 1.040 osob; téma Senioři v dopravě (chodec, cyklista, řidič, viditelnost...)
- 2 přednášky a besedy pro lidi s tělesným postižením – účast 210 osob, téma – viditelnost, mj. pravidla pohybu invalidních vozíků v silničním provozu
- 1 cyklistický závod paraplegiků. Závod projížděl všemi kraji ČR s cílem v Bratislavě

Kraj Jihočeský

Termín Akce	Místo	Počet účastníků	Ve spolupráci s
3.3. Beseda se seniory	České Budějovice	48	Klub seniorů
12.4. Beseda s členy AK	České Budějovice	38	AK v ČR České Budějovice
2.6. Dopravní soutěž dětí	Prachatice	32	DDM, ČČK, PČR, ZŠ Prácheň
září Příprava dětí sluchově postižených na DSMC		8	ZŠ a ZŠ pro sluchově postižené

Kraj Praha

Pracovníci odd. BESIP (Technická správa komunikací) zajišťovali v roce 2016:

- 2 přednášky pro seniory v Domech pro seniory v Praze 6,
- Dopravně bezpečnostní akci pro neslyšící motoristy ve spolupráci s AMK neslyšících motoristů,

- Přednášku v klubu AMK neslyšících motoristů na téma nové změny v dopravě.

Kraj Vysočina

Červen 2016 – Jihlava – branný závod pro seniory (cca 90 účastníků)

Kraj Moravskoslezský

Termín	Název akce	Místo konání	Zaměření	Počet účastníků	Ve spolupráci s
04. 05.	Beseda s neslyšícími motoristy	Ostrava, Dolní oblast Vítkovic	Přednášky a besedy	40	AŠ Zberovský
17.-19. 06.	Dopravně výchovná akce pro zdravotně postižené motoristy	Budišov nad Budišovkou	Preventivní akce	40	MO STP Opava, Automotoklub invalidů
06.-07. 10.	Celostátní finále DSMC neslyšících	Valašské Meziříčí	Dopravní soutěž mladých cyklistů		MD BESIP, CSPSD, KÚ Zlínského kraje

Kraj Plzeňský

Termín	Název akce	Místo konání	Zaměření	Počet účastníků	Ve spolupráci s
11.6.	Divotvorný volant	Líně	Bezpečnost osob se zdravotním postižením v silničním provozu	300	Svaz invalidů
24.6.	Bezpečně jižním Plzeňskem	Žinkovy	Slavnostní zahájení akce	40	ÚAMK i Svaz invalidů Plzeň
25.6.	Bezpečně jižním Plzeňskem	Žinkovy	Orientační soutěž BESIP	40	ÚAMK i Svaz invalidů Plzeň
25.6.	Motor Open	Plzeň	Propagace činnosti BESIP	100	Diakonie západ, AK Plzeň
26.6.	Motor Open	Plzeň	Propagace činnosti BESIP	100	Diakonie západ, AK Plzeň, BESIP Team

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

8. Přístupnost informací a veřejných služeb

Článek 21 Úmluvy Svoboda projevu a přístup k informacím, ze kterého vychází tato kapitola, deklaruje právo na svobodný projev a právo na svobodu vyhledávat, rozšiřovat a přijímat informace a myšlenky, a to prostřednictvím formy a komunikace dle vlastního výběru.

V ČR je již několik let zakotvena povinnost přístupnosti webových stránek orgánů veřejné správy ČR a jsou stanovena konkrétní pravidla jejich přístupnosti. Nedořešenou ale zůstává oblast přístupnosti digitálních dokumentů veřejné správy. Služby eGovernmentu umožňují lidem se zdravotním postižením komunikaci např. z domova, je však třeba zajistit přístupnost všech elektronických formulářů veřejné správy.

Aby byl naplňován cíl zpřístupnění veřejné správy a veřejných služeb lidem se zdravotním postižením, je třeba vytvářet nové a upravovat stávající elektronické služby veřejné správy tak, aby byly plně přístupné lidem se zdravotním postižením. Za tímto účelem je úkolem MV provádět pravidelnou analýzu přístupnosti služeb veřejné správy. Dále je třeba provádět v této oblasti osvětu i mezi dalšími institucemi veřejné správy.

Cíl: Zajistit v maximální možné míře přístup k informacím a službám veřejné správy na rovnoprávném základě také osobám se zdravotním postižením.

8.7 Vytvářet elektronické služby veřejné správy s ohledem na využitelnost a přístupnost také pro osoby se zdravotním postižením a provádět úpravu stávajících elektronických služeb státu.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

V rámci EU se podařilo implementovat povinnost přístupnosti na služby do čl. 15 Nařízení EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu (nařízení eIDAS) a jednotlivé služby v rámci ČR jsou budovány v souladu s těmito požadavky. Klíčová jsou i pravidla nastavená Směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26.10.2016 o přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru, která se vztahují na webové stránky, veřejné informační systémy a mobilní aplikace. Při tvorbě a realizaci elektronických služeb probíhají konzultace a přístupnost je zohledňována. Tato věc se stane agendou i nově zřízené Odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb.

Problematika přístupnosti webových stránek orgánů veřejné správy je zahrnuta do předmětu státní kontroly, kterou MV provádí. V roce 2016 bylo u orgánů veřejné správy provedeno 8 kontrol. Jednalo se o 2 státní úřady, 1 magistrátní úřad, 1 úřad městské části v Praze, 4 městské úřady. Zjištěné nedostatky byly na základě upozornění kontrolovanými subjekty odstraněny.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

8.8 Provádět metodickou a osvětovou činnost v oblasti přístupnosti informací.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Průběžně probíhají konzultace a odpovědi na dotazy nejen ze strany samotných uživatelů se zdravotním postižením, ale čím dál více i ze strany úřadů a subjektů komerčního sektoru. Navíc s implementací Směrnice EU o přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru budou probíhat i další osvětové akce. Toto opatření se promítlo i do nové verze Akčního plánu pro rozvoj digitálního trhu a spolupracuje na něm Úřad vlády, Odbor koordinace digitální agendy. V uplynulém roce se kupříkladu podařilo rozjet osvětu potřeby přístupnosti pro banky ve spolupráci

s Českou bankovní asociací, a to na základě stížností samotných uživatelů. V podobných oblastech chceme pokračovat i v letošním roce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

8.9 Zanalyzovat stávající služby a zlepšit podmínky v oblasti přístupnosti služeb veřejné správy a veřejných garantovaných služeb (governance accessibility).

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Pro naplnění tohoto úkolu byla v listopadu 2016 zřízena VVZPO Odborná skupina pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb, která bude řešit oblast governance accessibility napříč všemi sektory. Ve skupině jsou zastoupeny jednotlivé resorty, a to vždy podle zodpovědnosti a gesce za daný sektor, a pochopitelně i organizace sdružující osoby se zdravotním postižením. Za MV byly nominovány do odborné skupiny 2 osoby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9. Život v rodině

Devátá kapitola vychází z článku 23 Úmluvy, který pojednává o manželství, rodině, rodičovství a osobních vztazích.

Rodina je nejlepším a nejpřirozenějším prostředím pro výchovu dětí. Opatření této kapitoly jsou proto zaměřena na podporu aktivit, jejichž účelem je zvýšení zájmu žadatelů o svěřeni dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče včetně žadatelů se zdravotním postižením, k čemuž slouží informační náborové kampaně. Důraz je zde kladen rovněž na nezbytnost poskytování poradenské pomoci rodičům pečujícím o dítě se zdravotním postižením a žadatelům o zprostředkování náhradní rodinné péče i osobám, které dítě se zdravotním postižením do své péče převzaly. Ke vzdělávání zájemců o pěstounskou péči a osvojení slouží program PRIDE, kde jsou k průběžnému vzdělávání využívány zkušenosti náhradních rodičů a odborníků z oblasti náhradní rodinné péče. Byla také provedena analýza odborného posuzování pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, aby došlo k zefektivnění tohoto procesu.

Pozornost je třeba věnovati i mladým lidem se zdravotním postižením, kteří opouštějí institucionální zařízení, a to podporou jejich samostatného života.

V rámci systému pomoci obětem domácího násilí je nutné věnovat zvýšenou pozornost rovněž osobám se zdravotním postižením, neboť jsou často vůči zneužívání v rodině, komunitě nebo ústavech bezbranné. Z tohoto důvodu je připravována analýza násilí páchaném na osobách se zdravotním postižením v zařízeních institucionální péče.

Cíl: Podporovat samostatný život a život v rodině osob se zdravotním postižením.

9.1 V oblasti sociálně-právní ochrany dětí podporovat činnosti zaměřené na zvýšení zájmu žadatelů o osvojení nebo svěřeni dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče. Rozvíjet respitní péči pro pěstouny, specifické formy pěstounské péče na přechodnou dobu a další programy na podporu návratu dítěte se zdravotním postižením do původní rodiny.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Stěžejním dokumentem je v tomto ohledu Národní strategie ochrany práv dětí – Právo na dětství (dále jen „Strategie“), která byla schválena usnesením č. 4 ze dne 04.01.2012.

K naplnění Strategie napomáhá navazující individuální projekt MPSV „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany“ financovaný z OP Zaměstnanost s předpokládaným celkovým rozpočtem ve výši 326 mil. Kč. Jeho realizace probíhá v období od 01.01.2016 do 30.06.2019. Součástí projektu jsou klíčové aktivity, které jsou důležité i z hlediska zlepšení situace dětí se zdravotním postižením a naplnění opatření 9.1.

1) Klíčová aktivita 1 Podpora a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí

Dílními cíli klíčové aktivity 1 jsou:

1. posílení kapacit OSPOD v oblasti síťování služeb pro ohrožené rodiny a děti;
2. vytvoření a definice pozice lokální síťář v rámci struktury pracoviště OSPOD a zpracování doporučení implementace této pozice do systému s cílem zajistit její stabilizaci a udržitelnost;
3. vytvoření reálného modelu sítě služeb pro ohrožené rodiny s dětmi na úrovni obce s rozšířenou působností;
4. zajištění sdílení zkušeností, propojování aktérů, podpora komunikace v síti služeb.

Klíčová aktivita 1 probíhá na území 11 krajů (tj. na celém území ČR s výjimkou kraje Jihočeského, Plzeňského a Libereckého). Pro každé pilotní pracoviště OSPOD na úrovni obcí s rozšířenou působností a krajského úřadu je k dispozici pracovník, tzv. síťář. Na úrovni obce s rozšířenou působností působí lokální síťář. Koordinací aktivit lokálních síťářů má na starosti krajský síťář, který působí na krajském úřadě, a zajišťuje návaznost aktivit na krajské plánování služeb a případně

na dílčí aktivity kraje v oblasti transformace systému o ohrožené děti a rodiny. Metodickou podporu lokálních a krajských sítí zajišťuje metodik síťování MPSV.

V roce 2016 se do klíčové aktivity 1 zapojilo celkem 120 pracovišť OSPOD na úrovni obce s rozšířenou působností, které spolupracují s 98 lokálními sítěmi. Do realizace této aktivity se tedy zapojilo 53 % všech pracovišť OSPOD v ČR.

Činnost lokálních sítí se v roce 2016 soustředila zejména na mapování potřeb pracovišť OSPOD, služeb nabízených v dané lokalitě pro ohrožené rodiny a děti, příležitostí ke spolupráci, rozšiřování služeb či jejich úpravám tak, aby odpovídaly aktuální poptávce. V rámci této činnosti se soustředili nejen na organizace zapojené do systému sociálně-právní ochrany, ale navázali spolupráci rovněž se školami, službami poskytovanými v rámci resortu zdravotnictví a soustředili se rovněž na služby, které mají přesah mezi více resortů. Hlavním cílem mapování je vytvořit krátkodobou strategii pro síťování, v rámci které se budou moci intenzivně věnovat nejpotřebnějším oblastem.

2) Klíčová aktivita 4 Rozvoj náhradní rodinné péče

Záměrem klíčové aktivity 4 je profesionalizace pěstounské péče a zefektivnění zprostředkování náhradní rodinné péče, zejména ve vztahu k dětem se specifickými potřebami. Cílem je stanovit kritéria kvality jednotlivých fází procesu zprostředkování náhradní rodinné péče, na kterých se podílejí sociální pracovníci, psychologové či pracovníci zajišťující doprovázení při výkonu pěstounské péče. Do aktivity je zapojeno 8 krajů (konkrétně Olomoucký, Moravskoslezský, Středočeský, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina, Jihočeský, hlavní město Praha).

V roce 2016 bylo na začátku realizace aktivity zjišťováno, jak probíhá na úrovni krajských úřadů práce s dětmi vedenými v evidenci pro zprostředkování osvojení a pěstounské péče, které mají specifické potřeby. Bylo zjištěno, že se mezi krajskými úřady objevují v používaných postupech výrazné regionální odlišnosti a ne vždy jsou reflektovány aktuální trendy v péči o ohrožené děti, tj. preference jejich umístění do náhradní rodinné péče, která má přednost před ústavní péčí. Byl však také zaznamenán pozitivní přístup a otevřenost krajských úřadů ke změně v zavedené praxi.

Na realizaci aktivity se podílí 8 sociálních pracovníků z 8 zapojených krajů. Ti se v roce 2016 zapojili do realizace náborových kampaní zaměřených na získání nových zájemců pro výkon náhradní rodinné péče u těch krajských úřadů, které už realizují vlastní kampaně. Zde pracovníci působili jako odborná pomoc a zároveň tak získávali nové poznatky a zkušenosti. Tyto zkušenosti a postřehy pak sdíleli na společných metodických setkáních s ostatními, která byla realizována 1x měsíčně.

V termínu 28.11. – 02.12.2016 se pracovníci zapojení do aktivity účastnili zahraniční cesty do Velké Británie, konkrétně do organizací, úřadů a agentur v Sheffieldu a v Londýně, kde se seznamovali s místním systémem péče o ohrožené děti, především se strategiemi oslovování zájemců o náhradní rodinnou péči a se způsobem jejího zprostředkování ve vybraných organizacích. V prosinci 2016 a v lednu 2017 pak proběhlo školení z oblasti Public Relations.

V rámci aktivity byla také v roce 2016 vyhlášena veřejná zakázka pro zpracování Analýzy potřeb rodin pečujících o děti se specifickými potřebami, jejímž dodavatelem bude Institut projektového řízení.

V průběhu roku 2016 byla intenzivně na úrovni MPSV a s krajskými úřady diskutována otázka specializace v oblasti pěstounské péče. Výsledky této diskuse budou podkladem pro plánování dalších změn v této oblasti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9.2 Zajistit odbornou přípravu žadatelů tak, aby se mohli stát osvojiteli nebo pěstouny vhodnými k přijetí dítěte se zdravotním postižením do rodiny. Zabezpečit dostupnost specializované poradenské činnosti pro rodiče a osoby, kterým bylo svěřeno dítě se zdravotním postižením do péče.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Dílčí aktivita 4.1 Pilotní ověření nastavení předpokladů pro přijetí dítěte do rodiny individuálního projektu MPSV „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany“

V roce 2016 byl v rámci aktivity mapován přístup krajských úřadů k odbornému posuzování zájemců o výkon náhradní rodinné péče, kdy bylo zjištěno, že je tento přístup mezi krajskými úřady diametrálně odlišný. Práce s těmito regionálními odlišnostmi a hledání možné optimalizace bude základem pro zpracování finálních výstupů a doporučení v rámci pilotního ověření nastavených předpokladů pro přijetí dítěte do rodiny, které by mělo vést k nastavení jednotných kritérií procesu odborného posuzování zájemců o výkon pěstounské péče nebo o osvojení dítěte.

Do aktivity je kromě 6 metodiků – specialistů na oblast náhradní rodinné péče a 1 odborného garanta z MPSV zapojeno také 10 psychologů a 8 sociálních pracovníků z 8 zapojených krajů. Psychologové se od srpna 2016 zabývali tématem místa psychologického vyšetření v procesu odborného posuzování a případného odvolání, revidovali diagnostické metody, se kterými pracují, a seznamovali se s novými a doposud nevyužívanými metodami. Byla jim nabídnuta možnost zakoupení a proškolení v nových diagnostických metodách, které rozšíří jejich stávající testovou baterii (možnost rozšíření o 10 nových diagnostických nástrojů). Rovněž byli proškolení v diagnostice poruch attachmentu, na kterou v prosinci 2016 navázala skupinová intervize. Sociální pracovníci pracovali od srpna 2016 zejména na mapování průběhu odborného posuzování na jednotlivých krajských úřadech v kontextu práce sociálního pracovníka jako oprávněné úřední osoby, jež vydává rozhodnutí o zařazení, příp. nezařazení zájemců do evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny. Analyzovány byly i písemné podklady sloužící k odbornému posuzování. Na základě analýzy byla identifikována dobrá praxe a negativa jako výchozí bod pro zefektivnění procesu odborného posuzování pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

Dílčí aktivita 4.2 Návrh kritérií kvality příprav na přijetí dítěte do pěstounské péče nebo osvojení a dalšího vzdělávání pěstounů

V roce 2016 probíhala příprava a realizace druhého bloku vzdělávání lektorů PRIDE v návazných modulech v „core activities“, které adaptují další aktivity programu PRIDE, zejména ty, které jsou věnované návaznému vzdělávání pěstounů. Tento blok vzdělávání proběhl v termínu 4. a 5. 11. 2016 a účastnilo se jej 30 lektorů PRIDE.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9.3 Realizovat programy na podporu samostatného života mladých lidí se zdravotním postižením, kteří opouštějí po nabytí zletilosti či po ukončení přípravy na budoucí povolání institucionální zařízení.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Výzvy č. 03_15_022 a č. 03_16_064 podporující programy sociálního začleňování obsahují jako jednu z dílčích aktivit podporu samostatného života mladých lidí se zdravotním postižením, kteří opouštějí po nabytí zletilosti či po ukončení přípravy na budoucí povolání institucionální zařízení. Ve výzvě 03_15_022 byly podpořeny 2 projekty v hodnotě 15 mil. Kč. Ve výzvě č. 03_16_064 dosud výběrový proces probíhá.

Výzva č. 03_16_047 byla vyhlášena dne 29.04.2016 v rámci Investiční priority 2.3 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje a je určena pro místní akční skupiny se schváleným programovým rámcem OP Zaměstnanost příslušné strategie komunitně vedeného místního rozvoje. Celková finanční alokace této výzvy činí 1.816.957.478 Kč. Výzva č. 47 je průběžná, platná po celé období. Na základě této výzvy bylo dosud vyhlášeno 24 výzev místních akčních skupin na podporu jejich území a to v celkovém objemu 95.058.130 Kč.

Na tuto oblast se zaměří opět klíčová 1 Podpora a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí realizovaná v rámci individuálního projektu MPSV, která bude zohledňovat i situaci dětí se zdravotním postižením, které budou opouštět institucionální zařízení. Bude usilovat o rozvoj sítě potřebných služeb pro tuto cílovou skupinu.

Na podporu samostatného života mladých lidí se zdravotním postižením, kteří opouštějí po nabytí zletilosti či po ukončení přípravy na budoucí povolání institucionální zařízení, se zaměřují standardy kvality sociálně právní ochrany, kterými se musí řídit OSPOD od 01.01.2015 při výkonu sociálně právní ochrany, a to na základě ustanovení § 9a odst. 3 zákona o sociálně právní ochraně. Soustava standardů, které jsou pro ně závazné, je součástí Přílohy č. 1 vyhlášky č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Jedním ze standardů je i standard č. 14 „Návaznost výkonu sociálně-právní ochrany dětí na další subjekty“. V rámci něj musí OSPOD naplňovat kritérium 14b), které zní: „OSPOD se intenzivně věnuje oblasti přípravy na samostatný život u dětí starších 16 let, které se nacházejí v ústavní výchově, v náhradní rodinné péči nebo v péči kurátorů“. V rámci tohoto kritéria pracovníci OSPOD zajišťují pro dítě, které vyrůstá v institucionální péči či v náhradní rodinné včasnou přípravu na život po dosažení zletilosti. Jejich úkolem je zpřístupnit dětem vyrůstajícím ve složitých podmínkách základní informace a dovednosti, jak začít samostatně žít. Při přípravě dítěte na samostatný život se pracovníci OSPOD zaměřují na témata jako je volba povolání, další profesní vzdělávání, zaměstnání, příspěvky a sociální dávky, samostatné bydlení, vedení domácnosti, hospodaření s vlastními financemi, vztahy, sexualita a rodičovství.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Předcházet možnému násilí na osobách se zdravotním postižením.

9.4 V rámci systému pomoci osobám ohroženým domácím násilím v návaznosti na plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015–2018 věnovat zvýšenou pozornost rovněž osobám se zdravotním postižením; zaměřit se také na prevenci a osvětu v této oblasti.

Gestor: MPSV, MZ, MŠMT, MV, MLP, MSP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP:

V rámci plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015–2018 realizuje oddělení rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR mj. odborné studie zaměřené na různé aspekty domácího a genderově podmíněného násilí, přičemž v rámci těchto studií je zohledňováno také postavení osob se zdravotním postižením. V roce 2016 byla například dokončena odborná studie zaměřená na zjištění kvality a dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího násilí v partnerských vztazích, studie mediálního zobrazování genderově podmíněného násilí, studie postojů původců a původkyň domácího násilí a práce s nimi, či studie genderově podmíněného kybernásilí. V listopadu 2016 uspořádal MLP mezinárodní konferenci zaměřenou na genderově podmíněné násilí v mediálním prostoru a kyberpostoru, kde byly mimo jiné prezentovány výstupy z těchto studií. Oddělení rovnosti žen a mužů také připravuje další osvětové aktivity zaměřené na prevenci genderově podmíněného násilí, v rámci nichž bude přihlíženo ke specifickým potřebám osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2016 pokračovaly práce na návrhu zákona o sociálním bydlení, který ve svém § 6 obsahuje taxativní výčet okruhu zvláště zranitelných osob, kterým jsou přidělovány sociální byty bez zbytečného odkladu a na základě závažnosti bytové nouze. Do této skupiny jsou zařazeny mimo jiné osoby, které jsou invalidní ve druhém nebo třetím stupni podle jiného právního předpisu, poživatelé příspěvku na péči ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost) podle zákona o sociálních službách a rovněž osoby, na kterých byl osobou, se kterou trvale bydlí, spáchán trestný čin týrání svěřené osoby podle § 198 trestního zákoníku, týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 trestního zákoníku, nebezpečné vyhrožování podle § 353 trestního zákoníku nebo nebezpečné pronásledování podle § 354 trestního zákoníku, a která je obětí podle zákona o obětech trestných činů.

V rámci individuálního projektu Rozvoj systému sociálních služeb, realizovaného MPSV prostřednictvím OP Zaměstnanost, se připravuje (dne 14.02.2017 byla finalizována souhrnná žádost o změnu projektu, ve které je požadavek na realizaci této dílčí aktivity obsažen) realizace odborné konference s tematikou genderově podmíněného násilí (tato tematika je součástí navržených změn v novele zákona o sociálních službách a do projektu, zaměřeného na změny v systému sociálních služeb, vhodně tematicky zapadá). Konání konference je plánováno na měsíc červen roku 2017 a předpokládaný počet účastníků je 100 osob.

Výzvy č. 03_15_022 a 03_15_064 podporující programy sociálního začleňování mají uvedenou jako jednu z dílčích aktivit i aktivitu zaměřující se na prevenci i pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Ve výzvě č. 03_15_022 byl podán na dané téma 1 projekt v hodnotě 4,9 mil. Kč. Ve výzvě č. 03_16_064 dosud probíhá proces hodnocení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Jedním z právních předpisů vztahujících se k této problematice, který byl ve sledovaném období zpracováván, je návrh zákona, kterým se mění zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění zákona č. 77/2015 Sb., a další související zákony. Tento návrh zvyšuje míru ochrany obětí, včetně obětí zvláště zranitelných, mezi něž lze ve většině případů řadit i osoby se zdravotním postižením, včetně osob ohrožených vícenásobnou diskriminací. Návrh řadí mezi zvláště zranitelné oběti nově i oběti trestných činů zahrnujících nátlak, je-li v konkrétním případě dáno zvýšené riziko sekundární viktimizace. Návrh směřuje také ke zlepšení informování obětí, jednotlivé informace jim budou poskytovány v rozsahu, který odpovídá jejich konkrétním potřebám s ohledem na povahu a závažnost trestného činu. Současně tímto návrhem dochází k rozšíření nároku na přiznání poskytování bezplatné právní pomoci zmocněncem pro všechny zvláště zranitelné oběti. V doprovodné novele zákona o sociálních službách pak dochází k rozšíření poskytování sociální služby sociálního poradenství i na osoby, které jsou oběti trestného činu, pokud oprávněně pobývají na území ČR. Návrh zákona byl publikován ve Sbírce zákonů jako zákon č. 56/2017 Sb. a nabyl účinnosti dne 1. dubna 2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT pro rok 2016 vyhlásilo dotační řízení na realizaci aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování, na které ze svého rozpočtu vyčlenilo cca 20 mil. Kč. V rámci tohoto dotačního programu byly podpořeny zejména programy dlouhodobé primární prevence rizikových forem chování dětí a mládeže. Příjemci dotací byly školy, školská zařízení a nestátní neziskové organizace, které pracují s dětmi a mládeží. Cíleně v roce 2016 byla podpořena osvěta projektu zaměřeného na metodický materiál (DVD + metodika pro učitele) s názvem Jakub, který se zabývá problematikou domácího násilí ve vztahu k dětem v rodinném prostředí. K tomuto materiálu byly realizovány produkce pro školy za účasti autora a osob, kteří s tématem domácího násilí přicházejí každodenně do kontaktu – zástupci lékařů, Policie ČR a organizace, které obětem domácího násilí pomáhají. Aktivita byla taktéž prezentována na celostátní konferenci k primární prevenci rizikového chování konané na magistrátě hl. m. Prahy na podzim roku 2016 (blíže viz www.pprch.cz). Programy všeobecné primární prevence realizované u dětí ve školách téma domácího násilí zahrnovaly.

V roce 2016 bylo v rámci dotačního řízení na realizaci aktivit v oblasti rizikového chování také podpořeno vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování, a to i v oblasti domácího násilí. Oblast domácího násilí je zahrnuta ve vzdělávací nabídce v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, podrobnější informace jsou dostupné na webových stránkách ministerstva: <http://dvpp.msmt.cz/advpp/dvppv.asp> a také v programové nabídce Národního institutu pro další vzdělávání, www.nidv.cz.

MŠMT na internetových stránkách www.prevence-info.cz zveřejňuje odborné informace z oblasti primární prevence rizikového chování, na tyto stránky jsou umístěny i specifické informace týkající se domácího násilí – zveřejněny jsou např. obecné informace o problematice a přehled organizací v rámci celé ČR, které se tématem zabývají, včetně specifikace služeb, které nabízejí.

V autorském týmu externích odborníků a sekce pedagogicko-psychologického poradenství NÚV byla zpracována metodická příloha č. 20 k domácímu násilí, která je součástí metodických dokumentů k prevenci rizikového chování. Tento dokument je k dispozici na webových stránkách MŠMT.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra

V roce 2016 pokračoval odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality v realizaci dotačního programu *Prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na prevenci domácího násilí a trestnou činností páchanou na seniorech*. Projekty byly zaměřeny na aktivizační programy pro seniory v oblasti prevence domácího násilí, na osvětové aktivity pro odbornou a širokou veřejnost se zaměřením na medializaci problematiky domácího násilí páchaném na seniorech v domácím a institucionálním prostředí a také medializaci problematiky další trestné činnosti páchané na seniorech. Osoby se zdravotním postižením se potýkají s obdobným omezením jak fyzickým tak např. informačním jako senioři, proto jsou programy pro seniory aplikovatelné i pro osoby se zdravotním postižením.

Bylo podpořeno celkem 8 projektů nestátních neziskových organizací. Výstupy z jednotlivých projektů spočívají vedle přímého psychologického, sociálního a právního poradenství poskytovaného cílové skupině také v realizaci kulatých stolů, školení pro pomáhající profese, besed a seminářů pro seniory a v distribuci informačních letáků a brožur určených pro odbornou či laickou veřejnost.

Policie ČR

V souladu s úkoly stanovenými v Akčním plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015–2018 (zejména oblast vzdělávání a interdisciplinární spolupráce) je věnována zvýšená pozornost rovněž ohroženým osobám z řad seniorů a osob zdravotně postižených, a to zejména při školeních policistů, kde jsou upozorňováni na specifika takových případů (doporučení pro komunikaci s ohroženou osobou, řešení situací spojených s vykazáním). O těchto specifických případech je diskutováno rovněž v rámci setkání interdisciplinárních týmů.

Prevence a osvěta jsou převážně cíleny na všechny (potencionální) oběti domácího násilí s poukazem na specifickou určitých skupin obětí. V minulém roce se Policie ČR podílela na realizaci filmového preventivního projektu společnosti DAVI film Studio s názvem JAKUB, který je podpořen a garantován MŠMT. Cílem projektu je ovlivňovat informovanost žáků a studentů základních a středních škol v oblasti domácího násilí včetně pozitivního působení na jejich postoje, žádoucí trendy chování a praktické dovednosti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci dvouleté smlouvy s WHO BCA 16-17 vzniká manuál pro lékaře „Domácí násilí, genderově podmíněné násilí“, jehož obsahem je zvýšení informovanosti a budování proaktivního postoje lékařů vůči násilí, které se odrazí v jejich vyšším angažmá včasné detekce a identifikace obětí domácího a genderově orientovaného násilí. Manuál je také podkladem pro připravované vzdělávací kurzy pro lékaře a další pracovníky ve zdravotnictví se zaměřením na specifické znalosti a sociální dovednosti, které v každodenní praxi potřebují v kontaktu s oběťmi násilí.

V rámci dotačního programu Prevence kriminality v roce 2016 byla vyhlášena priorita Bezpečná komunita. Projekty podporovaly komunitní programy zaměřené jak na identifikaci rizikových a protektivních faktorů rizikového chování dětí a mladistvých, tak na tvorbu a realizaci systémové prevence založené na eliminaci rizikových faktorů a podpoře protektivních faktorů v komunitě. Finanční částkou 400.000 Kč byly podpořeny 3 projekty (Včasnou výchovou k zodpovědnější a zdravější budoucnosti, Komunita Nebuď obětí, Programy primární prevence Prostor plus o.p.s.).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9.5 Podporovat osvětové aktivity zaměřené na prevenci násilí na osobách se zdravotním postižením v zařízeních institucionální péče.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V projektu „Život jako každý jiný“ je připravována analýza násilí páchaném na osobách se zdravotním postižením v zařízeních institucionální péče. Na základě této analýzy bude možné posléze lépe zaměřit některé osvětové aktivity v tomto projektu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10. Vzdělávání a školství

Desátá kapitola reflektuje článek 24 Úmluvy, který je zaměřen na uznávání práva osob se zdravotním postižením na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními.

Primárním cílem opatření této kapitoly je uplatňování principu inkluzivního vzdělávání. V základním a středním stupni vzdělávání je nutné umožnit každému dítěti vzdělávání ve škole hlavního vzdělávacího proudu v místě jeho bydliště. S tímto cílem souvisí rovněž postupné přetváření stávajícího systému škol samostatně zřízených pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a rozšíření jejich působnosti směrem ke školám hlavního vzdělávacího proudu, kterým by měly poskytovat odborné, metodické, didaktické a technické zázemí.

V roce 2016 probíhala implementace novely zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), která obsahuje důležité změny týkající se vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením. Novela především určila pravidla podpory dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a to formou tzv. podpůrných opatření. Během roku proto vznikaly metodické i další materiály pro podporu zavádění nové koncepce. V roce 2016 byla také zrušena Příloha RVP ZV pro vzdělávání žáků s LMP a samotný RVP ZV byl upraven s ohledem na vzdělávání těchto žáků.

Důležitým opatřením v roce 2016 také bylo navrhnout pravidla vzdělávání dětí s hlubokým mentálním postižením, úkol však není dokončen. Dalším opatřením, které se v roce 2016 nepodařilo splnit, bylo vyhodnocení systému tvorby školních vzdělávacích programů vzhledem k potřebám žáků se zdravotním postižením. U obou opatření je navržen posun termínu.

Dosažení vysokoškolského vzdělání je pro absolventy se zdravotním postižením klíčové z hlediska jejich vyšší možnosti pracovního uplatnění. V roce 2016 byly proto vypracovány minimální standardy přístupnosti vysokoškolského studia v kontextu zdravotního postižení.

Cíl: Pokračovat v systému inkluzivního vzdělávání.

10.1 Připravit a přijmout koncepci, která zahrne výčet úkolů a opatření potřebných pro lepší přístupnost škol tzv. hlavního vzdělávacího proudu na všech stupních vzdělávání i pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením. Pravidelně vyhodnocovat plnění koncepce a monitorovat vzdělávací podmínky dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením ustanovenou pracovní komisí složenou ze zástupců MŠMT, NRZP ČR, VVZPO, ČŠI.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015, poté průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

RVP pro předškolní, základní a střední vzdělávání ve vztahu k novele školského zákona ve znění zákona č.82/2015 Sb. a vydány Opatřeními ministryně školství, mládeže a tělovýchovy. Školy své školní vzdělávací programy upravují na základě těchto změn. Metodické materiály pro školy „Průvodce upraveným RVP ZV“ a „Průvodce upraveným RVP PV“ jsou průběžně doplňovány odbornými komentáři a články k úpravám školního vzdělávacího programu.

Metodické a jiné materiály včetně těch, které se týkají podpory pedagogických pracovníků při zavádění nové koncepce vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami včetně aplikace vyhlášky č. 27/2016 Sb. v praxi, jsou dostupné na metodickém portálu www.rvp.cz. Na metodickém portálu byla vytvořena samostatná sekce „Specifika vzdělávání žáků se SVP“ obsahující články, výukové materiály a příklady dobré inspirativní praxe věnované dětem a žákům s LMP, autismem, ADHD, žákům s PAS, se sluchovým postižením, aj. (i s využitím materiálů vytvořených v rámci projektu Systémová podpora inkluzivního vzdělávání). Na tomto metodickém portálu byla vytvořena samostatná sekce pro podporu učitelů žáků se sluchovým postižením a sekce – společný prostor pro odbornou veřejnost s možností sdílení zkušeností v oblasti vzdělávání žáků se sluchovým postižením.

Prostřednictvím Konzultačního centra NÚV byly průběžně zodpovídaný dotazy pedagogické veřejnosti týkající se společného vzdělávání a zavádění nového systému podpory dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Uskutečnily se vzdělávací semináře pro pedagogické pracovníky, implementátory a pracovníky ČŠI k implementaci upravených RVP do školního vzdělávacího programu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.4 Trvale věnovat zvláštní pozornost vzdělávání dětí, žáků a studentů s lehkým mentálním postižením s cílem odstranit dřívější takřka výlučné vzdělávání těchto žáků ve školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením. K tomu každoročně zveřejnit statistiku účasti této skupiny dětí, žáků a studentů ve všech druzích a typech škol.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015, poté průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Vzdělávání dětí, žáků a studentů s LMP je opakovaně vyhodnocováno. Největší změnu přineslo Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 22.02.2016, kterým došlo ke zrušení Přílohy RVP ZV pro vzdělávání žáků s LMP. Byl zpracován RVP ZV, který představuje dvouúrovňové kurikulum, které umožní pracovat se vzdělávacími obsahy i výstupy ze vzdělávání tak, aby u žáků s LMP byla více respektována velmi různá úroveň kognitivních předpokladů pro vzdělávání.

RVP obsahuje stanovení minimálních úrovní dosahovaných výstupů ze vzdělávání, současně umožňuje, aby školy ve svých vzdělávacích programech zohlednily práci se žáky s různou úrovní a dokázaly tak maximálně individualizovat práci se žáky s LMP. Podporu těmto žákům umožňuje i nově definovaný systém podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, který upravuje novela školského zákona č. 82/20015 Sb., zejména pak § 16, který specifikuje základní podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vzdělávací systém tak k 01.09.2016 vytvořil větší prostupnost a otevřenost vzdělávacího systému v základních školách, kdy je možné ve větší míře vzdělávat tyto žáky v základní škole běžného typu s využitím podpůrných opatření a současně umožnit, aby žáci s tímto druhem znevýhodnění mohli být vzděláváni i ve školách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona, tedy ve školách určených pro jednotlivá znevýhodnění. Dochází tak k možnosti lépe pracovat s potenciálem žáků a zajišťovat vzdělávání, které odpovídá jednak jejich zdravotnímu stavu a jednak lepšímu sociálnímu začleňování.

Uchazečům o studium na vysoké škole a vysokoškolským studentům se zdravotním postižením, včetně osob s LMP, je věnována zvýšená pozornost, viz vyhodnocení opatření 1.4. Statistiky účasti těchto osob na vzdělávání jsou součástí každoroční Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávání v ČR a také Monitorovacích ukazatelů vysokého školství.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.5 Připravit analýzu naplněnosti škol samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením, včetně analýzy odborné kapacity těchto škol ve vztahu k druhům zdravotního postižení jejich žáků a navrhnout koncepci využitelnosti odborné kapacity těchto škol pro podporu vzdělávání dětí, žáků a studentů ve školách tzv. hlavního vzdělávacího proudu.

Gestor: MŠMT

Termín: 30. 09. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

Oddělení speciálního vzdělávání MŠMT provedlo na podzim roku 2016 analýzu naplněnosti škol zřizovaných podle § 16 odst. 9 školského zákona. Statistické údaje o počtech dětí a žáků ve speciálních mateřských a základních školách vycházejí z údajů v evidenci dětí, žáků nebo studentů

dle ust. § 28 školského zákona, resp. informací poskytovaných školami a školskými zařízeními a vykazovanými ve školní matrice.

Výsledky analýzy lze rozdělit podle jednotlivých typů škol:

- **Mateřské školy**

Počty speciálních mateřských škol zůstávají zachovány, mírný nárůst jejich celkového počtu není významný. Zachovány zůstávají i počty dětí v nich zařazených s výjimkou školního roku 2015/2016, ve kterém jejich počet zaznamenal pokles. Kapacity těchto mateřských škol dlouhodobě asi o 25 % přesahují jejich faktickou naplněnost. Významnější změny lze zaznamenat ve vývoji počtu učitelů speciálních MŠ, který v období 2011–2013 zaznamenal mírný nárůst a poté znovu pokles na úroveň roku 2011. Ve vztahu k vývoji počtu dětí lze i počty učitelů speciálních MŠ považovat za stabilní. Jednoznačně pozitivně lze nahlížet stabilní nárůst podílu učitelů se speciálně pedagogickou kvalifikací.

- **Základní školy**

Počet speciálních základních škol postupně klesá, úměrně tomuto poklesu ubývá i tříd v těchto školách a dětí v nich zařazených. Na tomto vývoji se bezpochyby podílí rostoucí tendence zařazování dětí se zdravotním postižením či znevýhodněním do běžného vzdělávacího proudu. Ve školním roce 2014/2015 se na základních školách vzdělávalo 75.848 žáků se zdravotním postižením, z nichž bylo 45.853 individuálně integrováno do běžných tříd ZŠ (tedy 60,5 %). Ve školním roce 2015/2016 se na základních školách vzdělávalo 78.717 žáků se zdravotním postižením, z nichž bylo 49.225 individuálně integrováno do běžných tříd ZŠ (tedy 62,5 %). Kapacity speciálních základních škol dlouhodobě přesahují jejich faktickou naplněnost bezmála dvojnásobně. Úměrně celkovému úbytku žáků, tříd a speciálních škol ubývá stabilně i učitelů. Zatímco podíl učitelů se speciálně pedagogickou kvalifikací na 1. stupni nezaznamenal ve sledovaném období významnější změny, pozitivním trendem je poměrný nárůst učitelů se speciálně pedagogickou kvalifikací na 2. stupni.

- **Střední školy**

Výše popsaným trendům se vymykají "speciální" střední školy, jejichž počet zůstává v období 2011–2015 zachován i přes významnější pokles studentů v nich zapsaných. Snížení počtu studentů je ale zřejmě příčinou celkového poklesu tříd těchto škol. Dlouhodobý úbytek studentů se výrazněji neodráží v kapacitě škol, která faktické potřeby v roce 2015 přesahovala o bezmála 100 %.

Obdobně mateřským školám i druhému stupni základních škol lze i zde zaznamenat značný nárůst učitelů se speciálně pedagogickou kvalifikací, a to jak v absolutních počtech, tak i v jejich podílu na celkovém počtu učitelů. Napříč jednotlivými stupni vzdělání se projevuje několik zřetelných trendů. Vedle výrazného nárůstu počtu dětí s vývojovými poruchami chování v základních školách je zřetelný zejména nárůst dětí, žáků a studentů s PAS, který ve speciálních mateřských a základních školách zaznamenal v letech 2011–2015 téměř 100% nárůst a ve speciálních středních školách dokonce čtyřnásobný nárůst.

Zásadní je také soustavný a celkově výrazný pokles podílu žáků a studentů s mentálním postižením ve speciálních školách. Tuto skutečnost lze připsat zejména měnící se politice vzdělávání, která stále silněji akcentuje právo dítěte na vzdělání, včetně zajištění podpory, která je k rovnému přístupu ke vzdělání potřeba. Data dostupná za roky 2011 až 2015 dokládají, že počet běžných ZŠ, v nichž je integrován alespoň jeden žák s LMP, roste – postupný nárůst nicméně nepředstavuje změnu, jež by mohla ovlivnit existující strukturu speciálního školství. V roce 2011 bylo těchto základních škol 1.120, v roce 2012 celkem 1.232 a v roce 2013 dokázalo alespoň jednoho žáka s LMP integrovat do vyučování 1.294 základních škol.

MŠMT v květnu 2016 oslovilo krajské úřady s žádostí o poskytnutí informací o odhadovaném počtu žáků, kteří od září přejdou ze základních škol praktických do škol běžného vzdělávacího proudu. Údaje krajských úřadů ukázaly, že odhadovaný celkový počet těchto žáků činí cca 200, zatímco počet dětí v takzvaných praktických školách v celé České republice pohybuje kolem 18 tisíc.

MŠMT předpokládá, že zájem dětí, žáků a studentů o přechod ze speciálního školství do škol běžného vzdělávacího proudu významně ovlivní spokojenost zákonných zástupců se způsobem, kterým se žák dosud vzdělával, přání zajistit dítěti stabilní prostředí a neposledně i mýty o společném vzdělávání. Lze předpokládat, že kombinace těchto faktorů povede ve výsledku k tomu, že stav popsaný ve vztahu k LMP bude obdobný i u jiných druhů zdravotního znevýhodnění. Žáci, kteří

do speciálního školství nastoupili, nebudou ve statisticky významných počtech zvažovat ani realizovat přechod do běžného vzdělávacího proudu.

Celkové odborné kapacity speciálních škol odpovídají počtu dětí a žáků v nich zařazených. Praxe společného vzdělávání si však bezpochyby vyžádá užší součinnost speciálních škol, škol běžného vzdělávacího proudu i školských poradenských pracovišť. Této potřebě také vychází vstříc výzva MŠMT Podpora žáků se zdravotním postižením I, která umožňuje financování tzv. Center kolegiální podpory.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

10.6 Vyhodnotit prostřednictvím pilotních škol systém tvorby školních vzdělávacích programů vzhledem k potřebám žáků se zdravotním postižením, především vhodné začleňování předmětů speciálně pedagogické péče.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

Opatření se realizovalo formou individuálních konzultací a v rámci opatření 10.1.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 31.12.2017.

10.7 Vypracovat požadavky MŠMT k zajištění rovného přístupu k vysokoškolskému vzdělávání pro osoby se zdravotním postižením – minimální standardy přístupnosti vysokoškolského studia v kontextu zdravotního postižení. Požadavky budou specifikovány formou standardů pro akreditace v návaznosti na novelizaci zákona o vysokých školách v oblasti akreditací. Standardy objasní podmínky a kritéria přístupnosti vysokoškolského vzdělávání.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

Podle nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství, musí mít vysoká škola nastaven účinný systém zajišťující rovný přístup ke studiu všem uchazečům o studium a studentům. Dále vysoká škola zajišťuje dostupné služby, stipendia a další podpůrná opatření pro vyrovnání příležitostí studovat na vysoké škole pro studenty se specifickými potřebami. Služby a podpůrná opatření jsou definována Pravidly pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám MŠMT, kde jsou jako metodický pokyn obsažena v příloze č. 3. Dodatečné náklady spojené s realizací těchto opatření jsou navíc MŠMT vysokým školám hrazeny speciálním finančním nástrojem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

10.9 Doporučit vysokým školám, aby v požadavcích na výstupní kompetence absolventů studijních programů zaměřených na práci s dětmi, žáky a studenty se zrakovým, sluchovým, tělesným, mentálním a případně dalším postižením bylo uvedeno, že mají být připravováni v dovednostech, které jsou pro práci s touto cílovou skupinou potřebné.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Běžnou součástí činnosti Akreditační komise, potažmo nově zřízeného Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství, je posuzování adekvátnosti náplně studijního programu vůči jeho zaměření.

Během procesu akreditací je proto posuzováno, zda tyto studijní programy připraví absolventy na práci s cílovou skupinou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.10 Pravidelně vyhodnocovat výsledky diagnostické činnosti školských poradenských zařízení u dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a tyto zveřejňovat, s cílem zajistit společenskou kontrolu a standardizaci činnosti školských poradenských zařízení na celém území ČR.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Práci s diagnostickými a intervenčními nástroji se dlouhodobě věnuje sekce pedagogicko-psychologického poradenství NÚV, která je určena pro metodickou podporu školských poradenských zařízení. Od roku 2014 pracuje Odborná pracovní skupina k diagnostice a vzdělávání žáků s LMP, která vytvořila Metodiku diagnostiky žáků s LMP. Tato skupina zastřešuje řadu realizovaných kroků pro oblast diagnostické práce. Dále se problematiky LMP, resp. opatření k diagnostice, zmiňují v Plánu MŠMT k rozsudku D. H. a ostatní proti České republice. Zástupce skupiny byl mj. v roce 2016 vyslán na jednání do Budapešti, které přineslo významné mezinárodní srovnání situace v ČR, s ostatními zeměmi v této oblasti (Polsko, Maďarsko, Slovensko, Makedonie, Nizozemí).

Sekce pedagogicko-psychologického poradenství NÚV zpracovala data týkající se počtu klientů s LMP v minulých letech, které ukazují na postupnou korekci v počtu žáků zařazených do této kategorie ve školství.

Ve spolupráci s ČŠI bylo realizováno každoroční šetření zaměřené na péči o klienty s LMP ve školských poradenských zařízeních. Výsledky ukazují na diferencovaný postup školských poradenských zařízení při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb žáků. U řady klientů je o diagnóze LMP rozhodnuto až v průběhu prvního stupně nebo dokonce až na druhém stupni základního vzdělávání; postupně se prosazuje jako běžná součást diagnostiky posouzení adaptivních schopností a nově vydávané diagnostické metody včetně dynamického posouzení vzdělávacích předpokladů žáků.

Sekce pedagogicko-psychologického poradenství NÚV se intenzivně podílela na aktivitách, které souvisí s doplněním diagnostického vybavení školských poradenských zařízení. Ve spolupráci s MŠMT bylo definováno znění rozvojového programu zaměřeného na vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji, ve výši téměř 2 mil. Kč, který přispěl k získání chybějících diagnostických nástrojů. V rámci resortního úkolu „Vývoj a adaptace vybraných diagnostických metod“ proběhla kvalitativní pilotáž Metody posuzování adaptivních schopností (pro věkovou skupinu 5–16 let), která má pro problematiku zkvalitnění diagnostiky LMP zásadní význam.

Dále probíhalo šetření v SPC pro zrakové a sluchové postižení, které se zaměřilo na specifika práce s klienty s těmito druhy postižení. Velká pozornost je věnována sluchovému postižení, jsou vytvářeny metodiky pro práci se žáky se sluchovým postižením ve spolupráci s ASNEP, je připravován vzdělávací kurz pro asistenty pedagoga, kteří pracují s neslyšícími žáky.

V roce 2016 bylo realizováno dotazníkové šetření, zaměřené na využívání diagnostických a intervenčních metod ve speciálně pedagogických centrech. Z šetření, do kterého se zapojilo přibližně 40 % zařízení, vyplývá, že se za posledních 5 let výrazně zkvalitnily diagnostické postupy v SPC. Díky rozvojovým programům se daří zavádět některé metody, které byly v minulosti považovány za příliš nákladné. Nové nezbytné metody jsou vydávány také v komerčních vydavatelstvích, i tyto přispívají ke zkvalitnění diagnostické praxe.

Šetření potvrdilo, že se omezuje využívání některých zastaralých metod. Na tuto aktivitu navázalo již v roce 2015 a dále v roce 2016 vzdělávání, kde 7 běhy kurzu k diagnostice LMP prošlo více než 130 psychologů školských poradenských zařízení a dále prozatím ve 2 běžích více než 40 speciálních

pedagogů školských poradenských zařízení. Kurz pro speciální pedagogy bude dále realizován také v roce 2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.11 Sledovat školní vzdělávací programy v oblasti předškolního vzdělávání vzhledem k potřebám dětí se zdravotním postižením. Prioritně zjišťovat a zlepšovat kvalitu poskytované logopedické péče k posilování komunikační kompetence dětí.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

V roce 2016 se sekce pedagogicko-psychologického poradenství NÚV věnovala logopedické péči prostřednictvím metodických setkání krajských koordinátorů logopedické péče ve školství, uskutečnily se pracovní porady pracovní skupiny a navazující tematicky zaměřené odborné vzdělávání logopedů ve školství, pro SPC logopedická, v rozsahu 32 hodin. Pro frekventanty vzdělávacích akcí byly zajištěny odborné metodické materiály.

Krajští koordinátoři kladně hodnotili možnost navýšení personálního zajištění služeb SPC v souvislosti s účinností nových právních předpisů, nicméně toto navýšení nadále nepokrývá skutečnou potřebu praxe zabezpečení logopedické péče ve školství a jejího významu pro rozvoj komunikační kompetence mladé generace.

V některých regionech je poukazováno i na nedostatek odborně způsobilých speciálních pedagogů s profilací logopedie, s požadavkem na zvýšení počtu absolventů vysokých škol příslušného zaměření.

MŠMT pro zkvalitnění logopedické prevence u dětí předškolního věku vyhlášovalo v období let 2013–2016 rozvojový program „Podpora logopedické prevence v předškolním vzdělávání“, ve kterém byly podpořeny mateřské školy a přípravné třídy základních škol s cílem vybavení pracovišť moderními logopedickými pomůckami a proškolení učitele v kurzu logopedický asistent. Na program bylo v těchto letech poskytnuto školám celkem 33,5 mil. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.12 V rámci strategických materiálů MŠMT zohlednit problematiku rovného přístupu studentů se zdravotním postižením a zajistit, aby právní předpisy, příp. návrhy nových právních předpisů v oblasti terciárního vzdělávání obsahovaly ustanovení týkající se rovného přístupu a nediskriminace osob se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Zákon č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, rozšiřuje požadavky kladené na zajištění rovného přístupu uchazečů a studentů se zdravotním postižením k vysokoškolskému vzdělání. Tyto požadavky byly navíc rozpracovány v nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství.

Jedním z prioritních cílů Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016–2020 je „Diverzita a dostupnost“, které obsahuje důraz na přístupnost a přidanou hodnotu studia bez ohledu na zvláštní potřeby způsobené zdravotními či jinými obtížemi. Dlouhodobý záměr obsahuje opatření „Finančně podporovat školy umožňující přístup specifických skupin studentů“, „Poskytovat kvalitní poradenské služby v otázkách studia, profesní kariéry, osobní a sociální situace a dalších“ a „Rozvíjet systémy elektronických studijních opor a využívat jejich potenciálu pro vzdělávání specifických skupin studentů“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.13 Finančními nástroji podporovat zpřístupnění vysokoškolského vzdělávání pro co největší počet osob se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT poskytuje účelovou finanční podporu na úhradu vícenákladů spojených se zajišťováním studijních podmínek pro studenty se specifickými potřebami a dále poskytuje podporu na realizaci investic v této oblasti. Financování zvýšených nákladů na studium studentů se specifickými potřebami bylo v roce 2016 realizováno v celkové částce 51,3 mil. Kč a od roku 2014 narostlo o 10 %. Pro rok 2017 je plánováno meziroční navýšení o téměř 17 % na 60 mil. Kč.

Investice do infrastruktury umožňující přístup osob se zdravotním postižením byly poskytovány v rámci dotačního programu č. 133 210 „Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol“. Program je realizován od roku 2011 do roku 2019 a je na něj alokováno více než 13 mld. Kč. Úpravy ve prospěch osob se zdravotním postižením jsou běžným standardem při provádění rekonstrukcí a výstavbě nových prostor.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.14 Cíleně sledovat kvalitu činnosti vysokých škol se zaměřením na vzdělávání osob se zdravotním postižením (počet studentů se specifickými vzdělávacími potřebami, strategie, postupy a aktivity vysokých škol v této oblasti), a to zejména prostřednictvím „Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016–2020“.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Počet studentů se specifickými vzdělávacími potřebami je sledován a zveřejňován mj. v souvislosti s finanční podporou poskytovanou vysokým školám na jejich studium. Ukazatel je také součástí Monitorovacích ukazatelů vysokého školství dostupných na webu MŠMT. Počet těchto studentů setrvale roste, mezi lety 2011 a 2016 se více než zdvojnásobil z 854 studentů na 1.811 studentů.

Strategie, postupy a aktivity vysokých škol v této oblasti byly v roce 2016 sledovány jednak během projednávání aktualizací Dlouhodobých záměrů vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti jednotlivých vysokých škol na rok 2017, jednak budou od roku 2017 sledovány Národním akreditačním úřadem pro vysoké školství v návaznosti na nové povinnosti vysokých škol ve vztahu k osobám se zdravotním postižením (novela zákona o vysokých školách č. 137/2016 Sb. a nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství), jednak budou vyhodnocovány v rámci hodnocení „Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016–2020“, které vzhledem k termínu počátku jeho účinnosti zatím neproběhlo.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.15 Podporovat rozvoj dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v hlavním vzdělávacím proudu. V tomto směru prosazovat také přípravu budoucích pedagogických pracovníků na fakultách vysokých škol.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

V roce 2016 proběhla řada vzdělávacích programů, které se orientovaly na zlepšení péče o žáky se zdravotním postižením, v celém spektru. Jednalo se programy zaměřené na praktické využívání podpůrných opatření ve vzdělávání těchto dětí, žáků a studentů, byly zpracovány metodické dokumenty pro školská poradenská zařízení. Byly zpracovány metodické postupy jak pracovat s podpůrnými opatřeními ve školách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona. V oblasti diagnostiky LMP je významný zejména dlouhodobý vzdělávací program k dynamické diagnostice, vytvořený a realizovaný pro poradenské pracovníky zdarma v rámci projektu Kvalita-Inkluze-Poradenství-Rozvoj (KIPR).

NIDV nabízel průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti společného vzdělávání. NIDV nabízel ve všech krajích pomoc školám/pedagogickým pracovníkům formou konzultačních center. Konzultační centra NIDV jsou zaměřena na oblasti: společné vzdělávání, problematika vzdělávání dětí/žáků se zdravotním postižením, problematika vzdělávání dětí/žáků-cizinců a problematika nadaných a mimořádně nadaných jedinců. Pedagogičtí pracovníci se na pracovníky NIDV mohou obrátit se svými dotazy, a to buď formou návštěvy na daném krajském pracovišti, nebo formou e-mailu. NIDV zajišťuje tuto konzultační činnost zdarma. Dotazy i odpovědi jsou zveřejňovány na webových stránkách MŠMT a NÚV. V měsíčníku NIDV „Informace z MŠMT“ jsou zveřejňovány a doplňovány aktuální informace, mimo jiné, i ke společnému vzdělávání. Materiál je připravován na NIDV a každý měsíc je přímo rozeslán na všechny školy a školská zařízení v ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Formu vzdělávání volit v souladu s nejlepším zájmem dítěte, žáka, studenta.

10.17 Navrhnout pravidla uskutečňování adekvátního způsobu vzdělávání s cílem sjednotit metodické, organizační a personální zajištění vzdělávání dětí a žáků s hlubokým mentálním postižením, a to v souladu s článkem 24 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: 30. 06. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

V lednu 2016 proběhlo jednání zástupců krajských úřadů se zástupci oddělení speciálního vzdělávání, předmětem jednání bylo naplňování § 42 školského zákona v jednotlivých krajích s cílem identifikovat oblasti a témata, která je třeba zahrnout do doporučení ke sjednocení praxe. MŠMT na základě získaných poznatků navrhlo pracovní verzi doporučení, která se konzultuje v rámci MŠMT. Ke sjednocení metodického a organizačního zajištění vzdělávání dětí a žáků s hlubokým mentálním postižením zatím nedošlo.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 31.12.2017.

10.18 V návaznosti na stanovení míry (stupňů) podpůrných opatření vytvořit obecný katalog dostupných prostředků speciálně pedagogické podpory a stanovit způsob jejich poskytování.

Gestor: MŠMT

Termín: 01. 09. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT ve spolupráci se sekci pedagogicko-psychologického poradenství NÚV připravilo Přílohu č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb., která je prováděcím dokumentem k §16 školského zákona a stanovuje, jak a jaká podpůrná opatření jsou v rámci prvního až pátého stupně podpůrných opatření přidělována. Současně vznikla řada metodických materiálů pro školská poradenská zařízení jak pracovat se stupni

podpory pro jednotlivá podpůrná opatření, která jsou uveřejňována na stránkách MŠMT <http://www.msmt.cz/vzdelavani/spolecne-vzdelavani-1> a NÚV <http://www.nuv.cz/t/in>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

10.19 V návaznosti na zajištění podpůrných opatření ve školách a školských zařízeních využít Katalog podpůrných opatření vytvořený v rámci projektu „Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR“ včetně elektronické verze. Podporovat vznik dalších metodických a návodných publikací (kniha, videoukázka), které napomohou implementaci poskytování podpůrných opatření ve školách a školských zařízeních ČR.

Gestor: MŠMT

Termín: 01. 09. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

Opatření plněno opatřením č. 10.18.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

10.20 Zajistit legislativně závaznost pravidel stanovených v „doporučení“ školských poradenských zařízení ke vzdělávání dítěte, žáka nebo studenta se zdravotním postižením v každé škole.

Gestor: MŠMT

Termín: 01. 09. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

Tato závaznost je vymezena vyhláškou č. 27/2016 Sb., která mimo jiné obsahuje v příloze formulář doporučení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

10.22 Zajistit, aby rámcové vzdělávací programy pro střední vzdělávání respektovaly specifika vzdělávání jednotlivých skupin žáků se zdravotním postižením včetně konkretizace prostředků speciálně pedagogické podpory a způsobů jejich poskytování.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Upraveny byly rámcové vzdělávací programy pro gymnázia a střední odborné vzdělávání v částech týkajících se vzdělávání žáků se SVP tak, aby byly v souladu s legislativními změnami zavádějícími systém podpůrných opatření. Upravené RVP byly vydány Opatřením ministryně školství, mládeže a tělovýchovy. Následně školy upravily své školní vzdělávací programy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Poskytovat osobám se zdravotním postižením podporu při vzdělávání, a to na všech stupních vzdělávání, včetně celoživotního.

10.24 Přijmout obecně platný Standard činnosti asistenta pedagoga platný pro všechny školy (mateřské, základní, střední, školy určené pro žáky se zdravotním postižením, školy tzv. hlavního vzdělávacího proudu).

Gestor: MŠMT

Termín: 01. 09. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

V roce 2016 bylo zpracováno doporučení pro práci asistenta pedagoga, které obsahuje popis činnosti asistenta pedagoga, jeho zařazení do činností ve škole s žáky s různými druhy obtíží, dále základní vymezení pracovně právních vztahů a popis systému doporučení funkce asistenta pedagoga. Metodické doporučení poskytuje v praxi využitelný přehledný souhrn legislativních a odborných východisek pro zřizování funkce asistenta pedagoga a napomoci přechodu na novou právní úpravu v souvislosti s nabytím účinnosti novely školského zákona.

V rámci metodických informací je na webových stránkách NÚV v sekci „Co dělat když“ průběžně aktualizován soubor informací k využívání služeb asistentem pedagoga, jeho normované finanční náročnosti i velikosti úvazků.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

10.25 Navrhnout a realizovat ucelený systém metodického vedení asistenta pedagoga zahrnující řízení dle typu zdravotního postižení a dle kraje.

Gestor: MŠMT

Termín: 01. 09. 2016, poté průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Opatření plněno průběžně, viz bod 10.15 a 10.24.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.26 Zpřesnit a rozšířit podmínky pro poskytování asistenčních služeb (asistent pedagoga) a působení více pedagogických pracovníků ve třídě, v níž jsou vzdělávání žáci se zdravotním postižením, s důrazem na působení těchto pracovníků v hlavním vzdělávacím proudu. Činnost asistenta pedagoga rozšířit o pomoc žákům se zdravotním postižením při sebeobsluze a pohybu.

Gestor: MŠMT

Termín: 01. 09. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

Všechny požadované úkoly splňuje vyhláška č. 27/2016 Sb., která v § 5 vymezuje základní činnosti asistenta pedagoga, včetně zajištění pomoci při sebeobsluze. Současně vyhláška upravuje počet pedagogických pracovníků, kteří mohou souběžně ve třídě vykonávat pedagogickou činnost, a působení dalších pedagogických pracovníků jako např. další pedagog (včetně speciálního pedagoga), tlumočnick českého znakového jazyka nebo přepisovatel pro neslyšící, případně oba tyto pracovníci.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

10.27 Pilotně zavést, vyhodnotit a ustavit ve vzdělávací soustavě možnost souběžného působení dvou pedagogických pracovníků ve třídě, v níž jsou vzdělávání žáci se zdravotním postižením, a to i v případech tříd a škol tzv. hlavního vzdělávacího proudu.

Gestor: MŠMT

Termín: 01. 09. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

Opatření plněno viz bod 10.26.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

10.28 Vytvořit a do praxe zavést závazný způsob doporučování, ustavování a financování činnosti asistenta pedagoga u žáků se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: 01. 09. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

Vyhláška č. 27/2016 Sb. v samostatné Příloze č. 1 stanovuje normovanou finanční náročnost pro asistenta pedagoga v 8. platové třídě, 7. platovém stupni, v rozsahu 40 hodin při úvazku 1,0. Současně umožňuje velikost úvazku modelovat od 0,25 úvazku až do 1,0, v závislosti na potřebě podpory dítěte, žáka, studenta při vzdělávání, vzhledem k nárokům na práci pedagoga i na případnou sebeobsahu a pohyb žáka.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

10.29 Postupně rozšiřovat činnost škol a školských zařízení pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením o nabídku podpůrné péče a služeb včetně zajištění metodické pomoci pedagogům jiných škol a zákonným zástupcům. Školy samostatně zřízené pro tyto skupiny žáků využívat zejména pro žáky s nejtěžšími stupni postižení. V maximální míře využívat nových technických a kompenzačních pomůcek a pokračovat v proškolení pedagogů v práci s těmito pomůckami a osvojování komunikačních nástrojů jednotlivých skupin osob se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Byly připraveny komentáře k užívání speciálních učebnic a pomůcek, včetně kompenzačních pomůcek. Připravuje se ve spolupráci s profesním sdružením Asociace speciálně pedagogických center možnost využívání škol zřízených dle § 16 odst. 9 k metodické podpoře škol běžného typu k podpoře při vzdělávání žáků zdravotně znevýhodněných. Projekt KIPR bude využívat síť krajských metodiků, aby mohla být taková centra podpory v regionech zřizována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.30 Podporovat celoživotní vzdělávání osob se zdravotním postižením další nabídkou akreditovaných vzdělávacích programů, které jsou genderově nestereotypní a které zohledňují ve stejné míře potřeby žen a mužů se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Akreditovaných rekvalifikačních programů se mohou zúčastnit ženy i muži, pokud splní vstupní požadavky (např. požadované minimální vzdělání, minimální věk aj.). Umožní-li to charakter rekvalifikace (obsah vzdělávání), MŠMT neomezuje zdravotní stav zájemce o kurz, a proto se mohou těchto vzdělávacích programů účastnit také osoby se zdravotním postižením (např. počítačové kurzy, kurzy základů znakového jazyka, ale i např. operátor call centra apod.).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.31 Vytvářet více učebních materiálů pro osoby se sluchovým postižením, které neredukují obsah, zahrnují informace i v českém znakovém jazyce a využívají moderních technologií.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Jsou vytvářeny metodiky pro práci se žáky se sluchovým postižením ve spolupráci s ASNEP, je připravován vzdělávací kurz pro asistenty pedagoga, kteří pracují s neslyšícími žáky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.32 Prohlubovat spolupráci škol a zaměstnavatelů, především ohledně osvěty týkající se problematiky osob se zdravotním postižením (zároveň zohlednit i rozdílné postavení a potřeby žen a mužů se zdravotním postižením).

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Úzká spolupráce škol a zaměstnavatelů zvyšuje kvalitu odborné přípravy žáků a studentů i tím, že budoucí absolventi (potenciální zaměstnanci) jsou připravováni na skutečné podmínky v podnicích a mají příležitost seznámit se s reálným firemním prostředím a s nejnovějšími technologiemi. Součástí realizace praktického vyučování realizovaného na pracovištích zaměstnavatelů je taky příprava podmínek pro všechny žáky a studenty tak, aby v případě žáků a studentů se zdravotním postižením byly zohledněny jejich potřeby a těmto potřebám uzpůsobeny podmínky vzdělávání. V souvislosti s kladením důrazu na spolupráci středních škol a odborné praxe se navrhuje do školského zákona hlouběji rozvinout právní úpravu, která stanoví, že střední vzdělávání vytváří předpoklady pro výkon povolání nebo pracovní činnosti. Školám se ukládá povinnost vyvinout úsilí spolupracovat se zaměstnavateli tak, aby naplnily cíle středního vzdělávání, kterým je příprava pro výkon povolání nebo pracovní činnosti. Je na ředitelích škol, aby sami zvolili zaměstnavatele vhodného pro spolupráci, případně zvolili zaměstnavatelů více. Návrh školského zákona byl schválen dne 18.01.2017. MŠMT dále iniciovalo uzavření dohody mezi zástupci zaměstnavatelů (Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Agrární komora ČR a Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů) o rozdělení odpovědnosti za jednotlivé oblasti počátečního odborného vzdělávání. Výše uvedené komory, svaz a unie si rozdělily zodpovědnost za jednotlivé skupiny oborů vzdělání, které jsou uvedeny v nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Podepsaná dohoda byla představena signatáři na jednání Platformy pro odborné vzdělávání dne 24.11.2016.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

11. Zdraví a zdravotní péče

Opatření jedenácté kapitoly vycházejí z článku 25 Úmluvy, který deklaruje osobám se zdravotním postižením právo na dosažení nejvyšší možné úrovně zdraví a zdravotní péče bez diskriminace na základě zdravotního postižení.

V rámci naplňování opatření této kapitoly je zapotřebí i nadále uplatňovat takové nástroje, které povedou ke snížení potřeby zdravotní péče, a to především pomocí zvýšení její efektivity a kvality. K takovým nástrojům patří nejen rozvoj primární prevence, následné zdravotní péče, integrované péče ve zdravotnických a sociálních zařízeních, ale i podpora preventivních a rehabilitačně terapeutických aktivit osob se zdravotním postižením a chronicky nemocných, stejně jako další rozvoj sekundární prevence prostřednictvím dotační politiky zaměřené na edukaci těchto osob. Pozornost je třeba věnovat také důslednému respektování, naplňování a vymahatelnosti práv pacientů, která vyplývají z Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a dalších normativních aktů.

Důležitým úkolem této kapitoly bylo jednoznačně legislativně stanovit právo osoby závislé na péči jiné osoby na to, aby pečující mohl být přítomen ve zdravotnickém zařízení. Další opatření se týkalo rovněž legislativní úpravy, a to zařazení mezi povinné náležitosti zdravotnické dokumentace informací o kompenzačních pomůckách využívaných pacientem a formách komunikace, které člověk se sluchovým postižením preferuje. Tyto úkoly však nebyly splněny.

V souvislosti s probíhající reformou psychiatrické péče byl zrealizován výzkum o situaci osob s duševním onemocněním. Jsou připraveny podklady pro započítání činnosti prvních pěti Center duševního zdraví. Měl být také vytvořen meziresortní systém kontroly psychiatrické péče a vypracován Národní plán péče pro osoby s duševním onemocněním, tyto úkoly jsou součástí projektu „Deinstitucionalizace služeb pro duševně nemocné“, jehož realizace má probíhat v roce 2017. Je proto navržen nový termín pro splnění obou úkolů.

Cíl: Zajistit dostupnou a kvalitní zdravotní péči pro osoby se zdravotním postižením.

11.1 Legislativně ošetřit právo osoby závislé na péči jiné osoby, aby pečující osoba mohla poskytovat péči při pobytu klienta ve zdravotnickém zařízení, pokud to bude vyžadovat.

Gestor: MZ

Termín: 30. 06. 2016

PLNĚNÍ MZ:

§ 28 odst. 3) písmeno e) bod 3 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování v platném znění uvádí, že „pacient má při poskytování zdravotních služeb právo na přítomnost osoby blízké nebo osoby určené pacientem; to v souladu s jinými právními předpisy a vnitřním řádem, a nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí zdravotních služeb“. Úkol 11.1 výslovně uvádí podmínku pro přítomnost osoby poskytující pomoc. Jelikož má podle současné právní úpravy pacient při poskytování zdravotních služeb právo na přítomnost osoby, kterou určí (bez ohledu na to, zda je pacientovi přiznán příspěvek na péči), jeví se uvedený úkol doplnění právní úpravy jako nadbytečný. Není zřejmé, zda smyslem návrhu je opravdu jen zajištění pouhé přítomnosti osoby poskytující pomoc, nebo zda tato osoba má aktivně pečovat o pacienta. V druhém případě by mohlo dojít k narušení přesně stanovených kompetencí zdravotnického personálu (zaměstnanců poskytovatele zdravotních služeb). Z uvedených důvodů navrhuje považovat úkol 11.1 za splněný, neboť plně garantuje právo osoby závislé na péči jiné osoby, aby pečující osoba mohla poskytovat péči při pobytu klienta ve zdravotnickém zařízení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Domníváme se, že legislativní úprava je nezbytná, aby byla přítomnost pečující osoby legální a bez komplikací. Navržen posun termínu do 31.12.2017.

11.2 V rámci novely vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci, ve znění vyhlášky č. 236/2013 Sb., doplnit mezi povinné náležitosti zdravotnické dokumentace informaci o nezbytných kompenzačních pomůckách, které pacient používá, a o formách komunikace, které pacient se sluchovým postižením případně kombinovaným sluchovým a zrakovým postižením preferuje.

Gestor: MZ

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MZ:

V rámci MZ je tato problematika řešena, ale v současné době není k dispozici žádný definitivní závěr. Byla oslovena NRZP ČR ve smyslu specifikace požadavků v oblasti doplnění povinných náležitostí zdravotnické dokumentace ohledně nezbytných zdravotnických pomůcek a forem komunikace, kterou preferují pacienti se sluchovým postižením případně kombinovaným sluchovým a zrakovým postižením. Z důvodu zpoždění realizace opatření žádáme o posun termínu plnění z 31.12.2016 na 31.12.2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu na 31.12.2017.

11.3 Provéřit, zda je ve vzdělávacích osnovách zdravotnických škol dostatečně obsažena problematika zdravotního postižení a jeho důsledků. V případě potřeby navrhnout jejich doplnění.

Gestor: MŠMT

Spolugestor: MZ

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MŠMT:

Problematika je ve vzdělávacích programech oborů středního vzdělávání ve skupině oborů 53 zdravotnictví obsažena. V roce 2017 bude zahájen proces revizí rámcových vzdělávacích programů a ve spolupráci s MZ budou dle potřeby vzdělávací oblasti se zaměřením na problematiku zdravotního postižení a jeho důsledků aktualizována a doplněna.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Navržen posun termínu na 31.12.2017.

PLNĚNÍ MZ:

Na základě tohoto úkolu nechalo MZ zpracovat zprávu o obsahu a rozsahu, v jakém je ve studijních/vzdělávacích programech nelékařských zdravotnických povolání obsažena problematika zdravotního postižení (tělesného, smyslového, duševního) a jeho důsledků. Bylo posouzeno celkem 16 vzdělávacích programů, z toho 9 studijních/vzdělávacích programů kvalifikačního studia, jeden rámcový vzdělávací program a 6 vzdělávacích programů akreditovaných kvalifikačních kurzů.

Obsahově je problematika osob se zdravotním postižením zaměřená v teoretických předmětech zejména na psychologické aspekty postižených jedinců a komunikaci s nimi. V oblasti poskytování ošetrovatelské péče a přístupu k osobám se zdravotním postižením je nedostatečná, a to ve všech ošetrovatelských oborech. V žádném programu nejsou uvedeny důsledky postižení z pohledu ošetrovatelské péče a možnosti integrace osob se zdravotním postižením do společnosti, kromě studijního programu oboru ergoterapie.

Největší rozsah zastoupení dané problematiky obsahuje studijní program oboru Ergoterapie v téměř čtvrtině z celkového počtu 3.905 hodin, kde problematika osob se zdravotním postižením vychází z podstaty zaměření samotného oboru.

V programech Zdravotně sociální pracovník a Fyzioterapeut je problematika zastoupena přibližně ve 2 % z celkového počtu hodin předmětů/modulů. V ostatních programech zaměřených na ošetrovatelství – Všeobecná sestra, Porodní asistentka, Zdravotnický záchranář, Farmaceutický asistent a Ošetrovatel, se zastoupení dané problematiky pohybuje pouze pod 1 %. Další programy – Zdravotnický asistent, Sanitář, Masér, Řidič dopravy nemocných a raněných, Řidič zdravotnické

záchranné služby, danou problematiku osob se zdravotním postižením nezahrnují vůbec nebo v minimálním obsahovém měřítku, které není přesně numericky vyjádřeno.

Z analýzy vyplývá, že problematika týkající se osob se zdravotním postižením je v 15 programech (z celkového počtu 16 posuzovaných) zastoupena minimálně a omezena převážně na oblast komunikace a psychologie.

Doporučení:

V letech 2007 a 2013 bylo provedeno šetření o osobách se zdravotním postižením, které bylo realizováno za spolupráce ČSÚ a Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR, s přispěním MPSV. Ze závěrů šetření vyplývá, že v současné době žije v ČR přibližně 1.077.673 osob se zdravotním postižením, jejichž podíl na celkové populaci ČR je 10,2 %. Podíl počtu osob se zdravotním postižením se dle šetření postupně zvyšuje – ve sledovaném období celkově o 62.125 osob (zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyberove-setreni-zdravotne-postizenych-osob-2013-qacmwvwsb>).

Zásadní pro zhodnocení míry dostatečnosti obsahu problematiky zdravotního postižení a jeho důsledků do života člověka ve studijních/vzdělávacích programech zdravotnického zaměření je skutečnost, že rozhodující příčinou zdravotního postižení byla nemoc (64,7 %). Za ní pak byly s velkým odstupem vrozená postižení (9,4 %), stařecká polymorbidita (9,0 %) a úraz (5,5 %). Z pohledu podílu zdravotně postižených osob na celkové populaci ČR byl celkově nejvyšší podíl zaznamenán v poslední věkové kategorii (75+). Jedná se o kategorii osob, která je ve velké míře závislá na poskytování zdravotní péče i sociálních služeb. Tedy je nutné, aby k této skupině přistupovali nelékařští zdravotničtí pracovníci se znalostmi, které v dostatečném rozsahu získají kvalifikačním studiem.

Vzhledem k nutnosti zajistit dostatečně kvalifikovanou péči u osob se zdravotním postižením, by bylo vhodné navýšení výuky dané problematiky ve studijních i vzdělávacích programech. Rozsah by se měl odvíjet od podílu osob s určitým typem zdravotního postižení z celkového počtu občanů v ČR. Obsahové zastoupení uvedené problematiky by mělo být v souladu s aktuálními potřebami zdravotní péče poskytované jednotlivými nelékařskými povoláními.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl částečně splněn. Navržen posun termínu na 31.12.2017.

11.4 Podporovat zlepšení podmínek dostupnosti zdravotní péče osobami se zdravotním postižením respektováním specifických potřeb osob se smyslovým či mentálním postižením nebo osob s vážným omezením hybnosti a schopnosti komunikace.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

Příspěvkem ke zlepšení využitelnosti zdravotní péče osobami se zdravotním postižením bylo v programech MZ opět podpoření projektů týkajících se specifické komunikace sluchově postižených občanů, např. projektu „Tichá linka v nemocnicích ČR“, přednášek o neslyšících pro zdravotníky a studenty a kurzů českého znakového jazyka pro zdravotnické pracovníky. Za podpory MZ byly realizovány vzdělávací programy pro zdravotnickou veřejnost, které se zaměřily na problematiku komunikace s pacienty s mentálním postižením, duševním onemocněním, s nevidomými pacienty. Na pacienty s vážným omezením hybnosti jsou zaměřeny projekty bezbariérových úprav zdravotnických zařízení (vstupy, výtahy, sociální zařízení, polohovací lůžka a křesla atd.). I v roce 2016 byla podpořena další aktualizace databáze informací o přístupnosti ambulantní zdravotní péče a souvisejících služeb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

11.5 Podporovat na komunitní úrovni specializovaná centra a zdravotnická zařízení pro pacienty s chronickým onemocněním, pro osoby se zdravotním postižením

a pacienty v terminálních stavech a ve spolupráci s MPSV prosazovat návaznost těchto zařízení na systém sociálních služeb.

Gestor: MZ, MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV společně s MZ předložilo v roce 2016 do meziresortního připomínkového řízení návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Cílem navrhované úpravy je řešení zdravotní a sociální péče o pacienty/uživatele, kteří jsou závislí na obou druzích této péče. V rámci této úpravy byla navržena nová sociální služba „ošetřovatelské domovy“, ve kterých je poskytována ošetřovatelská péče prostřednictvím nově navržené odbornosti 923 (vytvoření šesti nových výkonů). Financování je navrhováno kombinací úhrad z veřejného zdravotního pojištění, z příspěvku na péči jednotlivých klientů, plateb za tzv. hotelové služby (ubytování a strava) ve výši stanovené platnou legislativou a z veřejných rozpočtů – dotací na sociální služby.

V rámci novely zákona č. 108/2006 Sb., navrhlo MPSV nový druh sociální služby: „Sociální služby poskytované osobám v terminálním stavu a osobám blízkým“. Osobám v terminálním stavu jsou poskytovány sociální služby ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu nebo poskytovateli paliativní péče v přirozeném sociálním prostředí osoby formou terénní služby. Součástí služby je i pomoc osobám blízkým.

Úhrada za péči, která je poskytována osobám v terminálním stavu v hospicích jako sociální služba, je stanovena stejným způsobem jako v pobytových zařízeních sociálních služeb. V návaznosti na uvedení nového druhu sociální služby poskytované osobám v terminálním stavu se stanoví způsob úhrady v případě, kdy je služba poskytována v přirozeném sociálním prostředí osoby formou terénní služby. Meziresortní připomínkové řízení k této novele bylo zahájeno 23.09.2016 a ukončeno 24.10.2016. Do ledna 2017 poté probíhalo vypořádávání připomínek. Vláda schválila novelu dne 29.03.2017. 1. čtením v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR novela prošla dne 17.05.2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2016 rámci Programu grantové podpory nestátních neziskových organizací pokračovala podpora projektu zdravotní péče o bezdomovce (nizkoprahová ordinace), jsou podporována centra Tyfloservisu a Tyflokabinetu pro lidi se zrakovým postižením. V rámci Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením je podporována náročná ošetřovatelská péče pro chronické pacienty v pokročilém věku v Domově sv. Karla Boromejského. Dlouhodobě jsou podporovány hospicové aktivity na komunitní úrovni ve stávajících hospicích i v hospicové domácí péči např. dobrovolnické aktivity v Hospicovém sdružení Cesta domů. Bylo znovu podpořeno vydání úspěšného cyklu rozhlasových pořadů Paliativní a hospicová péče.

Intenzivně také probíhají jednání mezi MZ a MPSV týkající se řešení otázky návaznosti zdravotních a sociálních služeb na úrovni zdravotně sociálního pomezí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

11.6 Podporovat centra rehabilitace s důrazem na specializaci pro jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

MZ v rámci svých kompetencí v oblasti léčebné rehabilitace podpořilo v rámci dotačních programů v roce 2016 projekty týkající se např. arteterapie a muzikoterapie jako součástí psychosociální rehabilitace v Masarykově onkologickém ústavu Brno, dlouhodobé denní rehabilitace osob s těžkým

poškozením mozku ve Všeobecné fakultní nemocnici Praha, neurorehabilitace v rámci lktového centra Thomayerovy nemocnice, rehabilitačního centra kochleárních implantací u dětí a v neposlední řadě i rehabilitační péče o seniory a lidi se zdravotním postižením v Léčebném a rehabilitačním středisku Chvaly a rehabilitačních aktivit pro děti a dospělé s poruchou autistického spektra.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

11.7 Podporovat vznik dobrovolnických center a rozvoj dobrovolnických aktivit v zařízeních zdravotnických služeb.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V rámci dotačních programů MZ 2016 pokračovala podpora projektů, jejichž cílem byl rozvoj dobrovolnictví jako důležité součásti kvalitní psychosociální péče o nemocného, od dětských pacientů přes dlouhodobě nemocné až po terminálně nemocné v hospicích, např. v domácím a lůžkovém hospici o.p.s. TŘI. Byly podpořeny projekty samotných zdravotnických zařízení, která provozují dobrovolnická centra pro své pacienty např. Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Fakultní nemocnice Motol, Fakultní nemocnice u sv. Anny, Oblastní nemocnice Kladno, dále byla podpořena činnost dobrovolníků ve Fakultní nemocnici Brno a v Krajské nemocnici v Liberci. Podpořeny byly, jako každý rok, i projekty nestátních neziskových organizací, které připravují dobrovolníky pro zařízení zdravotních i sociálních služeb (Lékořice Praha, JIKA Olomouc, Adra atd.).

Pro zajištění kvality dobrovolnického programu je v dotovaných projektech kladen důraz na dodržování „Metodického doporučení pro zavedení dobrovolnického programu v nemocnicích v souladu s procesy řízení rizik a bezpečnosti pacientů“, které bylo vydáno ve Věstníku MZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

11.8 V připravovaných legislativních normách důsledně aplikovat způsoby naplnění práv pacientů, která vyplývají z Úmluvy o lidských právech a biomedicině a dalších normativních aktů.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

Do legislativní normy zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, byla zapracována v plném rozsahu práva pacientů, vyplývající z Úmluvy o lidských právech a biomedicině a dodatkového protokolu k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny o zákazu klonování lidských bytostí. Uvedené Úmluvy a závazky z nich vyplývající jsou respektovány také při novelách dalších zákonů v gesci MZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Podporovat osvětovou činnost v oblasti prevence zdravotního postižení, včetně zmírňování jeho důsledků, a vzdělávání zdravotnické veřejnosti o problematice zdravotního postižení.

11.9 Podporovat vznik informačních materiálů a vzdělávacích aktivit o problematice osob se zdravotním postižením (zejména o způsobech, metodách a formách komunikace) zohledňujících také specifické potřeby žen a mužů se zdravotním postižením a napomoci tyto informace šířit mezi zdravotnickou veřejnost.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

MZ každoročně, tedy i v roce 2016, podpořilo vznik informačních materiálů a vzdělávacích aktivit pro zdravotnickou veřejnost, zejména v dotačních programech Program vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením a Program grantové podpory. Jsou podporovány projekty podporující a usnadňující komunikaci zdravotníků s občany se zdravotním postižením, konkrétně se jedná o projekty týkající se komunikace s nevidomými a občany s mentálním postižením (např. projekt „Zlepšení prevence a komunikace žen s mentálním postižením a zdravotnického personálu). Z těchto dotačních programů jsou podpořeny i výukové kurzy českého znakového jazyka pro zdravotnické pracovníky či přednášky o neslyšících pro zdravotníky a studenty zdravotnických oborů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

11.10 Podporovat vznik informačních a osvětových materiálů a aktivity zaměřené na širokou veřejnost v rámci prevence vzniku zdravotního postižení, zohledňovat také rozdíly v příčinách zdravotního postižení u mužů a žen.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

MZ se prostřednictvím dotačních programů podílí na zvyšování zdravotní gramotnosti obyvatelstva, výchově ke zdravému životnímu stylu, na ochraně, podpoře a posilování zdraví, na prevenci nemocí a zdravotních rizik. Za rok 2016 byly podpořeny projekty zaměřené na prevenci úrazů dětí a dospívajících. Jednalo se o tyto projekty: Prevence otrav dětí a dorostu 2016–2017, Stop pádům!, Prevence úrazů pro mateřské školy a Prevence úrazů v dopravě – správný chodec. Dále v roce 2016 proběhla v médiích i osvětová kampaň (v podobě spotů „Nejsi bezobratlý“) zaměřená na zabránění vzniku úrazů při zimních sportech. Současně byly podpořeny projekty na prevenci úrazu páteře a míchy formou přednášek a diskuzí na školách a celorepublikový projekt „Rozchodíme civilky“ týkající se prevence civilizačních onemocnění pomocí chůze s holemi nordic walking.

V rámci dotačního programu „Péče o děti a dorost“ v roce 2016 byla vyhlášena také prioritní Systémová prevence dětských úrazů spojených s vodou. Cílem projektů s tímto zaměřením byla prevence úrazů dětí a mladistvých při vodních sportech, v aquacentrech a jiných vodních plochách. Podstatnou část projektu tvořila vlastní aktivita mladistvých na vytvoření modelu prevence úrazů, který by se mohl aplikovat ve školských zařízeních, sportovních klubech apod. Finanční částkou 279.500 Kč byly podpořeny 2 projekty (Program zaměřený na prevenci utonutí a zranění dětí související s vodou, Do vody bezpečně).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

11.11 V dotačních programech Ministerstva zdravotnictví podporovat vytváření informačních materiálů pro lékaře prvního kontaktu o tom, jaké poradenské a informační služby jsou dostupné pro jednotlivá zdravotní postižení.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2016 byly v rámci Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením podpořeny informační materiály týkající se edukace rodin s diabetickým dítětem, informační letáky o Huntingtonově chorobě určené jak lékařům, tak pacientům či jejich rodinám, informační materiál Života 90 „Žít déle doma“ a dále informační letáky z. ú. EDA o možnosti podpory a návazných službách pro děti s postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

11.12 Udělovat výroční Cenu ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a za rozvoj zdravotně sociální péče.

Gestor: MZ

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ MZ:

Za rok 2016 obdržela Výroční cenu ministra za práci ve prospěch lidí se zdravotním postižením Mgr. Jana Drexlerová, ředitelka sdružení Mamma Help za mimořádné zásluhy v oblasti péče o onkologicky nemocné pacientky, jejich blízké a sympatizanty, a doc. Ing Jaroslav Hrubý, CSc., který cenu za celoživotní profesní činnosti v oblasti neslyšících či s vadami sluchu získal in memoriam. Za rozvoj zdravotně sociální péče za rok 2016 MZ ocenilo PaedDr. Blanku Veškrnovou, která je spoluzakladatelkou a ředitelkou Skružení Práh zabývající se podporou při začleňování dospělých osob se závažným duševním onemocněním do běžného života. Slavnostní předání proběhlo 03.12.2016 ve Španělském sále na Pražském hradě.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

11.13 Podporovat vznik informačních materiálů a aktivity v oblasti ochrany osob se zdravotním postižením proti sexuálnímu zneužívání.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

Do dotačního Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byly v roce 2016 předloženy a podpořeny následující projekty s touto tematikou – projekt SŠ, ZŠ a MŠ pro sluchově postižené „Sex a my – přednášky o sexuální výchově pro sluchově postižené a mládež“ a projekt spolku Autisté jihu, který se týkal sexuální výchovy osob s PAS.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Reformovat systém psychiatrické péče o osoby s duševním onemocněním.

11.15 Vytvořit meziresortní systém kontroly psychiatrické péče v souvislosti s naplňováním Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením za účasti zástupců zainteresované občanské společnosti.

Gestor: MZ

Spolugestor: MPSV, MSP

Termín: 30. 06. 2016

PLNĚNÍ MZ:

Systém kontroly psychiatrické péče je prováděn v rámci vnitřních mechanismů psychiatrických zařízení a zároveň ze strany jejich zřizovatelů. V rámci lůžkových poskytovatelů jde o kontroly dodržování vnitřních směrnic, příkazů ředitele, standardů péče a metodik, které jsou rozpracovány v návaznosti na stávající legislativu, zejména pak vycházejí ze zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. V rámci reformy psychiatrické péče jsou mnohé z těchto směrnic jednotlivých zařízení na MZ analyzovány a vyhodnocovány, výstupy jsou reflektovány při nastavování systému fungování psychiatrické péče, včetně tvorby transformačních plánů psychiatrických nemocnic.

Většina psychiatrických lůžkových zařízení prošla úspěšně akreditačními procesy a jsou držitelé certifikátů, které vypovídají o kvalitě péče v daných zařízeních. Akreditační řízení kladou velký důraz na dodržování lidských práv a kvalitu péče, což definují i v rámci jednotlivých indikátorů kvality poskytované péče.

V současné době se na MZ dále intenzivně pracuje na tvorbě metodiky týkající se používání omezovacích prostředků. V nejbližší době by měl proběhnout kulatý stůl MZ za účasti veřejné ochránčyně práv i zástupců jiných resortů, který se tomuto tématu bude věnovat.

V rámci tvorby metodiky pro Centra duševního zdraví je kladen velký důraz také na nastavení kontrolních mechanismů i při poskytování tohoto druhu péče poskytované v přirozeném prostředí pacienta. Co se týká ambulantní sféry v rámci poskytování psychiatrické péče i zde jsou jednotlivá zdravotnická zařízení povinna dodržovat platnou legislativu, při podezření na nedodržování legislativy, na neposkytování péče na náležité úrovni, má každý pacient právo podat stížnost.

Osoba, která není spokojena s poskytovanou zdravotní péčí, může podat stížnost na postup konkrétního poskytovatele zdravotních služeb podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. Podle § 93 tohoto zákona se tato stížnost podává poskytovateli, proti kterému směřuje. Pokud osoba, která stížnost podala, s jejím vyřízením nesouhlasí, může podat stížnost příslušnému správnímu orgánu, který tomuto poskytovateli udělil oprávnění k poskytování zdravotních služeb – tedy krajskému úřadu.

Stížnost na postup při poskytování zdravotní péče je možné podat také zdravotní pojišťovně, která se podle § 11, odst. 1, písm. h) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění souvisejících zákonů, podílí na kontrole poskytnuté zdravotní péče hrazené zdravotním pojištěním. Pokud je stížnost zdravotnickému zařízení podána, je povinno se jí zabývat, vyvodit z ní závěry, vést evidenci stížností. Nejen na základě stížností provádí kontroly ve zdravotnických zařízeních také krajské úřady, které zdravotnickým zařízením udělují oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Podněty k nedodržování právních předpisů může také přijímat veřejný ochránce práv (zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv), Státní ústav pro kontrolu léčiv nebo hygienické stanice.

Závěrem lze říci, že na dodržování platné legislativy, lidských práv včetně práv osob se zdravotním postižením je kladen velký důraz. Z nynějších analýz, které byly vytvořeny v rámci tvorby Strategie reformy psychiatrické péče i z dřívějších závěrů kontrolních orgánů, včetně nálezů ombudsmana, jsou v rámci reformy vyvozovány závěry a implementovány včetně kontrolních mechanismů do nově nastavovaného systému psychiatrické péče. I posun péče směrem k poskytování péče směrem do vlastního prostředí pacienta reflektuje tento trend, kdy by péče měla být poskytována co nejvíce s ohledem na lidská práva, aby k jejich omezení docházelo v co nejmenší míře, humánně, a aby jakékoliv omezení včetně omezení způsobeného hospitalizací docházelo jen v případech, kdy není možné uplatnit jiné, pro pacienta šetrnější řešení.

Téma vytvoření meziresortního systému kontroly psychiatrické péče v souvislosti s naplňováním Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením je předmětem řešení v rámci projektu „Deinstitucionalizace služeb pro duševně nemocné“. Projekt je připraven MZ a je před vydáním právního aktu. Termínem jeho zahájení je 01.03.2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol plněn částečně. Navržen posun termínu na 31.12.2018.

PLNĚNÍ MPSV:

Strategie reformy psychiatrické péče je v gesci MZ. Zástupci MPSV se aktivně účastnili pracovních skupin k reformě psychiatrické péče, které byly pořádané MZ. MPSV ve spolupráci s MZ v roce 2016 vytvořilo návrh Doporučeného postupu k Centřům duševního zdraví pro oblast sociálních služeb a sociální rehabilitace. Návrh na začátku roku 2017 připomínkovali kraje, v první polovině roku 2017 bude zveřejněna finální podoba. V rámci OP Zaměstnanost vznikly výzvy na podporu Center duševního zdraví.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol plněn částečně. Navržen posun termínu na 31.12.2018.

PLNĚNÍ MSP:

MSP iniciovalo v souvislosti s novelou zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, týkající se tzv. sociálních detencí (§ 84), změnu monitoringu osob držených v zařízeních sociálních služeb, která byla následně MPSV přijata. Zmíněná změna

napomůže ke zvýšení ochrany osob se zdravotním postižením, které se ocitnou v situaci nedobrovolného držení v zařízení sociálních služeb, což je potřebné mimo jiné s ohledem na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Červenka proti České republice, č. 62507/12, ze dne 13.10.2016.

Ministerstvo spravedlnosti se v roce 2016 aktivně účastnilo několika jednání organizovaných Ministerstvem zdravotnictví na téma vytvoření meziresortního systému kontroly psychiatrické péče. Ministerstvo spravedlnosti je plně připraveno k dalším jednáním v této věci, za tím účelem pravidelně udržuje kontakt s jejich gestorem, Ministerstvem zdravotnictví.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol plněn částečně. Navržen posun termínu na 31.12.2018.

11.16 V souvislosti s reformou psychiatrické péče a vznikem Center duševního zdraví vytvořit komplexní Národní plán péče pro osoby s duševním onemocněním za účasti všech relevantních aktérů.

Gestor: MZ

Spolugestor: MPSV, MŠMT, MSP

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2015 byly vypracovány Akční plány pro implementaci Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí, jejichž součástí je také Akční plán č. 3 Duševní zdraví. Tyto akční plány blíže specifikují konkrétní cíle, odpovědnost, ukazatele, termíny plnění pro klíčová prioritní témata Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí a rámcové rozpočty. Záměrem obou dokumentů je naplňovat lidská práva lidí s duševním onemocněním v nejširším možném výkladu.

Proces implementace Strategie reformy psychiatrické péče je podpořen pravidelnými setkáními mezi MZ a MPSV na úrovni náměstků, jejichž předmětem je projednávání připravovaných projektů z OP Zaměstnanost.

V období přípravy realizace Strategie reformy psychiatrické péče se uskutečnila řada setkání zástupců MZ s krajskými úřady a organizacemi poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb, především k zajištění koordinace a přípravy budoucí sítě Center duševního zdraví. Tato jednání naznačila různost pohledů, představ, ochoty a připravenosti. Jednotlivé kraje mají mírně odlišné přístupy vzhledem k situaci v regionu a také vzhledem k nerovnoměrnému umístění psychiatrických nemocnic a léčeben. Pro společný tým MZ a Psychiatrická společnost ČLS JEP připravující reformu jsou konzultanty proveditelnosti a potřebnosti jednotlivých aktivit reformy především kraje Ústecký a Vysočina.

V závěru roku 2016 proběhlo také setkání se zástupci patientských organizací a uživatelů péče a jednání se zástupci neziskových organizací.

Rok 2016 byl pro implementaci Strategie reformy psychiatrické péče především rokem přípravy a schvalování konkrétních projektů zajišťujících naplnění jednotlivých cílů reformy. V současné době je reforma ve fázi finalizace jednotlivých projektových záměrů a projektových žádostí a jejich vzájemné obsahové koordinace s cílem přejít do fáze realizace hlavních projektů. Evropské fondy jsou pro Strategii reformy psychiatrické péče pouze prostředkem k nastartování nezbytných dlouhodobých změn a nemohou pokrýt naplnění všech cílů reformy. Projekty jsou připravovány za účasti zástupců klíčových stakeholderů a průběžně konzultovány s MPSV jako řídicím orgánem. Je rozšiřována informovanost odborné veřejnosti o cílech i postupu reformy. Projekty připravuje společný tým pracovníků MZ a Psychiatrické společnosti ČLS JEP, která z vlastních zdrojů zajistila pro tento účel profesionální čtyřčlenný projektový tým.

Přes výše zmíněné je tvorba Národního plánu péče pro osoby s duševním onemocněním za účasti všech relevantních aktérů i nadále předmětem zájmu MZ. S vytvořením Národního plánu je počítáno v rámci projektu „Deinstitucionalizace služeb pro duševně nemocné“, který je nosným projektem zastřešujícím implementační fázi Strategie reformy psychiatrické péče. Realizace projektu je předpokládána od března 2017.

Z důvodu zpoždění realizace projektů žádáme o posun termínu plnění z 31.12.2016 na 31.12.2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu na 31.12.2017.

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV nebylo ohledně vytvoření Národního plánu péče pro osoby s duševním onemocněním gestorem osloveno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu na 31.12.2017.

PLNĚNÍ MŠMT:

Opatření ze strany MŠMT neplněno. Gestor opatření, MZ, neiniciovalo žádné kroky směrem k MŠMT.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu na 31.12.2017.

PLNĚNÍ MSP:

MSP se v roce 2016 aktivně účastnilo několika jednání organizovaných MZ na téma vytvoření meziresortního systému kontroly psychiatrické péče a komplexního Národního plánu péče pro osoby s duševním onemocněním. MSP je plně připraveno k dalším jednáním směřujícím k naplňování předemných opatření, za tím účelem pravidelně udržuje kontakt s jejich gestorem, MZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu na 31.12.2017.

11.17 V souvislosti s připravovanou reformou psychiatrické péče realizovat výzkum o situaci osob s duševním onemocněním (výše příjmů, dostupnost sociálních dávek, bytová situace/výskyt bezdomovectví). Zahrnout do studie i osoby s duševním onemocněním žijící v ústavních podmínkách.

Gestor: MZ

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MZ:

MZ zadalo Národnímu ústavu duševního zdraví úkol realizovat výzkum v souladu se zadáním bodu 11.17. V říjnu až prosinci 2016 byl realizován projekt, jehož cílem bylo zmapovat a analyzovat epidemiologickou a socio-ekonomickou situaci osob se závažným duševním onemocněním psychotického charakteru. Výzkum se opírá nejenom o statistická data, ale i o vlastní výzkum skutečného čerpání zdravotních a sociálních služeb.

Výsledky naznačují, že většině lidí s duševním onemocněním psychotického okruhu se nedostává potřebné léčby. Většina lidí, kterým se dostává nějaké služby, navštěvuje pouze ambulantního psychiatra. Jak ukázala analýza výsledků studie CZEPOS, při jedné návštěvě ambulantního psychiatra je klientovi věnováno v průměru kolem 17 minut, což je podle odborného názoru nedostatečné. Naopak lůžkové hospitalizace v psychiatrických nemocnicích jsou neadekvátně dlouhé a mnoho lidí je hospitalizováno více než 10 let. Ačkoli přesná čísla nejsou známa, multidisciplinární komunitní služby jsou dostupné pouze zlomku lidí s psychotickým onemocněním. Vzhledem k tomu, že se deinstitucionalizace ukazuje jako pacientům přínosná, považují autoři výzkumu reformu psychiatrické péče za nezbytnou. Vzhledem k velkému množství lidí, jimž se nedostává žádných odborných služeb, což může být také spolu-zapříčiněno velmi vysokou mírou stigmatizace ve společnosti, považují autoři za nutné testovat jinde efektivní destigmatizační aktivity a tzv. Early Intervention služby (intervence, které byly poskytnuty dříve než v rámci standardní péče). V neposlední řadě autoři doporučují různé formy podpory neformálním pečovatelům, neboť právě oni nesou v souvislosti s těžkým duševním onemocněním svého bližního velkou zátěž.

Autoři poukazují na problematickou nutnost být v evidenci ÚP ČR, kterou mají pouze osoby s invaliditou 1. a 2. stupně. Osoby s 3. stupněm již tuto povinnost nemají, často tedy ani nevědí, že mohou vstoupit do evidence ÚP ČR (ať už pro možnost pomoci s hledáním uplatnění, rekvalifikaci,

apod.) a zbavují se tak možnosti aktivně se podílet na hledání zaměstnání. Bohužel se o nich nedozvědí ani potenciální zaměstnavatelé. V souvislosti s osobami s duševním onemocněním je důležité zjištění, že klienty komunitních služeb pro lidi s duševním onemocněním jsou často osoby s invaliditou ve 3. stupni. Dle zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti se uchazečem o zaměstnání nemůže stát osoba, která je invalidní ve 3. stupni a není schopná výdělečné činnosti ani za mimořádných podmínek, s výjimkou fyzické osoby, která je invalidní ve 3. stupni a je schopna výdělečné činnosti za mimořádných podmínek. V praxi se osoby s duševním onemocněním setkávají s tím, že posuzovaná osoba, která je invalidní v 3. stupni obdrží vyjádření, kde ji posudkový lékař označil za osobu, jež není schopna výdělečné činnosti ani za zcela mimořádných podmínek. Tyto osoby se poté ocitají na hranici chudoby, jsou ohroženy sociálním vyloučením a prakticky nemají mnoho možností jak zvýšit svůj status. Výše jejich invalidního důchodu často nedosahuje ani výše životního minima a člověk se tak stává závislým buď na rodině, dávkách či jiné podpoře. Výzkumy ukazují, že 80–90 % osob s duševním onemocněním chce pracovat, ve skutečnosti však pracuje zhruba 30 % těchto osob.

Nezřídka dochází k situaci, kdy má osoba s invaliditou přiznán invalidní důchod, ale bohužel nemá nárok na jeho vyplácení. Nejčastěji z důvodu, že nemá odpracovanou dobu potřebnou k přiznání. Tito lidé, zvláště pokud žijí u rodičů, kteří pracují a jsou posuzováni v jedné společné domácnosti, jsou závislí na příjmu rodičů, což nijak nepřispívá jejich duševnímu zdraví.

Péče o člověka s duševním onemocněním se přesouvá z běžných nemocnic do komunit s cílem udržet člověka v jeho přirozeném prostředí. To vede k rychlejšímu uzdravení a snižuje počet dnů hospitalizace na minimum, což potvrzují i naše analýzy o čerpání služeb v této studii.

Doporučení vyplývající z projektu

- Neprodleně realizovat reformu psychiatrické péče a zvýšit dostupnost zejména komunitních služeb.
- Pilotovat služby včasné intervence pro lidi se závažným duševním onemocněním psychotického okruhu.
- Pilotovat služby zaměstnanosti Informačními a poradenskými středisky při úřadech práce pro lidi se závažným duševním onemocněním psychotického okruhu.
- Pilotovat služby podpory neformálních pečovateli o lidi se závažným duševním onemocněním psychotického okruhu.
- Změnit legislativu související se zaměstnáváním lidí s duševním onemocněním.
- Realizovat destigmatizační kampaně.
- Zvyšovat sociální začleňování a zlepšovat ekonomickou situaci lidí s duševním onemocněním.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

11.18 V souvislosti s reformou psychiatrické péče podpořit rozvoj sítě terénních a ambulantních služeb pro osoby s duševním onemocněním ve všech regionech ČR.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V rámci implementace Strategie reformy psychiatrické péče je na tento bod kladen velký důraz. V rámci transformace celého systému psychiatrické péče aktuálně již započíná realizace prvního projektu, kdy by mělo dojít k rozjezdu péče v pěti Centrech duševního zdraví. Tato mají vyzkoušet efektivitu a účelnost péče o lidi s vážným duševním onemocněním, následovat bude realizace dalších 16 Center duševního zdraví. Tyto projekty by měly probíhat již v průběhu roku 2017. Na základě výstupů z těchto pilotních projektů bude síť rozšířena na 30 Center duševního zdraví, s cílem výhledově doplnit síť na 100 Center duševního zdraví rovnoměrně pokrývajících celou ČR. V rámci péče poskytované ostatním diagnostickým skupinám je také prioritou umožnění poskytovat péči ve vlastním sociálním prostředí pacientů. Aby tuto péči bylo možné poskytovat, bude v rámci pilotních projektů ověřen model péče tzv. ambulance s rozšířenou péčí, kde se počítá se zapojením dalších odborností – především sestry pro péči v psychiatrii (tzv. terénní psychiatrická sestra). Současně se pracuje na nastavení legislativy tak, aby tato péče mohla být reálně poskytována jak terénními sestrami, tak dalšími zdravotnickými pracovníky. Úkolem pro letošní rok je také nastavení udržitelného

financování. Nad podobou nové sítě služeb nyní probíhají rozsáhlé diskuse na půdě MZ za účasti zdravotních pojišťoven tak, aby nová struktura poskytovaných služeb reflektovala trendy přesunu péče do komunity, se současným zajištěním dostupnosti všech forem potřebné péče v psychiatrii.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

12. Rehabilitace

Dvanáctá kapitola implementuje článek 26 Úmluvy pojednávající o rehabilitaci a rehabilitaci osob se zdravotním postižením.

Rehabilitace je charakterizována jako vzájemně provázaný, koordinovaný a cílený proces, jehož základní náplní je co nejvíce minimalizovat přímé i nepřímé důsledky trvalého nebo dlouhodobého zdravotního postižení jedince. V případě vzniklých následků zdravotního postižení je cílem rehabilitace co nejrychleji zapojit osoby se zdravotním postižením do všech obvyklých společenských aktivit s maximálním důrazem na jejich pracovní začlenění. Je nezbytné, aby proces rehabilitace byl prováděn uceleně a koordinovaně. Ucelenost v rehabilitaci znamená především včasnost a návaznost jednotlivých složek rehabilitace na sebe (léčebné, sociální, pedagogické a pracovní).

Stěžejním úkolem této kapitoly je vypracování právní úpravy koordinace rehabilitace. Práce na tomto úkolu však nebyly v roce 2016 dokončeny, byl tedy posunut termín plnění.

V rámci plnění opatření této kapitoly je také nutné rozvíjet jednotlivé oblasti rehabilitace zaměřené na osoby se zdravotním postižením a vytvářet legislativní i věcné podmínky pro jejich lepší součinnost a koordinaci.

Cíl: Pokračovat v rozvoji jednotlivých oblastí rehabilitace.

12.1 Vypracovat právní úpravu zajišťující koordinaci rehabilitace a nástroje jejího financování.

Gestor: MPSV

Spolugestor: MZ, MŠMT, MF

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2016 byl vypracován a schválen Poradou vedení MPSV materiál „Teze koordinované rehabilitace“ jako podklad pro další postup MPSV ve věci. Materiál byl konzultován se zástupci MZ, MŠMT a zástupci organizací osob se zdravotním postižením, kteří akceptovali směřování řešení.

Současně probíhá řešení výzkumného úkolu MPSV „Screening jednotlivých oblastí rehabilitace v ČR“. Úkolem řešitele je zmapovat současné podoby fungování léčebné, pracovní, sociální a pedagogické rehabilitace v ČR včetně identifikace silných a slabých míst. Výsledky řešení budou využity při pracích na věcném záměru zákona o koordinované rehabilitaci, který by měl být zpracován během roku 2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu 31.12.2018.

PLNĚNÍ MZ:

V současné době dle MPSV probíhá příprava na zpracování věcného záměru zákona o koordinované rehabilitaci, která spočívá ve vyhodnocení průzkumu Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí v oblasti aktuální situace v péči o dlouhodobě nemocné a osoby se zdravotním postižením ve smyslu jejich návratu do pracovního procesu. MZ je členem pracovní skupiny, která se sešla na podzim 2016, úkolem členů pracovní skupiny bylo připomínkování tezí ke koordinované rehabilitaci.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu 31.12.2018.

PLNĚNÍ MŠMT:

V roce 2016 se zástupci MŠMT, respektive oddělení speciálního vzdělávání, zúčastnili jednání pracovní skupiny, kterou za účelem plnění opatření sestavilo MPSV. Do konce roku 2016 MŠMT od gestora opatření neobdrželo žádný výstup.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu 31.12.2018.

PLNĚNÍ MF:

MPSV dne 18.08.2016 schválilo "Teze koordinace rehabilitace osob se zdravotním postižením". Teze počítají s tím, že koordinací rehabilitace budou pověřeny OSSZ, kde se sbíhají informace o osobách se zdravotním postižením z provádění nemocenského a důchodového pojištění a z výkonu lékařské posudkové činnosti. Na OSSZ se předpokládá zřízení nové pozice koordinátora rehabilitace s příslušnými kompetencemi. Zdrojem pro rozvíjení tezí a pro zpracování návrhu věcného a právního řešení se stanou výstupy projektu "Screening jednotlivých oblastí rehabilitace v ČR".

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu 31.12.2018.

12.2 Rozvíjet oblast léčebné rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V přijatém zákonu č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) je upravena léčebná rehabilitace v souvislostech – účelem léčebně rehabilitační péče je maximální obnovení fyzických, poznávacích, řečových, smyslových a psychických funkcí pacienta, zpomalení nebo zastavení nemoci a stabilizace jeho zdravotního stavu.

V rámci dotačních programů MZ jsou podporovány docházkové i pobytové akce osob se zdravotním postižením, na kterých je pro plánovaný program vyžadována garance lékaře. Tato garance musí být součástí předkládaných projektů, jinak nebude projekt ze strany MZ podpořen. Dále jsou také podporovány investiční i neinvestiční projekty na nákup vybavení rehabilitačních ústavů i oddělení nemocnic.

Jako doplněk k léčebné rehabilitaci v rámci dotačního Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením bylo v roce 2016 podpořeno např. pořízení rehabilitačních pomůcek pro těžce popálené pacienty pro Fakultní nemocnici Královské Vinohrady a pomůcek pro Klinikou rehabilitačního lékařství Všeobecné fakultní nemocnice Praha. Dále bylo podpořeno pořízení materiálního a přístrojového dovybavení oddělení rehabilitace v Psychiatrické nemocnici Opava a podpořeny aktivity rehabilitačního oddělení se zaměřením na pacienty vyžadující specializovanou péči v rámci lktového centra Thomayerovy nemocnice a v neposlední řadě i Rehabilitačního centra kochleárních implantací u dětí.

Doplňkem léčebné rehabilitace může být podpora docházkových a pobytových akcí pro osoby se zdravotním postižením, které pořádají příslušné nestátní neziskové organizace se zaměřením na jednotlivá zdravotní postižení. MZ tyto akce podporuje v rámci dotačního Programu grantové podpory.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

12.3 Rozvíjet oblast sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Dnem 01.01.2016 nabyl účinnosti Doporučený postup č. 1/2016 na podporu realizace prostupného systému sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením. Cílem je nastavení spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb a pracovníky příslušných krajských poboček a kontaktních míst ÚP ČR. V souvislosti s tím probíhají setkávání pracovníků MPSV a zástupců Generálního ředitelství ÚP ČR za účelem výměny poznatků z praxe. Jednou, a to za 6 měsíců, MPSV zasílá na Generálního ředitelství ÚP ČR aktualizovaný seznam poskytovatelů sociálních služeb

na území jednotlivých krajů společně s kontaktními e-maily se záměrem posílení a zjednodušení spolupráce.

Pracovní rehabilitace je určena k vyrovnání příležitostí osob se zdravotním postižením na trhu práce a součástí komplexu činností a opatření vedoucích k jejich plné integraci. Jedná se o specifický nástroj státní politiky zaměstnanosti, který nabízí lidem se zdravotním postižením cestu k získání a udržení aktivního pracovního uplatnění a k rozvoji osobního potenciálu. Pracovní rehabilitaci zabezpečuje ÚP ČR v souladu se zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) a vyhláškou č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Poskytování služeb ÚP ČR v oblasti pracovní rehabilitace vychází z osobních cílů a potřeb účastníka pracovní rehabilitace a je postaveno především na jeho možnostech, schopnostech a zdravotní způsobilosti. Pracovní rehabilitace je přístupná všem skupinám lidí se zdravotním postižením. Do pracovní rehabilitace vstupuje člověk se zdravotním postižením vždy na základě vlastní žádosti, jedná se tedy o projev jeho svobodné vůle.

V roce 2016 nadále pokračovaly práce spojené s aplikací výstupů ze systémového individuálního projektu MPSV „Regionální síť spolupráce v pracovní rehabilitaci“ (PREGNET) zaměřené zejména na udržení kvality poskytovaných služeb v oblasti pracovní rehabilitace a standardizaci celého systému. V oblasti hodnocení pracovního potenciálu lidí se zdravotním postižením pro účely zaměstnanosti s cílem zefektivnit práci ÚP ČR s těmito osobami a zvýšit využívání ergodiagnostiky při zařazování lidí se zdravotním postižením na pracovní rehabilitaci nebo pro nalezení zdravotně přiměřeného zaměstnání zrealizoval ÚP ČR v roce 2016 celkem 123 ergodiagnostických vyšetření ve stávající síti ergodiagnostických center. Oproti roku 2015 se tak počet těchto vyšetření navýšil o 64 %. Dále byla v roce 2016 v pravidelných pololetních intervalech vyhodnocována opatření přijatá MPSV v březnu 2015 v souvislosti se zpracováním materiálu „Posuzování OZP pro trh práce v kontextu koordinované a pracovní rehabilitace“. Konkrétní opatření, směřující k jednotlivým aktérům systému zaměstnávání lidí se zdravotním postižením a pracovní rehabilitace, k ÚP ČR, ergodiagnostickým centerům, zaměstnavatelům, samotným lidem se zdravotním postižením, ošetřujícím lékařům a poskytovatelům pracovních lékařských služeb a k lékařské posudkové službě, jsou průběžně vyhodnocována a upravována s cílem zajistit funkčnost navrženého systému.

Prostřednictvím OP Zaměstnanost lze financovat sociální službu sociální rehabilitace ve výzvě č. 03_15_005 a 03_15_006. Prostřednictvím těchto výzev, resp. projektů jsou financovány vybrané sociální služby v krajích a na území Hl. m. Prahy a to v návaznosti na střednědobé plány rozvoje sociálních služeb.

Sociální rehabilitaci jako klíčovou složku transformace psychiatrické péče lze financovat také z úrovně MZ a to prostřednictvím projektů zaměřených na vznik a pilotní provoz tzv. Center duševního zdraví.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

12.4 Rozvíjet oblast vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v kontextu podmínek koordinace rehabilitace a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Problematika oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v kontextu podmínek koordinace rehabilitace a vytváření podmínek pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace byla řešena primárně v gesci speciálního školství. S účinností novely školského zákona (zákon č. 82/2015 Sb.) a prováděcí vyhlášky č. 27/2016 Sb. může být zajišťována i školami hlavního vzdělávacího proudu formou podpůrných opatření.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

13. Zaměstnávání

Článek 27 Úmluvy, ze kterého vychází třináctá kapitola, se zabývá prací a zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, a to přijímáním, setrváním v zaměstnání, odměňováním, profesním postupem i bezpečností a ochranou zdraví při práci.

Stávající situace v oblasti zaměstnanosti této cílové skupiny ukazuje na potřebu celkové revize systému podpory zaměstnanosti, včetně vyhodnocení dopadů souvisejících systémů (sociální, daňový). Průběžně je třeba se věnovat i kariérovému poradenství, které zvyšuje možnost pracovního uplatnění absolventů se zdravotním postižením, ale je využitelné i v celoživotní perspektivě. Důležitá je i podpora odborného a profesního poradenství.

V roce 2016 měl být vypracován návrh systémových změn v oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Předložena byla právní úprava, která řeší zaměstnání na chráněném trhu práce. Opatření tak bylo splněno pouze částečně a byl proto navržen posun termínu plnění.

Veřejná správa by měla jít v oblasti zaměstnávání lidí se zdravotním postižením příkladem. Resorty však plní povinnost 4% podílu zaměstnanců se zdravotním postižením různým způsobem, preferováno by však mělo být přímé zaměstnávání, které se většině případů příliš nedaří realizovat.

V rámci podpory profesní a pracovní rehabilitace lidí se zdravotním postižením MPSV vydalo doporučený postup na podporu realizace prostupného systému sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením. Do tohoto systému jsou zapojeny služby sociální rehabilitace a sociálně terapeutické dílny a ÚP ČR.

Cíl: Efektivně podporovat zaměstnanost osob se zdravotním postižením na chráněném i na otevřeném trhu práce.

13.1 Předložit vládě k projednání návrh systémových změn v oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením včetně doporučení pro další související systémy (rehabilitace, sociální služby, pojistné systémy apod.).

Gestor: MPSV

Spolugestor: MZ

Spolupráce: KZPS, NRZP ČR

Termín: 31. 03. 2016

PLNĚNÍ MPSV:

Dne 25.01.2017 byla vládě předložena novela zákona o zaměstnanosti obsahující systémové úpravy v oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Jedná se o novelu, která nahrazuje systém vymezování chráněných pracovních míst systémem uznávání zaměstnavatele na chráněném trhu práce. Cílem této změny je zejména transparentně upravit poskytování příspěvků zaměstnavatelům, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením, a to i s důrazem na snížení administrativní zátěže dotčených subjektů. Z tohoto důvodu se navrhlo nahradit administrativně náročný a neflexibilní systém vymezování jednotlivých chráněných pracovních míst uznáním zaměstnavatele na chráněném trhu práce. Uznání zaměstnavatele bude v podstatě podrobným auditem, který zajistí eliminaci zneužívání podpory poskytované na chráněném trhu práce. Dalším důvodem uvedené změny je absence jakýchkoliv relevantních údajů o subjektech zaměstnávajících více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu svých zaměstnanců. Navrhuje se, aby se v rámci dohody o uznání zaměstnavatele na chráněném trhu práce zaměstnavatel zavázal předkládat ÚP ČR pravidelnou roční zprávu o své činnosti v předepsané struktuře. Orgány státní správy tak získají data potřebná pro rozhodování o dalším směřování systému podpory chráněného trhu práce.

Novela byla zpracována ve spolupráci s KZPS a NRZP ČR v rámci činnosti pracovní skupiny zřízené na základě iniciativy sociálních partnerů v květnu 2014. Jedná se o pracovní skupinu, jejímž posláním je řešení komplexní úpravy systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Členy pracovní skupiny jsou zástupci MPSV, ÚP ČR, KZPS, jmenovitě Svazu českých a moravských

výrobních družstev, dále AZZP ČR, Komory zaměstnavatelů zdravotně postižených, NRZP ČR a dalších organizací zabývajících se podporou zaměstnávání cílové skupiny.

Dosažení konsensu účastníků pracovní skupiny si vyžádalo značný časový prostor, a proto nebyl dodržen původní odhadovaný termín pro předložení předmětné novely. Účastníci pracovní skupiny se shodli na tom, že další systémové změny budou prováděny až v návaznosti na data vypovídající o chráněném trhu práce, která budou získána prostřednictvím monitoringu upraveného v předkládané novele.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně, neboť další systémová opatření jsou v pracovní skupině dále projednávána. Předložený zákon řeší především zaměstnání na chráněném trhu práce, chybí systémová opatření pro zaměstnávání na volném trhu práce. Navržen posun termínu na 31.12.2018.

PLNĚNÍ MZ:

Začátkem roku 2016 MZ oslovilo dopisem MPSV v oblasti podpory zaměstnání osob se zdravotním postižením a očekává podnět od gestora v této problematice. Na základě oslovení je MZ připraveno k aktivní spolupráci.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně, neboť další systémová opatření jsou v pracovní skupině dále projednávána. Předložený zákon řeší především zaměstnání na chráněném trhu práce, chybí systémová opatření pro zaměstnávání na volném trhu práce. Navržen posun termínu na 31.12.2018.

PLNĚNÍ KZPS:

Úkol byl formulován s ohledem na předchozí kroky v letech 2014–2015, kdy postupně v rámci iniciativy KZPS pracovali SČMVD a AZZP ČR ucelený návrh legislativních změn a soubor dalších návrhů (předloženy již ve druhém čtvrtletí 2014 vedení MPSV).

Ve velké pracovní skupině vedení MPSV a dalších spolupracujících organizací byly návrhy projednány a na počátku roku 2015 utříděny do 6 okruhů. Samostatně pak byly až do počátku roku 2016 projednávány ve dvou úrovních pracovních skupin.

Okruhy, v nichž **nedošlo k formulaci konkrétních návrhů:**

- Zjednodušení a racionalizace podpory zaměstnávání lidí se zdravotním postižením na volném trhu práce včetně využití slev na pojistném na sociální zabezpečení.
- Důsledné oddělení skutečného zaměstnání v pracovním poměru a sociálně pracovní terapie (včetně tranzitních programů, vycházející z režimu sociálních služeb). V důsledku toho bylo nutno prosadit zvýšení úrovně příspěvku dle § 78 zákona o zaměstnanosti jako nesystémový krok ke kompenzaci dopadů sjednocení nároku na minimální mzdu zaměstnancům se zdravotním postižením.
- Posouzení zbytkového pracovního potenciálu OZP pro trh práce umožňující efektivnější využití nástrojů profesní a pracovní rehabilitace v širším pojetí.
- Začlenění monitoringu segmentu OZP do nově koncipovaného informačního systému zaměstnanosti a trhu práce umožňující získat data pro rozhodování o parametrech systému podpory a jejich dopadech do financování.

Okruhy, v nichž **došlo ke konkrétním legislativním návrhům:**

- Zavedení odlišného systému podpory u zaměstnavatelů více než 50 % lidí se zdravotním postižením – uznání zaměstnavatele namísto stávajícího vymezení jednotlivých chráněných pracovních míst, společně s povinností reportingu a vedením seznamu uznaných zaměstnavatelů a se změnou struktury (nikoli výše) podpory dle § 78 zákona o zaměstnanosti.
- Zavedení elektronické evidence náhradního plnění povinného podílu zaměstnaných lidí se zdravotním postižením dle § 81 zákona o zaměstnanosti současně se změnou – snížením limitu celkového objemu náhradního plnění.

Opatření **přijata v nelegislativní oblasti:**

- Příprava a zpracování systémového projektu MPSV (ÚP ČR) zaměřeného na posílení specializované kapacity pro podporu pracovní rehabilitace a spolupráci se zaměstnavateli ve prospěch segmentu lidí se zdravotním postižením (zahájení v 1. pololetí 2017).
- Zpracování metodického doporučení pro zvýšení dostupnosti sociálních služeb a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením.
- V průběhu roku 2015 byly vydány interní řídicí akty ÚP ČR upravující postupy při zabezpečení ergodiagnostického vyšetření OZP na podporu využití pracovní rehabilitace.

Ergodiagnostická centra však mají ve stávajícím stavu omezenou personální kapacitu, nerovnoměrně v ČR, bez návaznosti na systém koordinace rehabilitace lze hovořit pouze o pilotním ověřování. Zde spolupracuje KZPS v rámci pracovní skupiny ÚP ČR, okamžitě po konkretizaci dostupných kontaktů, posílení specializovaných služeb ve prospěch zaměstnávání OZP je připraveno informovat a motivovat vstřícné zaměstnavatele a spolupracovat na rozvoji projektu i na propagaci dobrých příkladů.

Oblast **koordinace rehabilitace** považuje KZPS za klíčovou pro efektivnost systému podpory, za těžiště jejího řešení v dosud projednávaných tezích je neprávem považováno institucionální a kompetenční řešení. Za základ je však nutno považovat souhrn závazků, věcných a informačních povinností nositelů jednotlivých fází rehabilitace tak, aby jejich dodržování a plnění zajistilo včasnost, plynulost a návaznost jednotlivých fází v individuálních případech – tedy i jejich efektivnost a hospodárnost. Zpracované teze koordinace rehabilitace již nemají předpoklad projednání a schválení v tomto volebním období.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ NRZP:

NRZP ČR se v průběhu roku 2016 účastnila jednání užší i širší pracovní skupiny MPSV, která připravovala systémové změny v oblasti podpory zaměstnávání lidí se zdravotním postižením. Jednání se dále účastnili SČMVD, AZZP ČR, KZPS a další představitelé zájmových organizací. Došlo k dohodě v oblasti zaměstnávání na chráněném trhu práce. Novela zákona o zaměstnanosti, která nově upravuje oblast zaměstnávání na chráněném trhu práce, je v současné době v legislativním procesu. Došlo k dohodě o elektronické evidenci náhradního plnění a k dalším systémovým změnám.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

13.2 Vyspecifikovat činnosti poskytovatelů sociálních služeb zaměřených na uplatnění osob se zdravotním postižením s využitím jejich vzdělání a odborné kvalifikace.

Gestor: MPSV

Termín: 30. 06. 2016

PLNĚNÍ MPSV:

Základní činnosti poskytovatelů sociálních služeb jsou vyspecifikovány v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů u jednotlivých druhů sociálních služeb. Poskytovatel je povinen tyto základní činnosti vždy klientovi nabídnout.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Navržen posun termínu do 30.06.2018.

13.4 Za účelem propojení systému vzdělávání a zaměstnanosti, který zvýší možnost mladých lidí se zdravotním postižením plynule přejít ze školy do zaměstnání, zabezpečit podmínky pro zavedení integrovaného systému kariérového poradenství v celoživotní perspektivě.

Gestor: MPSV, MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV dlouhodobě spolupracuje s MŠMT na vymezení gescí a vzájemném propojení aktivit obou resortů pro kariérové poradenství v celoživotní perspektivě. Je posilována vzájemná informovanost mezi centrálními institucemi zabývajícími se kariérovým poradenstvím (MŠMT, MPSV, ÚP ČR, NÚV aj.). Kariérové poradenství v resortu MPSV se zaměřuje především na řešení otázek souvisejících s volbou povolání a s přípravou na něj, s problematikou změny povolání, změny kvalifikace a s celou řadou problémů a otázek souvisejících se ztrátou a znovuzískáním zaměstnání. Spolupráce Informačních a poradenských středisek ÚP ČR v oblasti kariérového poradenství se orientuje především na spolupráci s kariérovými poradci v sektoru počátečního vzdělávání (školy), a dále s poskytovateli dalšího vzdělávání, a to jak v soukromém, tak i veřejném sektoru. Stejně důležitá je i spolupráce s celou sítí poskytovatelů kariérového poradenství. ÚP ČR se zapojil do spolupráce při budování těchto sítí.

V roce 2016 byl finalizován projekt Podpora informačních a poradenských středisek ÚP ČR, který by měl přispět ke standardizaci služeb v oblasti zabezpečování a realizace kariérového poradenství jako jedné z činností politiky zaměstnanosti. Záměrem tohoto projektu je podpořit schopnost kariérových poradců Informačních a poradenských středisek ÚP ČR zavádět nové způsoby a metody práce se svými klienty. Přínosem projektu by měla být též úzká a aktivní spolupráce ÚP ČR při poskytování relevantních informací o trhu práce ve vazbě na poradenství pro volbu a změnu povolání s regionálními aktéry na trhu práce v oblasti počátečního i dalšího vzdělávání.

V průběhu roku 2016 bylo v rámci činnosti ÚP ČR realizováno kariérové poradenství pro žáky a absolventy škol se zdravotním postižením nadále prostřednictvím Informačních a poradenských středisek. IPS poskytují aktuální informace o síti středních a vysokých škol, studijních a učebních oborech v regionu a v celé ČR, podmínkách a průběhu přijímacího řízení, nárocích a požadavcích na jednotlivá povolání, možnostech uplatnění absolventů se zdravotním postižením i možnostech rekvalifikace. Součástí činnosti Informačních a poradenských středisek jsou také organizace regionálních přehlídek vzdělávání a pořádání besed pro budoucí absolventy škol se zdravotním postižením zaměřené na problematiku přechodu do praxe, situaci na trhu práce, poskytování služeb ÚP ČR a možnosti dalšího vzdělávání.

V případech uchazečů o zaměstnání – absolventů škol se zdravotním postižením řeší ÚP ČR problém „prvního nástupu do zaměstnání“ mimo jiné pomocí poradenských programů, např. poradenského programu Job club, který se zaměřuje na zprostředkování náhledu těchto osob na svoji situaci, předkládá možnosti a návrhy individuálního řešení s prvky kognitivně-behaviorální terapie a zprostředkovává informace o cestách a možnostech pracovního uplatnění na trhu práce. Při přechodu mladých lidí se zdravotním postižením ze školy do zaměstnání je možné využít i procesu pracovní rehabilitace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Kariérové poradenství je integrální součástí poradenských služeb škol i školských poradenských zařízení. V přípravných činnostech projektu KAP byl zpracován materiál pro dotazníkové šetření, který představoval v čtyřstupňové škále možnosti a rozsah aktivit škol v oblasti kariérového poradenství, včetně hodnotících kritérií. Během roku byla podle potřeb poskytována informační a metodická podpora školním poradcům v rámci činnosti Centra kariérového poradenství Národního ústavu pro vzdělávání. Novela zákona o pedagogických pracovnících zavádí novou specializační činnost: kariérový poradce, který bude poskytovat žákům, studentům a jejich zákonným zástupcům poradenskou a informační činnost v oblasti volby povolání a dále bude vytvářet, vyhodnocovat a udržovat vzdělávací oblast zaměřenou na vytváření životní a profesní orientace žáků a studentů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol plněn.

13.5 Věnovat zvýšenou pozornost uchazečům nebo zájemcům o zaměstnání z řad osob se zdravotním postižením při výběru a zařazování v rámci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a do poradenských aktivit Úřadu práce ČR.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti slouží k zajištění maximální úrovně zaměstnanosti v ČR. Jejich smyslem je podpora uchazečů o zaměstnání, kteří by bez této podpory zaměstnání nenalezli. Jedná se o nenárokové příspěvky zaměstnavatelům či uchazečům o zaměstnání, o jejichž poskytování rozhoduje místně příslušné pracoviště ÚP ČR dle posouzení konkrétních možností uchazeče o zaměstnání uplatnit se na trhu práce. Zaměření a preferenci jednotlivých cílových skupin stanoví MPSV a Generální ředitelství ÚP ČR prostřednictvím vnitřních aktů řízení. Dle normativní instrukce vydané MPSV vůči ÚP ČR byla kategorie osoby se zdravotním postižením i v roce 2016 jednou z preferovaných skupin uchazečů o zaměstnání při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti. Generální ředitelství ÚP ČR stanovilo ve směrnici vůči jednotlivým krajským pobočkám a kontaktním pracovištím poskytování příspěvků aktivní politiky zaměstnanosti pro osoby se zdravotním postižením ve vyšších částkách než u ostatních kategorií uchazečů o zaměstnání.

Pokud jde o zaměstnávání lidí se zdravotním postižením, situace se, i díky nově realizovaným opatřením, postupně zlepšuje. Na konci roku 2016 bylo v evidenci ÚP ČR celkem 54.555 uchazečů o zaměstnání, kteří jsou osobami se zdravotním postižením. Rok před tím to bylo 58.584 lidí se zdravotním postižením. Za rok 2016 tedy poklesl počet uchazečů o zaměstnání, kteří jsou osobami se zdravotním postižením celkem o 4.029, tj. o téměř 7 %. Na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce bylo v roce 2016 vynaloženo celkem 4,9 mld. Kč a bylo podpořeno celkem 37.000 osob se zdravotním postižením. Dále bylo v roce 2016 podpořeno nástroji aktivní politiky zaměstnanosti zaměřenými na uplatnění na volném trhu práce celkem 8.041 osob se zdravotním postižením.

ÚP ČR přijal v předchozím období organizační opatření vedoucí k rozšíření sítě poradců pro pracovní rehabilitaci a koordinátorů zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Díky tomuto rozšíření došlo v roce 2016 k zintenzivnění výběru osob se zdravotním postižením k individuálním a skupinovým poradenským aktivitám. Tato intenzifikace činnosti přinesla také ke zvýšení počtu osob se zdravotním postižením zařazených do procesu pracovní rehabilitace. V roce 2016 uzavřel ÚP ČR v součinnosti s lidmi se zdravotním postižením celkem 325 individuálních plánů pracovní rehabilitace. Ve srovnání s rokem 2015 bylo v tomto roce uzavřeno o 166 těchto plánů více, oproti roku 2014 činil nárůst o 251 plánů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

13.6 Při zprostředkování zaměstnání a při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti věnovat zvýšenou pozornost uchazečům o zaměstnání nebo zájemcům o zaměstnání se zdravotním postižením, kterým byl snížen stupeň invalidity případně odebrán invalidní důchod.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Opatření je plněno průběžně zejména tím, že podle ustanovení § 67 odst. 6 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, jsou lidé se zdravotním postižením, které byly orgánem sociálního zabezpečení posouzeny, že již nejsou invalidní, považovány pro účely zaměstnanosti po dobu 12 měsíců ode dne tohoto posouzení nadále za osoby se zdravotním postižením. Při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti je tedy na tyto osoby stále pohlíženo jako na osoby se zdravotním postižením a všechny výhody, které jsou realizovány v rámci podpory zaměstnávání lidí se zdravotním postižením, se tedy po výše uvedenou dobu vztahují také na tyto osoby, ačkoli byly posouzeny, že již nejsou invalidní. Na tyto osoby lze také nadále aplikovat veškeré nástroje aktivní politiky zaměstnanosti určené k podpoře zaměstnávání lidí se zdravotním postižením, což je ÚP ČR zvýhodňováno např. při posuzování, zda příspěvek potenciálnímu zaměstnavateli na volném trhu práce poskytnout (např. na společensky účelné pracovní místo nebo veřejně prospěšné práce), a při posuzování výše příspěvku či doby jeho poskytování. Pokud tedy osoba, které byl odebrán invalidní důchod nebo snížen stupeň invalidity, má problém s pracovním uplatněním, je taková osoba při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti preferována. Na takovou osobu je také možné

čerpat i příspěvek podle § 78 zákona o zaměstnanosti a zaměstnáváním této osoby plnit povinný podíl podle § 81 zákona o zaměstnanosti.

Dále je v souladu s § 33 zákona o zaměstnanosti těmto osobám poskytována také zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání. Všem lidem se zdravotním postižením, a tedy i těmto osobám, je v současné době v rámci individuálního a skupinového poradenství realizovaného ÚP ČR nabízena možnost podání žádosti o pracovní rehabilitaci. Počet uzavřených individuálních plánů pracovní rehabilitace v posledních letech kontinuálně narůstá (v roce 2016 se více než zdvojnásobil). K 31.03.2016 bylo v evidenci uchazečů o zaměstnání 5.673 osob zdravotně znevýhodněných. Z celkového počtu osob zdravotně znevýhodněných měla přibližně polovina těchto osob potíže s nalezením pracovního uplatnění. Touto problematikou se intenzivně zabývala pracovní skupina složená ze zástupců MPSV, ÚP ČR a KZPS, která byla zřízená MPSV v květnu roku 2014 za účelem zlepšení postavení osob se zdravotním postižením na trhu práce a zefektivnění systému stávající podpory. Pracovní skupina se shodla na tom, že problém pracovního uplatnění osob zdravotně znevýhodněných spočívá v nedostatečné motivaci zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % lidí se zdravotním postižením z celkového počtu svých zaměstnanců a chybějícím know-how zaměstnavatelů na tzv. volném trhu práce. Zaměstnavatelé s více než 50 % lidí se zdravotním postižením z celkového počtu svých zaměstnanců při nábore nových zaměstnanců preferují osoby uznané v některém ze stupňů invalidity. Důvodem je skutečnost, že na tyto osoby je v rámci příspěvku podle ustanovení § 78 zákona o zaměstnanosti poskytován vyšší příspěvek. Zaměstnavatelé na tzv. volném trhu práce nemají v dostatečné míře ani zkušenosti, ani potřebné informace, pokud jde o zaměstnávání lidí se zdravotním postižením. Zejména se jedná o znalost pracovního omezení a zbytkového pracovního potenciálu těchto osob či související legislativy.

Z výše uvedených důvodů vydalo MPSV s účinností od 15.06.2016 Instrukci náměstka pro řízení sekce zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek č. 8/2016 „Opatření na podporu zaměstnávání osob zdravotně znevýhodněných“. Instrukce stanovuje postupy, na základě kterých se předpokládá zajistit zlepšení situace v oblasti pracovního uplatnění osob zdravotně znevýhodněných s cílem motivovat zaměstnavatele k zaměstnávání této cílové skupiny. K 31.12.2016 poklesl stav uchazečů o zaměstnání z kategorie osob zdravotně znevýhodněných na 5.245 (tj. o 428 méně oproti stavu k 31.03.2016).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

13.7 Jednou ročně předkládat VVZPO výsledky kontrolní činnosti Státního úřadu inspekce práce v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením, zejména pokud se týká zákazu diskriminace z důvodu zdravotního stavu, včetně vícenásobné diskriminace na základě dalších důvodů (např. pohlaví, věk), a to do 30. 04. příslušného roku.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci kontrolní činnosti Státního úřadu inspekce práce byly v roce 2016 realizovány kontroly v rámci hlavních kontrolních úkolů zaměřené specificky na dodržování rovného zacházení a zákazu diskriminace na pracovišti a při uplatňování práva na zaměstnání, i na plnění povinnosti zaměstnavatelů zaměstnávat povinný podíl osob se zdravotním postižením podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Státní úřad inspekce práce zpracovává výsledky kontrolní činnosti za rok 2016 v daných oblastech a v termínu do 30.04.2017 zašle vyhodnocení (zaměřené na zaměstnávání osob se zdravotním postižením a zákaz diskriminace z důvodu zdravotního stavu, včetně případné vícenásobné diskriminace z dalších důvodů) MPSV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn. Výsledky nebyly dodány.

Cíl: Zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve veřejném sektoru.

13.8 V rámci své působnosti budou ústřední orgány státní správy včetně svých organizačních složek usilovat při zákonem stanoveném plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením o jejich přímé zaměstnávání, přičemž budou přihlížet k vyrovnanému zaměstnávání žen a mužů se zdravotním postižením. Při výběru potencionálních zaměstnanců se zdravotním postižením budou rezorty s ohledem na konkrétní profesní a kvalifikační podmínky spolupracovat s Úřadem práce ČR.

Gestor: všechny rezorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za který byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
402,3	16,09	1	1	2	12,4	2,81	9,29	459.000

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MF:

Ministerstvo financí, Generální ředitelství cel, Generální finančního ředitelství, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Státní tiskárna cenin:

	Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za který byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
MF	1.416,56	56,66	7	8	15	26,5	67,93	27,85	1.879.747
GŘC	1.421,49	56,85	14	13	27	47,5	75,75	0	0
GFŘ	14.866,74	594,66	92	268	360	60,6	57,87	176,49	11.913.075
ÚZSVM	1.638,19	65,52	19	34	53	80,9	23,5	0	0
STC	417,16	16,68	8	4	12	71,9	6,29	0	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn částečně.

**PLNĚNÍ MK:
Ministerstvo kultury**

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
261,15	10,44	1	4	5	47,9	14,87	0	0

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
55,34	2,21	0	2,57	2,57	116,3	0	0	0

Národní ústav lidové kultury ve Strážnici

Průměrný počet zaměstnanců (přepočteny)	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
48,27	1,93	1,79	2,09	3,88	201	0	0	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn částečně.

PLNĚNÍ MMR:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
611,22	24,44	7,2	3,54	10,74	43,9	3,79	9,91	668.925

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MO:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
7.477,63	299,10	56	30	86	28,8	295,12	0	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MPO:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
775,03	31,00	2	9	11	35,5	16,22	1,33	89.775

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
MPSV 1 190,71	47,62			41,76	87,7	59,33	0	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Organizace či resortní složka	Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
Ministerstvo spravedlnosti	341,78	13,67	2	1	3	22	6,93	3,33	224.775

Institut pro kriminologii a sociální prevenci	24	0	0	0	0	0	0	0	0
Rejstřík trestů	47,08	1,88	1,01	2	3,01	160,1	0	0	0
Probační a mediační služba	445	18	5	3	8	44,4	16	0	0
Vězeňská služba ČR	4.084,10	163,36	25	35	60	36,7	167,34	0	0
Justiční akademie	58,80	2,35	2	4	6	255,3	0	0	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
879,77	35,19*	3	10	13	36,9	14,18	3,57	240.975

* V roce 2016 zaměstnáno fyzicky 17,44 osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství hasičského záchranného sboru, Policie ČR

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
4.346,36	173,85	43	54,04	97,04	55,8	15,18	61,63	4.160.025

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn částečně.

PLNĚNÍ MZ:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
373,31	14,93	2	5	7	46,9	24.21	0	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu
768,37	30,73	8,40	10,56	18,96	61,7	21,99	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn částečně.

PLNĚNÍ MZV:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
1.773,77	70,95	3	2,84	5,84	8,2	20,23	44,88	3.029.400

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
560,13	22,40	2	4,48	6,48	28,9	9,16	6,76	456.300

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

13.9 V návaznosti na opatření 13.8 zvýšit počet zaměstnaných osob se zdravotním postižením a předkládat informaci o vývoji zaměstnanosti osob se zdravotním postižením v jednotlivých rezortech (včetně členění dle pohlaví).

Gestor: všechny rezorty

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ MF:

Ministerstvo financí, Generální ředitelství cel, Generální finančního ředitelství, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Státní tiskárna cenin:

	Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
MF	2015	18	10	8
	2016	15	7	8
GŘC	2015	26	13	14
	2016	27	13	13
GFŘ	2015	366	103	263
	2016	360	92	268
ÚZSV	2015	56	21	35
	2016	53	19	34
STC	2015	11	8	3
	2016	12	8	4

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl plněn.

PLNĚNÍ MD:

V roce 2016 bylo zaměstnáno 6,48 osob se zdravotním postižením a 2,81 osob se zdravotním postižením bylo zaměstnáno z náhradního plnění odběrem výrobků, celkem tedy 9,29 osob z toho skutečný počet zaměstnaných se zdravotním postižením 1 žena a 1 muž. Průměrný počet zaměstnanců oproti roku 2015 klesl o 16,91 osob.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl plněn.

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	5	1	4
2016	5	1	4

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	2,30	0	2,30
2016	2,57	0	2,57

Národní ústav lidové kultury ve Strážnici

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	3,88	1,81	2,07
2016	3,88	1,79	2,09

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	11,24	7,2	4,04
2016	10,74	7,2	3,54

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl plněn.

PLNĚNÍ MO:

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	78	48	30
2016	86	56	30

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPO:

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	12	4	8
2016	11	2	9

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	30	7	23
2016	32	8	24

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:**Ministerstvo spravedlnosti**

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	3	2	1
2016	3	2	1

Průměrný počet zaměstnanců RT	341,78
Povinný počet zaměstnanců se ZP	13,67
Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	2
Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	1
Skutečný počet zaměstnaných OZP	3
Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	22
Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	6,93
Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	3,33
Odvod do státního rozpočtu v Kč	224775

Vězeňská služba

Všechny organizační jednotky Vězeňské služby ČR se trvale a soustavně snaží zohledňovat při výběru zaměstnanců možnosti zaměstnávání zdravotně postižených, a proto podíl zaměstnaných zdravotně postižených mezi roky 2015 a 2016 vzrostl o 1,61 % na 38,00 %. Současně meziročně vzrůstá podíl tzv. náhradního plnění, a to z 95,64 přepočtených osob v roce 2015 na 167,34 přepočtené osoby v roce 2016.

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	67	31	36
2016	60	25	35

Průměrný počet zaměstnanců RT	4084,10
Povinný počet zaměstnanců se ZP	163,36
Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	25
Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	35
Skutečný počet zaměstnaných OZP	60
Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	38
Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	167,34
Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	0
Odvod do státního rozpočtu v Kč	0

Probační a mediální služba

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	8	3	5
2016	8	3	5

Průměrný počet zaměstnanců RT	445
Povinný počet zaměstnanců se ZP	18
Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	5
Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	3
Skutečný počet zaměstnaných OZP	8
Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	44
Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	16
Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	0
Odvod do státního rozpočtu v Kč	0

Rejstřík trestů

Rejstřík trestů zaměstnával v roce 2016 v pracovním poměru 3 zaměstnance do věku 65 let se zdravotním postižením tak, jak je uvedeno níže v tabulce. Občané se zdravotním postižením našli své uplatnění v odboru ekonomickém a správy majetku na pracovní pozici finanční účetní a pozici vrátný, dále pak v odboru informatiky a správy aplikací na pracovní pozici analytik informačních a komunikačních technologií.

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	4	1	3
2016	3	1	2

Průměrný počet zaměstnanců RT	47,08
Povinný počet zaměstnanců se ZP	1,88
Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	1,01
Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	2,00
Skutečný počet zaměstnaných OZP	3,01
Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	6,39
Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	0
Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	0
Odvod do státního rozpočtu v Kč	0

Justiční akademie

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	5	2	3
2016	6	2	4
Průměrný počet zaměstnanců RT			58,80
Povinný počet zaměstnanců se ZP			2,35
Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP			2,
Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP			4
Skutečný počet zaměstnaných OZP			6
Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %			5,94
Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby			0
Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu			0
Odvod do státního rozpočtu v Kč			0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	17	4	13
2016	13	3	10

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl plněn.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství hasičského záchranného sboru, Policie ČR

Rok	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	104,92	39	65,92
2016	97,04	43	54,04

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl plněn.

PLNĚNÍ MZ:

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	7	2	5
2016	7	2	5

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol plněn částečně.

PLNĚNÍ MZE:

V roce 2015 bylo na MZe zaměstnáno celkem 18,98 osob se ZP (9,37 žen, 9,61 mužů).

V roce 2016 bylo na MZe zaměstnáno celkem 18,96 osob se ZP (10,56 žen, 8,40 mužů).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol plněn částečně.

PLNĚNÍ MZV:

Na ústředí MZV připadalo k 1. lednu 2017 40,6 % jeho zaměstnanců, zatímco na zastupitelských úřadech v zahraničí připadalo k uvedenému datu 59,4 % zaměstnanců resortu. Zaměstnanci MZV podléhají ve smyslu příslušných služebních předpisů MZV pravidelné rotaci mezi ústředím a zahraničím. Výkon zahraniční služby se přitom z podstatné části uskutečňuje v destinacích s vyšší

obtížností života, než jaká je v ČR. Ze 116 zastupitelských úřadů se podle příslušného aktu řízení MZV (Společné rozhodnutí ministra zahraničních věcí a státního tajemníka MZV o kategorizaci zastupitelských úřadů ČR podle obtížností života) nachází pouze 31 v destinacích s obdobnou obtížností života jako v ČR. Lze předpokládat, že také v důsledku této překážky Personální odbor v uplynulých letech nevidoval žádné žadatele o přijetí do služebního (pracovního) poměru osob se zdravotním postižením.

Návrh dalšího postupu: Jako prostředek ke zmírnění diskutované překážky zvažuje Personální odbor takovou úpravu rotace zaměstnanců MZV v citovaných služebních předpisech, která zaměstnancům se zdravotním postižením v průběhu jejich profesní dráhy umožní absolvovat veškerá vyslání k výkonu zahraniční služby v destinacích s obdobnou obtížností života, jakou mají v ČR.

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	7,47	3	4,47
2016	5,84	3	2,84

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2015	8,17	2	6,17
2016	6,48	2	4,48

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl plněn.

13.10 Monitorovat situaci v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve vybraných institucích veřejné správy.

Gestor: MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

VVZPO se zabýval na svém zasedání 08.11.2016 tématem zaměstnávání osob se zdravotním postižením na krajských úřadech a magistrátu hlavního města Prahy, tedy jakým způsobem plní příslušné instituce povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením, který je uložený zákonem o zaměstnanosti.

Ze zjištěných informací vyplynulo, že pouze dva kraje, a to Liberecký a Karlovarský plní zákonný podíl výhradně zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Naopak nejhoršího výsledku dosáhly v tomto smyslu Olomoucký a Moravskoslezský kraj, které zaměstnávají nejmenší procento lidí se zdravotním postižením z jim stanoveného povinného podílu. Z povinného počtu 331 zaměstnanců se zdravotním postižením, kteří by měli být souhrnně zaměstnáni na krajských úřadech a magistrátu hlavního města Prahy, je zaměstnáno pouze 187 osob, což je jen necelých 57 % z povinného počtu osob, které by měly být zaměstnány v těchto institucích. Celkově 4 kraje z 14 nedosahují ani polovinu podílu povinného počtu skutečně zaměstnaných osob se zdravotním postižením. Většina krajských úřadů včetně magistrátu hlavního města Prahy dokázaly plnit zákonem stanovený podíl bez nutnosti odvodu do státního rozpočtu. Pouze 3 kraje byly nuceny odvádět finanční odvod do státního rozpočtu.

Krajské úřady však zaměstnávají větší procento povinného počtu zaměstnaných lidí se zdravotním postižením než ministerstva a obecně si ve srovnání s resorty vedou v této oblasti lépe. Ministerstva včetně svých organizačních složek zaměstnávaly v roce 2015 897 osob se zdravotním postižením, což je však méně než polovina povinného počtu, který činí 1.811 osob. Navíc ani polovinu povinného podílu skutečně zaměstnaných osob se zdravotním postižením nezaměstnává 10 ministerstev (MD,

MF, MK, MO, MMR, MPO, MSp, MŠMT, MZV, MZ, MŽP). Jediným ministerstvem, které blíží k plnění povinného podílu přímým zaměstnáváním, je MPSV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Podporovat pracovní a profesní rehabilitaci osob se zdravotním postižením a programy zaměřené na udržení pracovního místa a návrat do zaměstnání.

13.11 Podle potřeby praxe legislativně či organizačně upravit a ekonomicky zajistit přístupný systém sociální a pracovní rehabilitace určený pro osoby se zdravotním postižením, které jsou jen těžce zaměstnatelné na trhu práce při užití stávajících způsobů podpory (zejména osoby s těžšími formami zdravotního postižení, s postižením kombinovaným a mentálním).

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

S účinností od 01.01.2016 vydalo MPSV „Doporučený postup č. 1/2016 na podporu realizace přístupného systému sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením“. Tento systém využívá stávajících kompetencí vybraných sociálních služeb (sociální rehabilitace a sociálně terapeutické dílny) a ÚP ČR (pracovní rehabilitace) za účelem poskytování dostupné a vhodné podpory odpovídající individuálním potřebám lidí se zdravotním postižením a mimo jiné i ke zvýšení podpory těch lidí se zdravotním postižením, kteří jsou jen těžce umístitelní na trhu práce při užití stávajících způsobů podpory. Za účelem zajištění koordinace a bližší součinnosti v rámci přístupného systému sociální a pracovní rehabilitace je ze strany MPSV poskytována na vyžádání metodická podpora a udržován aktualizovaný seznam poskytovatelů sociálních služeb (služby sociální rehabilitace a sociálně terapeutické dílny) působících v územním obvodu jednotlivých krajských poboček ÚP ČR, který byl MPSV v pololetních intervalech zasílán Generálnímu ředitelství ÚP ČR k využití. Zejména za účelem nastavení sítě partnerské spolupráce a aktivní účasti na řešení konkrétních případů lidí se zdravotním postižením organizovaly v roce 2016 krajské pobočky ÚP ČR ve svém územním obvodu jednou za 3 měsíce setkání zainteresovaných zaměstnanců ÚP ČR a poskytovatelů dotčených sociálních služeb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol částečně plněn.

13.12 Ve spolupráci s NRZP ČR a dalšími organizacemi informovat osoby se zdravotním postižením o možnosti pracovní rehabilitace, poradenství a dalších nástrojů, které může Úřad práce ČR poskytnout osobám se zdravotním postižením.

Gestor: MPSV

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Osobám se zdravotním postižením jsou předávány informační letáky o procesu řízení o invalidním důchodu a právech účastníka řízení se zaměřením na využívání možnosti zařazení na pracovní rehabilitaci a dále informační letáky o pracovní rehabilitaci pro potřeby komunikace okresní správy sociálního zabezpečení a osob se zdravotním postižením. V roce 2016 dále probíhaly práce na projektu Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce, jehož součástí je posílení personálních a odborných kapacit ÚP ČR v oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Zvýšených kapacit ÚP ČR v této oblasti bude využito, mimo jiné, také na kvalitní individuální poradenství pro osoby se zdravotním postižením při hledání pracovního uplatnění a získávání potřebných kompetencí (zejména také při využívání pracovní rehabilitace a hodnocení pracovního potenciálu – ergodiagnostiky). Zahájení realizace projektu se předpokládá v první polovině roku 2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

NRZP ČR opakovaně jednalo s Generálním ředitelstvím ÚP ČR o pracovní rehabilitaci a poradenství pro lidi se zdravotním postižením. Byl nově upraven web www.praceprozp.cz, který slouží jako poradenské centrum pro zaměstnavatele osob se zdravotním postižením a také pro osoby se zdravotním postižením při hledání pracovního uplatnění. Ve spolupráci s Generálním ředitelstvím ÚP ČR budou moci zaměstnavatelé kontaktovat konkrétní uchazeče o zaměstnání z řad lidí se zdravotním postižením. NRZP ČR pravidelně 1x za čtvrtletí informuje organizace lidí se zdravotním postižením i jednotlivé osoby se zdravotním postižením o nabídkách ÚP ČR v oblasti rehabilitace a rekvalifikace pro lidi se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

13.13 Nadále podporovat a rozvíjet projekty zrealizované v součinnosti Ministerstva zemědělství, Agrární komory ČR a francouzské sociální zemědělské pojišťovny MSA za účelem pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením formou jejich zaměstnávání v zemědělství. Vytvářet podmínky tak, aby osoby se zdravotním postižením měly možnost uplatnit své schopnosti při práci na farmách a v řemeslech souvisejících s životem na venkově.

Gestor: MZE

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZE:

Sociální projekty MZe, vzniklé v polovině 90. let ve spolupráci s Agrární komorou ČR a francouzskou sociální pojišťovnou MSA zaměřené na rehabilitaci lidí s LMP jejich zaměstnáváním v provozu zemědělských farem a chráněných dílen, se z původních dvou malých center v jižních a východních Čechách rozvinuly na síť chráněných dílen a pracovišť v obcích Týn nad Vltavou, Čihovice, Temelín, Chrástany, Chelčice a Třeboň (Jihočeský kraj) a Neratov, Bartošovice a Orlické Záhoří (Královéhradecký kraj). Obě centra se tak stala na regionální úrovni jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením. Kromě toho plní i funkci kulturních, školících, vzdělávacích, sociálních a poradenských center. Na jejich rozvoj a provoz poskytlo v roce 2016 MZe neinvestiční a investiční dotaci ve výši 7.400 tis. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

14. Sociální zabezpečení a sociální ochrana

Čtrnáctá kapitola navazuje na článek 28 Úmluvy přiznávající osobám se zdravotním postižením právo na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu.

S cílem zpřesnění a zkvalitnění systému posuzování zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení a sociální ochrany MPSV provedlo analýzu tohoto systému, a to pro zjištění možnosti zavedení multidisciplinárního posuzování. Výsledky této analýzy by v roce 2017 měly být využity pro navržení změn dotčených právních předpisů.

Nadpoloviční většina sociálních služeb je poskytována neformálními pečovateli v rodinném prostředí, je však třeba pečující osoby dostatečně podporovat, a to jak finančně tak i dalšími podpůrnými službami. MPSV proto navrhlo nový institut „dlouhodobého ošetřovného“ jako nové dávky poskytované ze systému nemocenského pojištění, který umožňuje uvolnění pečující osoby ze zaměstnání.

MPSV dále v roce 2016 vyhodnotilo účinnost vyhlášky o posuzování invalidity s výsledkem, že obsah vyhlášky je z odborného hlediska vyhovující.

Významným úkolem této kapitoly je obnovit povinnosti ošetřujících lékařů používat Mezinárodní klasifikaci ICF. Tento úkol však nebyl splněn, je proto navržen posun termínu.

Cíl: Zkvalitňovat systém posuzování zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení a sociální ochrany.

14.1 Provést analýzu způsobu posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků v sociálním zabezpečení s cílem zjistit podmínky pro zavedení multidisciplinárního posuzování a dle výsledků navrhnout změny příslušných právních předpisů.

Gestor: MPSV

Termín analýzy: 31. 12. 2016

Termín opatření: 31. 12. 2017

PLNĚNÍ MPSV:

V březnu až listopadu 2016 byl na základě zadání MPSV a s finanční podporou Technologické agentury České republiky brněnským výzkumným týmem Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí realizován projekt TB05MPSV007 Multidisciplinarita v posuzování nároku na příspěvek na péči.

V průběhu řešení projektu řešitel shromáždil poznatky o fungování stávající posudkové praxe, zejména o tom, jaký způsob spolupráce je v současné době uplatňován mezi participujícími odbornostmi, tedy zejména mezi sociálními pracovníky agendy příspěvku na péči ÚP a posudkovými lékaři. Na základě získaných poznatků pak bylo třeba dle zadání projektu dosáhnout dvou hlavních cílů:

1. Provést analýzu současné posudkové praxe, zejm. popsat parametry stávající posudkové praxe zvláště s ohledem na možnosti uplatňování multidisciplinárního přístupu. V rámci této analýzy se výzkumný tým soustředil zejména na vliv právní úpravy na současné pojetí multidisciplinaritu; dále na identifikaci rizik z hlediska uplatnění multidisciplinárního přístupu v posuzování nároku na příspěvek na péči a dopady těchto rizik na cílové skupiny posuzovaných např. dle typu disability.
2. Navrhnout úpravy či změny stávající posudkové praxe tak, aby mohlo dojít k většímu uplatnění multidisciplinárního přístupu. Rozpracování varianty takového způsobu posuzování nároku na příspěvek na péči, který povede k plnohodnotnějšímu využívání multidisciplinárního přístupu v posuzování nároku na příspěvek na péči, včetně návrhu na složení multidisciplinárního týmu z hlediska odbornosti, počtu členů, odborných kompetencí, dále různých typů podmínek fungování týmu a zhodnocení dopadů, tj. rizik, přínosů a nákladů navrhovaných inovací.

Projekt byl realizován v roce 2016. Nyní MPSV připravuje finální implementační plán aplikace jeho výsledků do praxe.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

14.2 Vyhodnotit účinnost vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity) a v případě potřeby navrhnout její úpravy.

Gestor: MPSV

Termín 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MPSV:

Vyhodnocení účinnosti vyhlášky o posuzování invalidity, bylo realizováno prostřednictvím Technologické agentury ČR v roce 2015 formou výzkumného projektu MPSV „Promítnutí pokroků lékařské vědy do posuzování zdravotního stavu, pracovní schopnosti a invalidity“. Řešitel se zabýval problematikou posuzování invalidity u nejčastějších zdravotních postižení, zmapoval dopady pokroků lékařské vědy na zdravotní stav a pracovní schopnost a zhodnotil obsah této vyhlášky.

Výsledek řešení: obsah citované vyhlášky stanovující kritéria i míry poklesu pracovní schopnosti je i nadále z odborného hlediska plně vyhovující. Nastavený systém až do roku 2020 nevyžaduje změny. Řešení projektu bylo prostřednictvím Edičního plánu MPSV vydáno ve formě dvou publikací a poskytnuto pracovníkům lékařské posudkové služby resortu práce a sociálních věcí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

14.3 Revidovat zrušení používání mezinárodní klasifikace ICF v podmínkách ČR. V zákoně o zdravotních službách znovu obnovit povinnosti ošetřujících lékařů/poskytovatelů zdravotních služeb používat Mezinárodní klasifikaci ICF v případech, kdy se zjistí dlouhodobá nebo trvalá disabilita. Za tímto účelem vypracovat uživatelské formy aplikace ICF pro terénní praxi poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb, které bude následně možné využít i v resortu MPSV.

Gestor: MZ

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MZ:

Na webových stránkách Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR byl v únoru 2017 zveřejněn český překlad dotazníku [WHO Disability Assessment Schedule 2.0 \(WHODAS 2.0\)](http://www.uzis.cz/katalog/klasifikace/WHODAS). Tomuto zveřejnění předcházelo jednání MZ a ÚZIS ČR s World Health Organization ohledně licenční smlouvy. Odkaz: <http://www.uzis.cz/katalog/klasifikace/WHODAS>. WHO Disability Assessment Schedule 2.0 byl vyvinut WHO pro snadné ohodnocení funkčního stavu pacientů a zjednodušené využití principů [Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví - MKF](#) v klinické praxi. Český překlad připravila MUDr. Bc. Petra Sládková z Kliniky rehabilitačního lékařství Všeobecné fakultní nemocnice a 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy ve spolupráci s dalšími kolegy.

Je svoláno důležité jednání na březen 2017, které pořádá ÚZIS ČR ve spolupráci s doc. MUDr. Olgou Švestkovou, Ph.D., kterého se zúčastní zástupci MZ, MPSV, Společnosti pro rehabilitační a fyzikální medicínu ČLS JEP a Rehabilitační kliniky Všeobecné fakultní nemocnice a 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, ÚZIS, NRZP ČR, zástupci kanceláře WHO a Fakulty humanitních studií UK.

Na programu jednání budou následující body:

- Představení aktivit na podporu Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (elektronická verze, ICF Checklisty a Core Sety, možnosti školení a vzdělávání).
- Na základě NPPRP navržení kroků k zavedení MKF a případně legislativní ukotvení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 31.12.2017.

14.4 Rozvíjet posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků v souladu s pokroky v medicíně a potřebami osob se zdravotním postižením zejména v oblasti posuzování invalidity a stupně závislosti.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci činnosti odboru lékařské posudkové služby byly v roce 2016 v oblasti posuzování zdravotního stavu vydány následující instrukce náměstkyně ministryně pro řízení sekce 7:

- č. 12/2016 „Posuzování invalidity pro účely zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů,
- č. 15/2016 „Posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči).

V březnu až listopadu 2016 byl na základě zadání MPSV a s finanční podporou Technologické agentury České republiky Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí realizován projekt Multidisciplinarity v posuzování nároku na příspěvek na péči (viz plnění opatření 14.1)

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

14.5 Navázat spolupráci a spolupracovat s VVZPO při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků.

Gestor: MPSV, MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

Spolupráce s MPSV při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu byla v loňském roce zaměřena především na novelizaci přílohy 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Návrh si kladl za cíl zpřesnit stávající systém hodnocení schopnosti zvládat deset základních životních potřeb, což přispěje ke zkvalitnění postupů lékařské posudkové služby, zejména při posuzování neobvyklých nebo „hraničních“ případů, na které doposud reagovaly pouze metodické pokyny pro lékařskou posudkovou službu. Touto změnou jsou lépe zhodnoceny potřeby osob se zdravotním postižením. Schválená novela vyhlášky zároveň reagovala také na některé podněty předložené organizacemi osob se zdravotním postižením. Příloha č. 1 vyhlášky byla upravena tak, aby zpřesnila, rozšířila a doplnila stávající vymezení výčtu aktivit u vymezených schopností zvládat základní životní potřeby, a tím i zpřesnila posuzování stupně závislosti.

Dalším tématem vzájemné spolupráce v rámci tohoto opatření v roce 2016 byla participace na plnění úkolů plynoucích z vládou schváleného Podnětu k řešení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin. Bylo uskutečněno několik setkání, na kterých byly projednávány úkoly obsažené v části šesté tohoto materiálu, které se týkají posudkové praxe a jejich dopadů na osoby s poruchou autistického spektra. Spolupráce na plnění těchto úkolů bude pokračovat i v letošním roce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV průběžně spolupracuje s VVZPO ve věci upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu. MPSV v roce 2016 spolupracovalo s VVZPO např. na tvorbě materiálu Podnět k řešení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin. Ve věci metodického upřesňování jsou podněty VVZPO zapracovávány do instrukcí náměstkyně ministryně, v květnu 2016 proběhlo mimořádné proškolení lékařů posudkové komise MPSV dětským psychiatrem ve věci PAS. MPSV podklady k plnění opatření úkolu uloženého v materiálu „Podnět k řešení života osob s PAS a jejich rodin“ předkládá pro VVZPO samostatně. Tato spolupráce bude nadále pokračovat.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

14.6 Monitorovat a vyhodnocovat postavení osob se zdravotním postižením v jednotlivých systémech sociálního zabezpečení z hlediska zajištění jejich potřeb a předkládat potřebné dílčí a systémové návrhy na změny.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Byl vypracován a vládě předložen „Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony“. Navrhuje se zavedení tzv. dlouhodobého ošetrovního jako nové dávky poskytované ze systému nemocenského pojištění. Účelem zavedení nové dávky je napomoci vytvořit vhodné podmínky pro péči o rodinné příslušníky v domácím prostředí, u nichž dojde k takovému zhoršení zdravotního stavu, který po hospitalizaci ve zdravotnickém zařízení poskytovatele zdravotních služeb lůžkové péče potřebuje po delší dobu celodenní přítomnost pečující osoby. Zavedení této dávky se navrhuje promítnout i do dalších zákonů, zejména do zákona č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a do zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení ve znění pozdějších předpisů.

Další změny se nepředpokládají – v oblasti důchodového pojištění a nemocenského pojištění je postavení osob se zdravotním postižením již dostatečně zohledněno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Podporovat pečující osoby o osoby se zdravotním postižením.

14.7 Vytvářet takové materiální a odborné zázemí rodinám, aby samy mohly zajistit péči svým rodinným příslušníkům, kteří jsou na takovou péči odkázáni. Podporovat pečující osoby tak, aby péče vedla ke zlepšení kvality života osob se zdravotním postižením a usnadnila pečujícím osobám návrat na trh práce. V případě potřeby navrhnout odpovídající legislativní změny.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V únoru 2016 schválila vláda ČR materiál Podnět k řešení situace života osob s PAS a jejich rodin, který připravila Odborná skupina VVZPO. Jedním z navrhovaných opatření v gesci MPSV v oblasti řešení krizové situace v rodinách osob s PAS je stanoveno: „Vypracovat metodiku řešení krizových situací osob s PAS a jejich rodin, který bude zahrnovat postupy respektující standardní dosavadní režim konkrétního dítěte/dospělého s PAS tak, aby negativní dopad náhlých změn byl co nejmenší.“
Termín realizace: do dubna 2017

Na plnění tohoto opatření se jako dílčí opatření podílelo desetiprocentní zvýšení částek příspěvku na péči, ke kterému došlo od 01.08.2016. Lze předpokládat, že v případě některých rodin přineslo desetiprocentní zvýšení částek příspěvku na péči možnost většího využití sociálních služeb, což přispívá k zlepšení kvality života osoby závislé i pečující či zvýšení umožnilo pečující osobě návrat na trh práce.

V roce 2016 probíhala příprava novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. V rámci návrhu došlo k vymezení neformálních pečovatelů jako cílové skupiny. Do odborného sociálního poradenství se doplňuje, že může být poskytováno také pečující fyzické osobě. Dále vzniká nový druh služby „sociální služby poskytované osobám v terminálním stavu a osobám blízkým“, který již ve svém názvu obsahuje pečovatele. V tomto druhu služby je pak navržena činnost „pomoc osobám blízkým k vyrovnání se s traumatem spojeným s umíráním a úmrtím blízké osoby“. Vláda schválila

novelu dne 29.03.2017. 1. čtením v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR novela prošla dne 17.05.2017.

V připravované Konceptci rodinné politiky jsou navrhována konkrétní opatření, která podporují neformální péči v rodině a zaměřují se na postavení neformálních pečujících.

Pro mnoho pečujících je klíčová možnost kombinovat péči s prací, pro případ náhlé potřeby péče navrhujeme dlouhodobé ošetřovné. Jedná se o nárokové uvolnění zaměstnance při vzniku potřeby péče v rodině po dobu 3 měsíců, během kterého je poskytována dávka nemocenského pojištění ve výši 60 % denního vyměřovacího základu zohledňující potřeby pečující osoby, míru péče a je chráněno jeho/její pracovní místo.

Dále se Konceptce rodinné politiky zabývá postavením pečujících osob obecně, protože situace neformálních pečujících je z hlediska umožnění setrvání v domácím prostředí klíčová. Jedním z opatření je „Příprava návrhu systematické dlouhodobé podpory a finančního zajištění péče“, součástí bude i diskuze o zásadním zlepšení situace neformálních pečujících včetně jejich vzdělávání, respitních služeb pro ně a o reformě a rozšíření terénních sociálních služeb a sociální práce. Tato debata by měla zahrnovat také aspekty zaměstnanosti, dopadů na sociální, zdravotní i vzdělávací systém i do důchodového systému.

Dále viz také plnění opatření 14.6.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15. Participace občanů se zdravotním postižením a jejich organizací na správě věcí veřejných

Kapitola patnáctá vychází z článku 29 Úmluvy, který garantuje osobám se zdravotním postižením politická práva a jejich účast na politickém a veřejném životě.

Za účelem posílení schopnosti organizací lidí se zdravotním postižením přispívat k procesu vývoje politik a programů je třeba trvale podporovat vzájemné partnerství mezi organizacemi lidí se zdravotním postižením, státem a ostatními sociálními partnery. Rovněž je nezbytné zdokonalovat mechanismy, které podpoří větší participaci občanů se zdravotním postižením na konzultativních procesech zejména v těch oblastech, které se jich bezprostředně dotýkají. Opatření této kapitoly jsou proto zaměřena na poskytování dotací k podpoře veřejně účelných aktivit spolků lidí se zdravotním postižením, k podpoře jejich spolupráce s mezinárodními organizacemi a na zajištění možnosti těchto organizací účastnit se legislativního procesu. Dále je také třeba podporovat projekty, jejichž cílem je umožnění většího zastoupení žen se zdravotním postižením ve veřejném životě.

Druhý cíl v této oblasti se týká přístupnosti výkonu volebního práva. Průběžným úkolem MV je proto zveřejňovat informace vztahující se k volbám ve formátech přístupných a srozumitelných osobám se zdravotním postižením. V roce 2016 bylo úkolem MV provést analýzu proveditelnosti odstranění překážky výkonu volebního práva osob se zdravotním postižením z důvodu omezení jejich svéprávnosti v návaznosti na zahraniční zkušenosti, což však nebylo splněno.

Cíl: Aktivně podporovat prostředí, v němž se mohou osoby se zdravotním postižením a jejich organizace účinně a plně, bez diskriminace a na rovnoprávném základě s ostatními, podílet na řízení veřejných záležitostí, a napomáhat jejich účasti ve veřejném životě.

15.1 Nadále podporovat dotační program Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených a zachovat minimálně dosavadní výši podpory.

Gestor: ÚV ČR, MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ ÚV ČR, MLP, VVZPO:

Rozhodnutím vlády ČR (usnesení ze dne 19.09.2007 č. 1062) je od roku 2008 dotační program Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených (dále jen „Podpora spolků ZP“) financován z kapitoly 304 Úřadu vlády ČR. Dotační program je zaměřen na podporu spolků osob se zdravotním postižením s celostátní působností. Na tento dotační program byla ve státním rozpočtu pro rok 2016 vyčleněna částka 20.000.000 Kč.

VVZPO ve spolupráci s ÚV ČR vyhlásil pro rok 2016 výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu z dotačního programu Podpora spolků ZP. Sekretariát VVZPO přijal celkem 132 žádostí spolků lidí se zdravotním postižením s požadavky v celkové výši 44.593.128 Kč. Po vyhodnocení projektů doporučila Komise vedoucímu Úřadu vlády ČR k finanční podpoře 112 projektů předložených 47 organizacemi lidí se zdravotním postižením v celkové výši 19.720.000 Kč, zůstatek čerpání rozpočtu byl 280.000 Kč.

V rámci dotačního programu byly podpořeny projekty ve čtyřech tematických okruzích činností:

- A) Mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (podpořeno bylo 24 projektů v celkové částce 1.967.800 Kč);
- B) Účast na tvorbě, realizaci a monitorování ucelených plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (podpořeno bylo 7 projektů v celkové částce 3.360.200 Kč);
- C) Edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (podpořeno bylo 43 projektů v celkové částce 6.437.100 Kč);
- D) Organizačně administrativní servis v rámci svépomocných aktivit spolků osob se zdravotním postižením (podpořeno bylo 38 projektů v celkové částce 7.954.900 Kč).

Pro rok 2017 vyhlásil VVZPO ve spolupráci s ÚV ČR další výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu projektů. K termínu uzávěrky 30.09.2016 přijal sekretariát VVZPO 55 žádostí spolků osob se zdravotním postižením v celkové výši 32.200.400 Kč. Pro finanční podporu projektů realizovaných v tomto dotačním programu byla ve státním rozpočtu pro rok 2017 vyčleněna částka 22.500.00 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.2 V rámci dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených nadále podporovat mezinárodní spolupráci organizací osob se zdravotním postižením (členství v mezinárodních organizacích, náklady na zahraniční cesty, účast na mezinárodních konferencích atd.).

Gestor: ÚV ČR, MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ ÚV ČR, MLP, VVZPO:

Jedním ze čtyř tematických okruhů činností podporovaných v rámci dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených pro rok 2016, který byl vyhlášen Úřadem vlády ČR a VVZPO, byl tematický okruh A) Mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Dotace byly poskytnuty na náklady, které příjemci vznikají na základě jeho členství v mezinárodních organizacích působících v oblasti podpory osob se zdravotním postižením. Z dotace bylo možno hradit příjemcům roční členské poplatky v mezinárodních organizacích, náklady spojené se zajišťováním překladů důležitých dokumentů, zpřístupňováním informací ze zahraničí apod. Dále byly dotovány náklady na zahraniční cesty, pokud souvisely se základním zaměřením činnosti příjemců či s jejich členstvím v mezinárodních organizacích. Z dotace bylo možno hradit náklady na dopravu, pojištění, ubytování a další nezbytné náklady (stravu a veřejnou hromadnou dopravu) během zahraničního pobytu.

V rámci podpory zahrnující mezinárodní spolupráci organizací osob se zdravotním postižením bylo v tomto tematickém okruhu podpořeno 24 projektů 24 organizací v celkové částce 1.967.800 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.3 Podporovat projekty zaměřené na zvýšení míry participace žen se zdravotním postižením ve veřejném životě.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Projekty zaměřené na ženy se zdravotním postižením jsou podpořené v rámci výzvy č. 61 OP Zaměstnanost „Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů“. Cílem projektů je však spíše zlepšení situace těchto žen na trhu práce než účast ve veřejném životě, což vychází ze specifického cíle investiční priority. Ženy se zdravotním postižením jsou ve výzvě č. 61 jednou z několika cílových skupin žen ohrožených na trhu práce. Na ženy se zdravotním postižením se přímo zaměřuje sedm projektů: Rovnost v zaměstnávání – podpora dlouhodobě nezaměstnaných žen (Element Consulting s.r.o.), ASTRA (Sociální agentura, o.p.s.), Natažená ruka ženám se zdravotním postižením (REZITE, z. s.), Zkuste to jinak (Vyšší odborná škola, Střední škola, Centrum odborné přípravy, Sezimovo Ústí), Rovné šance pro ženy na trhu práce (LEADER ACADEMY o.p.s.), Práce a rodina (Farní charita Lovosice), Věkem 55+ a zdravotním postižením nekončí pracovní kariéra (NRZP ČR).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.4 Zajistit účast organizací osob se zdravotním postižením na legislativním procesu.

Gestor: MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

Sekretariát VVZPO se účastní legislativního procesu připomínkováním právních předpisů z hlediska jejich možného dopadu na osoby se zdravotním postižením prostřednictvím ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. Nově připravované nebo novelizované právní předpisy sekretariát rozesílá v elektronické podobě NRZP ČR, která materiály dále distribuuje svým členským organizacím, Asociaci organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel a Sjednocené organizaci nevidomých a slabozrakých ČR. Organizace osob se zdravotním postižením mohou své připomínky k právním předpisům zasílat jednotlivým předkladatelům samy nebo je mohou zaslat sekretariátu VVZPO k dalšímu využití. Sekretariát VVZPO připomínky předkládané organizacemi soustřeďuje, vyhodnocuje a předává ministrovi pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu k uplatnění. Zaměstnanci sekretariátu se účastní projednávání připomínek.

Všechny organizace osob se zdravotním postižením mají také možnost seznámit se s připravovanými předpisy v knihovně připravované legislativy <https://apps.odok.cz/kpl>. Tento veřejný portál zpřístupňuje dokumenty legislativní povahy, které jsou určeny pro jednání vlády. Je možné zde sledovat celý průběh přípravy dokumentů, jako jsou např. návrhy zákonů, návrhy jejich změn a další dokumenty legislativní povahy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Zlepšit podmínky přístupu osob se zdravotním postižením k výkonu volebního práva.

15.5 Provést analýzu proveditelnosti odstranění překážky výkonu volebního práva osob se zdravotním postižením z důvodu omezení jejich svéprávnosti v návaznosti na zahraniční zkušenosti.

Gestor: MV

Termín: 31. 12. 2016

PLNĚNÍ MV:

Úkol byl realizován jiným způsobem.

Zdůvodnění:

Úkol byl splněn tím, že v roce 2016 před volbami do zastupitelstev krajů a Senátu MV vydalo ve věci omezení svéprávnosti z pohledu volebního práva aktualizované shrnující analytické stanovisko odstraňující dosavadní překážky výkonu volebního práva osob se zdravotním postižením pouze na konkrétní případy dle rozhodnutí soudů. MV přitom intenzivně pracovalo na tom, aby se co nejvíce usnadnila možnost osobám omezeným ve svéprávnosti účastnit se voleb a byl naplněn cíl NPPRP, tedy zlepšení podmínek přístupu osob se zdravotním postižením k výkonu volebního práva. Vyplývá to i ze styku, který MV navázalo s Nejvyšším soudem, v důsledku čehož na tomto úseku došlo beze změny zákona k zásadní změně ve prospěch osob s omezenou svéprávností. Tuto změnu potvrzuje Stanovisko Nejvyššího soudu (Cpjn 23/2016), podle něhož případná překážka výkonu volebního práva musí být uvedena přímo ve výroku soudního rozhodnutí a soud je povinen se tímto aspektem při posuzování omezení svéprávnosti zabývat, i když se jedná o přesah do veřejného práva. Nelze tak již paušálně konstatovat, že osoba omezená ve svéprávnosti se nemůže účastnit voleb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 31.12.2018

15.6 Zajistit, aby informace vztahující se k volbám byly zveřejňovány ve formátech přístupných osobám se zdravotním postižením (zejména zveřejňovány na internetu a formou snadno srozumitelných textů).

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Veškeré informace související s volbami včetně pokynu pro hlasování a úplných kandidátních listin jsou v přístupném formátu zveřejňovány na volebním serveru www.volby.cz.

Odbor všeobecné správy se dopisem č. j. MV-106070-1/VS-2016 ze dne 02.08.2016, tj. v dostatečném předstihu před konáním voleb do zastupitelstev krajů a do Senátu (říjen 2016), obrátil na VVZPO se žádostí o spolupráci s převodem *Informace o způsobu hlasování* do požadovaného formátu přístupného a srozumitelného osobám se zdravotním postižením. Odbor všeobecné správy neobdržel k uvedené žádosti o spolupráci žádnou odpověď, proto úkol nemohl být zcela realizován, ačkoli v rozpočtu pro volby na něj byly předem vyhrazeny odhadované finanční prostředky.

Návrh dalšího postupu:

V roce 2017 se budou konat volby do Poslanecké sněmovny a bude zahájena příprava na volbu prezidenta republiky v roce 2018; plnění tohoto úkolu tak bude opět aktuální. Odbor všeobecné správy bude zaslání informace o způsobu hlasování VVZPO nejprve v předstihu (cca červen 2017) avizovat, aby si mohl případně předem zajistit spolupráci s organizacemi občanů se zdravotním postižením pro převod informace do formátu přístupného a srozumitelného voličům s různými formami zdravotního postižení. Samotná informace bude VVZPO zaslána, jakmile ji bude mít MV k dispozici, tj. cca 2 měsíce před volbami (srpen 2017). V této souvislosti je třeba mít na paměti, že volební proces je přísně svázán zákonnými lhůtami, a proto i převod informace bude časově limitován, aby mohla být voliči se zdravotním postižením ve volbách využita.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn. Informace byla poskytnuta střeškovým organizacím (NRZP ČR a SONS), které tuto informaci zveřejnily na svých webových stránkách.

16. Přístup ke kulturnímu dědictví a účast na kulturním životě

Patnáctá kapitola reaguje na článek 30 Úmluvy, jehož obsahem je účast na kulturním životě, rekreace, volný čas a sport.

Hlavním cílem opatření této kapitoly je podporovat odstraňování bariér bránících přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturním statkům a službám, umožňovat těmto osobám důstojnou seberealizaci, zohledňovat potřeby osob se zdravotním postižením a nahlížet na jejich účast na kulturním životě jako na významný prostředek jejich začleňování se do společnosti. I v roce 2016 byla provedena řada akcí, které slouží k zpřístupnění kultury lidem se zdravotním postižením, ať už se jednalo o stavební úpravy objektů, zajištění přístupnosti expozic nebo realizace kulturních akcí.

Cíl: Pokračovat ve zpřístupňování památek, divadel, muzeí, kin, knihoven apod. včetně zpřístupnění využívání jejich služeb.

16.1 Podporovat zpřístupnění expozic v muzeích a galeriích osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace v rámci zajištění standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií pro osoby se zdravotním postižením ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podílet se na zpřístupnění památkových objektů ve správě Národního památkového ústavu a dalších kulturních zařízení ve smyslu Národního rozvojového programu mobility pro všechny.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Národní muzeum

České muzeum hudby: Expozice je přístupná osobám s omezenou schopností pohybu (plošina).

Historické muzeum: V roce 2016 byla v Národopisném muzeu zpřístupněna expozice Tradiční lidová kultura dotykem, která přibližuje slabozrakým a nevidomým návštěvníkům vybraná témata spojená s životem našich předků na vesnici na přelomu 19. a 20. století. V prostoru expozice jsou umístěny klapky na oči, se kterými si mohou zájemci projít výstavu hmatem a přiblížit si tak svět nevidomých a slabozrakých návštěvníků.

Centrum pro prezentaci kulturního dědictví: Muzeum uzavřelo memorandum o vzájemné podpoře a spolupráci s NRZP ČR, které je zaměřeno na co největší zpřístupnění objektů a expozic Národního muzea pro návštěvníky s omezenou schopností pohybu a orientace. Nejbližší společné aktivity se budou týkat zejména konzultací při tvorbě komplexu nových expozic NM, které budou otevřené pro návštěvníky po celkové rekonstrukci historické budovy NM a jejím propojení s vedlejší novou budovou NM. Centrum pro prezentaci kulturního dědictví pořádalo také aktivity pro neslyšící.

Náprstkovo muzeum: Osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace jsou zpřístupněny všechny výstavní plochy. Přístup do muzea je z venku umožněn pomocí kolmé zdvižné plošiny a uvnitř pak šikmou schodišťovou plošinou v kombinaci s výtahem. Plně přístupný je i multifunkční edukační sál pro doprovodné programy a přilehlá kavárna muzea.

Slezské zemské muzeum: V rámci dlouhodobé snahy o zlepšení přístupu k lidem se zdravotním postižením bylo vytvořeno místo pedagožky volného času se zaměřením na návštěvníky se speciálními potřebami, která bude garantovat odborný dohled nad aktivitami muzea v této oblasti. Dále viz bod 3.11.

Moravská galerie v Brně

- Pražákův palác: expozice ART IS HERE
- Místodržitelství palác: expozice Umění od gotiky po 19. století
- Uměleckoprůmyslové muzeum: expozice Užité umění a design
- Jurkovičova vila: expozice Dušan Jurkovič. Architekt a jeho dům
- Rodný dům Josefa Hoffmanna: expozice Josef Hoffmann. Inspirace

Muzeum umění Olomouc: Zpřístupněný je objekt Arcidiecézního muzea v Olomouci se stálou expozicí *Ke slávě a chvále. Tisíc let duchovní kultury na Moravě*

Národní technické muzeum: Budova muzea na Letné i Expozice stavitelství v Centru stavitelského dědictví Plasy jsou bezbariérové. Při návštěvě skupin osob se zdravotním postižením na základě domluvy připravujeme speciální prohlídky, které vedou lektoři. Při návštěvách jednotlivců s hendikepou asistují zaměstnanci muzea. Pro nevidomé návštěvníky je zpracován seznam exponátů v expozici Dopravy, které je možné při asistenci pracovníka muzea hapticky využít. V muzeu je možné zapůjčit dva invalidní vozíky. V přízemí muzea je k dispozici bezbariérová toaleta.

Technické muzeum v Brně: Všechny expozice i výstavy jsou přístupné pro lidi se zdravotním postižením, před vstupem do expozice „Kultura nevidomých“ je umístěn majáček pro nevidomé.

Uměleckoprůmyslové museum v Praze: Pro usnadnění přístupu lidem s tělesným postižením byl upraven i celkový přístup do muzea vytvořením nového bezbariérového vstupu, historické vstupní schodiště bylo doplněno pomocným zábradlím.

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi: Expozice a výstavy jsou přístupné pro osoby s omezenou hybností s doprovodem (vlastním, nebo při předchozí domluvě zabezpečuje muzeum).

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm: Muzeum podporuje zpřístupnění expozic osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace. Objekt Sušák, kde jsou trvale umístěny výstavní prostory, je zpřístupněn osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace. V roce 2016 se dále podařilo zpřístupnit 3 objekty v areálu Dřevěného městečka (objekt Radnice, Kostel a Billova chalupa) pro osoby s omezenou schopností pohybu.

Památník národního písemnictví: V roce 2017 památník disponuje zařízením, které umožňuje návštěvníkům s omezenou schopností pohybu navštívit přízemní prostory letohrádku Hvězda.

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě: Lidem s pohybovým postižením jsou zpřístupněny všechny expozice, v muzeu je výtah. V objektu č. 36, kde jsou expozice, je možnost využít schodolez. V památkovém domku č. 57 ve Vlčnově je celé hospodářství přístupné bezbariérově.

Husitské muzeum v Táboře: Expozice přístupné osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace jsou v roce 2016 tři, výstavní galerie dvě. V roce 2017 bude zpřístupněna další expozice a galerie.

Muzeum romské kultury: Zpřístupnění stálé expozice a výstavních prostor splňuje podmínky pro pohyb lidí s tělesným postižením.

V Národním ústavu lidové kultury ve Strážnici bylo postupnými úpravami dosaženo bezbariérového přístupu do celého areálu památkově chráněného zámeckého parku, Muzea vesnice jihovýchodní Moravy a od roku 2013 vybudováním výtahu i do některých výstavních prostor budovy zámku. V muzeu je od roku 2012 instalována haptická expozice pro nevidomé.

Na památkách ve správě Národního památkového ústavu, kde to reálný stav dostupnosti dovolí, se speciální prohlídky pro skupiny ZTP nebo ZTP/P dělají po domluvě na rezervaci.

Konkrétní příklady na památkách:

Kroměříž „Metodické centrum zahradní kultury v Kroměříži bylo nominováno v kategorii – Cena NRZP ČR České republiky pro instituci veřejné správy za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch občanů se zdravotním hendikepou – za zpřístupnění Květné a Podzámecké zahrady v Kroměříži návštěvníkům se zdravotním hendikepou a za vydání metodiky zpřístupnění a prezentaci památek zahradního umění návštěvníkům s omezenou schopností pohybu a orientace. Nejnověji centrum vytvořilo průvodce kroměřížskou Květnou zahradou pro neslyšící – tablet s videonahrávkami ve znakovém jazyce.“ <http://www.propamatky.info/cs/zpravodajstvi/zlinsky-kraj/tema/metodicke-centrum-narodniho-pamatkovehoustavu-je-nominovano-na-cenu-mosty/3091/>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.2 Motivovat vlastní příspěvkové organizace k poskytování slev ze vstupného pro osoby se zdravotním postižením a seniory.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Příspěvkové organizace poskytují výrazné slevy ze vstupného pro držitele průkazu ZTP a ZTP/P a seniory, a to i nad rámec zákonem stanovené slevy (často vstup zdarma).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.3 Podporovat kulturní aktivity muzeí a galerií zřizovaných Ministerstvem kultury, zejména stálé expozice Kultura nevidomých Technického muzea v Brně a Národní galerie v Praze.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Národní muzeum:

Uskutečněné programy pro návštěvníky se specifickými potřebami v Náprstkově muzeu:

03.08.2016 – prohlídka výstavy Říše středu s komentářem pro lidi se zrakovým postižením ze SONS

20.04.2016 – dvojprogram pro neslyšící tlumočený do českého znakového jazyka (prohlídka výstavy Říše středu pro školní skupinu a pro dospělé)

Moravské zemské muzeum: V rámci výstav jsou běžně předměty zpřístupněny tak, aby se také nevidomí návštěvníci mohli ve výstavě orientovat. Větší výstavy jsou vybaveny titulkou v Braillově písmu (např. z posledních projektů Země na obzoru – objevujeme Ameriku). Dále se také konají komentované prohlídky pro neslyšící ve znakové řeči, především při velkých projektech, jako je např. Brněnská muzejní noc.

Národní galerie v Praze: Percepce výtvarného umění bez pomoci zraku je realizovaná dvojitým způsobem. Jednak to jsou zážitkově vzdělávací programy ve stálých expozicích, na něž navazuje práce v ateliéru. Dále již několik let představuje galerie speciální hmatové expozice, které mohou navštěvovat jak organizované skupiny, tak individuálně přicházející návštěvníci. Již řadu let prezentuje dvě stálé hmatové expozice, které jsou opatřené popiskami v Braillově písmu a ve zvětšeném černotisku. V klášteře sv. Anežky České se návštěvníci mohou seznámit s Hmatovou expozicí odlitků sochařských děl českého středověkého umění 13.–15. století. Ve Schwarzenberském paláci přibližuje hmatová expozice Doteky baroka barokní plastiku v Čechách. Většina exponátů je z fondu odlitků z galerijního depozitáře. K oběma expozicím lze objednat speciální programy pro malé skupiny. Obě expozice jsou již několikátým rokem začleněny do projektu, který se zabývá provázením nevidomých po Praze. Pro školní skupiny nabízí Národní galerie vzdělávací programy využívající hmatové expozice. Žáci si sami mohou „prohlédnout“ exponáty se zavázanýma očima a zkusit číst slova či písmena v Braillově písmu. Pro sbírkovou expozici umění 20. a 21. století připravuje NG prohlídky a výtvarné dílny na míru pro školní či zájmové skupiny se specifickými potřebami. V současné době máme v pravidelné nabídce program *Od luku k motocyklu* s hmatovou stezkou nejen pro skupiny se zrakovým postižením, a program *Zářivé světy* k vybraným dílům stálé expozice určený zejména pro skupiny s poruchami učení a fyzickým omezením.

Národní technické muzeum: V roce 2016 byla pozornost zaměřena hlavně na výstavu „Civitas Carolina aneb stavitelství doby Karla IV.“ Za pomoci 3D tisku vznikly různé haptické pomůcky podle vybraných vystavených exponátů, které byly využity pro návštěvu slabozrakých a nevidomých návštěvníků. Výstava je dobře přístupná vozíčkářům a probíhá tlumočení do znakového jazyka. Programy navštívilo například několik školních skupin z Jedličkova ústavu, žáci ze ZŠ pro děti se zrakovým postižením, děti neslyšící a více skupin hendikepovaných dospělých návštěvníků.

Technické muzeum v Brně: V roce 2016 proběhly výstavy „Kým je Josef Smýkal“ (15. 2. – 15. 9.), „Kým byl Miroslav Boris“ – výstava k 100. výročí narození (20. 9. – 31. 12.) a „Světlo a výmysly“ –

výstava prací ZUŠ Brno, Slunná (20. 9. – 31. 12.). Dne 12. 4. 2016 se konal 2. koncert učitelů hudby se zrakovým postižením a jejich žáků. Ve dnech 23. 9. – 24. 9. se konalo v muzeu „Setkání majitelů vodičích psů“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.4 Podporovat rozvoj Centra pro prezentaci kulturního dědictví při Národním muzeu v Praze, jehož činnost je také zaměřena na práci s osobami se zdravotním postižením a zpracování metodik pro ostatní muzea a galerie.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Centrum pro prezentaci kulturního dědictví nadále rozvíjí činnost v oblasti bezbariérového zpřístupnění. V roce 2016 bylo ze strany MK podpořeno ve výši 500.000 Kč.

V této oblasti ve sledovaném období Centrum zrealizovalo tyto aktivity, zaměřené

A. na muzejní pracovníky

1. Centrum vydalo elektronický sborník z konference *Muzea bez bariér*. Součástí elektronického sborníku byly nejen metodické texty z oblasti bezbariérového zpřístupnění muzeí, ale také příklady dobré praxe z různých muzejních institucí. Vybrané příspěvky z konference *Muzea bez bariér* byly navíc vydány tiskem ve sborníku *Muzea a veřejnost. Aktuální otázky*.
2. 28.11.2016 byl realizován *Seminář pro pracovníky v první linii: Základní pravidla komunikace s veřejností* v Nové budově Národního muzea. Seminář byl zaměřen na zásady komunikace s návštěvníky se speciálními potřebami – s pohybovým, zrakovým i sluchovým postižením.

B. na osoby se zdravotním postižením

1. Centrum se věnovalo dalšímu rozvoji hmatové expozice v Národopisném muzeu Národního muzea (materiální vybavení pro vzdělávací aktivity).
2. Centrum v roce 2016 dále pokračovalo v provozu a správě portálu *Muzeum bez bariér* (<http://www.emuseum.cz/bezbarier/>).
3. Úspěšný modelový projekt komentovaných prohlídek pro neslyšící pokračoval i v roce 2016 sérií těchto akcí v objektech Národního muzea a realizací již 9. ročníku Pražské muzejní noci pro neslyšící.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.5 Podporovat využití digitalizovaných sbírek a moderních informačních a komunikačních technologií s cílem rozšíření zpřístupnění muzejních sbírek osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Národní muzeum

České muzeum hudby: V rámci konceptu digitalizace zvukových dokumentů z fondů muzea, dle platného autorského zákona, jsou zpřístupňována volně dostupná díla on-line v digitální knihovně Kramerius.

Knihovna NM: Všechny sbírkové odbory průběžně digitalizují své sbírky a fondy, digitalizáty zveřejňují v několika digitálních knihovnách a portálech, což umožňuje přístup k jejich obsahu. Rovněž zpracovává své sbírkové evidence – katalogy do elektronických informačních databází.

NM se podílí na realizaci projektu „Dotkni se 20. století!“. Projekt zprostředkovává žákům ZŠ a SŠ a jejich učitelům vzdělávací a metodický materiál k výuce dějin 20. století. Tento materiál je také dostupný online.

Slezské zemské muzeum: Oddělení fotodokumentace a digitalizace digitalizovalo sbírkové předměty, které jsou publikovány široké veřejnosti prostřednictvím portálu esbirky.cz (v současné době 3.400 sbírkových předmětů).

Knihovna muzea nabízí možnost studovat část digitalizovaného knihovního fondu pomocí informačních a komunikačních technologií.

Moravská galerie v Brně: Rok 2016 byl pro sbírku galerie mimo jiné ve znamení vyvrcholení digitalizačních snah, které započaly již v roce 2001 v souvislosti s přechodem na elektronickou evidenci sbírek. V roce 2016 byla dokončena základní obrazová digitalizace celé sbírky a vytvořena prezentační platforma na internetových stránkách galerie. Oficiální spuštění webu pro veřejnost proběhne slavnostním uvedením dne 05.06.2017 u příležitosti výročí 200 let od 1. zápisu do inventáře obrazárny.

Muzeum umění Olomouc (MUO) průběžně digitalizuje všechny sbírkové fondy, které má ve své správě. Vedle kmenové sbírky muzea jde především o jednotlivá umělecká díla zapůjčená pro stálou expozici Arcidiecézního muzea Olomouc a svěřený sbírkový fond Olomouckého arcibiskupství ve správě Arcidiecézního muzea Kroměříž. Digitalizované sbírkové předměty muzeum veřejnosti zpřístupňuje jednak prostřednictvím Registru sbírek výtvarného umění <http://www.citem.cz/promus11/?page=catalogue>, jednak na vlastních webových stránkách v sekci Sbírkový (<http://www.olmuart.cz/sbirky/>) a k propagaci využívá rovněž spolupráce s Google Art Institutem, kde postupně naplňuje vlastní sbírkový profil: <https://www.google.com/culturalinstitute/beta/u/0/partner/muzeum-um%C4%9Bn%C3%AD-olomouc-olomouc-museum-of-art?hl=cs>.

Národní technické muzeum: probíhá průběžně digitalizace sbírkových předmětů.

Technické muzeum v Brně: Z ekonomických důvodů se provádí jen základní digitalizace – fotografování sbírkových předmětů.

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi v současnosti pracuje na digitalizaci sbírky. Její využití je pak plánováno v následujících letech.

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm dlouhodobě zpřístupňuje odborné a laické veřejnosti zdigitalizovaný sbírkový fond muzea prostřednictvím webové aplikace Vademecum – on-line katalogu sbírkového fondu. V roce 2016 byla aplikace doplněna o nový samostatný modul – tematické katalogy sbírkového fondu (Modrotiskové formy, Pozůstalost Františka Hlavici, Textilní sbírky).

Památník národního písemnictví částečnou digitalizací sbírky a jejím zveřejňováním na webu instituce a dále pak prostřednictvím portálu E-sbírky a Europeana se otevírá osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě: Na webových stránkách muzea (<http://www.mjakub.cz/sbirky?idm=15>) je průběžně prezentován sbírkový fond muzea, dále jsou sbírky prezentovány na facebookovém profilu muzea nebo na jeho Twitteru.

Památník Tereziín: Do databáze sbírek dokumentačního oddělení bylo vloženo 3.031 obrazových příloh ke 169 inventárním číslům. Do databáze „Vazební věznice Praha-Pankrác v Tereziíně“ přibýlo 538 obrazových příloh.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.6 Podporovat zavádění systému zvukových a tištěných průvodců, včetně průvodců ve snadno srozumitelné formě, umožňujících přístup ke sbírkám muzeí, galerií a dalších památek osobám se zdravotním postižením.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Národní muzeum

České muzeum hudby: Je v současnosti plánováno

Historické muzeum: K haptické expozici Národopisného muzea byl vytvořen doprovodný katalog Tradiční lidová kultura dotykem v Braillově písmu a černotisku.

Moravské zemské muzeum: V rámci výstav muzea jsou běžně předměty zpřístupněny tak, aby se také nevidomí návštěvníci mohli ve výstavě orientovat. Větší výstavy jsou vybaveny titulkou v Braillově písmu (např. z posledních projektů Země na obzoru – objevujeme Ameriku). Dále se také konají komentované prohlídky pro neslyšící ve znakovém jazyce, především při velkých projektech, jako je např. Brněnská muzejní noc. Muzeum připravuje k velkým projektům a novým stálým expozicím multimediální průvodce mj. i se zvukovým komentářem. Vznikají také aplikace pro chytrá zařízení (je možné si je v expozicích zapůjčit), která jsou pozvánkou k návštěvě expozice i následným průvodcem v expozici (Návštěvnické centrum Mendelianum, Památník Leoše Janáčka; připravuje se i pro novou stálou expozici Středoevropská křižovatka – Morava ve 20. století).

Slezské zemské muzeum: V rámci realizovaného projektu Open Gates to Silesian Museum bylo vytvořeno 5 sad průvodců všech expozičních areálů muzea ve 4 jazykových mutacích (čeština, polština, angličtina, němčina).

Moravská galerie v Brně: V roce 2016 vydala galerie k výstavě *Šlechta před objektivem: Ateliérové portréty aristokracie* katalog, který zároveň doplňuje řadu katalogů, mapujících sbírky galerie, v jejichž vydávání bude Moravská galerie i nadále pokračovat.

Muzeum umění Olomouc nabízí návštěvníkům Arcidiecézního muzea Olomouc jak audioprůvodce, tak tištěného průvodce, který stručně, jednoduše a čtenářsky atraktivně provádí historii areálu a jednotlivými expozičními okruhy. Obdobné řešení připravuje rovněž pro Muzeum moderního umění. Ve stádiu vrcholících příprav je rovněž aplikace pro chytré telefony a tablety, která bude sloužit jako průvodce oběma olomouckými budovami muzea a jeho stálými expozicemi.

Technické muzeum v Brně: Zvukové průvodce z ekonomických i provozních důvodů muzeum nemá, tištěné pro běžné návštěvníky jsou k dispozici.

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi má tištěného průvodce. Na přípravě zvukového průvodce se pracuje.

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm: V rámci stálých expozic Valašského muzea v přírodě (Městečko pod Radhoštěm, nově Jak jde kroj, tak se stroj) mají návštěvníci možnost využití audioprůvodců prostřednictvím guidePortů. Součástí jsou i tištěné materiály.

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě: Plánováno vydání tištěných průvodců pro nové expozice v tomto roce.

Husitské muzeum v Táboře: V hlavní expozici Husité je k dispozici audioprůvodce s verzí videovýkladu v českém a anglickém znakovém jazyce. Dále je k dispozici haptická stopa a výklad v Braillově písmu. V ostatních expozicích jsou k dispozici klasické tištěné materiály.

Památník Tereziín

Byl vytvořen audioprůvodce objekty Památníku Tereziín pro chytré telefony.

Muzeum romské kultury v současné době využívá audioprůvodce do stálé expozice. V expozici jsou návštěvníkům přístupné i přepisy textů tohoto průvodce.

Národní ústav lidové kultury ve Strážnici: kromě zajištění přístupu osobám se zdravotním postižením ke kulturnímu dědictví a k živé kultuře, nabízí prostřednictvím webových portálů přístup k dalším informacím (elektronická knihovna, virtuální badatelská sbírkového fondu, elektronické nosiče). Elektronická knihovna dostupná na webových stránkách instituce obsahuje vybrané těžko dostupné publikace z oboru etnografie (monografie, zpěvníky, periodika).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.7 Podpořit zavádění Standardu Handicap Friendly ve všech typech knihoven a zpřístupňování fondů knihoven osobám se specifickými potřebami prostřednictvím služeb vycházejících z tohoto standardu.

Gestor: MK
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Seznamování provozovatelů knihoven s principy standardu probíhalo v roce 2016 průběžně, v rámci odborných seminářů a konferencí, s informační podporou Knihovnického institutu Národní knihovny ČR a Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR. Podrobnější informace (počet knihoven, které komplexně zavedly principy standardu do své činnosti) za rok 2016 budou známy v 2. čtvrtletí 2017.

V návaznosti na standard byl v rámci dotačního řízení Knihovna 21. století podpořen projekt Městské knihovny Třinec s názvem Mental power v knihovně, jehož cílem byla tvorba kulturních a vzdělávacích aktivit pro lidi se zdravotním postižením, (dotace 10 tis. Kč).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.8 Podporovat kulturní aktivity knihoven, určené pro osoby se specifickými potřebami.

Gestor: MK
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Odbor literatury a knihoven, oddělení literatury a knihoven vyhláší každoročně dotační řízení Knihovna 21. století v rámci programu Kulturní aktivity. Jedním z okruhů je podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením, spočívající v poskytování dotací (knihovněm evidovaným dle knihovního zákona) na nákup knihovních fondů pro nevidomé a slabozraké uživatele; v posledních letech se objevují i další projekty na podporu poskytování služeb knihoven pro lidi se zdravotním postižením (podpora lekoték – nákup fondu pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami). V roce 2016 bylo poskytnuto ze státního rozpočtu na 30 projektů knihoven na nákup zvukových knih a další aktivity pro lidi se zdravotním postižením celkem 352.000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.9 Podporovat zpřístupnění knihovních fondů osobám se zrakovým postižením prostřednictvím digitalizace dokumentů ve fondech knihoven ve spolupráci se SONS a Knihovnou a tiskárnou pro nevidomé K. E. Macana.

Gestor: MK
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

MK podporuje Knihovnu a tiskárnu pro nevidomé K. E. Macana, která zajišťuje zpřístupnění knihovních fondů osobám se zrakovým postižením prostřednictvím digitalizace dokumentů ve fondech knihoven. V roce 2016 obdržela příspěvek na provoz ve výši 23.403 tis. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.10 Podporovat vydávání a zpřístupňování zvukových publikací a tiskovin v Braillově a zvětšeném písmu včetně reliéfní grafiky, především prostřednictvím Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana.

Gestor: MK
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

MK kontinuálně podporuje jak výrobu zvukových knih a tisku v Braillově a zvětšeném písmu, tak zpřístupnění knihovních fondů osobám se zrakovým postižením prostřednictvím Digitální knihovny své příspěvkové organizace - Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.11 Podporovat dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb knihoven prostřednictvím dotačního řízení na zajištění nabídky zvukových knih a zavádění technických zařízení umožňujících osobám se zrakovým postižením zpřístupnění knihovnických fondů a elektronických informačních zdrojů. Rozvíjet metodickou činnost Sekce služeb osobám se specifickými potřebami Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Oddělení literatury a knihoven vyhláší každoročně program Veřejné informační služby knihoven, v jehož podprogramu č. 3 je podporováno poskytování informačních služeb a informačních možností občanům s tělesným postižením – nákup technických zařízení a software umožňujících zpřístupnění knihovnických fondů, elektronických informačních zdrojů a služeb v knihovnách nevidomým, slabozrakým a sluchově postiženým, úpravy webu pro potřeby nevidomých a slabozrakých.

V roce 2016 byl podpořen (a zároveň předložen) jeden projekt Městské knihovny v Hodoníně s názvem „Jsme tu pro všechny bez rozdílu“, jehož cílem bylo doplnit nabídku pro uživatele se zdravotním postižením a seniory nabídkou čtení prostřednictvím kamerové lupy, zpřístupnění webových stránek s doplněním funkcí pro různá postižení, seznámit veřejnost se škálou zrakových postižení prostřednictvím simulačních brýlí; poskytnuta dotace ve výši 53.000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.12 Podporovat komunitní roli knihoven a spolupráci knihoven s organizacemi osob se zdravotním postižením.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Komunitní roli knihoven podporuje MK kontinuálně v rámci dotačního řízení Knihovna 21. století v okruhu č. 3 Kulturní, výchovná a vzdělávací činnost. V loňském roce nebyl předložen žádný projekt zaměřený na spolupráci knihoven s organizacemi osob se zdravotním postižením, tato spolupráce logicky probíhá přímo po linii knihovny – organizace osob se zdravotním postižením.

V rámci výběrového dotačního řízení na podporu kulturních aktivit lidí se zdravotním postižením a seniorů byly podpořeny kulturní aktivity v Knihovně Karla Dvořáčka, příspěvková organizace, Vyškov, Krajské knihovně Karlovy Vary, Masarykově veřejné knihovně Vsetín, Městské knihovně Sokolov a Městské knihovně Třinec, p.o. celkem ve výši 190.000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

16.13 Podporovat zavádění vzdělávacích programů zaměřených na rozšíření kompetencí pracovníků knihoven v oblasti poskytování služeb osobám se zdravotním postižením (znalosti o specifickém postižení, komunikační dovednosti, asistence – podpůrné činnosti).

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Nebyly započaty kroky k zavedení vzdělávacích programů zaměřených na rozšíření kompetencí pracovníků knihoven v oblasti poskytování služeb osobám se zdravotním postižením, nicméně

každoročně jsou organizovány různé semináře k dané problematice, často Sekcí služeb osobám se specifickými potřebami Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR. Opatření souvisí s implementací principů standardu Rovný přístup, viz 16.7.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn částečně.

16.14 Podporovat v rámci dotační politiky aktivity spočívající v zajišťování titulků a tlumočení do českého znakového jazyka pro audiovizuální díla, zpřístupňování audiovizuálních děl prostřednictvím komentáře pro osoby se zrakovým postižením, vytváření sítě divadelních představení tlumočených do znakového jazyka a tvorbu zvukových knih.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

MK podpořilo vydávání zvukových knih a vyrábění filmů pro nevidomé v rámci výběrového dotačního řízení na podporu kulturních aktivit lidí se zdravotním postižením a seniorů, které vyhláší odbor regionální a národnostní kultury. V roce 2016 byly takto podpořeny projekty „ODSTRAŇOVÁNÍ KULTURNÍCH BARIÉR ZRAKOVĚ HANDICAPOVANÝCH A SENIORŮ FORMOU AUDIOKNIH“ (Sdružení Mluvicí kniha) ve výši 250.000 Kč a „Filmy pro nevidomé“ (Apogeu, z.s.) částkou 300.000 Kč.

Národní muzeum: Centrum pro prezentaci kulturního dědictví připravilo modelový projekt mobilního průvodce pro neslyšící návštěvníky muzeí výstavou *Archa Noemova* v Nové budově Národního muzea ve spolupráci s organizací Tichý svět, o. p. s. Mobilní průvodce bude součástí stávající mobilní aplikace.

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi: Do nově chystané výstavy *Tajemství malé Tanečnice* (září 2018) bude veškerý informační zvukový materiál opatřen titulky, pro nevidomé bude umístěna replika loutky pro haptický kontakt.

Muzeum romské kultury v současné době nemá zajištěny titulky a tlumočení do českého znakového jazyka pro audiovizuální díla z vlastní produkce, s výjimkou titulků opatřeného DVD „Odtud nemáte žádné návrat“ (2014). Muzeum by rádo v roce 2017 opatřilo českými titulky minimálně prezentační film o muzeu a pokračovalo v tomto v dalších letech.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Podporovat tvůrčí a umělecký potenciál osob se zdravotním postižením prostřednictvím dotací.

16.15 Prostřednictvím dotační politiky spoluvytvářet prostor, v němž se umožní osobám se zdravotním postižením uspokojovat své kulturní potřeby, realizovat vlastní tvorbu a účelně trávit volný čas, a to podporou kulturních aktivit právnických a fyzických osob.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Odbor literatury a knihoven, oddělení umění poskytuje dotace na projekty, na jejichž realizaci se aktivně podílí osoby se zdravotním postižením. V roce 2016 byly podpořeny například tyto projekty:

1. Cirk la Putyka (celoroční činnost), dotace 1.300.000 Kč, příjemce: Cirk la Putyka, o. p. s. (představení „Risk“ propojuje tanec s tělesným postižením).
2. VerTeDance (celoroční činnost), dotace 900.000 Kč, příjemce: spolek VerTeDance (v představení „Simulante Bande“ jsou srovnávány, v uměleckém pojetí, pohybové možnosti zdravého a tělesně postiženého člověka – vozíčkáře).

V rámci výběrového dotačního řízení vyhlašovaného odborem regionální a národnostní kultury je podporována celostátní přehlídka pantomimy a pohybového divadla Otevřeno v Kolíně včetně mezikrajových přehlídek. Na organizaci této přehlídky s jejím realizátorem, Evropským centrem pantomimy neslyšících v Brně odborně spolupracuje příspěvková organizace MK, Národní poradenské a informační středisko pro kulturu. V roce 2016 se mezikrajové přehlídky konaly ve městech Hradec Králové, Plzeň, Ostrava, Jablonec nad Nisou, Brno, Kolín. Jedná se o ojedinělou a velmi kvalitní integrovanou celostátní akci s mezinárodní účastí. Celostátní přehlídka probíhá pod záštitou České komise pro UNESCO. Více informací ke stažení zde: <http://www.nipos-mk.cz/?p=27712>

V roce 2016 byla v uvedeném programu mimo výše zmíněnou akci poskytnuta státní dotace v celkové výši 6.529.000 Kč na podporu realizace 98 projektů. Obsahem dotovaných projektů jsou různé formy arteterapie, výtvarné činnosti, keramika, divadelní a literární tvorba, hudební činnosti, aktivity zaměřené na podporu odstraňování architektonických a komunikačních bariér neinvestičními prostředky. Podporovány jsou velké projekty, od dnes již tradičních přehlídek a festivalů, jako např. FESTIVAL INTEGRACE SLUNCE, MENTAL POWER PRAGUE FILM FESTIVAL – mezinárodní filmový festival (ne)herců s mentálním a kombinovaným postižením nebo Souznění, mezinárodní festival lidí se zdravotním postižením, Fimfárum – festival tvořivosti a fantazie lidí se zdravotním postižením i bez, TYFLOART – přehlídka zájmové umělecké činnosti a další kulturní aktivity nevidomých a slabozrakých, Tmavomodrý festival, celostátní soutěž v umělecké tvořivosti MODRÝ SLON, přes projekty umožňující přístup ke kulturním službám a projekty pomáhající lidem se zdravotním postižením překonávat informační bariéry (např. výroba audioděl, filmy pro nevidomé atd.) až po celoroční každodenní umělecké aktivity.

V rámci výběrového dotačního řízení odboru médií a audiovizí pro oblast kinematografie a médií jsou podporovány projekty, které se problematikou osob se zdravotním postižením zabývají, jako například Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava nebo Filmový festival Jeden svět.

Moravská galerie v Brně: V roce 2016 byl z dotace Magistrátu města Brna podpořen projekt Mezi námi, jehož podstatou byl týdenní workshop v prostorách Moravské galerie určený občanům.

Muzeum umění Olomouc: V rámci svého příměstského tábora navštěvují každoročně speciální galerijní animace klienti občanského sdružení *Jdeme autistům naproti* Olomouc.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

17. Statistické údaje

Sedmnáctá kapitola implementuje článek 31 Úmluvy zaměřený na statistiku a získávání dat.

Pro efektivní formulování státní politiky ve vztahu k osobám se zdravotním postižením je nezbytné mít k dispozici co nejpřesnější statistické údaje o počtu a struktuře této skupiny osob. V rámci plnění předchozího Národního plánu bylo realizováno druhé výběrové šetření o osobách se zdravotním postižením.

Opatření této oblasti má termín plnění v roce 2019.

18. Koordinace a monitorování plnění Národního plánu

V rámci této kapitoly je sledována vlastní realizace a průběžné monitorování NPPRP, na kterém se podílí ústřední orgány státní správy i řada dalších institucí a organizací osob se zdravotním postižením. Pro účely vypracování pravidelné zprávy o plnění NPPRP za uplynulý rok byla vypracována Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření NPPRP.

Všechny relevantní resorty a instituce každoročně předkládají zprávu o plnění opatření NPPRP spadajících do jejich působnosti za uplynulý kalendářní rok. Výsledná hodnotící zpráva je následně projednána VVZPO a poté předkládána k projednání vládě ČR, která v případě potřeby navrhne změny nebo doplnění jednotlivých opatření. Stanovisko k plnění opatření zasílá sekretariátu VVZPO NRZP ČR a během meziresortního připomínkového řízení je materiál zaslán k připomínkám i dalším organizacím.

Jedno z opatření této kapitoly ukládá poskytovat trvalou metodickou podporu jednotlivým krajům pro realizaci krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, což je plněno prostřednictvím Odborné skupiny VVZPO pro regionální rozvoj.

Cíl: Pravidelně provádět monitorování a vyhodnocení plnění opatření Národního plánu, do tohoto monitorování zapojit i organizace osob se zdravotním postižením.

18.2 Jedenkrát ročně do 28. února všechny resorty, kterým byla uložena opatření, předloží zprávu o plnění opatření Národního plánu spadajících do jejich působnosti za uplynulý kalendářní rok.

Gestor: všechny resorty

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ:

Všechny resorty předložily zprávy o plnění opatření NPPRP za rok 2016.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

18.3 Jedenkrát ročně, nejpozději do 30. června, Vládní výbor pro zdravotně postižené občany a následně vláda ČR provedou zhodnocení a případnou aktualizaci Národního plánu.

Gestor: MLP, VVZPO

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ VVZPO:

VVZPO projednal Zprávu o plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 v roce 2015 na zasedání 14.06.2016. Z 124 opatření, která se mají plnit průběžně nebo měla být splněna do 31.12.2015, bylo splněno nebo průběžně plněno 112 opatření. Částečně byla splněna nebo průběžně plněna 4 opatření. Nebylo splněno nebo průběžně plněno 8 opatření. VVZPO doporučil vládě ČR vzít tento dokument na vědomí a upravit NPPRP dle navrženého usnesení (jednalo se o posun termínů plnění u nesplněných opatření). Vláda ČR zprávu projednala 27.06.2016.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Cíl: Metodicky podporovat kraje při přípravě a naplňování krajských plánů.

18.4 Metodicky podporovat přípravu, realizaci a průběžné monitorování krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: VVZPO
Spolupráce: NRZP ČR
Termín: průběžně

PLNĚNÍ NRZP ČR:

NRZP ČR plní úlohu metodicky podporovat přípravu, realizaci a monitorování KPVP. V průběhu roku se uskutečnila metodická setkání se všemi krajskými úřady a také s představiteli všech krajů. Současná situace v jednotlivých krajích je následující:

Kraj Praha: V průběhu roku 2016 probíhaly intenzivní práce na přípravě nového KPVP. 20.12.2016 byl zastupitelstvem schválen nový KPVP na léta 2016–2020.

Středočeský kraj: Novelizace KPVP měla být provedena v roce 2014. I přes intenzivní snahu NRZP ČR o schválení nového plánu se nepodařilo jej sestavit, takže v současné době není žádný.

Jihočeský kraj: Platnost KPVP skončila v roce 2016. Na konci roku 2016 byl schválen tzv. Akční KPVP na rok 2017 s tím, že do konce roku 2017 bude zpracovaný nový KPVP. Na přípravě se již aktivně pracuje.

Plzeňský kraj: První KPVP byl přijat v prosinci 2013. KPVP je schválený na léta 2013–2018. Plán je úspěšně realizován a monitoring probíhá.

Karlovarský kraj: V roce 2015 byl schválen první KPVP, a to na roky 2015–2020. Plán je úspěšně realizován, monitoring se uskutečňuje.

Ústecký kraj: První KPVP byl schválen v roce 2015, a to na roky 2015–2018. Plán je úspěšně realizován a monitoring se uskutečňuje.

Liberecký kraj: Od konce roku 2013 byly zahájeny práce na novém KPVP. Zastupitelstvo schválilo nový KPVP v srpnu 2014 na období let 2014–2016. Aktuální KPVP je schválený na léta 2017–2020 (schváleno Zastupitelstvem Libereckého kraje dne 20.12.2016).

Královehradecký kraj: Současný (platný) KPVP je schválený s účinností do roku 2016. Na novele KPVP se zatím nepracuje.

Pardubický kraj: Aktuální KPVP je schválený na léta 2016–2018. Plán je úspěšně realizován a monitoring probíhá.

Kraj Vysočina: Ze strany vedení Kraje Vysočina je stále deklarována podpora vytvoření KPVP. I přes závazné usnesení rady kraje k podpoře vytvoření KPVP, nebyl dosud učiněn žádný relevantní krok, který by vedl k vytvoření a přijetí KPVP.

Jihomoravský kraj: Současný (platný) KPVP je schválený na léta 2013–2016. Schválen byl dne 25.04.2013 zastupitelstvem. Na přípravě nového KPVP se zatím nepracuje.

Olomoucký kraj: Současný (platný) KPVP byl schválený od roku 2010 bez časového omezení do aktualizace. Aktuální plán je schválený na období 2016–2018. Plán je plněn a monitoring probíhá.

Moravskoslezský kraj: Aktuální KPVP je schválený zastupitelstvem na léta 2014–2020. Plán je úspěšně realizován a monitoring probíhá.

Zlínský kraj: V roce 2016 byl schválen nový KPVP, a to na období let 2017–2020.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ VVZPO:

Sekretariát VVZPO působí jako metodické a poradenské místo, na které se mohou krajské úřady obracet v záležitostech týkajících se přípravy a realizace krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Pro koordinaci a výměnu zkušeností v této oblasti ustanovil

VVZPO na svém zasedání v dubnu 2004 Odbornou skupinu VVZPO pro regionální rozvoj, jejímiž členy jsou zástupci jednotlivých krajů, do jejichž působnosti příprava a realizace krajských plánů náleží. Odborná skupina se v roce 2015 sešla dvakrát.

Na zasedání 02.06.2016 bylo projednáváno téma dotačního řízení na financování sociálních služeb, tvorba sítě sociálních služeb v krajích, a to především o tom, jak jsou vytvářeny sítě sociálních služeb a jak jsou do tohoto procesu zapojeni uživatelé sociálních služeb, dále se diskutovalo o systému vyrovnávacích plateb pro poskytovatele sociálních služeb a o zapojení krajských poboček NRZP ČR do připomínkování koncepčních dokumentů ovlivňujících životní podmínky lidí se zdravotním postižením a jejich rodin. Členové a členky skupiny byli seznámeni s materiály usnadňujícími komunikaci s lidmi s poruchou autistického spektra

Na zasedání 01.12.2016 bylo jednáno o podpoře neformální péče a pečujících osob, o dopadech novely zákona o sociálních službách na financování a rozvoj sítě sociálních služeb v krajích, členové a členky skupiny informovali o aktuálním plnění krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, dále bylo diskutováno téma podpory vzdělávacích programů pro lidi se zdravotním postižením, resp. jaké jsou možnosti krajů v této oblasti, a možnosti mapování bezbariérovosti staveb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

IV. Seznam použitých zkratk

ASNEP	Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel
ČD	České dráhy, a.s.
ČKA	Česká komora architektů
ČKAIT	Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
ČŠI	Česká školní inspekce
ČSL JEP	Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně
ESF	Evropský sociální fond
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor ČR
IROP	Integrovaný regionální operační program
IZS	Integrovaný záchranný systém
KPVP	Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením
LMP	Lehké mentální postižení
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZD	Ministerstvo zdravotnictví
MZE	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NNO	nestátní neziskové organizace
NPÚ	Národní památkový ústav
NPPRP	Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020
NRPM	Národní rozvojový program mobility pro všechny
NRZP ČR	Národní rada osob se zdravotním postižením ČR
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OP	Operační program
OSN	Organizace spojených národů
OSPOD	Orgán sociálně právní ochrany dětí
PAS	Poruchy autistického spektra
ROP	Regionální operační program
RVP	Rámcový vzdělávací program
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SONS	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých
SPC	Speciálně pedagogická centra
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
ÚV ČR	Úřad vlády České republiky
VVZPO	Vládní výbor pro zdravotně postižené občany